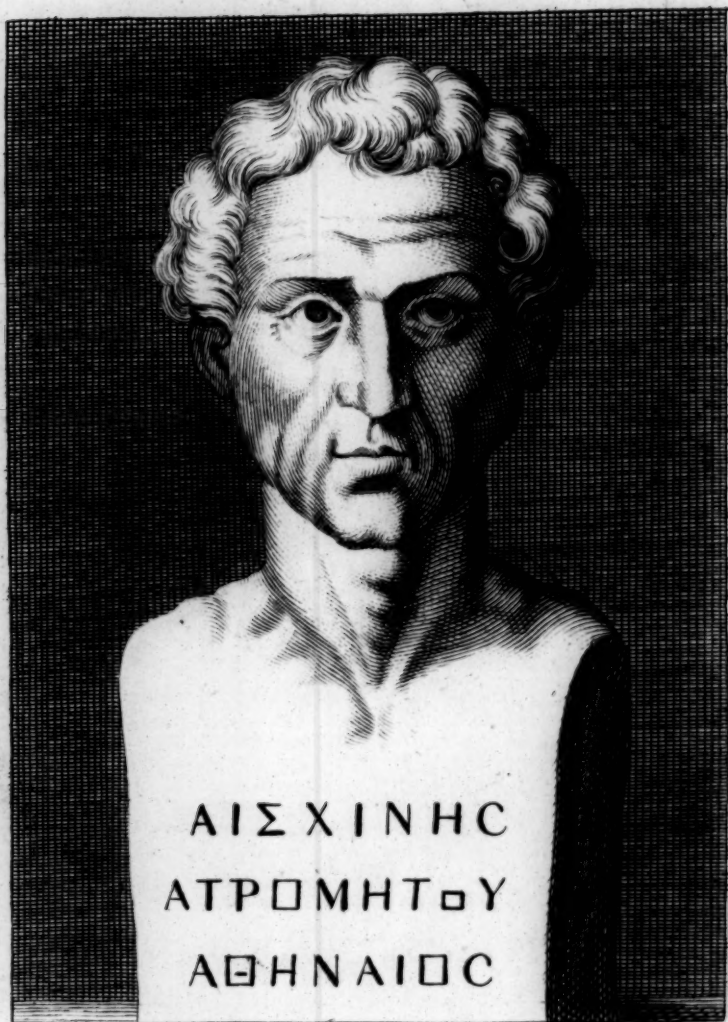

T. Chambers sculp.

AE S CH I N E S .
Apud M. Etruriae Ducem
in marmore.

T. Chambers sculp.

AE S CH I N E S .
Apud M. Etruriae Ducem
in marmore.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ
Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ
ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΛΟΓΟΣ.

INTERPRETATIONEM RECUDIT
ET NOTAS
PARTIM VARIORUM PARTIM SUAS
ADJECIT
JOSEPHUS STOCK, A.M.
TRINITATIS COLLEGII DUBLIN:
SOCIUS.

TOMUS PRIOR.

DUBLINII:
SUMPTIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBAT S. POWELL.
MDCC LXIX.

ALEXANDER

OF THE

1841

ALPHABETICALLY

OF THE

OF THE

INTERESTING

OF THE

OF THE

OF THE

JOSEPHUS STOCK

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

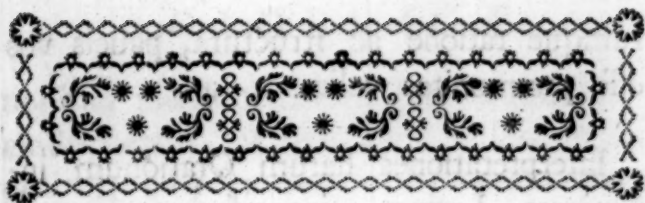
OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

J U V E N T U T I
A C A D E M I C Æ
S A L U T E M.

ALIIQUOT jam aguntur anni,
cum in lucem prodiit Demosthe-
nis Orationum Philippicarum E-
ditio nitida, quam in usum vestrum duo
in hisce Ædibus eruditi homines procu-
rârunt. Ad istius multiplici jam experi-
entiâ comprobata normâ cum hanc
nostram Æschinis Demosthenisque Orati-
onum ἀντιπάλων Editionem conformare
statuisssem, in nonnullis tamen deslecten-
dum inde mihi esse existimavi: de qui-
bus, deque Versionis simul hujus Nota-
rumque

iv JUVENTUTI

rumque ratione ac structurâ, paucis vos esse præmonitos velim.

Interpretationes harum Orationum insigniores Latinæ circumferuntur tres: *Wolfii*, *Lambini*, et Editorum *Oxonienfium*, *Foulkes & Friend*. In his fingulis cum multa reperiantur, quæ ad justæ Interpretationis laudem conducunt, aliqua tamen superesse vel lenissimus earum rerum fatebitur æstimator. Ingratum equidem semper, et liberali ingenio indignum opus est, siquid illorum hominum, qui in eâdem tecum palæstrâ defudârunt, negligentia fudit, curiosius excutere, et in vulgus indicare: omnium verò minimè me deceret, qui alienæ potiùs industriæ quàm propriæ eruditionis fœtum expromam. Sufficiat igitur, si, quæ sint quæ in unoquoque istorum Interpretum desiderem, summatim et usque eò tantùm perstrinxero, dum ratio probabilis existat, cur in his vertendis nullius demum vestigia per omnia sim confectatus.

Ac primò *Oxonienfes* illos, quorum vulgò Interpretatio inter manus versabatur, immoderationis et juvenilis cujusdam in convertendo licentiæ, et olim a doctioribus

tioribus plerisque hominibus arcessi animadverteram, et ipse cum in hoc opus penitiùs introspicerem, non potui non creberrimè incusare. Dum enim numeros captant, et dicendi lepores ambitiosiùs aucupantur, sententiis tantùm adhærent, verba verborumque ordinem servandi religionem ita plerumque contemnunt, ut provectioribus quidem in his literis satis fortasse faciant, ad rudiorum Græcèque discentium usum haud multum certè conferant. Neque tamen in Auctoris sensibus efferendis usque adeò fidem commendant suam, ut non et frequenter titubare eos, multaque ab iis humanitùs excidissè promptum sit ostendere: quæ tamen ab aliis investigari malo, quàm ut in iisdem ipse excutiendis ingratam operam impendam.

Summam fanè religionem, mihi verò etiam immodicam ad interpretandum attulisse videtur fidem *Hieronymus Wolfius*. Diligentissimus quippe Interpres, ab Auctoris latere ne punctum quidem temporis dimoveri sese passus, non sententias solummodo appendit, verùm etiam verbis annumerat ubique verba; eundemque
dictionum

dictionum ordinem tam anxie tamque pertinaciter conservat, ut sæpenumero etiam obscurum, horridum certè et incomptum, nobis exhibeat Oratorem. Enimvero, quod ad situm collocationemque attinet verborum, cum temere et absque necessitate ab exemplaris sui formâ recedendum non sit, dandum tamen aliquid aurium est voluptati, neque committendum, ut scrupulosâ et servili imitatione, omnis illa, qua divini nos permulcent Oratores, numerorum pereat concinnitas.

In contrariam huic prorsus reprehensionem incurrit *Dionysius Lambinus*. Fidus, elegans, disertus; utinam et pressum dicere licuisset Interpretem! Verùm ejus, qua plurimum pollebat, comptæ Latinitatis studio, beneque dicendi copiâ in transversum actus, extra modum metasque omnes excurrit, et nitorem Æschinis et Demosthenis *δενότῃα* profusissimâ verborum luxurie pariter labefactavit. Ardua complanat, pressa dilatat, mollit incitata: singulas fermè dictiones Græcas duabus aut etiam pluribus reponit Latinis, ut geminet propemodum et duplicet

plicet Archetypum. Quòd si suo hic ingenio aliquantum esset moderatus, neque supervagantibus ipse surculis falcem denegâisset, quæ fuit homini diligentia in assequendis Græcis, et inexhausta lectissimorum verborum copia, omnes profectò boni Interpretis numeros explevisset. Hujus igitur Ego vinetis putator qualiscunque accessi: dedi operam, ut luxuriantem eam in dicendo ubertatem comprimat, et inserta quasi depascant exilitas *Wolfiana*: neque siquid in Oxoniensium aliorumve Interpretum Latinorum operibus vel se venustate commendaret vel robore, traducere in nostra dubitavi: ita nimirum ratus fore, ut sincerior multò puriorque exsurgat Interpretatio, quam si ineptæ ambitioni velificatus, ea quæ ab aliis bene dicta sunt, meliùs ipse dicere incassum contenderem. Multa etiam ad nos commoda invexit cùm Gallica Interpretatio *Tourellii*, tum verò spectatissima illa Versio Itala, ab *Hieron. Ferro*, Senatore Veneto, concinnata, quam diu frustra a me quæsitam, vir comitate pariter et politiori literaturâ instructissimus, *A. Askew*, M. D. Londinensis,

nenfis, mecum, sibi licet ignoto, per literas rogatus, humanissimè communicavit.

Textum Græcum Æschinis ex luculentâ Editione *Hen. Stephani*, Demosthenis, ex eâ quam Lutetiæ typis mandavit *Benenatus*, ut plurimùm expressi: collatis interim diligenter, et siquando visum est, adhibitis, emendationibus *Cl. Taylori*: verùm paucis illis quidem, et summâ cum brevitate propositis. Quotus enim quisque lectorum est, qui dummodo sibi Auctoris sensus claros, et quoad fieri potuit defæcatos, ob oculos sistas, aut omnino curat, quot eos ex Codicibus impressis manuve scriptis eliciisti, aut non saltem, ut istiusmodi de Variantibus Lectionibus disceptatiunculæ ad calcem rejiciantur operis, exoptat; neve iis Editor cum Annotationibus quæ ad Auctorem ipsum pertinent illustrandum, conjunctis, restringat animos, quos ardentes acceperit?

Quod ad Notas attinet, earum magnam sanè partem ex Commentariis descripsi

scripsi longè eruditissimis *Joannis Taylors*:
 cujus ego laudibus libenter indulgere
 velim, siquidem id aut destinati operis
 angustia paterentur, aut ipsius utique
 hominis pervulgatissimum apud literatos
 omnes nomen et celebritas. Annotationes,
 quæ aliunde petuntur, singulas (sub-
 inde brevitatis causâ in compendium
 actas) Auctoris nomine signavi: pluri-
 mas de proprio penu deprompsi: Inter-
 pretationi denique omnes subjeci, Græ-
 carum paginarum titulis inscriptas: ut
 neque tyroni foveant negligentiam, si
 textum comitentur, neque seorsim (quod
 usitatius) relegatæ, negotium facebant.
 Archæologia in his Commentariis et His-
 toria parciùs attinguntur, cum illam
 quidem *Potterus*, hanc verò, quantum
 ad earum quæ hîc tractantur rerum no-
 titiam satis sit, egregiè adornavit in Vi-
 tâ Philippi *Lelandus* noster: quod sanè
 utilissimum opus iterum ac sæpius, me
 iudice, versabit, quisquis ad hos per-
 ennes Eloquentiæ fontes ritè imbutus
 instructusque volet accedere.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

ΑΙΧΙΝΟΤ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΡΙΩΝΤΟΣ

ΛΟΤΟ

EX M. T. C I C E R O N E,

De optimo genere Oratorum.

CUM esset lex Athenis, nequis populi scitum faceret, ut quisquam coronâ donaretur in magistratu, priusquam rationes retulisset: et altera lex, eos, qui a populo donarentur, in concione donari debere; qui a senatu, in senatu: Demosthenes curator muris reficiendus fuit, eosque refecit pecuniâ suâ: de hoc igitur Ctesiphon scitum fecit, nullis ab ipso rationibus relatis, ut coronâ aureâ donaretur; eaque donatio fieret in Theatro, populo convocato, qui locus non est concionis legitimæ: atque ita prædicaretur, "eum donari virtutis ergo benevolentia: que, quam erga populum Atheniensem haberet." Hunc igitur Ctesiphontem in iudicium adduxit Æschines, quod contra leges scripseret, ut et rationibus non relatis coronâ donaretur, et ut in theatro; et quod de virtute ejus et benevolentia falsa scripseret; quoniam Demosthenes nec vir bonus esset, nec bene meritis de civitate. Causa ipsa abhorret illa quidem a formulâ consuetudinis nostræ: sed est magna. Habet enim et legum interpretationem satis acutam in utramque partem, et meritorum in rempublicam contentionem sanè gravem. Itaque causa fuit Æschini, quoniam ipse a Demosthene esset capitis accusatus, quod legationem e mentitis esset, ut ulciscendi inimici causâ, nomine Ctesiphontis, iudicium fieret de factis famâque Demosthenis. Non enim tam multa dixit de rationibus non relatis, quam de eo, quod civis improbus, ut optimus, laudatus esset. Hanc multam Æschines a Ctesiphonte petiit quadriennio ante Philippi Macedonis mortem; sed iudicium factum est aliquot annis post, Alexandro jam Asiam tenente: ad quod iudicium concursus dicitur e totâ Græciâ factus esse. Quid enim aut tam visendum, aut audiendum fuit, quam summorum Oratorum, in gravissimâ causâ, accurata et inimicitii incensa contentio?

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ ΛΟΓΟΥ.

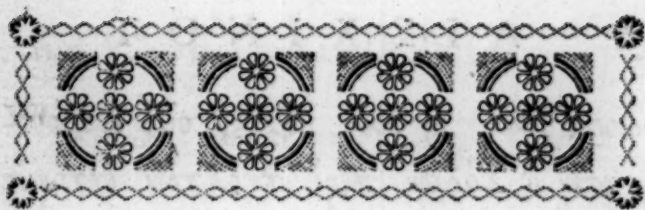
ΚΤΗΣΙΦΩΝ ἔγραψε ψήφισμα, “γεφανῶσαι Δημο-
 “σθένην Δημοσθένους Παιανία χρυσῷ γεφάνῳ, καὶ
 “ἀναγορεύσαι τὸν γεφάνον ἐν τῷ διατέρῳ, Διονυσίοις, τρα-
 “γῶδῳ, ὅτι διαλείπει τὰ ἄριστα λέγων καὶ πράττων τῷ δή-
 “μῳ τῶν Ἀθηναίων.” Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰ-
 σχύνης παρὰ νόμον· καὶ εἰσάγει κεφάλαια γυνικὰ τρία.
 Ἐν μὲν, ὅτι ὑπεύθυνον ὄντα τὸν Δημοσθένην ἐγεφάνωσι, τῷ
 νόμῳ κελεύοντο· μὴ ἐξῆναι ὑπεύθυνον ἀρχοῖν γεφανοῦν.
 Περὶ οὐσίας. Δεύτερον δὲ, ὅτι ἐν τῷ διατέρῳ ἀνεκήρυξε τὸν
 γεφάνον, ἀπαγορεύοντος τῷ νόμῳ μηδένα γεφανοῦν ἐν τῷ
 διατέρῳ. Περὶ ποιότητος. Τρίτον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ
 τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν
 καὶ ἀγαθὸν τὸν Δημοσθένην, οὐδὲ ἀξιὸν τῷ γεφάνῳ. Καὶ
 τῆτο εἰς τὸ παρὰ νόμον ἀνακτίον, ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐστὶν ὁ κα-
 λῶν τὰ ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς ψηφίσμασι· ἔστι δὲ περὶ
 ποιότητος. Υποφοράς δὲ λαμβάνει γ. Πρὸς μὲν τὸ πρῶτον
 δισσως ἐρεῖλος Δημοσθένους, ὅτι οὐκ ἦν ἀρχων, οὐδὲ ἔστιν
 ἀρχὴ ἢ τῶν τειχῶν οἰκοδομή, ἀλλὰ διακονία τις καὶ ἐπιμέ-
 λεια· εἰ δὲ καὶ ἀρχὴ, τῷ γε ἐπιδεδωκέναι ἐκ τῶν ἰδίων, καὶ
 μηδὲν εἰληφέναι ἐκ τῆς πόλεως, οὐκ ἦν ὑπεύθυνος. Περὶ
 ποιότητος ἀμφοτέρω. Πρὸς δὲ τῆτο Αἰσχύνης εἰσάγει σο-
 χαστικὸν κεφάλαιον, οὐ μὲν τοι καλῶς κενεάζει· εἰ δὲ μὴ
 παρ’ ἑαυτῷ ἐπέδωκεν, ἀλλ’ εἶχε παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τῆτο
 δίκαια τάλαλλα. Περὶ οὐσίας. Πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφά-
 λαιον παρεχομένου Δημοσθένους νόμον ἕτερον, κελεύοντα
 αἰα-

ἀνακηρύττειν ἐν τῷ Διάτρῳ, ἂν ψηφίσῃται ὁ δῆμος, Αἰσχί-
 νης οὐ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτὸν εἶναι φησὶν, ἀλλὰ περὶ
 τῶν ξεινικῶν γεφάνων. Περὶ οὐσίας. Πρὸς δὲ τὸ τρίτον
 πολλὰ καλὰ μέγϑ. Οἶται δὲ τὸν Δημοσθένην εἰς δ' και-
 ροὺς διηρηκέναι τὴν ἀπολογίαν, τὰ πρᾶγμαλα καθ' ἕκαστα
 εἰς τέτους μερίσαντα. Πρῶτον μὲν οὖν φησὶν εἶναι καιρὸν
 τοῦ πολέμου τῷ πρώτῳ τῷ πρὸς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπό-
 λεως γενομένου. Δεύτερον δὲ, τὸν τῆς εἰρήνης. Τρίτον δὲ,
 τὸν τοῦ πολέμου τῷ διυτέρῳ, καὶ τῆς περὶ Χαιρώνειας ἥτ-
 της. Τέταρτον δὲ, τὸν παρόντα καιρὸν, τὸν περὶ τῶν πρὸς
 Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἵτιον
 αὐτὸν φησὶ γέγονεαι τῆς εἰρήνης, αἰσχεῖς οὐσης καὶ ἀδό-
 ξου, καὶ τοῦ μὴ μίλα κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τῇ
 πόλει αὐτὴν πεποιῆσθαι. Ἐν δὲ τῷ διυτέρῳ, ὅτι τὸν πό-
 λεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκευάσιν. Ἐν δὲ τῷ
 τρίτῳ, ὅτι τοῦ ἱερῷ πολέμου καὶ τῶν περὶ Φωκίας συμβά-
 των αἵτιϑ ἰγένετο, καὶ τῆς ἥτης τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, πεί-
 σας μετὰ Θηβαίων ἀρχμένους τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλι-
 ππον παραλάξασθαι. Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι καλὰ τὸν
 πρὸς Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. Μίλα ταῦτα καὶ τοῦ
 βίου παντός τοῦ Δημοσθένους κατηγορεῖ, καὶ δὴ καὶ Κτησι-
 φῶντος ἐν ὀλίγοις· ἐν οἷς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Κτη-
 σιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. Ταῖς μὲν οὖν κεφάλαια ταῦτ'
 εἰσίν. Εἰκότα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένους. Μίμφοιται μὲν
 τοι τινὲς τὸν Αἰσχίνην, ὅτι οὐκ ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρὰ-
 νόμῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους,
 καλῶς πεπολιτευμένου τοῦ ἀνδρός· αὐτὸς δὲ τούναρτίον τέ-
 τω μάλισα διῶσχυρίζεται, λέγων οὕτως, “ ἔστι δ' ὑπόλοι-
 “ πον μέγϑ τῆς κατηγορίας ἐφ' ᾗ μάλισα σπουδάζω
 “ τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πρόφασις δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ γεφαιῶ-
 “ θηαι.” Μὴ ποτε δὲ ἄριστα τοῦτο ἔπραξεν· ἐπειδὴ γὰρ
 εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι καὶ ὑπόληψιν ὁ Δημοσθέ-
 νης, ὥς λαμπρότατα πεπολιτευμένϑ, εἰκότως ᾤθη ψυ-
 χρεῖς

χρῆς καὶ οὐδενὸς ἀξίους φανῆσθαι τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δοξάν αὐτοῖς ἐμποιήσει τὴν ἐναντίαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης κακόνους ἐστὶ τῷ δήμῳ, καὶ αἰσχρῶς καὶ ἐπιμίμπως πεπολίτευται. Διὰ τοῦτο ἐσπούδασι περὶ τοῦτο μάλιστα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριψε. Μέλψαιτο δ' ἂν τις τὸ προοίμιον, ὡς τραγικόν, καὶ περιττόν, καὶ ἐπιλόγῳ μᾶλλον ἱοικός.

Ἡ γὰρ σίσις τοῦ λόγου ἐστὶ πραγματικὴ ἔγγραφος, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ ὑπὲρ τῆς γεφάνου. Τὰ δὲ κεφάλαια δηλονότι τῆς πραγματικῆς περιέχει ἅπερ καὶ ἐκεῖ· οἷον τὸ νόμιμον, τεμνόμενον εἰς τρεῖς νόμους· τὸ δὲ δίκαιον, εἰς τέσσαρας καιρούς. Οὐρα δὲ πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ συνηγόνων ἐκβολῆς, ὥσπερ καὶ Δημοσθένης. Τινὲς εἶπον ὅτι οὐκ ἔχει καλασκεινὴν τὸ προοίμιον, ἔκουν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζῆταιν. ΑΛΛ' οὐκ ἔστιν ἀκατάσκειον· ἔστι γὰρ αὐτὴ καλασκεινὴ, “ ὑπὲρ τοῦ τα μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει.” Εἰ γὰρ ἡ αἰτία τῆς προτάσεως ἐστὶν ἡ καλασκεινὴ, “ διὰ δὲ τὸ τα μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει αἱ διήσεις,” καλασκεινὴ ἂν εἴη. Ἐχει δὲ καὶ συμπέρασμα, “ ἐγὼ δὲ πεπιφευκῶς ἤκω,” ἕως τοῦ, “ μείζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.”

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

Λ Ο Γ Ο Σ.

Α. **Τ**ΗΝ μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε,
ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παρά-
ταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν
ἀγορὰν δεήσεις, αἷς κέχρηται τινὲς ὑπὲρ
τῶν τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήδη μὴ γίνεσ-
θαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκῶς
ἤκω, πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον δὲ
τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν, ἡγόμενος ἑδεμίαν
παρασκευὴν ἰσχύειν παρ' ὑμῖν μεῖζον
τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.

Β'. Εὐχλόμην μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι,
καὶ τὴν βελὴν τὰς πεντακοσίους, καὶ τὰς
ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεσηκότων ὀρθῶς

Β

διοι-

διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἐνομοθέ-
 ῖτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων
 εὐκοσμίας, ἰσχύειν· ἵνα ἐξῇ, πρῶτον
 μὲν τῷ πρεσβυάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥς-
 περ οἱ νόμοι κελεύουσι, σωφρόνως ἐπὶ
 τὸ βῆμα παρελθόντι, ἄνευ θορύβου καὶ
 ταραχῆς, ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ
 πόλει συμβαλεῖν· δεύτερον δ' ἥδη, καὶ
 τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βεβλόμενον,
 καθ' ἡλικίαν, χωρὶς καὶ ἐν μέρει, περὶ
 ἐκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Οὕτω
 γὰρ ἂν μοι δοκῇ ἢ τε πόλις ἄριστα διοι-
 κεῖσθαι, αἵ τε κρίσεις ἐλάχισται γίνεσ-
 θαι. Ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον
 ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ κατα-
 λέλυται, καὶ γράφουσι τινὲς ῥαδίως πα-
 ρανόμους γνώμας, καὶ ταῦτα ἕτεροὶ τινες
 τὰ ψηφίσματα ἐπιψήφισιν, οὐκ ἐκ
 τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προε-
 δρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμε-
 νοι· ἂν δέ τις τῶν ἄλλων βεβλευτῶν ὄν-
 τως λάχῃ κληρούμενος προεδρεύειν, καὶ
 τὰς

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 9

τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγο-
ρεύη, τῷτον οἱ τὴν πολιτείαν οὐκ ἔτι
κοινὴν ἀλλ' ἰδίαν αὐτῶν ἡγούμενοι εἶναι,
ἀπειλῶσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλεύ-
μενοι τοὺς ἰδιώτας, καὶ δυναστείας ἐαυ-
τοῖς περιποιῶντες· καὶ τὰς κρίσεις, τὰς
μὲν ἐκ τῶν νόμων ἀλαλελύκασι, τὰς
δὲ ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρί-
νουσιν· στείγῃται τὸ κάλλιστον καὶ σωφρο-
νέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει,
" Τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ
" πεντήκοντα ἔτη γεγονότων, καὶ πα-
" λιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων;
Τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκ ἔτι
κρατεῖν δύνασθαι ὅθ' οἱ νόμοι, οὐθ' οἱ
πρυτάνεις, οὐθ' οἱ πρόεδροι, οὐθ' ἡ
πρόεδρεύουσα φυλὴ, τὸ δέκατον μέρος
τῆς πόλεως.

3 γ'. Τύτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ
τῶν καυρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων
ὁποῖως αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι,
ἐν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας,

(εἴτι καὶ γὰρ τυγχάνω γινώσκων) αἱ
 τῶν παρανόμων γραφαί. Εἰ δὲ καὶ
 ταύτας καταλύσετε, ἢ τοῖς καταλύουσιν
 ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν, ὅτι λήσεται
 κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τισὶ παρα-
 χωρήσαντες. Εὖ γὰρ ἴξε, ὦ Ἀθηναῖοι,
 ὅτι τρεῖς εἰσι πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν
 ἀνθρώποις, τυραννὶς, καὶ ὀλιγαρχία, καὶ
 δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυ-
 ραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν
 ἐφεσηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατέ-
 μεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς
 οὖν ὑμῶν τῶντ' ἀγνοεῖτω, ἀλλὰ σαφῶς
 ἕκαστος ἐπιστάσθω, ὅτι ὅταν εἰσὶν εἰς
 δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων,
 ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον
 φέρειν περὶ τῆς ἐαυτοῦ παρρησίας. Διό-
 περ καὶ ὁ Νομοθέτης τῶτο πρῶτον ἔταξ-
 εν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὄρκῳ, "Ψηφι-
 " ὄμαι κατὰ τοὺς νόμους" ἐκεῖνό γε εὖ
 εἰδὼς, ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ
 πόλει, σώζεται καὶ ἡ δημοκρατία. Α
 χρη

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. ΙΙ

χρὴ διαμνημονεύοντας ὑμᾶς, μισεῖν τὰς
 τὰ παράνομα γράφοντας, καὶ μηδὲν μι-
 κρόν ἡγεῖσθαι εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικη-
 μάτων, ἀλλ' ἕκασον ὑπερμέγεθες· καὶ
 τὸ ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα ἀνθρώπων
 ἐξαιρεῖσθαι, μήτε τὰς τῶν στρατηγῶν
 συνηγορίας (οἱ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον συν-
 εργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονται
 τὴν πολιτείαν) μήτε τὰς τῶν ξένων
 δέσεις (ὅς ἀναβιβάζοντες τινὲς ἐκφεύ-
 γουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παράνομον
 πολιτείαν πολιεύοντες)· ἀλλ' ὥσπερ
 ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθείη τὴν τάξιν
 λιπεῖν, ἣν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ πολέμῳ,
 ἔτω καὶ νῦν αἰσχυνθῇ ἐκλιπεῖν τὴν
 τάξιν, ἣν τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων, φύ-
 λακες τῆς δημοκρατίας τήνδε τὴν ἡμέ-
 ραν.

ὁ δὲ Κᾶκκινο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν,
 ὅτι νῦν ἅπαντες οἱ πολῖται παρακαλα-
 θέμενοι τὴν πόλιν ὑμῖν, καὶ τὴν πολιτείαν
 διαπιστεύσαντες, οἱ μὲν πάρεσι καὶ ἐπα-
 κούουσι

κάνουσι τῆς δὲ τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπει-
 σιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυρό-
 μενοι, καὶ τῶν ὀρκῶν οὓς ὠμότατε μεμνη-
 μένοι, καὶ τῶν νόμων, εἰάν ἐλέγξωμεν
 Κτησιφῶντα καὶ παράνομα γραψάντα καὶ
 ψευδῆ καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει, λύετε,
 ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς παρὰ νόμους γνώμας,
 βεβαιώτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν,
 καλᾶξέτε τοὺς ὑπερανήλως τῷ νόμῳ καὶ
 τῇ πόλει καὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ
 πολιτευομένους. Καὶ ταύτην ἔχοντες
 τὴν διάνοιαν, ἀκούσῃτε τῶν μελλόντων
 ἐρηθίσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια καὶ
 εὖορκα καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐταῖς ψη-
 φιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

Σέ. ΠΕΡΙ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατη-
 γορίας μετρίως μοι ἐλπίζω πρᾶξιῃσθαι.
 Περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων, οἳ κεῖνται
 περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψή-
 φισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφῶς Κτη-
 σιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι.
 Ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀρχοντές

τινές

τινες τὰς μεγίστας ἀρχάς, καὶ τὰς προσ-
 ὄδους διαικοῦντες, καὶ δωροδοκοῦντες περὶ
 ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τοὺς τε
 ἐκ τῆ βουλευτηρίου ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ
 τῆ δήμου, πόρρωθεν προκαλεάμβανον
 τὰς εὐδύναις ἐπαίνοις καὶ κηρύγμασιν.
 Ὡς ἐν ταῖς εὐδύναις τῶν ἀρχόντων εἰς
 τὴν μεγίστην μὲν ἀπαρίαν ἀφικνεῖσθαι
 τοὺς κατηγοροῦς, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον
 τοὺς δικαστάς. Πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν
 ὑπευδύνων, ἐπαυλοφώρῳ κλέπται τῶν
 δημοσίων χρημάτων ὅντες ἐξελεγχόμενοι,
 διεφύγξανον ἐκ τῶν δικαστηρίων· εἰκότως.
 Ηισχύοντο γάρ, οἶμαι, οἱ δικασταί, εἰ
 φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πό-
 λει (τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνταυτῷ)
 πρῶτον μὲν ποιεῖ ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς
 ἀγῶσιν, ὅτι σεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ
 δικαιοσύνης ὑπὸ τῆ δήμου χρυσῷ σεφά-
 νῳ· ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν
 ἔξεισιν ἐκ τῆ δικαστηρίου, κλοπῆς ἕνεκα
 τὰς εὐδύναις ὠφληκῶς. Ὡς ἐπ' ἀναγκά-

ζῶντο τὴν ψῆφον φέρειν οἱ δίκασαί, ὃ περὶ
τῷ παρόντος ἀδικήματος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
αἰσχύνης τῷ δήμου.

Ἐξ'. Καλιδῶν δέ τις ταῦτα νομοθέ-
της, τίθησι νόμον, καὶ μάλα καλῶς
ἔχοντα, τὸν διαρρήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς
ὑπευδύνους μὴ σεφανοῦν. Καὶ ταῦτα
οὕτως εὖ προκαλειληφότες τῷ νομοθέτου,
εὐρηναίαι κρείττονες λόγοι τῶν νόμων· ὅς
εἰ μὴ τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσειε ἔξαπαληθέν-
τες. Τούτων γάρ τινες τῶν τῶν ὑπευ-
δύνους σεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους,
οἱ μὲν φύσει μέτριοι εἰσιν· εἰ δὲ τις ἐστὶ
μέτριοις τῶν τὰ παράνομα γραφόντων·
ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γε τι πρὸ τῆς
αἰσχύνης. Προσεγγράφουσι γάρ τι πρὸς
τὰ ψηφίσματα, σεφανοῦν τὸν ὑπεύδυ-
νον, ἐπειδὴν λόγον καὶ εὐδύναν τῆς ἀρ-
χῆς δῶ. Καὶ ἡ μὲν πόλις τὸ ἴσον ἀδί-
κημα ἀδικεῖται· προκαταλαμβάνονται
γὰρ ἐπαίνοις καὶ σεφάνοις αἱ εὐδύναι·
ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται
τοῖς

τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι ἐγεγράφει μὲν πα-
ράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε.
Κτησιφῶν δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδή-
σας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων
κεείμενον, καὶ τὴν πρόφασιν, ἣν ἐγὼ
ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν, ἀνελών, πρὶν λό-
γον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε με-
λαζὺ Δημοσθένην ἄρχοντα σεφανοῦν.

7 ζ. Λέξουσι δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἕτε-
ρόν τινα λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰ-
ρημένῳ· ὥς ἄρα ὅσα τις αἰρετὸς ὢν
πράττει κατὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα
ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία.
Ἀρχαὲς δὲ φήσασιν ἐκεῖνας εἶναι ἃς οἱ
Θεσμοδέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ Θε-
σεῖῳ, καὶ κείνας ἃς ὁ δῆμος εἰώθε χει-
ρονοεῖν ἐν ἀρχαιρεσίαις, Στρατηγούς καὶ
Ἰππάρχους, καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς·
τὰ δ' ἄλλα πάντα, πραγματείας προσ-
τεταγμένας κατὰ ψήφισμα. Εγὼ δὲ
πρὸς τοὺς λόγους τὰς τούτων νόμον ὑμέ-
τερον παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθέησα-
τε,

ἴε, λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προ-
 φάσεις. Εν ᾧ διαρρήδην γέγραπται,
 " Τὰς χειρολονητάς, φησὶν, ἀρχὰς ἀ-
 " πάσας" (ἐνὶ περιλαβῶν ὀνόματι ὁ νο-
 μοθέτης, καὶ προσειπὼν ἀρχὰς ἀπάσας
 εἶναι, ἃς ὁ δῆμος χειρολONEI) " καὶ τὰς
 " ἐπιστάτας, φησὶ, τῶν δημοσίων ἔργων"
 (ἐστὶ δὲ ὁ Δημοσθένης τερχοποιὸς, ἐπιστά-
 τῆς τῆς μεγίστου τῶν ἔργων) " καὶ
 " πάντας ὅσοι διαχειρίζουσι τι τῶν τῆς
 " πόλεως πλεον ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, καὶ
 " ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρί-
 " ων" (οἱ δὲ τῶν ἔργων ἐπιστάται πάν-
 τες ἡγεμονία χρῶνται δικαστηρίου). τι
 τῶντούς κελεύει ποιεῖν; οὐ διακονεῖν,
 ἀλλ' " ΑΡΧΕΙΝ, δοκimasθένης ἐν τῷ
 " δικαστηρίῳ" (ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ
 ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι, ἀλλὰ δοκimas-
 δεῖσαι ἀρχεῖν). καὶ λόγον καὶ εὐθύνας
 ἐγγράφειν πρὸς τὸν γραμματεῖα καὶ τοὺς
 λογιστάς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρ-
 χάς,

χὰς, κελεύει. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω,
τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑμῖν ἀναγνώσκειται.

ΝΟΜΟΙ.

8 ἦ. Οταν τοίνυν, ὦ Αθηναῖοι, ἃς ὁ
νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, οὔτοι προσ-
αγορεύωσι πραγματείας καὶ ἐπιμελείας,
ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ
ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων
ἀναίδειαν καὶ ὑποβάλλειν αὐτοῖς, ὅτι
οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστήν, οἴο-
μενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρῆσαι·
ἀλλ' ὅσω ἂν τις ἄμεινον λέγη, παράνο-
μα γεγραφώς, τοσούτω μείζον ὄρ-
γῃς τεύξεσθαι. Χρὴ γάρ, ὦ Αθηναῖοι,
τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν
νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφίῃ
ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τῷ
νόμου δικαίῳ χρὴ δίδοναι τὴν ψῆφον, οὐ
τῇ τῷ λέγοντι ἀνασχυνίᾳ.

9 θ'. Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον,
ὃν φησι Δημοσθένης, βραχεία βούλομαι
προ-

πρὸς πείν. Λέξει γὰρ οὗτος, Τειχοποιός
 εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει
 μᾶς ἐκαλὸν, καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείρ-
 γασαι· τίνος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος, εἰ
 μή τις ἐστὶν εὐνοίας εὐθύνη; Πρὸς δὲ
 ταύτην τὴν πρόφασιν ἀκούσατέ με λέ-
 γοντος καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα. Ἐν
 γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαία οὐ-
 ση, καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος, οὐδεὶς
 ἐστὶν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς
 τὰ κοινὰ προσεληλυθότων. Διδάξω δ'
 ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ τῶν παραδόξων· οἷον,
 τοὺς Ἱερεῖς καὶ τὰς Ἱερεῖας ὑπευθύνους εἶ-
 ναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαν-
 τας, καὶ χωρὶς ἐκάστους κατὰ σῶμα,
 τοὺς τὰ γέρα μόνον λαμβάνοντας, καὶ
 τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς θεοὺς
 εὐχομένους καὶ ἔ μόνον ἰδία, ἀλλὰ καὶ
 κοινῇ τὰ γένη, Εὐμόλπιδας καὶ Κήρυ-
 κας, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Πάλιν
 τοὺς Τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κε-
 λεύει ὁ νόμος, οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαν-
 τας,

τας, οὐδ' ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσόδων
πολλὰ μὲν ὑφαρξμένους, βραχέα δὲ
καταλιθύντας, ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας,
ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα· ἀλλ'
ὁμολογούμενος τὰς παῖρῶας ἑσίας εἰς
τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοψμίαν.
Οὐ τοίνυν μόνοι οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ
καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει συνε-
δρίων ὑπὸ τὴν τῶν δικαστηρίων ἑρχεῖται
ψῆφον. Πρῶτον μὲν γὰρ τὴν Βουλὴν
τὴν ἐν Αρείῳ πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τὰς
λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον, καὶ εὐθύ-
νας δίδοναι, καὶ τὴν τῶν ἐκεῖ σκυθρωπῶν
καὶ τῶν μεγίστων κύριαν ἄγει ὑπὸ τὴν
ὑμέτεραν ψῆφον. Οὐκ ἄρα σεφανωθή-
σεται ἡ βουλὴ ἢ ἐξ Αρείῃ πάγου; οὐδὲ
γὰρ πάτριον αὐτοῖς ἔστιν. οὐκ ἄρα φι-
λοψμουῖνται; πάνυ γε· ἀλλ' οὐκ ἀγα-
πῶσιν, ἐάν τις παρ' αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ,
ἀλλ' ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ, κολάζουσιν.
Οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. Πάλιν
τὴν Βουλὴν τοὺς Πεντακοσίους ὑπεύθυνον

πεποίηκεν ὁ νομοθέτης· καὶ οὕτως ἰσχυ-
ρῶς ἀπισεῖ τοῖς ὑπευθύνοις, ὥς' εὐθέως
ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει, " Ἀρχὴν
" ὑπεύθυνον, φησὶ, μὴ ἀποδημεῖν."

Ω Ἡράκλεις (ὑπολάβοι ἂν τις) ὅτι ἤρ-
ξα, μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ προλα-
βὼν χρήματα τῆς πόλεως, ἢ πράξεις,
δρασμῶ χρήσῃ. Πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ
ἔᾱ τὴν οὐσίαν κατεριεῖν, οὐδὲ ἀνάθη-
μα ἀναθεῖναι, οὐδὲ ἐκποίησον γενέσθαι,
οὐδὲ διαδέσθαι τὰ ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἄλλα
πολλά. Ἐνὶ δὲ λόγῳ, ἐνεχυράζει τὰς
οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων,
ἕως ἂν λόγον ἀποδώσι τῇ πόλει. Ναί·
ἀλλ' ἔστι τις ἄνθρωπος, ὃς οὔτε εἴληφεν
οὐδὲν τῶν δημοσίων, οὔτ' ἀνῆλθε, προσ-
ῆλθε δὲ πρὸς τι τῶν κοινῶν· καὶ τοῦ-
τον ἀποφέρειν κελεύει λόγον πρὸς τοὺς
λογιστάς. Καὶ πῶς ὅγε μηδὲν λαβὼν
μηδ' ἀναλώσας, ἀποίσει λόγον τῇ πό-
λει; αὐτὸς ὑποβάλλει καὶ διδάσκει ὁ νό-
μος, ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει γὰρ αὐτὸ
τῷτο

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 21

τῷτο ἐγγράφειν, ὅτι οὐτ' ἔλαβον οὐδέν
τῶν τῆς πόλεως, οὐτ' ἀνήλωσα. Ανεύ-
θυνον δὲ, καὶ ἀζήτητον, καὶ ἀνεξέταστον
οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. Οτι δὲ
ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκέραιε τῶν νό-
μων.

ΝΟΜΟΙ.

Οταν τοίνυν μάλιχα θρασύνῃαι Δη-
μοσθένης, λέγων, ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν
οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑπο-
βάλλει· Οὐκ᾽ ἐχρῆν σε, ὦ Δημοσ-
θενης, ἔασαι τὸν τῶν λογιστῶν κήρυκα
κηρύττειν τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα
τῷτο, "Τίς βάλειαι κατηγορεῖν;" ἔασον
ἀμφισβητῆσαι σοι τὸν βεβλόμενον τῶν
πολιτῶν, ὡς ἔκ ἐπιδέδωκας, ἀλλ' ἀπὸ
πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν
οἰκοδομίαν μικρὰ κατέδηκας, δέκα τά-
λαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἴλη-
φώς· μὴ ἄρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ
ἔξαιρ᾽ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν
χειρῶν·

χειρῶν· μηδ' ἔμπροσθεν τῶν νόμων, ἀλλ' ὕψερος πολιτεύσ· ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρασίαν.

ΙΩΙ. Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι προφασιῶνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι. Οτι δὲ ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὃθ' οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῶν θεωρικῶν ἀρχὴν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδέτερας δὲ πω τῶν ἀρχῶν τέτων λόγον ὑμῖν εἰδ' εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. Καὶ μοι ἀνάγνωθι ἐπὶ τίνος Ἀρχοντος, καὶ ποίᾳ μηνός, καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ, καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειρολογήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῶν θεωρικῶν· ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραφεν αὐτὸν σφανοῦν. Αναγίνωσκε.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτῃ
δείξαιμι,

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 23

δείξαιμι, δικαίως ἂν ἀλίσκοιτο Κτησιφῶν·
αἰρεῖ γὰρ αὐτὸν ἔχ ἡ κατηγορία ἡ ἐμὴ,
ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

|| ια'. Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι,
Ἀντιγραφεὺς ἦν χειρολονητὸς τῇ πόλει,
ὅς καθ' ἐκάστην πρυτανείαν ἀπελογίζετο
τὰς προσόδους τῷ δήμῳ. Διὰ δὲ τὴν
πρὸς Εὐβουλον γενομένην πίσιν ὑμῖν, οἱ
ἐπὶ τὸ θεωρικὸν κεχειρολονημένοι ἦρχον
μὲν, πρὶν ἢ τὸν Ἡγήμον^Θ νόμον γε-
νέσθαι, τὴν τοῦ ἀντιγραφέως ἀρχὴν, ἦρ-
χον δὲ τὴν τῶν ἀποδεκτῶν καὶ νεωρίων
ἀρχὴν, καὶ σκευοθήκην ὠκοδόμειν· ἦσαν δὲ
καὶ ὁδοποιοί, καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοί-
κησιν εἶχον τῆς πόλεως. Καὶ οὐ κατ-
ηγορῶν αὐτῶν οὐδ' ἐπίλοιπῶν λέγω,
ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βούλομαι,
ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, εἴαν τις μιᾶς ἀρ-
χῆς τῆς ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ἦ, τῷτον
οὐκ ἔα, πρὶν ἂν λόγους καὶ εὐθύνας δῶ,
σεφανοῦν. Οὐδὲ Κτησιφῶν Δημοσθέ-
νην, τὸν συλλήβδην ἀπάσας τὰς Αθήνη-

σιν ἀρχὰς ἀρχοῦλα, οὐκ ὤκησε γράφαι
σεφανῶσαι.

12 ἰβ'. Ως τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχο-
ποιῶν ἀρχὴν ἤρχεν, ὅθ' οὗτος τὸ ψή-
φισμα ἔγραφε, καὶ τὰ δημόσια χρήμα-
τα διεχείριζε, καὶ ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε,
καθάπερ οἱ ἄλλοι ἀρχοῦλες, καὶ δικαστη-
ρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τούτων ὑμῖν
αὐτὸν Δημοσθένην καὶ Κτησιφῶντα μάρ-
τυρας περέζομαι. Ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου
Ἀρχοῦλος, Θαρρηλιῶνος μηνὸς δευτέρα
φθινόριος, ἐκκλησίας οὔσης, ἔγραφε ψή-
φισμα Δημοσθένης, ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν
φυλῶν Σκίρροφοριῶνος δευτέρα ἰσαμένου
καὶ τρίτη· καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφί-
σματι, ἐκάστης τῶν φυλῶν ἐλέσθαι τοὺς
ἐπιμελησομένους τῶν ἔρδων ἐπὶ τὰ τεί-
χη, καὶ ταμίας. Καὶ μάλα ὀρθῶς
ἴν' ἡ πόλις ἔχῃ ὑπεύθυνα σώματα, παρ'
ᾧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπο-
λήφεισθαι. Καὶ μοι λέγε τὰ ψηφί-
σμα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

131γ'. Ναί· ἀλλ' ἀνὴρ διαπλέκει πρὸς
 τὸτο εὐθέως, λέγων, ὡς οὐτ' ἔλαχε
 τειχοποιός, οὐτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ
 Δήμου. Καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης
 μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λό-
 γον· ὁ δὲ γενόμενος, βραχὺς, καὶ σα-
 φής, καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχ-
 νας. Μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν πρῶ-
 τον προειπεῖν βούλομαι. Ἐστὶ γάρ, ὦ
 Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἰδη
 τρία· ὧν ἓν μὲν καὶ πᾶσι φανερώτατον,
 οἱ κληρωτοί, καὶ οἱ χειροτονητοὶ ἀρχόντες.
 Δεύτερον δὲ, ὅσοι τι διαχειρίζουσι τῶν
 τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας, καὶ
 οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται. Τρί-
 τον δ' ἓν τῷ νόμῳ γέγραπται, " καὶ εἰ
 " τινες ἄλλοι αἰρετοὶ ἡγεμονίας διχαση-
 " ρίων λαμβάνουσι, καὶ τούτους ἀρχεῖν
 " δοκιμασθέντας." Ἐπειδὴν δὲ ἀφέλη
 τίς τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου κεχειροτονημέ-

νους, καὶ τοὺς κληρωτὰς ἄρχοντας, καταλείπει, οὓς αἱ φυλαὶ καὶ αἱ τριτῆυες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἰροῦνται τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τῶν αἰρετῶν ἄρχοντας εἶναι. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν, ἐπιλαχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τὰφρους ἐξεργάζεσθαι, ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε.

ΝΟΜΟΙ.

Αναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει, δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ· ἡ δὲ Πανδιονίς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς ἐκ τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα· ἕτερος δὲ ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ σεφانوῦν· ὑμεῖς δὲ ὁμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι· ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε
τὸν

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 27

τὸν ὑπεύθυνον σεφανοῦν, μὴ προσθεῖς,
ἐπειδὴν δῶ λόγον καὶ εὐθύνας· ἐγὼ δὲ
ἐξελέγχω τὸ παράνομον, μάρτυρας ἅμα
τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς
ἀνιδίκοις παρεχόμενος. Πῶς οὖν ἂν
τις περιφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον
παρανομώτατα γεγραφότα;

14.10'. ΩΣ τοίνυν καὶ τὴν ἀνάρρησιν
τοῦ σεφάνου παρὰ νόμῳ ἐν τῷ ψηφί-
σματι κελεύει γίνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς δι-
δάξω. Ο γὰρ νόμος διαρρήδην κελεύει,
"Εὰν μὲν τινα σεφανοῖ ἢ βουλή, ἐν
"τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι· εἰ
"δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἄλλοθι
"δὲ μηδαμοῦ." Καί μοι λέγε τὸν νό-
μον.

Ν Ο Μ Ο Σ.

Οὗτος ὁ νόμος, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ μάλα
καλῶς ἔχει. Οὐ γὰρ, οἶμαι, ὥς το δεῖν
ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα σεμνύνεσθαι πρὸς
τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ τῇ
πόλει

πῶλει τιμώμενον ὑπο τοῦ δήμου, καὶ
μὴ ἐργολαβεῖν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. Ο
μὲν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν
πῶς; Αναγίνωσκε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ακχέε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης
κελεύει ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πνυκί τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἀνακηρύττειν τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου
σεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ·
Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς
νόμους μόνον ὑπερβάς, ἀλλὰ καὶ τὸν τό-
πον μέλενεγκών· οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθη-
ναίων, ἀλλὰ τραγωδῶν ἀγωνιζομένων
καινῶν· οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ'
ἐναντίον τῶν Ελλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶ-
σιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν.

15 κ'. Οὕτω τοίνυν περιφανῶς παρά-
νομα γεγραφώς, παραλαχθεὶς μετὰ
Δημοσθένους ἐποίσει τέχνας τοῖς νό-
μοις· ὥς ἐγὼ δηλώσω, καὶ προερῶ ὑμῖν,
ἵνα μὴ λάθῃτε ἐξαπαλήθηντες. Οὔτοι
γάρ,

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 29

γάρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι
τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου σεφανόμενον μὴ κη-
ρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἔξουσι
λέγειν οἷσιν δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν
τὸν Διονυσιακὸν νόμον, καὶ χρῆσθαι
τοῦ νόμου μέρει τινὶ, κλέπτοντες τὴν
ἀκρόασιν ὑμῶν καὶ παρέξοντα νόμον
οὐδὲν προσήκουσα τῇδε τῇ γραφῇ, καὶ
λέγουσιν, ὡς εἰσι τῇ πόλει δύο νόμοι κεί-
μενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν, ὃν
νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαρρήδην ἀπαγο-
ρεύοντα τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου σεφανόμενον
μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ἑτε-
ρον δὲ εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον τού-
τω, τὸν δεδοκὸτα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι
τὴν ἀνάρρησιν τοῦ σεφάνου τραγωδοῖς ἐν
τῷ θεάτρῳ, "εἰάν ψηφίσῃται ὁ δῆμος."
Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν νόμον φήσουσι γε-
γραφέναι τὸν Κτησιφῶντα.

1615'. Εγὼ δὲ πρὸς τὰς τέττων τέχ-
νας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους
τοὺς ὑμετέρους ὅπερ διαλεῶ σπουδά-
ζων

ζων παρὰ πᾶσαν τὴν κατήγορίαν. Εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθές, καὶ τοιοῦτον ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολυλείαν, ὥς ἀκύρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι, καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίως ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι ταύτην εἴποι τις εἶναι τὴν πολυλείαν, ἐν ἣ ταυτὰ πρὸς ἀτίτλιν οἱ νόμοι ποιεῖν, καὶ μὴ ποιεῖν; Ἀλλ' οὐκ ἔχει ταῦτα οὕτως, μήθ' ὑμεῖς ποτε εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων προβαίητε· οὔτε ἡμέληται περὶ τῶν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ, τῷ τὴν δημοκρασίαν καταστήσαντι. Ἀλλὰ διαρρήδην πρὸς ἐτακταῖς τοῖς Θεσμοθέταις, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν ἐν τῷ δημοσίῳ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς ἐξελάσαντας καὶ σκεφασμένους εἰ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος νόμῳ, ἢ ἀκύρος ἐν τοῖς κυρίοις, ἢ εἴπου εἰσὶ νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἐκάστης πράξεως. Καὶν τι τοιοῦτον εὐρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν, ἐκλιθέναί κελεύει πρόσθεν τῶν Ἐπωνύμων·

τοὺς

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 31

τοὺς δὲ πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν, ἐπιγράφαντας Νομοθέτας· τὸν δ' ἐπιστάτην τῶν προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καὶ ἀλείπειν· ὅπως ἂν εἰς ἡ νόμος, καὶ μὴ πλείους περὶ ἐκάστης πράξεως. Καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

Ν Ο Μ Ο Ι.

Εἰ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τούτων λόγος, καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης, οἶομαι, τῶν μὲν δεσμοθετῶν ἐξευρόντων, τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδιδόντων τοῖς νομοθέταις, ἀνήρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων· ἦτοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀναιρεῖν, ἢ ὁ ἀπαγορεύων. Ὅποτε δὲ μηδὲν τῶν γένηαι, φανερώς δήπου ἐξελέγχοντα οὐ μόνον ψευδῇ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα γενέσθαι.

171ζ'. Οθεν δὲ δὴ τὸ ψευδὲς τοῦτο ἐπιφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς· προειπὼν
ῶν

ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν οἱ περὶ τῶν
 ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. Γινομένων
 γὰρ τῶν ἐν ᾧ τραγωδῶν, ἀνεκήρυττον
 τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν,
 ὅτι σεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλαῶν, ἕτε-
 ροὶ δὲ ὑπὸ τῶν δημοῶν· ἄλλοι δὲ τινες
 ὑποκηρυζάμενοι, τοὺς αὐτῶν οἰκέτας
 ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς
 ἀπελευθερίας τοὺς Ἕλληνας ποιεῖμενοι.
 Ο δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς
 εὐρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι, διεωράτ-
 τοντο ἀναγορεύεσθαι, ὅτι σεφανοὶ αὐτοὺς
 ὁ δῆμος (εἰ οὕτω τύχοι) ὁ τῶν Ροδίων,
 ἢ Χίων, ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως,
 ἕνεκα ἀρετῆς καὶ ἀνδραγαθίας. Καὶ
 ταῦτα ἔπραττον, οὐχ ὥσπερ οἱ ὑπὸ
 τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας σεφανέμενοι,
 ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς, καὶ
 μετὰ ψηφίσματος, πολλὴν χάριν κατα-
 θέμενοι· ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι ἄνευ
 δόγματος ὑμετέρου. Ἐκ δὲ τῆς τοῦ
 τρόπου συνέβαινε, τοὺς μὲν θεατὰς καὶ
 τοὺς

τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχ-
 λεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ
 θεάτρῳ μείζουσι τιμαῖς τιμᾶσθαι τῶν ὑπὸ
 τοῦ δήμου σεφανουμένων. Τοῖς μὲν
 γὰρ ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν
 ἣ ἡ χρὴ σεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλο-
 δι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δὲ ἀνηγορεύ-
 οντο ἐνώπιον ἀπάντων τῶν Ελλήνων·
 καὶ κεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος, πείσαντες
 ὑμᾶς, οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος. Συν-
 ιδὼν δὲ τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νό-
 μον οὐδὲν ἐπικοινωνήσῃ τῷ περὶ τῶν
 ὑπὸ τοῦ δήμου σεφανουμένων νόμῳ,
 οὔτε λύσας ἐκείνον (οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλη-
 σία ἡνοχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θεάτρον)·
 οὔτε ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νό-
 μοις τιθεῖς (οὐ γὰρ ἔξεστιν)· ἀλλὰ περὶ
 τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου σεφανου-
 μένων ὑπὸ τῶν φυλῶν καὶ δημοσίῳ, καὶ
 περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθεροούντων,
 καὶ περὶ τῶν ξενικῶν σεφάνων. Καὶ
 διαβρῆδην ἀπαγορεύει " μήτε οἰκέτην
 " ἀπε-

" ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ Δεάτρῳ, μήτε
 " ὑπὸ τῶν φυλείων ἢ δημοίων ἀναγο-
 " ρεύεσθαι σεφανούμενον, μήθ' ὑπ' ἄλλου
 " (φησὶ) μηδενός· ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν
 " κήρυκα."

187. Όταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ
 τῆς βουλῆς σεφανμένοις, εἰς τὸ βου-
 λευλήριον ἀναρρήθῃναι· τοῖς δὲ ὑπὸ τοῦ
 δήμου σεφανμένοις, εἰς τὴν ἐκκλησίαν·
 τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοίων σεφανμένοις καὶ
 φυλείων ἀπέειπε μὴ κηρύττεσθαι τοῖς
 τραγωδοῖς, ἵνα μηδεὶς, ἐρανίζων σεφά-
 ρους καὶ κηρύγματα, ψευδὴ φιλοτιμίαν
 κηῖται· προσαπέειπε δὲ ἐν τῷ νόμῳ
 " μηδὲ ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττει-
 " σθαι," ἀπούσης βουλῆς, καὶ δήμου, καὶ
 φυλείων, καὶ δημοίων· ὅταν δὲ τις ταῦ-
 τα ἀφέλῃ, τί τὸ καταλειπόμενον ἐστὶ,
 πλὴν οἱ ξενικοὶ σέφανοι; Ὅτι δὲ ἀληθῆ
 λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐ-
 τῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω. Αὐτὸν γὰρ
 τὸν χρυσοῦν σέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ Δεά-
 τρῳ

τρω ἐν ᾧσει ἀναρρήθῃ, ἱερὸν εἶναι τῆς
 Αθηνᾶς κελεύει ὁ νόμος, ἀφελόμενος τὸν
 σφεανέμενον. Καίτοι τίς ἂν ὑμῶν
 πολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν κατα-
 γνῶναι τοῦ δήμου τῶν Αθηναίων; μὴ
 γὰρ ὅτι πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ιδιώτης
 οὐδὲ εἰς οὕτως ἀγεννῆς γένος, ὥσε, ὃν
 αὐτὸς ἔδωκε σέφανον, ἅμα ἀνακηρύττειν
 καὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. Ἀλλ',
 οἶμαι, διὰ τὸ ξενικὸν εἶναι τὸν σέφανον,
 καὶ καθιέρωσις γεγένηται· ἵνα μηδεὶς
 ἀλλοτρίαν εὐνοίαν περὶ πλείονος ποιῶμε-
 νος τῆς πατρίδος, χείρων γένῃται τὴν
 ψυχὴν. Ἀλλ' οὐκ ἐκείνον τὸν ἐν τῇ
 ἐκκλησίᾳ ἀναρρήθέντα σέφανον οὐδεὶς
 καθιεροῖ· ἀλλ' ἔξεσι κεκλήσθαι, ἵνα μὴ
 μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου,
 ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέ-
 ποτε κακοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον
 γίνωσθαι. Καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ
 νομοθέτης, μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον
 σέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, " εἰ μὴ ψη-
 φίσῃται

“φίσηται ὁ δῆμος,” ἵν’ ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ὑμείρων σεφανοῦν, πρέσβεις πέμψασα, δεηθῇ τοῦ δήμου· ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τοῦ σεφάνου ὑμῖν, ἢ τοῖς σεφανοῦσιν, ὅτι κηρύξαι ἐπειρέψατε. Οὔτι δὲ ἀληθῇ λέλω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

ΝΟΜΟΙ.

Ἐπειδὴν τοίνυν ἑξαπαλῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, ἑξεῖναι σεφανοῦν, “ἐὰν ψηφίσῃται ὁ δῆμος,” ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβαλεῖν, Ναί—εἶγε σέ τις ἄλλη πόλις σεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Αθηναίων, ἀποδέδεικται σοι τόπος ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. Τὸ γὰρ “ἄλλο—” δι δὲ μηδαμοῦ,” ὅ, τι ἐστίν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις ὡς ἐννομα γέγραπας.

19 θ'. ΕΣΤΙ δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς

τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπου-
 δάζω· τοῦτο δὲ ἔστιν ἡ πρόφασις, δι'
 ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ σεφανῆσθαι. Λέγει
 γὰρ οὕτως ἐν τῷ ψηφίσματι, "Καὶ τὸν
 " κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ
 " πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι σεφανοῖ αὐ-
 " τὸν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς
 " ἔνεκα καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ (τὸ μέ-
 " γιστον) ὅτι διαλελεῖ λέγων καὶ πράττων
 " τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ." Ἀπλοῦς δὲ
 παντάπασιν ὁ μὲν ταῦτα ἡμῖν λόγος
 γίνεσθαι, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρίναι εὖ-
 μαθῆς. Δεῖ γὰρ δήπου τὸν μὲν κατη-
 γοροῦντα ἐμὲ τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνῦναι, ὥς
 εἶσιν οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευδεῖς,
 καὶ ὥς οὐτ' ἤρξατο λέγειν τὰ βέλιστα, οὔτε
 νῦν διαλελεῖ πρᾶττων τὰ συμφέροντα τῷ
 δήμῳ. Καὶ τοῦτο ἐπιδείξω, δικαίως
 δήπου τὴν γραφὴν ἀλώσεσθαι Κτησιφῶν-
 ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μη-
 δένα ψευδῇ γράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις
 ψηφίσμασι. Τῷ δ' ἀπολογουμένῳ,
 τοῦ-

τοῦναντίον τούτου δεικνέον ἐστίν. Ὑμεῖς
δ' ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων κρίται· ἔχει
δ' οὕτως.

20 κ'. Εγὼ τὸν μὲν βίον τοῦ Δημοσ-
θένους ἐξελάζειν, μακροτέρου λόγου ἔρπον
ἡγοῦμαι εἶναι. Τί γὰρ δεῖ νῦν ταῦτα
λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος
γραφὴν αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγρά-
ψατο εἰς Ἀρειον πάγον Δημομέλη τὸν
Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα ἐαυτῷ, καὶ τὴν
τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν; ἢ τὰ περὶ τὴν
Κηφισοδόλου σφαλιγίαν, καὶ τὸν τῶν
νεῶν ἐκπλοῦν τὸν εἰς Ελλήσποντον· ὅτε
εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης, καὶ
περιάγων τὸν σφαλιγὸν ἐπὶ τῆς νεῶς,
καὶ συσσώων, καὶ συνθύων, καὶ συσπέν-
δων, καὶ τούτων ἄξιωθεὶς διὰ τὸ πατρικὸς
αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰς-
αγγελίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανά-
του καλὴ γορὸς γενέσθαι; Καὶ ταῦτα
ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν, καὶ τοὺς κονδύ-
λους, οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορη-
γός

γὸς ὦν· καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν
 ἅμα τε τὴν εἰς αὐτὸν ὕβριν, καὶ τὴν
 τοῦ δήμου καλαχειρολονίαν, ἣν ἐν Διο-
 νύσου καλεχειρολόνησε Μειδίου; Ταῦτα
 μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τᾶλλα τὰ τοῖσι
 ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδούς ὑμᾶς,
 οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καλαχαρίζμεν^Θ,
 ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμεν^Θ, μή μοι παρ'
 ὑμῶν ἀπανήσῃ τὸ δοκεῖν μὲν ἀληθῆ λέ-
 γειν, ἀρχαῖα δὲ, καὶ λίαν ὁμολογού-
 μενα. Καίτοι, ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ
 μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ πιτὰ
 καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὥς τὸν κατ-
 ἡγορον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ
 παλαιὰ καὶ λίαν προσωμολογημένα,
 πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ σεφάνῳ σε-
 φανῶσθαι, ἢ φέγεσθαι; καὶ σε τὸν
 ψευδῆ ἢ παρὰ νόμα τολμῶντ' ἀγράφειν,
 πότερα χρὴ καλαφρονεῖν τῶν δικαστη-
 ρίων, ἢ δίκην τῇ πόλει διδόναι;
 21 κά. Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημά-
 των πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. Καὶ

D

γὰρ

γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην,
 ἐπειδὴ αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, κατ-
 αριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ
 πόλει τέτταρες ἤδη γεγένηλαι καιροί, ἐν
 οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. Ὡν ἓνα μὲν
 καὶ πρῶτον (ὡς ἐγώ γε ἀκούω) καλα-
 λογίζεται ἐκείνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς
 Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμῶ-
 μεν· τοῦτον δ' ἀφορίζει τὸν χρόνον
 τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν
 Φιλοκράτης ὁ Ἀγνέσιος ἔγραψε, καὶ
 αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω.
 Δεύτερον δὲ καιρὸν φησι γενέσθαι, ὃν ἤχο-
 μεν χρόνον τὴν εἰρήνην· δηλονότι μέχρι
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καταλύσας τὴν
 ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει, ὁ αὐτὸς
 ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον. Τρίτον δὲ,
 ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον, μέχρι τῆς
 ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ. Τέταρτον
 δὲ, τὸν νῦν παρόντα καιρὸν. Ταῦτα
 δὲ καταριθμησάμενος (ὡς ἀκούω) μέλ-
 λει με καλεῖν, καὶ ἐπερωτᾶν, ὁποίου
 τούτων

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 41

τούτων τῶν τετάρων αὐτοῦ καιρῶν κατ-
 ηγορῶ, καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλιστα
 φημί τῷ δήμῳ πεπολιεύσθαι καὶ μὴ
 θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐγκαλύπτω-
 μαι, καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ-
 φησι προσελθὼν, καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα,
 καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνασθαι. Ἰν' οὖν
 μήτ' οὗτος ἰσχυρίζηται, ὑμεῖς τε προεί-
 δητε, ἐγὼ τε ἀποκρίνωμαι ἐναντίον σοὶ
 τῶν δικαστῶν, Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων
 πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεσῶσι, καὶ
 τῶν Ελλήνων, ὅσοις ἐπιμέλές γέγονεν
 ὑπακούειν τῆς δὲ τῆς κρίσεως (ὅρῳ δὲ
 οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους εὐδείς
 πώποτε μέμνηται πρὸς ἀγῶνα δημοσίον
 παραγενομένους) ἀποκρίνομαι, ὅτι ἀ-
 πάντων τῶν τετάρων καιρῶν κατήγορῶ
 σου, οὓς σὺ διαιρῇ. Καὶ οἱ τε θεοὶ
 θέλωσι, καὶ οἱ δικασταὶ ἐξίσου ἡμῶν
 ἀκούσωσι, καὶ γὰρ δύνωμαι ἀπομνησθεῖ-
 ναι ἃ σοὶ σύνοδα, πάντ' προσδοκῶ ἀπο-
 δεῖξαι τοῖς δικασταῖς, τῆς μὲν σωτηρίας

τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίαι γεγενημέ-
 ους, καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως
 τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους·
 τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἀπάντων Δημο-
 σθένην αἴτιον γεγενημένον. Καὶ χρή-
 σομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἣν
 τοῦτον συνθάνομαι ποιεῖσθαι μέλλειν.
 Λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ πρώτου και-
 ροῦ, καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου, καὶ
 τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς, καὶ τέταρτον περὶ
 τῶν νῦν καθεστηκότων πραγμάτων.

21 κβ'. ΚΑΙ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ
 τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης
 ἐγράψατε. Ὑμῖν γὰρ ἐξεχέμελο ἂν, ὧ
 Ἀθηναῖοι, τὴν προέραν ἐκείνην εἰρήνην
 ποιήσασθαι μὲν αἰνοῦ συνεδρίου τῶν
 Ελλήνων, εἰ τινες ὑμᾶς εἶσαν περιμεῖ-
 ναι τὰς πρεσβείας, ἃς ἦτε ἐκπεπομφό-
 τες καὶ ἐκείνον τὸν καιρὸν εἰς τὴν Ελ-
 λάδα, παρακαλῶντες ἐπὶ Φίλιππον με-
 τασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου· καὶ προϊ-
 όντος τῷ χρόνου, παρ' ἐκόντων τῶν Ελλή-

νων ἀπολαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν. Καὶ τῶν
ἀπεξεργήθηε διὰ Δημοσθένην καὶ Φιλοκρά-
την, καὶ τὰς τῶν δωροδοκίας, ἃς
ἐδωροδόκησαν συζάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον
τὸ ὑμέτερον. Εἰ δέ τιςιν ὑμῶν ἐξαίφ-
νης ἀκούσασιν ἀπιστότερος προσπέπλωκεν
ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοι-
πον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅταν
περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ
χρόνου καθεζόμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς·
ἐρχόμεθα δὴπου ψευδεῖς οἰκοθεν ἐνίοτε
δόξας ἔχοντες κατὰ τῶν λογισμῶν, ἀλλ'
ὅμως ἐπειδὴν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαι-
ωθῇ, οὐδεὶς ἡμῶν ἐστὶν οὕτω δύσκολος
τὴν φύσιν, ὅς τις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ'
ὁμολογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι,
ὅ, τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἴρῃ. Οὕτω
καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε· εἰ τινες
ὑμῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν χρόνων ἤκουσιν
οἰκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς
ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν
ὑπὲρ Φιλίππου, συζὰς μὲν Φιλοκρά-
τους

τους· ὅς τις οὐδ' ἴδω δικάσθαι, μήτε ἀπο-
 γνῶσκω μηδέν, μήτε καταγνώτω, πρὶν
 ἀκούσῃ· οὐ γὰρ δίκαιον. Ἀλλ' ἐὰν
 ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσῃτε ὑπομιμνήσ-
 κοντες τοὺς καιροὺς, καὶ τὸ ψήφισμα
 παρεχόμενου, ὃ μὲν Φιλοκράτους ἔ-
 γραψε Δημοσθένης· ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς
 ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν
 Δημοσθένην, πλείω μὲν γεγραφότα ψη-
 φίσματα μὲν Φιλοκράτους περὶ τῆς
 ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, καθ'
 ὑπερβολὴν δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα
 Φίλιππον καὶ τὰς παρ' ἐκείνου πρέσ-
 βεις, [τὰς δὲ ὑμετέρους πρέσβεις οὐκ
 ἀναμείναντα,] αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ
 δήμῳ τοῦ μὴ μὲν κοινῷ συνεδρίᾳ τῶν
 Ἑλλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδο-
 ταν δὲ Φιλίππῳ πεποιηκότα Κερσοβλέπ-
 την τὸν Θράκης βασιλέα, ἄνδρα φί-
 λον καὶ σύμμαχον τῇ πόλει· ἐὰν ταῦτ'
 ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω, δεήσομαι ὑμῶν
 μερίαν δέξιν, ἐπινεύσατέ μοι πρὸς
 θεῶν,

θεῶν, τὸν πρῶτον τῶν τετάρων και-
 ρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι.
 Λέξω δέ, ὅθεν μάλιστα παρακολουθήσειε.
 93 κγ'. Εἰς τὴν Φιλοκράτης ἐξεῖναι
 Φίλιππον δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις
 πέμπειν περὶ εἰρήνης καὶ συμμαχίας.
 Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρὰ νό-
 μων. Ἦσαν οἱ τῆς κρίσεως χρόνοι
 καλῆγοι μὲν Λυκίτος ὁ γραφάμενος,
 ἀπελογεῖτο Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο
 δὲ καὶ Δημοσθένης· ἀπέφυγε Φιλοκράτης.
 Μετὰ ταῦτα ἐπῆει ὁ χρόνος, Θεμισ-
 κλῆς ἄρχων· ἐνθαῦθα εἰσέρχεται βου-
 λευτὴς εἰς τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης,
 ἔτε λαχὼν, ἔτε ἐπιλαχὼν, ἀλλ' ἐκ
 παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς ὑποδο-
 χὴν ἅπαντα καὶ λέλοι καὶ πράττοι Φιλο-
 κράτης, ὡς αὐτὸ ἔδειξε τὸ ἔργον. Νικᾷ
 γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης, ἐν ᾧ
 κελεύει ἐλθεῖν δέκα πρέσβεις, οἳ τινες
 ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον, ἀξιόσασιν
 αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμ-
 πειν

πειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Τούτων εἰς ἦν
 Δημοσθένης· καὶ κεῖθεν ἐπανήκων, ἐπαι-
 νέτης ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταῦτα τοῖς ἄλ-
 λοις πρέσβεσιν ἀπήγγειλε· καὶ μόνος τῶν
 βουλευτῶν ἔγραψε σπεύσασθαι τῷ κή-
 ρυκι τῷ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς
 πρέσβεσιν, ἀκόλῃθι γράφων Φιλοκρά-
 τει· ὁ μὲν γε τὴν ἐξουσίαν δέδωκε τοῦ
 δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι·
 ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδειται. Τὰ δὲ
 μέγα ταῦτα ἤδη μοι σφόδρα προσέχει
 τὸν νοῦν. Εὐφράτιετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς
 ἄλλους πρέσβεις τὰ πολλὰ, συκοφαντη-
 θέντας ὕστερον ἐκ μελαβολῆς ὑπὸ Δη-
 μοσθένους, ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ
 Δημοσθένην· εἰκότως· τοὺς ἅμα μὲν
 πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα
 γράφοντας. Πρῶτον μὲν, ὅπως μὴ
 περιμείνητε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκ-
 πεπομφότες, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φί-
 λιππον, ἵνα μὴ μέγα τῶν ἄλλων Ελ-
 λήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ ποιήσησθε τὴν εἰρήνην.
 Δεῦ-

Δεύτερον δ', ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον· ἵν' εἴ τινας προσέχοιεν τῷ πλῆθει τῷ ὑμετέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν, ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψηφισμένους ποιεῖσθαι. Τρίτον δὲ, ὅπως Κερσοβλέπης ὁ Θράκης βασιλεὺς μὴ ἔσαι ἔνορχος, μήτε μέλλουσα τῆς συμμαχίας καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ· παρηγγέλλειο δὲ ἐπ' αὐτὸν ἡδὲ Σερλίά.

24 καδ'. Καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνοῦμενος οὐκ ἠδίκη· πρὸ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνεμέσῃον ἦν αὐτῷ πρᾶττειν τὰ συμφέροντα· οἱ δὲ ἀποδόμενοι καὶ κατακοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως ἰσχυρὰ, μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. Ο γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι, καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προσφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει

γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πό-
 λεως ὑφαίρουμεν^Θ, ἐκκλησίαν ποιεῖν
 τοὺς πρυτάνεις τῇ ὁγδόῃ ἰσαμένου τοῦ
 Ελαφθολιῶν^Θ μηνός, ὅτε ἦν τῷ Α-
 σκληπίῳ ἡ Δυσία, καὶ ὁ προαγών, ἐν
 τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ἥ πρότερον οὐδεὶς μέμ-
 νηται γενόμενῃν τίνα· πρόφασιν ποιησά-
 μενος, ἵνα, φησὶν, εἰάν ἤδη παρῶσιν οἱ
 τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, βουλευσῆται ὁ
 δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιπ-
 πον πρέσβων· τοῖς οὐπω παροῦσι
 πρέσβεσι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλη-
 σίαν, καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑπολεμνύ-
 μενος, καὶ τὸ πρᾶγμα καλᾶσπεύδων,
 ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ελλήνων,
 ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβων,
 ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. Με-
 τὰ δὲ ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἤκον οἱ τοῦ
 Φιλίππου πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτεροι
 ἀπεδήμουν, παρακαλοῦντες τοὺς Ελλη-
 νας ἐπὶ Φίλιππον. Ἐνθαῦτα ἕτερον
 ψήφισμα ἔκαστο Δῆμοσθένης, ἐν ᾧ γράφει
 μὴ

μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλευσάσθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ ἐν ᾧσει Διονύσια, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. Οὔτι δὲ ἀληθεῖ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

25 κε'. Επειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, παρεληλύθει τὰ Διονύσια, ἐγίνοντο δὴ αἱ ἐκκλησίαι· ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα [τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα] κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. Πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραφαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλευσάσθαι· τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν, οὐκ ἐπιλησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι. Ἐπεὶ αὖτε ἀπήντησαν ὁρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόχημα, καὶ
προσ-

προσέγραψαν ἐν τῷ δόγματι, ἐξεῖναι
 τῷ βουλομένῳ τῶν Ελλήνων ἐν τρισὶ
 μηνσὶν εἰς τὴν αὐτὴν σήλην ἀναγεγράφθαι
 μετ' Αθηναίων, καὶ μελέχαι τῶν ὄρκων
 καὶ τῶν συνθηκῶν· δύο μέγιστα προκατα-
 λαμβάνοντες· πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρό-
 νον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ελλήνων
 πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι παρασκευά-
 ζοντες· ἔπειτα τὴν τῶν Ελλήνων εὐνοίαν
 τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κλιόμενοι·
 ἔν, εἰ παραβαίνοιντο αἱ συνθήκαι, μὴ
 μόνοι μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν·
 ἃ νῦν ὑμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθέ-
 νην. Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ
 τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

26κς'. Τοῦτω τῷ δόγματι συνεπιεῖν ὁμο-
 λογῶ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν
 ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆμος
 ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφώς, ὥς
 εἶναι μὲν εἰρήνην, περὶ δὲ συμμαχίας
 οὐκ

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 51

οὐκ ἄμεινον εἶη, διὰ τὴν τῶν Ελλήνων
 παράκλησιν, βουλευσασθαι· ἔσαι δὲ
 κοινῇ μετὰ τῶν Ελλήνων ἀπάντων. Νῦν
 ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑπεραίᾳ εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν. Ἐνθαῦθα δὴ προκαλα-
 λαμβάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ
 τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον, οὐδὲν
 ὄφελ' ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶναι
 λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμ-
 πεισθήσονται πρέσβεις· οὐδὲ γινώσκειν
 ἔφη τὴν εἰρήνην, ἀπούσης συμμαχίας.
 Οὐ γὰρ ἔφη δεῖν (καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα
 μέμνημαι ὡς εἶπε, διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ
 λέγοντος ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος) "ἀπορ-
 ῥῆσαι" τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν,
 οὐδὲ τὰ τῶν Ελλήνων ἀναμένειν μελ-
 λήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτοὺς, ἢ
 τὴν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. Καὶ τε-
 λευῶν, ἐπὶ τὸ βῆμα παρακαλέσας
 Ἀντίπατρον, ἐρώτημά τι ἡρώτα, προει-
 πὼν μὲν ἃ ἐρήσειαι, προδιδάξας δὲ ἃ
 χρὴ κατὰ τῆς πόλεως ἀποκρίνασθαι.

Καὶ

Καὶ τέλος ταῦτα ἐνέκα, τῷ μὲν λόγῳ
προβιασασμένου τοῦ Δημοσθένους, τὸ δὲ
ψήφισμα γράφαντος Φιλοκράτους.

27 κζ'. Ο δὲ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς,
Κερσοβλέπην καὶ τὸν ἐπὶ Θράκης τόπον
ἐκδόσον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ' ἔπραξαν,
ἐκλῆ φθίνοντος τοῦ Ελαφηβολιῶν ἔμ-
νος, πρὶν ἐπὶ τὴν ὑσέραν ἀπαίρειν
πρεσβείαν, τὴν ἐπὶ τοὺς ὄρκους, Δημο-
σθένην. Ο γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισο-
φίλιππος ὑμῖν οὗτος ῥήτωρ δις ἐπρέσ-
βευεν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐξὸν μηδὲ ἀπαξ,
ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακεδόνων κατα-
πύειν. Εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν (τὴν τῇ
ἐκλῇ λέγω) καθεζόμενος, βουλευτῆς ὢν
ἐκ παρασκευῆς, ἐκδόσον Κερσοβλέπην
μετὰ Φιλοκράτης ἐποίησε. Λαμβάνει γὰρ
ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψήφισματι μετὰ τῶν
ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας (ὁ δ'
ἐπιψήφισας, Δημοσθένης) ἐν ᾧ γέγραπ-
ται, ἀποδοῦναι τοὺς ὄρκους τοῖς πρέσβεσι
τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ
τοὺς

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 53

τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων· παρὰ δὲ τοῦ Κερσοβλέπλου συνέδρου οὐκ ἐκάθητο. Γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας ὁμνῦναι, τὸν Κερσοβλέπην οὐ συνεδρεῖοντα ἐξέκλεισε τῶν ὄρκων. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι, τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας, καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιφρίσας Πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

ῥοκή. Καλὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλὸν, ἡ τῶν δημοσίων πραγμάτων φυλακή· ἀκίνητον γὰρ ἐστὶ, καὶ οὐ συμμελαπύπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολυθείᾳ, ἀλλ' ἐπέδωκε τῷ δήμῳ, ὅποτε βούληται, συνιδεῖν τοὺς πάσαι μὲν πανηροῦς, ἐκ μελαβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστοῦς. Υπόλοιπον δέ μοι ἐστὶ τὴν κολαχείαν αὐτοῦ διεξελθεῖν. Δημοσθένης γὰρ ἐπ' αὐτὸν βουλευσας, οὐδεμίαν πώποτε φανεύεται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας· ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον πρέσβειαν εἰς

εἰς προεδρίαν ἔθηκε, καὶ προσκεφάλαια
 ἔθηκε, καὶ φοινικίδας περιπέτασε, καὶ
 ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβειν εἰς
 τὸ Δεῖλρον· ὥστε καὶ συρίτλισθαι διὰ
 τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν. Καὶ
 ὅτε ἀπήσαν εἰς Θήβας, ἐμισθώσατο
 αὐλοῖς τρία ζεύγη ὄρικα, καὶ τοὺς πρέσ-
 βεις προὔπεμψεν εἰς Θήβας, ἐγκατα-
 γέλασόν τὴν πόλιν ποιῶν. Ἰνα δ' ἐπὶ
 τῆς ὑποθέσεως μείνω, λάβε μοι τὸ ψή-
 φισμα τὸ περὶ τῆς προεδρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

29 κθ'. Οὗλος τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ
 τηλικούτῳ τὸ μέγεθος κόλαξ, πρῶτος
 διὰ τῶν καλασχόπων τῶν παρὰ Χαρ-
 δῆμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευ-
 τήν, τῶν μὲν θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ
 ἐνύπνιον, κατεφύσατο, ὥς οὐ παρὰ Χα-
 ριδῆμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ
 παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς· οὕς
 μεθ' ἡμέραν ἐπιорκῶν, νύκτωρ φησὶν
 ἑαυτῷ

ἑαυτῷ διαλέγεσθαι, καὶ τὰ μέλλοντα
 ἔσεσθαι προλέγειν. Ἐβδόμην δ' ἡμέραν
 τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τέλελευθηκυίας, πρὶν
 πενθῆσαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, σε-
 φανωσάμενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν,
 ἔβασθλει, καὶ παρηνόμει· τὴν μόνην ὃ
 δεῖλαιος, καὶ πρώτην αὐτὸν πατέρα προσει-
 ποῦσαν, ἀπολέσας. Καὶ οὐ τὸ δυσύ-
 χημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν τρόπον ἐξε-
 τάζω. Οὐ γὰρ μισότεκνος καὶ παλῆρ
 πονηρὸς, οὐκ ἂν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς
 χρηστὸς, οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκει-
 ότατα σώματα μὴ σέργων, οὐδέ ποτε
 ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλ-
 λοτρίους· οὐδέ γε ὁ ἰδία πονηρὸς, οὐκ ἂν
 ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστὸς, οὐδ' ὅς τις
 ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, οὐδέ ποτ' ἦν ἐν Μα-
 κεδονίᾳ κατὰ τὴν πρεσβείαν καλὸς κα-
 γαθὸς· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν
 τόπον μόνον μέλλελλαξε.

ΒΟΛ'. ΠΟΘΕΝ οὖν ἐπὶ τὴν μεταβο-
 λὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων· (οὗτος γάρ
 Ε ἔστιν

ἔσιν ὁ δεύτερος καιρός·) καὶ τί ποτ' ἐστὶ
 τὸ αἴτιον, ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν
 αὐτῶν πολλιευμάτων Δημοσθένει φυγὰς
 ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης
 δὲ ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος· καὶ
 πόθεν ποθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ
 μιὰς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε· ταῦτ' ἤδη
 διαφερόντως ἀξιὸν ἔστιν ἀκοῦσαι. Ως γὰρ
 τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλωπος παρήλ-
 θε, καὶ τὰς τε ἐν Φωκεῦσι πόλεις πα-
 ραδόξως ἀνασάτους ἐποίησε, Θηβαίους
 δὲ, ὡς τότε ἡμῖν ἐδόκει, περαλιέρω κα-
 ροῦ καὶ τοῦ ὑμέτερου συμφέροντος ἰσχυ-
 ροὺς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς δὲ ἐκ τῶν
 ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαλώγηκατε, ἐν
 ταῖς μεγίσταις δ' ἦσαν αἰτίαις οἱ πρέσ-
 βεις οἱ περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύσαντες,
 πολὺ δὲ τῶν ἄλλων διαφερόντως Φιλο-
 κράτης καὶ Δημοσθένης, διὰ τὸ μὴ μόνον
 πρεσβεύειν, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα γε-
 γραφέναι· (συνέβη δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς
 χρόνοις διαφέρεισθαι τι τὸν Δημοσθένην
 καὶ

καὶ Φιλοκράτην, σχεδὸν ὑπὲρ τούτων,
ὅπως ὦν καὶ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπιεύσατε
διενεχθῆναι.) τοιαύτης δὲ ἐπιπιπύουσης
ταραχῆς μετὰ τῶν συμφύλων νοσημά-
των αὐτῶ, ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλ-
εῦετο μετὰ δειλίας, καὶ τῆς πρὸς Φι-
λοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοῦ-
πίας· καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμπρεσ-
βυόντων καὶ τοῦ Φιλίππου κατήγορος
ἀναφανείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην προδή-
λως ἀπολείσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους συμ-
πρέσβεις κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμή-
σειν, καὶ δωροδότης ὦν τῶν φίλων καὶ
πονηρὸς, πιστὸς τῷ δήμῳ φανήσεσθαι.
Κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῆς πόλεως πρὸς-
πολεμοῦντες ἡσυχία, ἄσμενοι παρεκάλουν
ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκῃον
ὀνομάζοντες τῇ πόλει. Οὗ δὲ παριῶν,
ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταρα-
χῆς. Οὗτός ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶ-
τος ἐξευρῶν Σέρρον τεῖχος, καὶ Δο-
ρίσκον, καὶ Εργίσκην, καὶ Μουργίσκην,

καὶ Γάνος, καὶ Γανίδα, χωρία ὧν
οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἤδειμεν πρότερον· καὶ
ἐς τὸτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα,
ὥς, εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος
πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς
πόλεως· εἰ δὲ πέμποι, κατασκόπους
πέμπειν, ἀλλ' οὐ πρέσβεις· εἰ δὲ ἐπι-
τρέπειν ἐθέλει πόλει τινὶ ἴση καὶ ὁμοία
περὶ τῶν ἐκκλημάτων, ἔκ εἶναι κρήνην
ἴσον ἡμῖν ἔφη, καὶ Φιλίππῳ. Αἰώνη-
σον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβά-
νειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι·
περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. Καὶ τὸ
τελευτάϊον, σεφανώσας τοὺς μεία Αἰσο-
δήμου εἰς Θετταλίαν καὶ Μαγνησίαν
παρὰ τὰς περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας
ἐπιστρατεύσαντας, τὴν μὲν εἰρήνην διέλυ-
σε, τὴν δὲ συμφορὰν καὶ τὸν πόλεμον
παρεσκεύασε. Λοτ. 1001. 1002. 1003. 1004.
Ζιλά. Ναί· ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδα-
μαλῖνοις τείχεσιν, ὡς αὐτὸς φησι, τὴν
χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐβοέων
καὶ

καὶ Θηβαίων συμμαχία. Ἀλλ', ὦ
 Αθηναῖοι, περὶ ταῦτα τρία μέγιστα
 ἠδίκησθε, καὶ μάλιστα ἡγνοήκατε. Σπεύ-
 δων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς μεγίστης συμμα-
 χίας τῆς τῶν Θηβαίων, ἵνα ἐφεξῆς
 εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων πρῶτον μνη-
 σθήσομαι. Ὑμεῖς γάρ, ὦ Αθηναῖοι,
 πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδίκημένοι ὑπὸ Μνησ-
 ἀρχου τῷ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίε καὶ
 Ταυροσθένε πατρὸς (οὓς ἔτος νυνὶ,
 μισθὸν λαβὼν, Αθηναίε εἶναι τολμᾷ
 γράφειν) καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμισωνος τῷ
 Ερεβριέως, ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης Ωρω-
 πὸν ἀφείλετο· τοῦτων ἐκόντες ἐπιλανθα-
 νόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὐβοίαν Θη-
 βαῖοι, καταδολώσασθαι τὰς πόλεις πει-
 ρώμενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐ-
 τοῖς καὶ ναυσι καὶ πεζικῇ δυνάμει· καὶ
 πρὶν τριάκοντα ἡμέρας διελθεῖν, ὑπο-
 σπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε, κύριοι τῆς
 Εὐβοίας γερόμενοι καὶ τὰς πόλεις αὐ-
 τοῖς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε, ὀρθῶς καὶ
 δικαίως

δικαίως τοῖς παρακαταθεμένοις· οὐχ
 ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπο-
 μνημονεύειν ἐν τῷ πιστευθῆναι.

322β'. Καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ
 πεποιηότες οἱ Χαλκιδεῖς, οὐ τὰς ὁμοίας
 ὑμῖν ἀπέδσαν χάριτας. Ἀλλ' ἐπειδὴ
 τάχιστα διέβητε εἰς Εὐβοίαν Πλευτάρχῳ
 βοηθήσοιτες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους
 ἀλλ' οὐκ ἀρροσεποῖσθ' ὑμῖν εἶναι φίλοι
 ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Ταμύνας παρήλ-
 θομεν, καὶ τὸ Κολύλαιον ὀνομαζόμενον
 ὄρος ὑπερεβάλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ
 Χαλκιδεὺς (ὃν Δημοσθένης, μισθὸν λα-
 βὼν, ἐνεχυρίαζεν) ὁρῶν τὸ στρατόπεδον
 τὸ τῆς πόλεως εἰς τινὰς δυσχωρίας κα-
 τακλεισμένον, ἔθεν μὴ νικήσαςι μά-
 χην, οὐκ ἦν ἀναχώρησις οὔτε βοηθείας
 ἐλπίς, οὔτ' ἐκ γῆς ἔτε ἐκ θαλάσσης,
 συναγείρας ἐξ ἀπάσης τῆς Εὐβοίας
 στρατόπεδον, καὶ παρὰ Φιλίππου δύνα-
 μιν προσμεγαπεμφάμεν^Θ, ὃ τ' ἀδελ-
 φὸς αὐτῷ Ταυροσθένης (ὁ νυνὶ πάντας
 δεξ-

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 61

δεξιόμενος καὶ προσγελῶν) τοὺς Φωκικοὺς
 ξένους διαβιάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς
 ἀναιρήσοντες. Καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν
 θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ'
 οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι, καὶ πεζοὶ καὶ
 ἵππεῖς, ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ πα-
 ρὰ τὸν ἱππόδρομον τὸν ἐν Ταμύναις ἐκ
 παραλάξεως μάχῃ κρατήσαντες, ἀφίεσαν
 ὑποσπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν
 ἂν ἡμῶν ἡ πόλις αἰσχρῶς παθεῖν.
 Οὐ γὰρ τὸ δυσυχῆσαι κατὰ πόλεμον
 μέγιστόν ἐστι κακόν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς
 ἀνταγωνιστὰς ἀναξίως ἐαυτῷ διακινδυνεύων
 ἀπολύχῃ, διπλάσιαν εἰκὸς εἶναι τὴν
 συμφοράν. Ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς τοιαῦτα
 πεπονθότες, πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐ-
 τοὺς.

§ 3 λγ'. Τυχῶν δὲ παρ' ὑμῶν συγνώ-
 μης Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς, μικρὸν διαλι-
 πὼν χρόνον, πάλιν ἦκε Φερόμενος εἰς
 τὴν ἐαυτῷ φύσιν. Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ
 συνέδριον εἰς Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυράν
 δὲ

δὲ τὴν Εὐβοίαν ἐφ' ὑμᾶς ἔρῃω παρα-
 σκευάζων· ἐξαίρετον δ' αὖτ' αὖτ' τυραννίδα
 περὶποιούμενος, καὶ ταύτης ἐλπίζων
 συναγωνιστὴν Φίλιππον λήψεται, ἀπ-
 ἦλθεν εἰς Μακεδονίαν, καὶ περιήει με-
 τὰ Φιλίππου, καὶ τῶν ἐταίρων εἰς
 ὠνομάζετο. Ἀδίκησας δὲ Φίλιππον, κα-
 κείθεν ἀποδράς, ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρον
 Θηβαίοις. Εὐκαταλιπὼν δὲ κακείνης,
 καὶ πλείους τραπόμενος τροπὰς τοῦ
 Εὐρίπου παρ' ὃν ὤκει, εἰς μέσον πίπτει
 τῆς Θηβαίων ἔχθρας, καὶ τῆς Φιλίπ-
 που. Απορῶν δ' ὅ, τι χρῆσαιτο αὖτ',
 καὶ παραγγελιομένης ἐπ' αὐτὸν ἡδὴ
 στρατῶς, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν κατεῖδε
 σωτηρίας, ἔνορκον λαβεῖν τὸν Ἀθηναίων
 δῆμον, σύμμαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσ-
 ει, εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἦ· ὃ πρόδηλον
 ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσετε.
 Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποσέλλει δεῦρο
 πρέσβεις Γλαυκέτην, καὶ Εὐμπεδῶνα,
 καὶ Διόδωρον τὸν δολιχοδρομήσαντα, φέρ-
 οντας

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 63

οἷας μὲν τῷ δήμῳ ἐλπίδας κενὰς, Δημοσθένει δ' ἀργύριον, καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. Τρία δ' ἦν, ἃ ἅμα ἐξωνεῖτο. Πρῶτον μὲν, μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ἡμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεῖς τῶν προτέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος, μὴ προσδέξαιτο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος, ἢ τεθνᾶναι ἐγκαταληφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεσφράτευον, ἢ τε Φιλίππου καὶ ἢ Θηβαίων. Δεύτερον δ' ἦκον οἱ μισθοὶ τῷ γράφαντι τὴν συμμαχίαν, ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεῦειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας. Τρίτον δὲ, ὥστε μὴ τελεῖν συνάξεις. Καὶ τούτων τῶν προαφρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας. Ἀλλ' ὁ μισολύραννος Δημοσθένης, ὡς αὐτὸς προσποιεῖται, ὃν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλιστα λέγειν, ἀπέδolo μὲν τὰς καὶ τοὺς τῆς πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ, βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι ῥῆμα μόνον

μόνον ἀντικαλλάζαμεν^Θ, ἀντὶ τού-
των εὐφημίας ἔνεκα προσγράψας,
"Χαλκιδέας βοηθεῖν, εἴαν τις ἦ ἐπ'
"Ἀθηναίῃς." Τὰς δὲ συνεδρίας, καὶ
τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύσειν ὁ πό-
λεμος ἡμελλεν, ἄρδην ἀπέδοιο, καλλίσ-
οις ὀνόμασιν αἰσχίστας πρᾶξεις γράφων·
καὶ τῷ λόγῳ προσβιάζων ὑμᾶς, τὰς
μὲν βοηθείας ὡς δεῖ τὴν πόλιν πρότερον
ποιεῖσθαι τοῖς αἰεὶ δεομένοις τῶν Ελλή-
νων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑσέρας ποιεῖσ-
θαι μετὰ τὰς εὐεργεσίας. Ἰνα δὲ εὖ
εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν
Καλλίου γραφὴν, καὶ τὴν συμμαχίαν·
καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

34 λδ'. Οὕτω τοίνυν τοῦτό ἐστι δεινόν,
εἰ οἱ καιροὶ πέπρανται τηλικούτοι, καὶ
συνεδρίας, καὶ συντάξεις· ἀλλὰ πολὺ
τούτῃ δεινότερον ὑμῖν φανήσεται, ὃ μέλ-
λω λέγειν. Εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη
Καλ-

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 65

Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως καὶ
 πλεονεξίας, Δημοσθένης δὲ, ὃν ἐπαινεῖ
 Κτησιφῶν, δωροδοκίας, ὥς τε τὰς ἐξ
 Ωρεοῦ συνάξεις, καὶ τὰς ἐξ Εὐρείας,
 τὰ δέκα τάλαντα, ὀρώνων, φρονούνων,
 βλεπόνων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι· καὶ
 τοὺς ἐκ τῶν πόλεων τούτης συνέδρους
 παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέστησαν, πάλιν δὲ εἰς
 Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συν-
 ἔδριον συνήγαγον. Οὐ δὲ τρόπον, καὶ
 δι' οἷων κακουργημάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν
 ἐσιν ἀκοῦσαι. Αἰκνέεται γὰρ πρὸς
 ὑμᾶς οὐκ ἔτι δι' ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς
 ὁ Καλλίας· καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκ-
 κλησίαν, λόβους διεξῆλθε κατεσκευασμέν-
 ους ὑπὸ Δημοσθένους. Εἶπε γὰρ, ὡς
 ἦκει ἐκ Πελοποννήσου, νεωστὶ σύλλαγμα
 συνάξας εἰς ἑκατὸν τάλαντων πρόσδοτον
 ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο ὅσον
 ἐκάστος ἔδει συνελθεῖν. Αἰχαιοὺς μὲν
 πάντας καὶ Μεγαρέας, ἐξήκοντα τάλαντα,
 τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἀπάσας, τετ-
 τάρακοντα·

ταρακούντα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων
 ὑπάρξειν καὶ ναυλικὴν καὶ πεζικὴν δύναμιν.
 εἶναι δὲ πολλοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων,
 οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συνιάξεως·
 ὥς οὔτε χρημάτων, οὔτε στρατιωτῶν
 εἶσθαι ἀπορίαν. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ
 φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις πράττειν
 ἑτέρας δι' ἀπορρήτων, καὶ τούτων εἶναι
 τινὰς μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολίων·
 καὶ τελευτῶν ὀνομασί· παρεκάλει Δημο-
 σθένην, καὶ συνειπεῖν ἡζίου. Ο δὲ σεμ-
 νῶς πάνυ παρελθὼν, τὸν τε Καλλίαν
 ὑπερεπήνει, καὶ τὸ ἀπόρρητον προσηγο-
 ρήσατο εἶδέναι. Τὴν δὲ εἰς Πελοπόννη-
 σον πρὸς βείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν
 ἐξ Ακαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν
 ἀπαγγεῖλαι. Ἦν δὲ αὐτῷ κεφάλαιον
 τῶν λόγων, πάντας μὲν Πελοποννησίους
 ὑπάρχειν, πάντας δ' Ακαρνανίας, συντε-
 ταγμένους ἐπὶ Φίλιππον ὑφ' ἑαυτοῦ·
 εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα, χρημάτων μὲν,
 εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυίστων πληρώ-
 ματα,

μαλα, καὶ εἰς πεζοὺς στρατιώτας μυρίους,
καὶ ἵππεῖς χιλίους· ὑπάρξειν δὲ πρὸς
τούτοις τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελο-
ποννήσου μὲν πλείονας ἢ διςχιλίους
ὀπλίτας, ἐξ Ακαρνανίας δὲ ἑτέρας τοσ-
οῦτας· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων
τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· πρᾶχθῆσθαι δὲ
οὐκ εἰς μακρὰν, ἀλλ' εἰς τὴν ἑκτὴν ἐπὶ
δέκα τῷ Ἀνθεστηριῶν μηνός· εἰρῆσθαι
γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπὸ αὐτοῦ καὶ παρ-
ηγέσθαι, πάντας ἥκειν συνεδρεύουσας
Ἀθήνας εἰς τὴν πανσέληνον. Καὶ γὰρ
τοῦτο ἄνθρωπος ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ.
Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες, ὅταν τι
ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται
λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἑλεγχον· Δημο-
σθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, πρῶτον μὲν
μεθ' ὄρκου ψεύδειται, ἐξώλειαν ἐπαρώ-
μεν αὐτῷ· δεύτερον δὲ, ἃ εὖ οἶδεν οὐ-
δέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν, ἀριθμῶν
εἰς ὅπότε ἔσται· καὶ ὦν τὰ σώματα οὐχ
ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπ-

των τὴν ἀκρόασιν, καὶ μιμνῆσθαι τοὺς
τάληθ' ἑλγούσας. Διὸ καὶ μάστιγα ἄξιός
ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν, καὶ τὰ τῶν
χρησῶν σημεῖα διαφθείρει. Ταῦτα δ'
εἰπὼν δίδωσιν ἀναλγῶναι ψήφισμα τῷ
γραμματεῖ, μακρότερον μὲν τῆς Ἰλιάδος,
κενώτερον δὲ τῶν λόγων οὓς εἶωθε λέγειν,
καὶ τοῦ βίβ' ὃν βεβίωκε· μετὸν δ' ἐλπίδ-
ων οὐκ ἐσομένων, καὶ στρατοπέδων οὐδέ-
ποτε συλλεγῆσομένων. Απαλαγὼν δ'
ὑμᾶς ἄπωθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος, καὶ
ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐνταῦθα
δὴ συσρέψας, γράφει κελεύων ἐλέσθαι
πρέσβεις εἰς Ερερίαν, οἳ τινες δεήσονται
τῶν Ερεριέων (πάνυ γὰρ ἔδει δεηθῆναι
αὐτῶν) μηκέτι δίδοναι τὴν σύληξιν ὑμῖν
τὰ πέντε τάλαντα, ἀλλὰ Καλλιᾶ·
καὶ πάλιν ἐτέρους αἰρεῖσθαι εἰς Ωρεὸν
πρὸς τοὺς Ωρεῖτας πρέσβεις, οἳ τινες
δεήσονται, αὐτοῖς τὸν αὐτὸν καὶ Ἀθηναίοις
φίλον καὶ ἐχθρὸν νομίζειν εἶναι. Ἐπεὶ
ἀναφαίνεται περὶ ἀπάντων ἐπὶ τῷ ψή-
φισματι

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 69

φίσματι πρὸς τῷ κλέμματι, γράψας καὶ
τὰ πέντε τάλαντα τοὺς πρέσβεις ἀξιοῦν
τοὺς Ωρεΐτας, μὴ ὑμῖν, ἀλλὰ Καλλία
διδόναι. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν
τὸν κόμπον καὶ τὰς τριήρεις καὶ τὴν ἀλα-
ζονείαν ἐκ τῷ ψηφίσματος, ἀνάγνωθι
καὶ τῷ κλέμματι ἄψαι, ὃ ὑφείλειο ὁ
μικρὸς καὶ ἀνόσιος ἄνθρωπος, ὃν φησι
Κτησιφῶν καὶ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι δια-
τελεῖν λέγοντα καὶ πρᾶττοντα τὰ ἄριστα
τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α.

Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις καὶ τὴν πέζην
στρατιανὴν καὶ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συν-
έδρους λόγῳ ἠκούσατε, τὰς δὲ συντάξεις
τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔρ-
γω ἀπωλέσατε.

Ζήλῃ. Υπόλοιπον δέ μοι ἔστιν εἰπεῖν,
ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθόν, τὴν
γνώμην ταύτην ἔγραφε Δημοσθένης·
τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος, παρὰ Καλ-
λίου.

λίου· τάλαντον δὲ ἐξ Ερεβρίας, παρὰ
 Κλειάρχου τῷ τυράννου· τάλαντον δὲ
 ἐξ Ωρεῶ. Διὸ καὶ καλαφανὴς ἐγένετο,
 δημοκρατιζμένων τῶν Ωρεϊῶν, καὶ πάντα
 πρᾶττόντων μετὰ ψηφίσματος. Εξανη-
 λωμένοι γὰρ ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πο-
 λέμῳ, καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι,
 πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν
 Χαριγένους υἱὸν, τῷ δυναστεύσαντός ποτε
 ἐν Ωρεῶ, δεησόμενον αὐτῷ, τὸ μὲν τάλ-
 λαντον ἀφιεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελοῦμεν-
 ὄν δ' αὐτῷ χαλκῇν εἰκόνα σταθήσεσθαι
 ἐν Ωρεῶ. Ο δὲ ἀπεκρίνατο τῷ Γνωσι-
 δήμῳ, ὅτι ἐλαχίστη χαλκῇ οὐδὲν δέοιτο,
 τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰσ-
 πράττειν. Αναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ωρεϊ-
 ται, καὶ οὐκ εὐπορήσας, ὑπέθεσαν αὐ-
 τῷ τῷ τάλαντου τὰς δημοσίας προσό-
 δους, καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τῷ
 δωροδοκῆματι Ⓞ δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς
 μηνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. Καὶ
 ταῦτ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ
 δήμου.

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 71

δήμου. Οτι δὲ τάληθῃ λέγω, λάβε
μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ωρεϊῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ' ἐστὶ τὸ ψήφισμα, ὦ Αθηναῖοι,
αἰσχύνῃ μὲν τῆς πόλεως, ἑλεγχος δὲ
οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους πολίτευμάτων,
φανερὰ δὲ κατηγορία Κτησιφώνιος. Τὸν
γὰρ οὕτως αἰσχυρῶς δωροδοκῶντα οὐκ
ἔστιν ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθόν· ἃ τεύχον-
τα οὗτος γράφει ἐν τῷ ψήφισ-
ματι.

36λς'. ΕΝΤΑΥΘΑ ἤδη τέτακται καὶ
ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάν-
των πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθέ-
νης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ελλήνων καὶ τῆς
πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ
ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἀδίκον δὲ καὶ οὐδα-
μῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν
γράφας. Ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τὰς
θεοὺς αὐτῶν πλημμελημάτων λέγειν.
Εστὶ γὰρ, ὦ Αθηναῖοι, τὸ Κιρράϊον ὠνο-
μασμένον

μασμένον πεδίον, καὶ λημὴν ὁ νῦν Εἰσά-
 γιστος καὶ Επάρατος ὠνομασμένος. Ταύ-
 την ποτὲ τὴν χώραν καλώκησαν Κιρραῖοι
 καὶ Ακραγαλλίδαι, γένη παρανομώ-
 τατα, οἳ εἰς τὸ ἱερόν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ
 τὰ ἀναθήματα ἡσέβαν· ἐξημέρηνον δὲ καὶ
 εἰς τοὺς Ἀμφικλύοντας. Ἀγανακτίσαντες
 δ' ἐπὶ τοῖς γενομένοις, μάλιστα μὲν (ὡς
 λέγουσι) οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα
 καὶ οἱ ἄλλοι Ἀμφικλύονες, μαντεῖαν ἐ-
 μαντεύσαντο παρὰ τῷ Δεῷ, τίτι χρη-
 τιμωρία τῆς ἀνθρώπους τοῦτους μελεθεῖν.
 Καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία, πολεμεῖν
 Κιρραίοις καὶ Ακραγαλλίδασι πάντ' ἡμᾶτα
 καὶ πάσας νύκτας καὶ τὴν χώραν αὐ-
 τῶν ἐκπορθήσαντας, καὶ αὐτὰς ἀνδρα-
 ποδισαμένους, ἀναθεῖναι τῷ Απόλλωνι
 τῷ Πυθίῳ, καὶ τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ Λητοίῃ,
 καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ·
 καὶ ταύτην τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς
 ἐργάζεσθαι, μήτ' ἄλλον ἔαν. Λαβόν-
 τες δὲ τὸν χρησμόν οἱ Ἀμφικλύονες, ἐφη-
 φίσαντο

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 73

φίσαντο (Σόλωνος εἰπόντος Ἀθηναίου
τὴν γνώμην, ἀνδρὸς κ' νομοθεῖν δύνα-
τοῦ, καὶ περὶ ποίησιν κ' φιλοσοφίαν
διατελεσφότος) ἐπιστραφεῖν ἐπὶ τοὺς
ἐναγεῖς, κατὰ τὴν μαντείαν τῷ Θεῷ.
Καὶ συναθροίσαντες δυνάμιν ἱκανὴν ἐκ
τῶν Ἀμφικλύωνων, ἐξηνδραποδίσαντο τὰς
ἀνθρώπους, καὶ τοὺς λιμένας ἔχωσαν,
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν, καὶ
τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσαν, κατὰ τὴν
μαντείαν. Καὶ ἐπὶ τοῦτοῖς ὅρκον ὤμο-
σαν ἰσχυρὸν, μήτε αὐτοὶ τὴν ἱερὰν
γῆν ἐργάσεσθαι, μήτε ἄλλω ἐπιτρέψαι,
ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ Θεῷ κ' τῇ γῇ τῇ
ἱερᾷ, καὶ χειρὶ κ' ποδὶ κ' πάσῃ δυνά-
μει. Καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τῷ-
τον μόνον τὸν ὅρκον ὁμῶσαι, ἀλλὰ κ'
προστροπὴν κ' ἀρὰν ἰσχυράν ὑπὲρ τού-
των ἐποίησαντο. Γέγραπται γὰρ ὕτως
ἐν τῇ ἀρᾷ, "Εἴ τις τὰδε (φησὶ) πα-
" ραβαῖνοι, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης, ἢ ἔθνος,
" ἐναγῆς (φησιν) ἔσω τοῦ Ἀπόλλωνος,

" καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ Δηΐδος, καὶ
 " Ἀθηνᾶς Προνοίας" καὶ ἐπεύχεται
 αὐτοῖς " μὴδὲ γῆν καρπὸς φέρειν, μήτε
 " γυναικας τέκνα τίχλειν γονεῦσιν ἑοικό-
 " τα, ἀλλὰ τέρατα, μὴδὲ βοσκήματα
 " κατὰ φύσιν γονὰς ποικῖσθαι· ἦσαν δὲ
 " αὐτοῖς εἶναι πολέμῃς καὶ δικῶν καὶ ἀγο-
 " ρῶν, καὶ ἐξώλες εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ
 " οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων· καὶ μή-
 " ποτε (φησὶν) ὅσῳς θύσαμεν τῷ Α-
 " πόλλωνι, μὴδὲ τῇ Ἀρτέμιδι, μὴδὲ τῇ
 " Δητοῖ, μὴδ' Ἀθηνᾶ Προνοίᾳ, μὴδὲ
 " δέξαντο αὐτοῖς τὰ ἱερά." Ὅτι δὲ
 ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τῷ Θεοῦ
 μαντείαν· ἀκούσατε τῆς ἀρχῆς· ἀναμνή-
 σθητε τῶν ὀρκῶν, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι
 μετὰ τῶν Ἀμφικλυόνων συνώμοσαν.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

Οὐ περὶ τῆς δὲ πόλεως ἱερίητε πύργοι ἰσόβητες,
 Πρὶν γὰρ Διοῦ τιμὴν κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
 Κύμα ποτικλύζῃ, κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀχλαῖς.

ΟΡΚΟΣ.

ΟΡΚΟΣ. ΑΡΑ.

37λζ. Ταύτης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὀρκῶν
καὶ τῆς μαυλείας γενομένης, ἀναγεγραμ-
μένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισ-
σεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ προεσηκότες αὐτῶν,
ἄνδρες παρανομῶταί, ἐπειργάζονται τὸ
πεδίον, καὶ τὸν λιμένα τὸν ἐξαγίστον καὶ
ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν καὶ συνώκισαν
καὶ τέλη τοὺς παραπλέοντας ἐξέλεγον,
καὶ τῶν ἀφικνουμένων εἰς Δελφοὺς Πυ-
λαγόρων ἐνίοις χρήμασι διέφθειραν, ὧν
εἷς ἦν Δημοσθένης. Χειρολонуθεὶς γὰρ
ὑφ' ὑμῶν πυλαγόρας, λαμβάνει χιλίας
δραχμας παρὰ τῶν Ἀμφισσέων, ὑπὲρ
τοῦ μηδεμίαν μνείαν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς
Ἀμφικλύοσι ποιήσασθαι. Διωμολογήθη
δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀποστα-
λήσεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου
μᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων
χρημάτων, ἐφ' ᾧ τε βοηθήσειν τοῖς
Ἀμφισσεῦσιν Ἀθήνησι κατὰ πάντα τρό-
πον.

πον. Οθεν μάλλον ἢ πρότερον συμβέ-
βηκεν αὐτῷ, ὅτε ἂν προσάψῃται ἀνδρὸς
ιδιώτου, ἢ δυνάτου, ἢ πόλεως δημοκρα-
ταμένης, τούτων ἐκάστους ἀνιάτοις κακοῖς
περιβάλλειν.

38λῆ. Σκέψασθε δὴ τὸν δαίμονα καὶ
τὴν τύχην, ὡς περιεγένετο τῆς τῶν
Ἀμφισσέων ἀσεβείας. Ἐπὶ γὰρ Θεο-
φράστου Ἀρχοῦλος, Ἱερομνήμονος ὄντος
Διογνήτου Ἀναφλυσίου, πυλαγόρους
ὁμῆς εἴλεσθε, Μειδίαν τε ἔχεϊνον τὸν
Ἀναγυρῥάσιον (ὃν ἐβηλόμην ἂν πολλῶν
ἐνεκα ζῆν) καὶ Θρασυκλέα τὸν Λέσβιον,
καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ. Συνέβη
δὲ ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφίχ-
θαι, παραχρῆμα δὲ τὸν ἱερομνήμονα
Διογνήτην πυρέττειν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο
συνεπεπλώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. Οἱ δ' ἄλ-
λοι συνεκάθητο Ἀμφικλύονες· ἐξηγγέλλετο
δ' ἡμῖν παρὰ τῶν βουλομένων εὐνοίαν
ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει, ὅτι οἱ Ἀμφισ-
σεῖς, ὑποπεπλωκότες τότε καὶ δεινῶς
δε-

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 77

Θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους, εἰσέφερον
 δόγμα κατὰ τῆς ὑμέτερας πόλεως, πεν-
 τήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον
 τῶν Αθηναίων, ὅτι τὰς χρυσᾶς ἀσπίδας
 ἀνέθεμεν πρὸς τὸν καινὸν νεῶν, πρὶν
 ἐξαρᾶσθαι, καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ πρὸς-
 ἥκον ἐπίγραμμα, ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΑΠΟ ΜΗΔΩΝ
 ΚΑΙ ΘΗΒΑΙΩΝ, ΟΤΕ ΤΑΝΑΝΤΙΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ
 ΕΜΑΧΟΝΤΟ. Μεταπεμφάμενος δὲ ὁ ἱε-
 ρομνήμων ἡξίου με εἰσελθεῖν εἰς τὸ
 συνέδριον, καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Αμ-
 φικλύοντας ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐ-
 τὸν οὖν προηρημένον. Ἀρχομένους δέ
 μου λέγειν, καὶ προθυμότερόν πως εἰς-
 εληλυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλ-
 λων πυλαγόρων μεθεστηκότων, ἀναβο-
 ῆσας τις τῶν Αμφισσέων, ἄνθρωπος
 ἀσελγέστατος, καὶ (ὥς ἐμοὶ ἐφαίνετο)
 οὐδεμιᾶς παιδείας μελεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ
 δαιμονίου τινὸς ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν προ-
 αγομένου, Ἀρχὴν δέ γε, ἔφη, ὧ ἄνδρες
 Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνο-
 μάξειο

μάζελο τοῦνομα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων
 ἐν ταῖς δὲ ταῖς ἡμέραις· ἀλλ' ὡς ἐνα-
 γεῖς ἐξήγεε ἐκ τῷ ἱεροῦ. Ἀμα δὲ
 ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας,
 ἣν ὁ Κρῶβυλος ἐκεῖνος ἔγραφε· καὶ
 ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ κατὰ τῆς πό-
 λεως διεξήκει, λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότε
 ἐκαρτέρουν ἀκούων, οὔτε νῦν ἡδέως μέ-
 μνημαι αὐτῶν. Ἀκούσας δὲ, οὕτω παρ-
 ὤξυνθην, ὡς οὐδὲ πώποτ' ἐν τῷ ἐμαυτοῦ
 βίῳ. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλας λόγους
 ὑπερβήσομαι· ἐπῆλθε δ' οὖν μοι ἐπὶ
 τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν Ἀμφισ-
 σέων ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας·
 καὶ αὐτόθεν ἐσηκῶς ἐδείκνυσεν τοῖς Ἀμ-
 φικλύοισιν (ὑπόκειται γὰρ τὸ Κιρραῖον
 πεδῖον τῷ ἱερῷ, καὶ ἔστιν εὐσύνοπτον)
 Ὁρᾶτε, ἔφην ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἀμφικλύονες,
 ἐξειργασμένον τοῦτο τὸ πεδῖον ὑπὸ τῶν
 Ἀμφισσέων, καὶ κεραμεῖα ἐνωκοδομημένα
 καὶ ἐπαύλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς
 τὸν ἐξάγιον καὶ ἐπάρατον λιμένα, τελει-
 χισμένον·

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 79

χισμένον· ἴξε τούτους αὐτοί, καὶ οὐδὲν
 ἐτέρων δεῖσθε μαρτύρων, τέλη πεπρα-
 χότας, καὶ χρήματα λαμβάνοντας ἐκ
 τοῦ ἱερᾶ λιμένος. Αἷμα δὲ ἀναγινώσ-
 κειν ἐκέλευον αὐτοῖς τὴν μαντείαν τοῦ
 Θεοῦ, τὸν ὄρκον τῶν προγόνων, τὴν
 ἀρὰν τὴν γενομένην· καὶ διωριζόμεν, ὅτι
 ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων,
 καὶ τῶ σώματος καὶ τῶν τέκνων καὶ οἰκίας
 τῆς ἐμαυτοῦ, βοηθῶ (κατὰ τὸν ὄρκον)
 καὶ τῷ Θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ
 χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ, καὶ πᾶσιν οἷς
 δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν
 τὰ πρὸς τοὺς Θεοὺς ἀφοσιῶ. Ὑμεῖς δὲ
 ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλευσασθε·
 ἐνῆρκται μὲν τὰ Κανᾶ, παρέστηκε δὲ
 τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα, μέλλει δ'
 αἰτεῖν τοὺς Θεοὺς τὰγαθὰ καὶ κοινῇ καὶ
 ἰδίᾳ· σκοπεῖτε δὴ ποῖα φωνῇ, ποῖα
 ψυχῇ, ποίοις ὅμμασι, τίνα τόλμαν
 κησάμενοι, τὰς ἱκεσίας ποιήσεσθε, τού-
 τους παρέντες ἀτιμωρήτους, τοὺς ἐναγεῖς
 καὶ

καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους. Οὐ γὰρ δι'
αἰνιγμάτων, ἀλλ' ἐναργῶς γέραπται ἐν
τῇ ἀρᾷ· κατὰ τε τῶν ἀσεβησάντων, ἃ
χρὴ παθεῖν αὐτοὺς, καὶ κατὰ τῶν ἐπι-
τρεφάντων· καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἀρᾷ
γέγραπται, "Μήθ' ὁσίως θύσασιν οἱ
" μὴ τιμωροῦντές (Φησι) τῷ Ἀπόλλωνι,
" μῆτε τῇ Ἀρτέμιδι, μῆτε τῇ Δηλοῖ,
" μηδὲ Ἀθηνᾶ Προνοίᾳ· μηδὲ δέξαντο
" αὐτῶν τὰ ἱερά."

39 λθ'. Τοιαῦτα καὶ πρὸς τοῦτοις ἕτερα
πολλὰ διεξεληθόντος ἐμοῦ, ἐπειδὴ ποιε
ἀπηλλάχην καὶ μελέσῃν ἐκ τοῦ συνεδρίου,
κραυγὴ πολλή καὶ θόρυβος ἦν τῶν Ἀμ-
φικλυόνων· καὶ λόγος ἦν οὐκ ἔτι περὶ
τῶν ἀσπίδων ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ'
ἤδη περὶ τῆς τῶν Ἀμφισσέων τιμωρίας.
Ἦδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέρας οὔσης, προσ-
ελθὼν ὁ κήρυξ ἀνείπε, Δελφῶν ὅσοι ἐπὶ
διέες ἤβωσι καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους,
ἦκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἔχοντας ἅμα καὶ
δικέλλας, πρὸς τὸ Θυσίειον ἐκεῖ καλῶ-
μενον.

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 81

μενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κήρυξ ἀνη-
 γόρευε, τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλαγό-
 ρους ἤκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, βοηθήσ-
 οντας τῷ Θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· ἥτις
 δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἰρξείαι τοῦ ἱερῆ,
 καὶ ἐναγῆς ἔσαι καὶ τῇ ἀρχῇ ἔνοχος.
 Τῇ δὲ ὑσεραία ἤκομεν ἔωθεν εἰς τὸν
 προειρημένον τόπον, καὶ κατέβημεν εἰς
 τὸ Κίρραϊον πεδίον· καὶ τὸν λιμένα
 κατασκάφαντες, καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρή-
 σαντες ἀνεχωροῦμεν. Ταῦτα δὲ ἡμῶν
 στρατιόντων, οἱ Λοκροὶ οἱ Αμφιστεῖς,
 ἐξήκοντα σάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελ-
 φῶν, ἦκον πρὸς ἡμᾶς μεθ' ὅπλων παν-
 δημεῖ· καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν
 εἰς Δελφοὺς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσ-
 θαι. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κότιλφος,
 ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων, ἐκκλησίαν
 ἐποίησεν τῶν Αμφικλυόνων. (Ἐκκλησίαν
 γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν μὴ μόνον τοὺς
 πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγ-
 καλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ
 χρωμένους

χρωμένους τῷ Θεῷ.) Ενταῦθ' ἤδη πολ-
 λαὶ μὲν τῶν Αμφισσέων ἐγίνοντο κατ-
 ηγορίαι· πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τῆς
 ὑμετέρας πόλεως. Τέλος δὲ παντὸς τῆς
 λόγου, ψηφίζονται ἡκεῖν τοὺς ἱερομνή-
 μονας πρὸ τῆς ἐπιούσης Πυλαίας ἐν
 ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα
 καθότι δίκας δώσουσιν οἱ Αμφισσεῖς
 ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν
 ἱερὰν καὶ τοὺς Αμφικλύοντας ἐξήμαρτον.
 Οτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν
 ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

40 μ'. Τοῦ δόγματος οὖν τούτου ἀπο-
 δοθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ βουλῇ, καὶ
 πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ, καὶ
 τὰς πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ
 δήμου, καὶ τῆς πόλεως πάσης προαι-
 ρουμένης εὐσεβεῖν· καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ
 τοῦ μεσεγλυήματος τῆς ἐξ Αμφίσσης
 ἀντιλέγοντος, καὶ ἐμοῦ Φανερώς ἐναντίον
 ὑμῶν

ὑμῶν ἐξελέγχοντος· ἐπειδὴ ἐκ τοῦ Φα-
 νεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο
 σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον
 καὶ μέλασθσάμενος τοὺς ἰδιώτας, ἐκφέ-
 ρει προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν,
 προσλαβὼν τὴν τῷ γράφει ἀπει-
 ρίαν. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκ-
 κλησίᾳ διεωράξατο ἐπιψηφισθῆναι, καὶ
 γενέσθαι τῷ δήμῳ τὸ ψήφισμα, ἥδη
 ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπεληλυ-
 θότος ἐμοῦ (οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐπέτρεφα)
 καὶ τῶν πολλῶν δὲ ἀφειμένων. Οὗ
 τὸ κεφάλαιόν ἐστι· "Τὸν δὲ ἱερομνήμο-
 " νά (Φησι) τῶν Αθηναίων, καὶ τοὺς
 " πύλαγόρους τοὺς εἰσαεὶ πυλαγοροῦν-
 " τας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελ-
 " φούς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ
 " τῶν προγόνων." Εὐπρεπῶς γε τῷ
 ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχροῦς· κω-
 λυεὶ γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύ-
 λαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ
 καθήκοντος ἐμελλε χρόνου γίνεσθαι. Καὶ
 πάλιν

πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ
 σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα
 γράφει· " τὸν ἱερομνήμονά (Φησι) τῶν
 " Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς αἰεὶ
 " πυλαγοροῦντας μὴ μελέχῃν τοῖς ἐκῇ
 " συλλεγομένοις, μὴ λόβῳ, μήτε ἔρβῳ,
 " μήτε δογματῶν, μήτε πράξεως μη-
 " δεμιάς." Τὸ δὲ μὴ μελέχῃν, τί ἐστὶ;
 πότερα τὰ ληθές εἶπω, ἢ τὸ ἡδίστον
 ἀκοῦσαι; τὸ ἀληθές ἐρῶ· τὸ γὰρ αἰεὶ
 πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον, οὕτωςι τὴν πόλιν
 διαλέθεικεν. Οὐκ ἔα μεμνησθαι τῶν ὅρ-
 κων, οὗς ὑμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν, οὐδὲ
 τῆς ἀράς, οὐδὲ τῆς τοῦ Θεοῦ μαν-
 τείας.

Ζιμά. Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι,
 κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα·
 οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικλύονες συνελέγησαν εἰς
 Πύλας, πλὴν μιᾶς πόλεως (ἧς ἐγὼ
 οὐτ' ἂν τοῦνομα εἶποιμι, μήθ' αἱ συμ-
 φοραὶ παρὰ πλῆσιτοι γένοιιν το αὐτοῖς μετὰ
 ἐνὶ τῶν Ἑλλήνων) καὶ συνεληθόντες
 ἐψη-

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 85

ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισέας. Καὶ στρατηγὸν εἰλοντο Κότυφον τὸν Φαρσάλιον, τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα· οὐκ ἐπιδημῶντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις, οὕτω μακρὰν ἀπόνητος, ὃν αὐτίκα μάλισα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὥς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον· καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρατιᾷ καὶ μάλα μερίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισεῦσιν· ἀπὸ γὰρ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτα ἐν ῥῆμῳ χρόνῳ προεῖπον τῷ θεῷ καταθεῖναι· καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεσῆσαντο, τῶς δὲ δι' εὐσεβείαν φύγοντας κατήγαγον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον, καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόντας διὰ τῶν Ἀμφικλυόνων ἐξέβαλλον, αὕτως ἤδη τὴν δευτέραν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισεῖς στρατείαν

στρατείαν ἐποίησαντο· πολλῶ χρόνῳ ὕστερον ἐπανελθόντος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας. τῶν μὲν Θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένης δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγεννημένης.

42 μβ'. Αλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ Θεοὶ φυλάσσασθαι, μόνον οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκλήσάμενοι; Οὐδεμίαν τοι πρόπολε ἔγνωε μάλλον πρὶν ἐώρακα ὑπὸ μὲν τῶν Θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολυμένην. Οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυσηρίοις Φανέν σημεῖον φυλάσσασθαι, ἢ τῶν μυσῶν τελευτή; Οὐ περὶ τούτων Ἀμυνιάδης μὲν προύλεγεν εὐλαβεῖσθαι, καὶ πέμπειν εἰς Δελφούς ἐπερησομένους τὸν Θεὸν ὅ,τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε, Φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτον ὦν, καὶ ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ ἐξουσίας; Οὐ τὸ τελευτᾶν,

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 87

τελευταῖον, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιεργήτων
τῶν ἱερῶν, ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας
ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; Καίτοι γε
πρώην ἀπειόλμησε λέγειν, ὅτι παρὰ
τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν ἐπὶ
τὴν χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ
ἱερά. Τίνος οὖν ζημίας ἄξιος εἴ τυχεῖν,
ὦ τῆς Ελλάδος ἀλήθριε; εἰ γὰρ ὁ μὲν
κρατῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κραλουμέν-
ων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ
ἱερά, σὺ δ' οὐδὲν προειδώς τῶν μελλόν-
των ἔσεσθαι, πρὶν καλλιεργῆσαι τοὺς
στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερον σεφα-
νοῦσθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως
ἀτυχίαις, ἢ ὑπερορίζεσθαι;

43 μγ'. Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων
καὶ ἀπροσδοκῆτων ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν;
οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπινον βεβιώ-
καμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς
ἐσομένοις μεθ' ἡμᾶς ἔφουμεν. Οὐχ ὁ
μὲν τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ὁ τὸν Αἰθω
διορύξας, ὁ τὸν Εὐλάσποντον ζεύξας, ὁ

G

γὴν

γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αὐτῶν, ὁ
τολμῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν, ὅτι
δεσπότης ἐστὶν ἀπάντων ἀνθρώπων ἀφ'
ἡλίου ἀπὸνός μεχρι δυομένου, νῦν οὐ
περὶ τοῦ κύριος ἐτέρων εἶναι διαγωνίζε-
ται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος
σωτηρίας; Καὶ τοὺς αὐτὰς ὁρῶμεν τῆς
τε δόξης ταύτης καὶ τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην
ἡγεμονίας ἡζυμένους, οἱ καὶ τὸ ἐν Δελ-
φοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; Θῆβαι δὲ, πό-
λις ἀσυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ
μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασαι· εἰ καὶ
δικαίως, περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βου-
λευσάμενοι, ἀλλὰ τὴν γε θεοβλάβειαν
καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλ-
λὰ δαιμονίως κλησάμενοι; Λακεδαιμόνιοι
δὲ οἱ ταλαίπωροι, προσάφαμενοι μόνον
τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ
τὴν τοῦ ἱεροῦ κατὰληψιν, οἱ τῶν Ἑλ-
λήνων πολὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι, νῦν
ὀμηρεύουσι καὶ τῆς συμφορᾶς ἐπίδειξιν
ποιησόμενοι, μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον
ἀνα-

ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο πεισόμενοι καὶ αὐ-
τοὶ καὶ ἡ πατρίς ὅ, τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ,
καὶ ἐν τῇ τοῦ κρατοῦντος καὶ προηδικη-
μένου μερίότητι κριθήσονται; Ἡ δ' ἡμε-
τέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ελ-
λήνων, πρὸς ἣν ἀφικνούνητο πρότερον ἐκ
τῆς Ἑλλάδος αἱ πρεσβεῖαι κατὰ πόλεις,
ἕκαστοι παρ' ἡμῶν τὴν σωτηρίαν εὖρησό-
μενοι, νῦν οὐκ ἔτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλή-
νων ἡγεμονίας ἀγωνίζονται, ἀλλ' ἤδη πε-
ρὶ τοῦ τῆς πατρίδος ἐδάφους; Καὶ ταῦθ'
ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξ ὅτ' Δημοσθένης πρὸς
τὴν πολιτείαν εἰσελήλυθεν. Εὖ γάρ
περὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς
ἀποφαίνεται· λέγει γάρ που, παιδεύων
τὰ πλήθη, καὶ συμβουλεύων ταῖς πό-
λεσι τοὺς πονηρὰς τῶν δημαγωγῶν μὴ
προσδέχεσθαι—Λέξω δὲ καὶ γὰρ τὰ ἔπη·
διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας
τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν,
ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.

Πολλάκι δὲ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπήύρα,

Ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάσται.

Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,

Λοιμὸν ὁμοῦ καὶ λιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.

Ἡ τῶν γε γρᾶτὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἣ ὅγε τιῆχ^Θ,

Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίννεται αὐτῶν.

Εἰάν δὲ περιελόντες τοῦ ποιητῆς τὸ μέτρον, τὰς γνώμας ἐξελάζετε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ησίοδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολίλειαν. Καὶ γὰρ ναυικὴ καὶ πεζὴ στρατεία καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμένοι ἐκ τῆς τούτῃς πολίλειας.

Ἡμῶδ'. Ἀλλ' οἶμαι, οὔτε Φρυγῶνας, οὔτε Εὐρύβατος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν, τοιῶτος μάγος καὶ γόης ἐγένετο· ὃς (ὦ γῆ, καὶ θεοί, καὶ δαίμονες, καὶ ἄνθρωποι, ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τ' ἀληθῆ) τολμᾷ λέγειν, βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ἡμῖν ἐποίησαντο, οὐ διὰ τὸν καιρὸν,

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 91

ρόν, οὐ διὰ τὸν φόβον τὸν περὶ πάντας
 αὐτοὺς, οὐδὲ διὰ τὴν ὑμέραν δόξαν,
 ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένους δημηγορίας.
 Καὶ τοὶ πολλὰς μὲν τούτου πρότερον
 πρεσβείας ἐπρέσβευσαν εἰς Θήβας οἱ
 μάλιστα οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι·
 πρῶτος μὲν, οὗτος στρατηγὸς Θρασύ-
 βουλος ὁ Κολλυβίης, ἀνὴρ ἐν Θήβαις
 πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος· πάλιν Θρά-
 σων ὁ Ἀρχιεὺς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις·
 Λεωδάμας ὁ Ἀχαρνέως, οὐχ ἥττον Δη-
 μοσθένους λέγειν δυνάμενος, ἀλλ' ἔμοι-
 γε καὶ ἡδίων ῥήτωρ· καὶ οὗτος Ἀρχί-
 δημοσ ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν, καὶ
 πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ
 Θηβαίους· δημαγωγὸς Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζη-
 νιεύς, πλείστον χρόνον τὴν τοῦ βαιουλίας
 ζεῖν ὑπομείνας αἰτίαν· ῥήτωρ Πύραν-
 δρος ὁ Ἀναφλύσιος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ.
 Ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνή-
 θη προτρέψασθαι εἰς τὴν ὑμέραν Φι-
 λίαν· τὸ δ' αἴτιον οἶδα μὲν, λέγειν δ'
 οὐδὲν

οὐδὲν δέομαι, διὰ τὰς ἀτυχίας αὐτῶν.
 Ἀλλ' οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν
 ἀφελόμενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέ-
 δωκε, καὶ τὸν πόλεμον ὃν πρότερον
 ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς τῶν Βοιω-
 τῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον
 ἐπήγαγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ' αὐτὰς τὰς
 Θήβας, καὶ τὸ τελευταῖον Ελάτειαν
 καταλαβὼν ἐχαράκωσε, καὶ φρουρὰν
 εἰσήγαγεν· ἐνλαῦθ' ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν
 ἤπλετο αὐτῶν, μελεπέμφαντο Ἀθηναῖοι·
 καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσήειτε εἰς τὰς
 Θήβας, ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι,
 καὶ οἱ ἵππεῖς καὶ οἱ πεζοί, πρὶν περὶ
 συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γρά-
 φαι Δημοσθένη. Ο δ' εἰσάγων ἦν ὑμᾶς
 εἰς τὰς Θήβας καιρὸς καὶ φόβος, καὶ
 χρεῖα συμμαχίας, ἀλλ' οὐ Δημοσθέ-
 νης.

45 μέ. Ἐπεὶ περὶ γε ταύτας τὰς
 πράξεις τρία τὰ πάντων μέγιστα Δημο-
 σθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάσθηκε. Πρῶτον
 μὲν,

μὲν, ὅτι Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόματι
 πολεμοῦντος ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ
 μᾶλλον μισοῦντος Θηβαίους, ὡς αὐτὰ
 τὰ πράγματα δεδήλωκε (καὶ τί δεῖ
 πλείω λέγειν;) ταῦτα μὲν τὰ τηλι-
 καῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύφατο· πρῶ-
 ποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμαχίαν
 γενήσεσθαι, οὐ διὰ τοὺς καιροὺς, ἀλλὰ
 διὰ τὰς αὐτοῦ πρεσβείας, πρῶτον μὲν
 συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι βουλευέσθαι
 ἐπὶ τίσι δεῖ ποιῆσθαι τὴν συμμαχίαν,
 ἀλλ' ἀγαπᾶν μόνον εἰ γίνεσθαι. Τοῦτο
 δὲ προλαβὼν, ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν
 ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίαις, γράψας ἐν
 τῷ ψηφίσματι, "εἰάν τις ἀφιστῇται πό-
 λιν ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίαις
 "Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις" τοῖς ὀνό-
 μασι κλέπτων καὶ μέγαφέρων τὰ πράγ-
 ματα, ὥσπερ εἶωθεν· ὡς τοὺς Βοιωτοὺς
 ἔργῳ κακῶς πάσχοντας, τὴν τῶν ὀνο-
 μάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ἀγα-
 πήσοντας, ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἐφ' οἷς κα-
 κῶς

κῶς πεπόνθεσαν ἀγανακλήσουσας. Δεύτερον δέ, τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀνάλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἦσαν ἀπώλερω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίους, δωρεδοκῶν ἐφ' ἑκάστοις τούτων· καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κατὰ θάλασσαν ἐποίησε κοινήν, τὸ δ' ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον· τὴν δὲ κατὰ γῆν (εἰ μὴ δεῖ ληρεῖν) ἄρδην. Φέρον ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα τὸν ἡμέτερον στρατηγὸν βουλευσασθαι περὶ τῆς τῶν στρατιωτῶν σωτηρίας. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἐγὼ μὲν κατήγορῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν· ἀλλὰ καὶ γὰρ λέγω, καὶ πάντες ἐπιιμῶσι καὶ ὑμεῖς σύνιτε, καὶ οὐκ ὀργίζεσθε. Ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθατε πρὸς Δημοσθένη· συνείδισθε ἥδη τὰ δεικνύματα αὐτοῦ ἀκούειν, ὥστε οὐ θαυμάζει. Δεῖ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀγανακτεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

46 μς'. Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τοῦτ' αὖ
 μείζον ἀδίκημα ἠδίκησεν, ὅτι τὸ βεβλη-
 τήριον τὸ τῆς πόλεως καὶ τὴν δημοκρα-
 τίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος, καὶ
 μελίνεσκεν εἰς Θήβας εἰς τὴν Καδμείαν,
 τὴν κοινωσίαν τῶν πρᾶξεων τοῖς Βοιω-
 τάρχαις συνθέμενος. Καὶ τηλικαύτην
 αὐτὸς αὐτῷ δυναστείαν καλεσκέυασεν,
 ὥς' ἡδὴ παριὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, πρεσ-
 βεύειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ,
 καὶ μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε· εἰ δέ τις αὐ-
 τῷ τῶν στρατηγῶν ἀνλείποι, καταδου-
 λούμενος τοὺς ἄρχοντας, καὶ συνεθίζων
 μηδὲν αὐτῷ ἀνιλέγειν, διαδικασίαν ἔφη
 γράφειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατηγεῖ-
 ον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυ-
 τοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπονθέναι,
 ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τῆς στρατηγείου.
 Μισθοφορῶν δ' ἐν τῷ ξενικῷ κεναῖς χώ-
 ραις, καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα
 κλέπτων, καὶ τοὺς μυρίους ξένους ἐκ-
 μισθώσας Ἀμφισσεῦσι, πολλὰ διαμαρτυ-
 ρομένους

ρομένῃ καὶ σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκ-
κλησίαις ἐμοῦ, προσέμιξε φέρων, ἀναρ-
πασθέντων τῶν ξένων, τὸν κίνδυνον
ἀπαρασκεύω τῇ πόλει. Τί γὰρ ἂν
οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς
εὐξασθαι; οὐ, χωρὶς μὲν πρὸς τὴν
πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσ-
σῃ πρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι;
ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τη-
λικαύτης πληγῆς γεγεννημένης; Καὶ τη-
λικούτων κακῶν αἴτιος γεγεννημένος Δη-
μοσθένης, οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην δέ-
δωκεν, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ χρυσῷ σεφάνῳ
σεφανωθήσεται, ἀγανακτεῖ· οὐδ' ἱκανόν
ἐστὶν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρύττεσθαι,
ἀλλ' εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀν-
αρρήθήσεται, τοῦτ' ἀγανακτεῖ. Οὕτως,
ὥς ἔοικε, πονηρὰ φύσις μεγάλης ἐξου-
σίας ἐπιλαβομένη, δημοσίας ἀπεργάζεται
συμφοράς.

47 μζ'. Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων
μέγιστόν ἐστιν, ὃ μέλλω λέγειν. Φιλ-
ίππου

ἵππου γὰρ οὐ καλαφρονῶντος τῶν Ελ-
λῆνων, οὐδ' ἀγνοῶντος (οὐ γὰρ ἦν ἀσύν-
ελος) ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγα-
θῶν ἐν ἡμέρας σμικρῷ μέρει διαγωνιῇ-
ται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποι-
ήσασθαι τὴν εἰρήνην, καὶ πρεσβείας
ἀποσέλλειν μέλλοντος, καὶ τῶν ἀρ-
χόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν
ἐπίοντα κίνδυνον (εἰκότως· οὐ γὰρ ῥήτωρ
ἀσφάτευλος ἢ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοῦς
ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸς πόλεμος,
δεκαετὴς γεγονώς, αἰμίνησον παιδείαν
αὐτοῦς ἐπαίδευσεν·) τούτων δὲ ἐχόντων
οὕτως, αἰσθόμενος Δημοσθένης, καὶ τοὺς
Βοιωτάρχας ὑποπτεύσας μέλλειν εἰρήνην
ἰδίᾳ ποιῆσθαι, χρυσίον ἄνευ αὐτοῦ πα-
ρὰ Φιλίππου λαβόντας, ἀβίωτον ἡγη-
σάμενος εἶναι εἴ τινας ἀπολειφθήσεται
δωροδοκίας, ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, οὐθενὸς ἀνθρώπων λέγοντος, οὐθ' ὥς
δεῖ ποιῆσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, ἔθ'
ὥς οὐ δεῖ· ἀλλ' ὥς ὦλε τῷτο κήρυγμά

τι τοῖς Βοιωτάρχαις προκηρύττων, ἀνα-
 φέρειν αὐτῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων,
 διώμνυτο τὴν Αθηνᾶν (ἦν, ὡς ἔοικε, Φει-
 δίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιор-
 κεῖν Δημοσθένει) ἢ μὴν εἴ τις ἐρεῖ ὡς
 χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι,
 ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριο, ἐπιλαβό-
 μενος τῶν τριχῶν· ἀπομιμούμενος τὴν
 Κλεοφῶντος πολίλειαν, ὃς ἐπὶ τοῦ πρὸς
 Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται,
 τὴν πόλιν ἀπώλεσεν. Ὡς δ' οὐ προσ-
 εῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖς Θή-
 βαϊς, ἀλλὰ καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς
 ὑμέτερους ἀνέστρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα
 βουλευσῆσθε περὶ τῆς εἰρήνης· ἐνλαῶθα
 παντάπασιν ἑκφρων ἐγένετο, καὶ παρ-
 ελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, προδόντας τῶν
 Ελλήνων τοὺς Βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε·
 καὶ γράφειν ἔφη ψήφισμα, ὃ τοῖς πο-
 λεμίοις οὐδέποτ' ἀντιβλέψας, πέμπειν
 ὑμᾶς πρέσβεις εἰς Θήβας, αἰτήσουσας
 Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. Ὑπερ-
 αἰσχυνθέντες

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 99

αισχυνθέντες δὲ οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες
μὴ δόξωσιν ὡς ἀληθῶς εἶναι προδότες
τῶν Ελλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς εἰρήνης
ἀπετρέποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν
ὤρμησαν.

Ἐσμή. Ἐνθα δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀν-
δρῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος,
ἀθύρων καὶ ἀκαλλιερέτων ὄντων τῶν ἱερ-
ῶν, ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν προδῆλον κίν-
δυνον, ἐτόλμησε τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ
λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν
τάφον τῶν τελελευτήκων, ἐγκωμιάζειν
τὴν ἐκείνων ἀρετήν. Ὡς πρὸς μὲν τὰ
μεγάλα καὶ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων,
ἀπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς
δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τάλμαν θαυμα-
σιώτατε, ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις αὐτίκα
μάλα βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσωπα
λέγειν, ὥς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως
συμφοραῖς σεφانوῦσθαι; εἰ δ' οὗτος
λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε; καὶ συναπο-
θανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὥς ἔοικε,
καὶ

καὶ ἡ ὑμέτερα μνήμη; Γένεσθε δὴ μοι
 μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν, μὴ ἐν τῷ
 δικαστηρίῳ; ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ
 νομίσατε ὄραν προϊόντα τὸν κήρυκα,
 καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάρρησιν
 μέλλουσιν γίνεσθαι· καὶ λογίσασθε
 πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτή-
 σάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς
 τραγῳδίαις καὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς
 μέγα ταῦτα ἐπεισιούσιν, ἢ ἐπὶ τῇ τῆς
 πόλεως ἀγνωμοσύνῃ; Τίς γὰρ οὐκ ἂν
 ἀλγήσειεν ἄνθρωπος Ἕλληνα, ἢ καὶ παι-
 δευθεὶς ἐλευθέρως, ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ
 θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μὴδὲν ἕτερον, ὅτι
 ταύτῃ πόλιν τῇ ἡμέρᾳ μελλόντων, ὥσ-
 περ νυνὶ, τῶν τραγῳδῶν γίνεσθαι (ὅτ'
 εὐνομεῖτο μᾶλλον ἢ πόλις, καὶ βελτίοσι
 πρὸς ἅταις ἐχρῆτο) προσελθὼν ὁ κή-
 ρυξ, καὶ παρασησάμενος τοὺς ὀρφανούς,
 ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τελε-
 λευηκότες, νεανίσκους πανοπλία κεκοσ-
 μημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα
 καὶ

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. ΙΘΙ

καὶ προῖρε πικρότατον πρὸς ἀρετήν· " Ὅτι
 " τοῦσδε τοὺς νεανίσκους ὧν οἱ πατέρες
 " ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ἄνδρες
 " ἀγαθοὶ γινόμενοι, μέχρι μὲν ἤβης ὁ
 " δῆμος ἔτρεφε· νυνὶ δὲ καθοπλίσας
 " τῇδε τῇ πανοπλίᾳ, ἀφήσιν ἀγαθῇ
 " τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἐαυτῶν, καὶ
 " καλεῖ εἰς προεδρίαν." Τότε μὲν
 ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν· ἀλλὰ
 παρασησάμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς
 παισὶν αἴτιον, τί ποτ' ἂν ἐρεῖ, ἢ τί
 φθέγγεται; καὶ γὰρ ἂν αὐτὰ διεξίη τὰ
 ἐκ τοῦ ψηφίσματος προστάγματα, ἀλλ'
 οὐ τὸ ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιω-
 πῆσθαι, ἀλλὰ τὰναντία δόξει τῇ τοῦ
 κήρυκος Φωνῇ φθεγγέσθαι· " Ὅτι τόνδε
 " τὸν ἄνδρα" εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνὴρ, " σε-
 " φανοῖ ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἀρετῆς
 " ἕνεκα," τὸν χάκισον, " ἀνδραγαθίας
 " ἕνεκα," τὸν ἀνανδρον καὶ λελαπότα
 τὴν τάξιν. Μὴ, πρὸς τοῦ Διὸς καὶ
 τῶν ἄλλων θεῶν ἰκελεύω ὑμᾶς, ὦ Ἀθη-
 ναῖοι,

ναῖοι, μὴ τρόπαιον ἰσᾶτε ἀφ' ὑμῶν
 αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήστρᾳ·
 μηδ' αἰρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν
 Ἑλλήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων·
 μηδ' ὑπομιμνήσκετε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνη-
 κέσων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους Θεβαί-
 ους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον ὑποδέ-
 δεχθε τῇ πόλει· ὧν ἱερά καὶ τέκνα καὶ
 τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωρο-
 δοκία, καὶ τὸ βασιλικὸν χρυσίον.

49 μθ'. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ
 παρεγένεσθε, ταῖς γε διανοίαις ἀπο-
 βλέψατ' αὐτῶν εἰς τὰς συμφοράς· καὶ
 νομίσαιτε ὄραν ἀλίσκομένην τὴν πόλιν,
 τειχῶν καλασκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν,
 ἀγομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς δου-
 λείαν· πρεσβύτας ἀνθρώπους, πρεσβυλίδας
 γυναῖκας, ὅψ' ἐμέγαλιν θάνατον τὴν
 ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἰκελεύοντας ὑμᾶς,
 ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλ-
 λά τοῖς τούτων αἰτίοις· ἐπισκῆπτοντας
 μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλλή-

ριον

ριον φεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα
καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦ-
σαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάσσειν. Οὔτε
πόλις γὰρ οὔτ' ἰδιώτης ἀνὴρ οὐδεὶς
πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε, Δημοσθέней
συμβούλῳ χρησάμενος. Ὑμεῖς δ', ὦ
Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνησθε, εἰ ἐπὶ μὲν
τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα
πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε, ἐάν τις αὐ-
τῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀναλρέψῃ,
τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέ-
σθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ
τῶν Ελλήνων σώματα· τὸν δὲ τὴν Ελ-
λάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφό-
τα, τοῦτον ἐάσειε πάλιν ἀπευθύνειν
τὰ κοινά;

501. ΙΝΑ δ' εἶπω καὶ περὶ τῆς τελευ-
του καιρῶ, καὶ τῶν νυνὶ καθεστηκότων
πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνήσαι
βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ
στρατοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως τριήρη πρὸς

Η

λαβῶν

λαβὼν ὑμῶν, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἡγυ-
 ρολόγησε. Καταγαγούσης δὲ αὐτὸν εἰς
 τὴν πόλιν τῆς ἀπροσδοκῆτου σωτηρίας,
 τοὺς μὲν πρῶτους χρόνους ὑπότηρομ-
 ῆν ἄνθρωπος, καὶ παριῶν ἡμιθνής ἐπὶ
 τὸ βῆμα, εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς ἐκέλευεν
 αὐτὸν χειροτονεῖν. Ὑμεῖς δὲ κατὰ μὲν
 τοὺς πρῶτους χρόνους οὐδ' ἐπὶ τὰ ψη-
 φίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγρά-
 φειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο
 προσείαττετε· νῦν δ' ἤδη καὶ σεφανῆσθαι
 ἀξιοῖ. Ἐπεὶ δ' ἐτελεύτησε Φίλιππος,
 Ἀλέξανδρος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν καλέσῃ,
 πάλιν αὐτὸς τετραλευόμενος, ἱερὰ μὲν
 ἰδρύσας Πausανίου, εἰς αἰτίαν δὲ εὐ-
 αγγελίων καὶ θυσίας τὴν βουλὴν καλ-
 ἔσῃσεν· ἐπωνυμίαν δὲ Ἀλεξάνδρῳ Μαρ-
 γίτην ἐτίθει· ἀπέόλμα δὲ λέγειν ὡς
 οὐ κινήσεται ἐκ Μακεδονίας, ἀγαπᾶν
 γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπαλοῦν-
 τα, καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα.
 Καὶ ταῦτι λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων,
 ἀλλ'

ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι αἱμαλὸς ἐστὶν
ἢ ἀρετῇ ὠρία· αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα,
καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐκ τῆς
Ἀλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐαυτοῦ
ἀνανδρίας. Ἡδὴ δ' ἐψηφισμένων Θετ-
ταλῶν ἐπιστραφεῖν ἐπὶ τὴν ὑμετέραν
πόλιν, καὶ τοῦ νεανίσκου τοσσητόν
παροξυνθέντος (εἰκότως) ἐπειδὴ περὶ
Θήβας ἦν τὸ στρατόπεδον, πρεσβευτῆς
ὑφ' ὑμῶν χειρονομηθεὶς, ἀποδράς ἐκ μέ-
σου τοῦ Κιθαιρῶνος ἤκεν ὑποσρέφας,
οὔτ' ἐν εἰρήνῃ, οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσι-
μον ἐαυτὸν παρέχων. Καὶ, τὸ πάντων
δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔ-
δοτε, οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν
Ελλήνων συνεδρίῳ· οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν
προδέδωκεν, εἶπερ ἀληθῆ ἐστὶν ἃ λέ-
γεται.

Σινά. Ως γὰρ Φασιν οἱ Παράλιοι, καὶ
οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀλέξανδρον (καὶ
τὸ πρᾶγμα εἰκότως πιστεύεται) ἔστι τις
Ἀρισίων Πλαταῖκος, ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου

τοῦ Φαρμακοπώλου υἱός, εἴ τις ἄρα καὶ
 ὑμῶν γινώσκει. Οὗτός παρ' ὁ νεανίσκος
 ἐτέρων τὴν ὄψιν διαφέρων γενόμενος,
 ὥκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους
 οἰκίᾳ· ὅ, τι δὲ πρᾶττων ἢ πάσχων,
 ἀμφίβολος ἢ αἰτία, καὶ τὸ πρᾶγμα
 οὐδαμῶς εὐσχημον ἐμοὶ λέγειν. Οὗτος
 (ὡς ἐγὼ ἀκούω) ἡγνοημένος ὅστις καὶ
 πῶς ποτὲ ἐς βεβιωκώς, τὸν Ἀλέξανδρον
 ὑποβρέχει, καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. Διὰ
 τῆς γραμμάτας πέμψας Δημοσθένης
 ὡς Ἀλέξανδρον, ἄδειάν τινα εὐρηῆαι καὶ
 διαλλαγὰς, καὶ πολλὴν κολακείαν πε-
 ποίηται. Εκείθεν δὲ θεωρήσατε ὡς
 ὁμοίον ἐς τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ.

52 νβ'. Εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημο-
 σθένης, καὶ πολεμικῶς εἶχεν (ὥσπερ καὶ
 Φησι) πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ
 καιροὶ κάλλιστοι παραγεχόνασιν, ὧν
 οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. Εἰς μὲν ὁ
 πρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι
 καθεστηκώς Ἀλέξανδρος, ἀπαρασκεύων
 αὐτῷ

αὐτῷ τῶν ἰδίων ὀνίων, εἰς τὴν Ἀσίαν
 διέβη· ἤκμαζε δ' ὁ τῶν Περσῶν βασι-
 λεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ
 στρατῷ· ἄσμενος δ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν
 κοινὴν συμμαχίαν προσεδέξατο διὰ τοὺς
 ἐπιφερομένους αὐτῷ κινδύνους. Εἶπας
 τινὰ ἐνλαῦθα λόγον, Δημόσθενες, ἢ
 ἔγραψάς τι ψήφισμα; Βούλει σε θῶ καὶ
 φοβηθῆναι καὶ χρήσασθαι τῷ ἐαυτοῦ
 τρόπῳ; (καὶ τοι ρήτορικὴν δειλίαν δη-
 μόσιος καιρὸς οὐκ ἀναμένει·) ἀλλ'
 ἐπειδὴ πᾶσι τῇ δυνάμει Δαρεῖος κατε-
 βεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἦν ἀπειλη-
 μένος ἐν Κιλικίᾳ, πάσι τῶν ἐνδεῆς, ὡς
 ἔφησθα σὺ, αὐτίκα μάλα δ' ἤμελλεν
 (ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος) συμπαληθῆ-
 σεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν
 δὲ σὴν ἀγδίαν ἢ πόλιν οὐκ ἐχώρει, καὶ
 τὰς ἐπιστολάς αὖς ἐξηρημένους ἐκ τῶν
 δακτύλων περιήεις, ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ
 ἑμὸν πρόσωπον, ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ
 ἀθυμοῦντος, καὶ χρυσόχερων ἀποκαλῶν,
 καὶ

καὶ καλῆςέφθαι Φάσκων, εἴτι πλᾶϊσμα
 συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ· οὐδ' ἐνλαῦθα
 ἔπραξας οὐδέν, ἀλλ' εἰς τινα καιρὸν
 ἀνεβάλλου καλλίω. Ὑπερβὰς τοίνυν
 ἅπαντα ταῦτα, ὑπὲρ τῶν νυνὶ καθεστη-
 κότων λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ
 τὸ ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ, καὶ διέφθει-
 ραν τοὺς περὶ Κόρραγον στρατιώτας·
 Ἡλεῖοι δ' αὐλοῖς συμμελεβάλοντο καὶ
 Ἀχαιοὶ πάντες, πλὴν Πελληναίων, καὶ
 Ἀρκαδία πᾶσα, πλὴν Μεγάλῃς πόλε-
 ως· αὐτὴ δὲ ἐπολιορκεῖτο, καὶ καθ'
 ἐκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν ἀλῶναι·
 ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔξω τῆς ἄρκλου καὶ τῆς
 οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθεισθήκει·
 ὁ δὲ Ἀντίπατρος πολὺν χρόνον συνῆγε
 στρατόπεδον, τὸ δὲ ἐσόμενον ἄδηλον ἦν.
 Ἐνταῦθ' ἡμῖν ἀπόδειξιν ποιῆσαι, ὧ
 Δημόσθενες, τί ποτ' ἦν ἂν ἔπραξας,
 καὶ τί ποτ' ἦν ἂν ἔλεγες· καὶ εἰ βέλει,
 παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν
 εἴπῃς. Ἐπειδὴ δὲ σιγᾶς, ὅτι μὲν ἀπορ-
 εἶς

εἷς, συγγνώμην ἔχω σοί· ἃ δὲ τότε
ἔλεγες, ἐγὼ νῦν λέξω.

Ξεν. Οὐ μέμνησθε αὐτῶς τὰ μισθὰ καὶ
ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς,
ὦ σιδήρεοι, ἐκαρβερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ'
ἔφη παρελθὼν, "ἀμπελουργοῦσι τινὲς
" τὴν πόλιν, ἀνατέμνησιν τινὲς τὰ
" κλήματα τοῦ δήμου, ὑπολέτμησαι τὰ
" νεῦρα τῶν τραυμάτων, Φορμοῤῥαφού-
" μεθα ἐπὶ τὰ σενά, τινὲς πρῶτον ὥς-
" περ τὰς βελόνας διείρουσι." Ταῦτα
δὲ τίνος ἐσίν, ὦ κίναδος, ῥήματα ἢ
θαύματα; Καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περι-
δινὼν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες,
ὡς ἀντιπράττων Ἀλεξάνδρῳ, "ὁμολογῶ
" τὰ Λακωνικά συσῆσαι, ὁμολογῶ
" Θετταλοὺς καὶ Περγαίους ἀφιστά-
" ναι." Σὺ γὰρ ἂν κόμην ἀποσῆσαις;
Σὺ γὰρ ἂν προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς
πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίν-
δυνος πρόσεστιν; Ἀλλ' εἰ μὲν περὶ χρή-
ματα ἀναλίσκειται, προσκαθεσθήσῃ, πρᾶ-
ξιν

ξιν δὲ ἀνδρὸς ἔ' πράξεις· ἐὰν δ' αὐλόμα-
τόν τι συμβῇ, προσποιήσῃ, καὶ σαυτὸν
ἐπὶ τὸ γεγενημένον ἐπιγράψῃς· ἂν δ'
ἔλθῃ φόβος τίς, ἀποδράσῃ· ἐὰν δὲ
δαρρῆσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις, καὶ χρυσ-
οῖς σεφάνοις σεφανοῦσθαι.

54 νδ'. Ναί· ἀλλὰ δημολίκός ἐστιν. Εἰ
μὲν τοίνυν πρὸς εὐφημίαν αὐτῷ τῶν
λόγων ἀποβλέψῃς, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥς-
περ καὶ πρότερον· ἐὰν δ' εἰς τὴν φύ-
σιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθή-
σεσθε. Εκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ'
αὐτοῦ τὸν λόγον. Εγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν
λογιᾶμαι ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει
τῷ δημολικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν
ἀνιθῆσω ποῖόν τινα εἶκός ἐστιν εἶναι
τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ Φαῦλον·
ὑμεῖς δ' ἀνιτιθέμενες ἑκάτερα τούτων,
θεωρήσατ' αὐτὸν μὴ ὁποτέρου τῶ λόγου,
ἀλλ' ὁποτέρου τῶ βίου ἐστίν.

55 νέ. Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς
ὁμολογήσειν τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δη-
μολικῷ.

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. ΙΙΙ

μοικῶ. Πρῶτον μὲν, ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ πρὸς πατρός κ' μητρός· ἵνα μὴ διὰ τὴν πρὸς τὸ γένος ἀτυχίαν, δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν δημοκρατίαν. Δεύτερον δ', ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινα αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ, τό γ' ἀναγκασιότατον, μηδεμίαν ἔχθραν· ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι, κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. Τρίτον, σῶφρονα κ' μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν διαίταν· ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τῷ δήμου. Τέταρτον, εὐγνώμονα κ' δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γάρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος κ' τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μὴ, τὴν εὐγνωμοσύνην αἰεὶ προσλακτέον τοῦ λόγου. Πέμπτον, ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχὴν· ἵνα μὴ παρὰ τὰ δειρὰ καὶ τὰς πολέμους ἐγκαταλίπη
τὸν

τὸν δῆμον. Τὸν δ' ὀλιγαρχικόν, πάν-
τα τὰναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ
πάλιν διεξιέναι;

56^{νς'}. Σκέψασθε δὴ, τί τούτων ὑπάρ-
χει Δημοσθένει· ὁ δὲ λογισμὸς ἔσω
ἐπὶ πᾶσι δίκαιοις. Τούτῳ παλὴρ μὲν
ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθε-
ρος (οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι·) τὰ δ' ἀπὸ
τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τῷ πατρὶ
μητρὸς, πῶς ἔχει αὐτῷ, ἐγὼ φράσω.
Τούτων ἦν ἐκ Κεραμέων· οὗτος παροῦς
τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ
Πόντῳ (τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ
χωρίον τοῦτο) Φυγὰς ἐκ τῆς πόλεως
ἐγένετο, θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ,
τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας· καὶ ἀφικ-
νεῖται εἰς Βόσπορον, καὶ κεῖ λαμβάνει
δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς ὀνο-
μασμένους Κήπους, καὶ γαμῖ γυναικα
πλουσίαν μὲν νὴ Δία, καὶ χρυσίον
ἐπιφερομένην πολὺ, Σκύθην δὲ τὸ γένος
ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, αἱ
ἐκείνος

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ.. ΙΙ 3

ἐκεῖνος δεῦρο μέγα πολλῶν χρημάτων ἀποσείλας, συνώκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῷ δῆποτε (ἵνα μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι) τὴν δὲ ἑτέραν ἔγημε, παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους, Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς· ἐξ ἧς ὑμῖν ὁ περιέρχος καὶ συκοφάντης γεγέννηται Δημοσθένης. Οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου τῷ πρὸς μητρὸς, πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ· θάνατον γὰρ αὐτῷ τῶν προγόνων κατέγνωλε· τὰ δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς, Σκύθης, βάρβαρος, ἐλληνίζων τῇ Φωνῇ· ὅθεν καὶ τὴν πονηρίαν οὐκ ἐπιχώριός ἐστι.

57 νζ'. Περὶ δὲ τὴν καθ' ἡμέραν διαίταν, τίς ἐστίν; Ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ παλῶα καταγελάσως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι, καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίοις, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς πόλεως εἰληφὺς ἀργύριον, ἐλάχιστα περιεποιήσατο. Νῦν μὲν τοι τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἐπικέκλυκε

κέκλυκε τὴν δαπάνην αὐτοῦ· ἔστι δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν· οὐδεὶς γὰρ πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένητο. Καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πορίζεται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. Περὶ δ' εὐγνωμοσύνης καὶ λόγου δύναμιν, πῶς πέφυκε; δεινῶς λέγειν, κακῶς βιώναι. Οὐλοῦν γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἐαυτοῦ σώματι καὶ παιδοποιίᾳ, ὥς ἐμε μὴ βούλεσθαι λέγειν ἂν τοῦτο πέπραχται· ἦδη γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχροῦ λίαν σαφῶς λέγοντας. Ἐπεῖτα τί συμβαίνει τῇ πόλει; οἱ μὲν λόγοι καλοὶ, τὰ δ' ἔργα φαῦλα.

Σδνή. Πρὸς δὲ ἀνδρίαν βραχὺς μοι λείπεται λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἤρνεϊτο μὴ δειλὸς εἶναι, ἢ ὑμεῖς μὴ συνήδειτε αὐτῷ, διατριβὴν ὁ λόγος ἂν μοι παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ ὑμεῖς σύνησε, λοιπὸν ὑπομνήσαι τοὺς περὶ τούτων κειμένους

κειμένους νόμους. Ο γὰρ Σόλων ὁ
παλαιὸς νομοθέτης ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπιλι-
μίοις ὤλεο δεῖν ἐνέχεσθαι τὸν ἀσφράτευ-
τον, καὶ τὸν λελοπτότα τὴν τάξιν, καὶ
τὸν δειλὸν ὁμοίως. Εἰσὶ γὰρ καὶ δει-
λίας γραφαί. Καὶ τοὶ Δαυμάσειεν
ἂν τις ὑμῶν, εἴ εἰσὶ φύσεως γραφαί·
εἰσὶ· τίνος ἕνεκα; ἵνα ἕκαστος ἡμῶν
τὰς ἐκ τῶν νόμων ζημίας φοβούμενος
μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἀμείνων
ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπάρχη.
Ο μὲν τοίνυν νομοθέτης τὸν ἀσφράτευτον,
καὶ τὸν δειλὸν, καὶ τὸν λιπόντα τὴν
τάξιν, ἔξω τῶν περιρρανῆσι τῆς
ἀγορᾶς ἐξείργει, καὶ ἐκ ἐᾶ σφαινοῦ-
σθαι, καὶ εἰσέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δη-
μοτελεῖ· σὺ δὲ τὸν ἀσφρανῶντα ἐκ τῶν
νόμων κελεύεις ἡμᾶς σφαινοῦν, καὶ τῷ
σαυλῷ ψηφίσματι τὸν οὐ προσήκοντα
εἰσκαλεῖς τοῖς τραγωδοῖς εἰς τὴν ὀρ-
χήσαν, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου,
τὸν τὰ ἱερὰ διὰ δειλίαν προδεδωκότα.

Ἰνα

Ἰνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅταν Φῆ δημοτικὸς εἶναι· θεωρεῖτ' αὐτῷ μὴ τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν βίον, καὶ σκοπεῖτε μὴ τίς Φησιν εἶναι, ἀλλὰ τίς ἐστιν.

59^{νθ'}. Ἐπεὶ δὲ σεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ καταλύσειε τὰς ἀφθόλους ταύτας δωρεὰς καὶ τὰς εἰκῇ διδόμενους σεφάνους, ἔθ' οἱ τιμώμενοι χάριν ὑμῖν εἰσόναι, ἔτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορθωθήσεται· τοὺς μὲν γὰρ πονηρὰς οὐ μὴ πόλε βελτίους ποιήσεται, τοὺς δὲ χρηστὰς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλα νῦν οἶμαι σημεῖα δείξειν ὑμῖν. Εἰ γὰρ τις ὑμᾶς ἐρωλήσειε, πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρη δοκεῖ ἢ πόλις εἶναι ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν, ἢ ἐπὶ τῶν προγόνων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιε, ἐπὶ τῶν προγόνων· ἄνδρες δὲ πότερον τότε ἀμείνους ἦσαν ἢ νυνὶ;

τότε

τότε μὲν διαφέροντες, νυνὶ δὲ πολλῶν
καλαδέεσσοι· δωρεαὶ δὲ καὶ σέφανοι καὶ
κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν Πρυτανείῳ
πότερον τότε ἦσαν πλείους, ἢ νυνὶ;
τότε μὲν ἦν σπάνια τὰ καλὰ παρ'
ἡμῖν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον·
νῦν δ' ἤδη καλαπέπλυται τὸ πρᾶγμα,
καὶ τὸ σεφανοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ
προνοίας ποιῆσθε.

βοξ'. Οὐκοῦν ἄτοπον ἔτῳσι διαλογιζο-
μένοις, τὰς μὲν δωρεὰς νῦν πλείους εἶ-
ναι, τὰ δὲ πρᾶγματα τῆς πόλεως τότε
μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἀνδρας
νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους.
Εγὼ δὲ τῶν ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσ-
κειν. Οἴεσθέ ποτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐτελῆ-
σαι τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Παναθή-
ναια, ἢ εἰς ἄλλόν τινα τῶν σεφανίστων
ἀγώνων, παγκράτιον, ἢ καὶ ἄλλό τι τῶν
βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ σέφανος ἐδίδου
μὴ τῷ καλίστῳ, ἀλλὰ τῷ διαπραξα-
μένῳ; οὐδέ ποτ' ἠθέλησεν ἐπασκεῖν.

Νῦν

Νῦν δ' οἶμαι, διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ
 περιμάχητον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ αἰ-
 μνησον ἐκ τῆς νίκης, ἐθέλουσί τινες,
 τὰ σώματα παρακαταθέμενοι καὶ τὰς
 μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες,
 διακινδυνεύειν. Ὑπολάβετε τοίνυν ὑμᾶς
 αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρε-
 τῆς· καὶ κεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι ἐὰν μὲν
 τὰς δωρεὰς ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ καλὰ
 τοὺς νόμους διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς
 ἐξελε τῆς ἀρετῆς· ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ
 καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζεσθε, καὶ
 τὰς ἐπιεικεῖς Φύσεις διαφθερεῖτε.

βι' ξά. Οτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῶ
 σαφέστερον ὑμᾶς βέλομαι διδάξαι. Πό-
 τερον ὑμῖν ἀμείνων· ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ
 Θεμισοκλῆς, ὁ στρατηγήσας ὅτε τῇ περὶ
 Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνι-
 κᾶτε, ἢ Δημοσθένης ὁ τὰς τάξεις λι-
 πών; Μιλτιάδης δὲ, ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι
 μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗ-
 τος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς Φεύγοντα
 τὸν

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. ΙΙΘ

τὸν δῆμον καταλαγόντες; Αριστείδης δ',
ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον
ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθέnei; ἀλλ'
ἐγὼ δέ, μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους,
οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦ-
μαι μεμνηῆσθαι τοῦ θηρίου τέττου καὶ
ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν. Εἰδειξάτω τοί-
νυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, εἴ-
που γέγραπται τινὰ τοῦτων τῶν ἀν-
δρῶν σεφάνῳσαι. Αἰχάριστος ἄρ' ἦν ὁ
δῆμος; οὐκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων· κα-
κεῖνοί γε οἱ μὴ οὕτω τείμεται, τῆς
πόλεως ἄξιοι. Οὐ γὰρ ὥνιλο δεῖν ἐν
τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ
μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων, ἢ ἀπ' ἐκεί-
νου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέ-
ρας ἀθάνατος οὕσα διαμένει.

62 ξβ'. Δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον,
ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι. Ἡσάν τινες κατὰ
τοὺς τότε καιροὺς οἱ πολὺν ὑπομεί-
ναντες χρόνον καὶ μεγάλους κινδύνους, ἐπὶ
τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι

Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ἤτησαν δωρεάν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότε ἔδόκει, τρεῖς λιθίνους Ερμᾶς σῆσαι ἐν τῇ σοᾷ τῇ τῶν Ερμῶν, ἐφ' ὥστε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἐαυτῶν· ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ ἐπίγραμμα. Οτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. *Επιγράφεται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ερμῶν,*

Ἦν ἄρα κακῆνοι ταλακάρδιοι, οἳ ποτε Μῆδων
 Παισὶν, ἐπ' Ἡϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοάς,
 Λιμέν τ' αἶθωνα κρατερὸν τ' ἐπάγοντες ἄρξα,
 Πρῶτοι δυσμενέων εὖρον ἀμηχανίην.

Ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ,

Ἡγεμόνεσσι δὲ μισθὸν Αθηναῖοι τάδε δῶκαν,
 Αὐτ' εὐεργεσίας καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
 Μᾶλλον τις τὰδ' ἰδὼν καὶ ἐπισσομένων, ἐθέλησει
 Ἀμφὶ ξυνοῖσι πράγμασι μόχθον ἔχειν.

Ἐπὶ

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 121

Ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπιγέγραπται Ερμῇ,

Ἐκ ποτὶ τῆσδε πόλεως ἅμ' Ἀτρεΐδῃσι Μαραθῶνι

Ἠγεῖτο ζάθειον Τρωϊκὸν ἀμπεδιόν·

Οἱ ποθ' Ὀμηρῷ ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτάνων

Κοσμήτωρα μάχης ἔσχεον ἄνδρα μολεῖν.

Οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι

Κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἡρώεας.

Ἐστὶ που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; οὐ-
δαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου. Προσέλ-
θετε οὖν τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν σοὰν τὴν
Ποικίλην· ἀπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν κα-
λῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγο-
ρᾷ ἀνάκειται. Τί οὖν ἐστίν, ὦ Ἀθη-
ναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; ἐνλαῦθα ἢ ἐν
Μαραθῶνι μάχη γέγραπται. Τίς οὖν
ἦν ὁ στρατηγός; οὐλῶσι μὲν ἐρωτηθέντες
ἀπαντὲς ἀποκρίνασθε ἂν, ὅτι Μιλτιά-
δης· ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. Πῶς;
οὐκ ἤτησε τὴν δωρεὰν ταύτην; ἤτεσεν,
ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ἀντὶ
τοῦ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρῶτῳ

γραφῆναι, παρακαλοῦντι τὰς στρατιάς.
 Εν τοίνυν τῷ Μηρῶ παρὰ τὸ βου-
 λευήριον, ἣν ἔδοξε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ
 Φυλῆς Φεύγοντα τὸν δῆμον καταγα-
 γούσιν, ἔσιν ἰδεῖν. Ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ
 ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχίνοσ
 ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταλαγόντων
 τὸν δῆμον· ἔγραφε δὲ πρῶτον μὲν
 αὐτοῖς εἰς Δυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι
 χιλίας δραχμὰς· καὶ τοῦτ' ἔσιν ἑ-
 λατῖον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα
 ἕκασον· ἔπειτα κελεύει σεφανοῦσθαι
 θαλλοῦ σεφάνῳ αὐτῶν ἕκασον, ἀλλ'
 οὐ χρυσῷ. Τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ
 θαλλῷ σεφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ
 ὁ χρυσὸς καταπεφρόνηται. Καὶ οὐδὲ
 τῷτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκρι-
 βῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην ὅσοι αὐτῶν
 ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λα-
 κεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλον
 τοῖς καταλαβοῦσι Φυλὴν· οὐχ ὅσοι
 τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν
 πολεμίων

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 123

πολεμίων ἐπιόντων. Οτι δ' ἀληθῆ λέ-
γω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

περὶ δωρεᾶς τοῖς ἀπὸ Φυλῆς.

Παρανάγνωθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν
Δημοσθένεια, τῷ τῶν μεγίστων κακῶν
αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψήφισματι ἐξαλείφεται ἡ
τῶν καταλαγόντων τὸν δῆμον δωρεά·
εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχροῦς·
εἰ ἐκεῖνοι κατὰ ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος
ἀνάξιος ὢν σεφανᾶται.

63 ξγ'. Καίτοι πυνθάνομαι γ' αὐτὸν
μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ,
παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων
ἔργα. Οὐδὲ γὰρ Φιλάμωνα φήσει
τὸν πύκλιν Ολυμπιάσι σεφανωθῆναι,
νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖ-
νον πύκλιν, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν
ἀγωνιστάς.

ἀγωνισάς. Ὡσπερ ἡμᾶς ἀγνοῦντας,
 ὅτι τοῖς μὲν πύκλαις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς
 ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιῶσι σεφανοῦσθαι,
 πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετὴν, ἧς καὶ ἕνεκα
 σεφανῶνται. Δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα
 ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ἐν τῷ
 θεάτρῳ ποιῇται πρὸς τοὺς Ἕλληνας.
 Μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παλαικίωνος ἄμεινον
 πεπολίτευσαι διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος
 τῆς ἀνδραγαθίας, οὕτω τὰς χάριτας
 τὸν δῆμον ἀπαίτει. Ἰνα δὲ μὴ ἀπο-
 πλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀνα-
 γνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπι-
 γραμμα, ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ
 Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαθοῦσι.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τοσὸν ἀρετῆς ἕνεκα σεφαίνοις ἐγέγραψε παλαίχθων

Δῆμοι· Αθηναῖον, οἱ ποτε τοὺς ἀδικοῖς

Θεομοῖς ἀρετῆς πρῶτοι πόλεως καταπαύειν

ἤρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

ΟΤΙ

Οτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας
κατέλυσαν, διὰ τοῦτ' αὐτοὺς φησιν ὁ
ποιητὴς τιμηθῆναι. Εναυλον γὰρ ἦν
ἔτι τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆ-
μος κατελύθη, ἐπειδὴ τινες τὰς γραφὰς
τῶν παρὰ νόμων ἀνείλον.

64 ζδ'. Καὶ γάρ τι ὡς ἐγὼ τοῦ πα-
τρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπυνθανόμην, (ὅς ἔτη
βιούς ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν,
ἀπάντων μελασχῶν τῶν πόνων τῇ πό-
λει) ὅς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξήκει ἐπὶ
σχολῇς· ἔφη γὰρ, ὅτε ἀρτίως κατελη-
λύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσῆει γραφὴ πα-
ρὰ νόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ
ὄνομα καὶ τὸ ἔργον· τί γὰρ ἀνοσιώτε-
ρον ἀνδρὸς παρὰ νόμα λέγοντος καὶ πρᾶτ-
τοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν (ὡς ἐκεῖνος
ἀπήγγελλεν) οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον
ἐποίουν, ὥσπερ νῦν γίνεσθαι· ἀλλ' ἦσαν
πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικασταὶ τοῖς
παρὰ νόμα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κατη-
γόρου· καὶ πολλάκις ἀνεπὸδίζον τὸν
γραμ-

γραμματεία, καὶ ἐκέλευον πάλιν ἀνα-
 γινώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψήφισμα·
 καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες,
 οὐκ εἰ πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νό-
 μους, ἀλλ' εἰ μίαν μόνον συλλαβὴν
 παραλλάττειεν. Τὸ δὲ νυνὶ γινόμενον
 πρᾶγμα ὑπερκαταγέλασθόν ἐστιν. Ο
 μὲν γὰρ γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ
 παράνομον· οἱ δὲ δικασαί, ὥσπερ ἐπω-
 δὴν ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι,
 πρὸς ἑτέρῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν.
 Ἡδὴ δ' ἐκ τῶν τεχνῶν τῶν Δημοσθέ-
 νους, αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 παραδέχεσθε· μετενήνεκται γὰρ ἡμῖν
 τὰ τῆς πόλεως δίκαια. Ο μὲν γὰρ
 κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων
 τὴν γραφὴν κατήγορεῖ· οἱ δὲ δικασαί
 ἐνίοτε, ὧν μὲν εἰσι κρίναι, ἐπιλανθά-
 νοῦναι, ὧν δὲ οὐκ εἰσι δικασαί, περὶ
 τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν.
 Λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἂν ἄρα πότῃ
 ἀψῆλαι τοῦ πράγματος, οὐχ ὥς ἔνο-
 μα

μα γέγραφεν, ἀλλ' ὥς ἤδη πολὲ καὶ
πρότερον ἄλλος τοιαῦτα γράφας ἀπέ-
φυγεν· ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα Φρονεῖν
ἀκούω Κτησιφῶντα.

65 ξέ. Ετόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύ-
νεσθαι Αριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεύς,
λέγων ὅτι γράφας παρὰ νόμων πέφευ-
γεν ἐβδομήκοντα καὶ πέντε. Ἀλλ' οὐχὶ
ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ὁ δοκῶν
δημοσικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως,
ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοσιμεῖτο,
λέγων, ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς
ψηφίσματα, οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν
πέφευγε παρὰ νόμων· καλῶς, οἶμαι,
σεμνυνόμενος· ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους
παρὰ νόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμε-
νοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους,
εἴτι ἐξαμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν. Εκεί-
θεν δὲ τῷτο γνῶσεσθε. Ἀρχῖνος γὰρ
ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράφατο παρὰ νόμων
Θρασύβουλον τὸν Στειριέα, γράφαιλά
τι παρὰ τοὺς νόμους, στεφανοῦν ἕνα
τῶν

τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς· καὶ εἴλε, νεωστὶ γεγεννημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ ὑπελογίζοντο οἱ δικασαί. Ηγοῦντο γὰρ, ὥσπερ τότε αὐτοὺς Φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κατήγαγεν, οὕτω νῦν μένοντας ἐξελαύνειν, παρὰ τοὺς νόμους γράφοντά τι. Ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλ' ἅπαν τῶναντίον γίνεσθαι. Οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῶν καὶ τῶν τὰς σιλήσεις τινὲς εὐρημένων ἐν τῷ πρυτανείῳ, ἐξαίρουνται τὰς γραφὰς τῶν παρὰ νόμων· οὓς ὑμεῖς ἀχαρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε. Εἰ γάρ τις ἐν δημοκρατίᾳ τέλει μένος, ἐν τοιαύτῃ πόλει ἣν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι, τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς παρὰ νόμον γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν ὑφ' ἧς τετίμηται.

66ξς'. Τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος ἀνδρὶ δίκαιῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. Εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσὶν

εἰσὶν γραφὴ παρανόμων εἰς τὸ δικασή-
 ριον. Ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν πρῶτον
 ὕδωρ τῷ κατήγορῳ, καὶ τοῖς νόμοις, καὶ
 τῇ δημοκρατίᾳ· τὸ δὲ δεύτερον ὕδωρ,
 τῷ τὴν γραφὴν Φεύγοντι, καὶ τοῖς εἰς
 αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὴν δὲ
 τῇ πρώτῃ ψῆφῳ μὴ λυθῇ τὸ παρά-
 νομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται
 τῇ τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς
 τῆς ὑμετέρας. Ὅσας μὲν οὖν ἐν τῇ
 τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν
 τὴν ὑμετέραν παραιεῖται· ὅσας δ' ἐν
 τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἰτεῖ, ὅρ-
 κον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν
 αἰτεῖ· ὧν οὔτε αἰτῆσαι οὐδὲν ὅσιον
 οὐδενί, οὔτ' αἰτηθέντα ἑτέρῳ δοῦναι.
 Κελεύσατε οὖν αὐτοὺς, ἑσπανάς ὑμᾶς
 τὴν πρώτην ψῆφον κατὰ τοὺς νόμους
 διενεγκεῖν, ἀπαντᾶν εἰς τὴν τίμη-
 σιν.

67 ζζ'. Οἷως δ' ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι,
 ὀλίγου δέω εἰπεῖν, ὥς καὶ νόμον δεῖ
 τεθῆναι

τεθῆναι ἐπὶ ταῖς γραφαῖς μόνον τῶν
 παρὰ νόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ καλ-
 ηγόρῳ συνηγόρους παρέχεσθαι, μήτε τῷ
 τὴν γραφὴν τῶν παρὰ νόμων Φεύγοντι.
 Οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ'
 ὠρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμέτεροις.
 Ὡς περ γὰρ ἐν τῇ τεκλονικῇ, ὅταν εἰ-
 δέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μὴ,
 τὸν κανόνα προσφέρομεν ᾧ διαγινώσκε-
 ται· οὕτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν
 παρὰ νόμων παράκειναι κανὼν τοῦ δι-
 καίου, τῷ τὸ σανίδιον, καὶ τὸ ψή-
 φισμα, καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι.
 Ταῦτα συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ἐπι-
 δείξας καλᾶβαινε· καὶ τί δεῖ σε Δημο-
 σθένην παρακαλεῖν; Ὅταν δὲ ὑπερ-
 πηδῇς τὴν δικαίαν ἀπολογίαν, πα-
 ρακαλεῖς κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ τεχνί-
 την λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν,
 βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τὴν
 δημοκρατίαν.

ξή. Τίς

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 131

68ξή. Τίς οὖν ἐστὶν ἀπόρροπὴ τῶν
 τοιούτων λόγων; ἐγὼ ἐρῶ. Ἐπειδὴν
 προσελθὼν ἐνλαυθοῖ Κτησιφῶν διεξέλεθ
 πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντέλαγμένον
 αὐτῷ προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιαλείβῃ καὶ μὴ
 ἀπολογῆται, ὑπομνήσατ' αὐτὸν ἄνευ
 δορυβου τὸ σανίδιον λαβεῖν, καὶ τοὺς
 νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι.
 Εἰ δὲ μὴ προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν,
 μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν· οὐ
 γὰρ τῶν Φευγόνων τὰς οὐ δικαίας
 ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι,
 ἀλλὰ τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖ-
 σθαι. Εἰ δὲ ὑπερπηδήσας τὴν δικαί-
 αν ἀπολογίαν Δημοσθένη παρακαλῇ,
 μάλιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε κακοῦργον
 ἄνθρωπον, οἴομενον ῥήμασι τοὺς νόμους
 ἀναιρῆσαι· μηδ' ἐν ἀρετῇ τῷ ὑμῶν
 μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὅς ἂν, ἐπανερο-
 μένου Κτησιφῶντος εἰ καλέσοι Δημο-
 σθένη, πρῶτος ἀναβοήσῃ, κάλει, κάλει·
 ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους
 καλεῖς,

καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν κα-
λεῖς.

69 ξθ'. Ἄν δ' ἄρα ὑμῖν δόξη ἀκούειν,
ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένη τὸν αὐτὸν τρό-
πον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ καὶ γὰρ κατή-
γόρηκα. Ἐγὼ δὲ πῶς κατήγόρηκα;
ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς, οὔτε τὸν ἴδιον
βίον τοῦ Δημοσθένους πρότερον διεξῆλ-
θον, οὔτε τῶν δημοσίων ἀδίκημάτων
οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δὴ-
που καὶ πολλὰ ἔχων λέγειν (ἢ πάν-
των γ' ἂν εἴην ἀπορώταλος) ἀλλὰ
πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἀπέδειξα ἀπα-
γορεύοντάς μὴ σεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους·
ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα γράφαντα
Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα σεφανοῦν,
οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προσεγγρά-
φαντα, "ἐπειδὴν δῶ τὰς εὐθύνας,"
ἀλλὰ πανέλως καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων
καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας
πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ
καὶ ὑμῶς διαμνημονεύειν. Δεύτερον δ'
ὑμῖν

ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαρρήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου σεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ Φεύγων τὴν γραφὴν, οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρρήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀναρρῆσιν γίνεσθαι· οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγωδῶν εἰσιέναι. Ταῦτα δ' εἰπὼν, μικρὰ μὲν περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων λέγω.

70 ὁ. Οὐλῶ δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσαι ἀπολογεῖσθαι, πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον, καὶ τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δὲ, τὸ μέγιστον λέγω, ὥς οὐδὲ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. Εἰ δ' ὑμῶν δέησαι συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου, καλεπαγγελλούμενος ὥς ἐπὶ τῇ
τελευτῇ

τελευτή τῆς ἀπολογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε μηδ' ἀγνοεῖθ' ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἐστὶ δικαστηρίου. Οὐ γὰρ εἰσαυθὶς ποτε βούλειαι πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲν ἔχων δίκαιον εἰπεῖν, ἐτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων εἰς λήθην ὑμᾶς βούλειαι τῆς κατηγορίας ἐμβαλεῖν. Ὡσπερ οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκλιας περὶ τῆς στάσεως πρὸς ἀλλήλους διαγωνιζομένους, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ περὶ τῆς τάξεως αὐτῶ τοῦ λόγου μάχεσθε καὶ μὴ ἔατε αὐτὸν ἔξω τοῦ παρανόμου λόγου περιῖσθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ ἀκροάσει, εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγματος λόγους, καὶ τὰς ἐκτροπὰς αὐτοῦ τῶν λόγων ἐπλήρετε.

Ζ/ οά. Αλλ' ἂν δὴ συμβῇσεται ὑμῖν, εἰάν τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόασιν ποιῇσθε,

ποιήσθε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη δίκαιός εἰμι
 προειπεῖν. Επεισάζει γὰρ τὸν γόητα
 καὶ βαλαντιολόμον, καὶ διαλετμηκότα
 τὴν πολίλειαν. Οὗτος κλαίει μὲν ῥᾶον
 ἢ ἄλλοι γελῶσιν, ἐπιорκεῖ δὲ πάντων
 προχειρότατα ἀνθρώπων. Οὐκ ἂν θαυ-
 μάσαιμι δὲ, εἰ μέταβαλλόμενος τοῖς
 ἔξω περιεσσηκόσι λοιδορήσεται, φάσκων
 τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς
 ἀληθείας διτηρημένους ἡκεῖν πρὸς τὸ
 τοῦ κατήγορου βῆμα, τοὺς δὲ δημοσι-
 κοὺς πρὸς τὸ τοῦ Φεύγοντος. Οταν δὴ
 ταῦτα λέγῃ, πρὸς μὲν τοὺς φασιασι-
 κοὺς λόγους ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλει,
 ὅτι, ὦ Δημόσθενες, εἰ σοι ἦσαν ὅμοιοι
 οἱ ἀπὸ Φυλῆς Φεύγοντα τὸν δῆμον κα-
 ταλαγόντες, οὐκ ἂν πρὶν δημοκρατία
 κατέσθῃ. Νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν, μεγάλων
 κακῶν συμβάντων, ἔσωσαν τὴν πόλιν,
 τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξά-
 μενοι, ΜΗ ΜΝΗΣΙΚΑΚΕΙΝ. Ὡς δὲ ἐλχο-
 ποιῆς, καὶ μᾶλλον σοι μέλει τῶν αὐθ-

Κ

ημερὸν

ἡμερὸν λόγων ἢ τῆς σωτηρίας τῆς πό-
λεως.

72 οβ'. Οταν δ' ἐπίορκος ὢν, εἰς τὴν
διὰ τῶν ὀρκων πίσει καλαφυγάνη,
ἐκεῖνο ἀπομνημονεύσαιε αὐτῷ, ὅτι τῷ
πολλάχis μὲν ἐπιορχοῦντι, αἰεὶ δὲ πρὸς
τοὺς αὐλοὺς μεθ' ὀρκων ἀξιοῦντι πισεύ-
εσθαι, δυοῖν θάτερον ὑπάρξαι δεῖ (ὧν
οὐδέτερόν ἐστι Δημοσθένει ὑπάρχον) ἢ
τοὺς θεοὺς καινοὺς, ἢ τοὺς ἀχροαίᾱς
μὴ τοὺς αὐλοὺς. Περὶ δὲ τῶν δακρύων
καὶ τοῦ τόνου τῆς Φωνῆς, ὅταν ὑμᾶς
ἐπερωτῶ, Ποῖ καλαφύγω, ἄνδρες Αθη-
ναῖοι; περιγράψατέ με ἐκ τῆς πολιτείας,
οὐκ ἔστιν ὅπη ἀναπλήσομαι· ἀνθυπο-
βάλλετε αὐτῷ, Ο δὲ δῆμος ὁ Αθηναίων
ποῖ καλαφύγη, Δημόσθενες; ἢ πρὸς
ποῖαν συμμάχων παρασκευὴν; πρὸς
ποῖα χρήματα; τί προβαλλόμενος ὑ-
πὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι; ἂ μὲν
γὰρ ὑπὲρ σεαυτοῦ βεβούλευσαι, ἅπαντες
ὀρώμεν· ἐκλιπὼν μὲν τὸ ἄστυ οὐκ οἰ-
κεῖς,

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 137

κεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ' ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως· ἐφόδια δὲ πε-
πόρισται τῇ σαυλοῦ ἀνανδρία τὸ βασι-
λικὸν χρυσίον καὶ τὰ δημόσια δωροδοκή-
ματα.

73 οὔ. Ὡς δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς
ἡ κραυγὴ; τίς ὁ τόνος τῆς Φωνῆς;
οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν Φεύγων ἐς
Κτησιφῶν, ὁ δὲ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος;
σὺ δ' οὔτε περὶ τῆς οὐσίας, οὔτε περὶ
τοῦ σώματος, οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας
ἀγωνίζῃ. Ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ
ἡ σπουδὴ; περὶ χρυσῶν σεφάνων καὶ
κήρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς
νόμους· ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ μανεῖς ὁ δῆμος,
ἢ τῶν καθεστηκότων ἐπιλελησμένος, ἐπὶ
τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο σεφανοῦν,
αὐτὸν παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰ-
πεῖν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν σέφα-
νον δέχομαι, τὸν δὲ καιρὸν ἀποδοκιμά-
ζω, ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίνεσθαι· οὐ γὰρ
δεῖ ἐφ' οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ ἐκεί-

ρατο, ἐπὶ τούτοις ἐμὲ σεφανοῦσθαι.
 Αλλ' οἶμαι, ταῦτα μὲν ἂν εἴποι ἀνὴρ
 ὄντως βεβιωκὼς μετ' ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ
 λέξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα ζήλοϋπουν
 ἀρετῆν.

74 οδ'. Οὐ γάρ δῃ, μὰ τὸν Ἡρακλέα,
 τῷτό γε ὑμῶν οὐδεὶς φοβηθήσεται, μὴ ὁ
 Δημοσθένης, ἀνὴρ μεγαλόφυχος καὶ τὰ
 πολεμικὰ διαφέρων, ἀπόλυχων τῶν
 ἀριστείων, οἵκαδε ἐπανελθὼν ἐσπλὸν δια-
 χρήσῃται· ὅς τοσῷτον καλαγελαῖ τῆς
 πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, ὥστε τὴν μιαν
 κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗ-
 τος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε
 σεφανῶσαι, μυριάκις καλατέτμηκε, καὶ
 τούτων μισθοὺς εἴληφε, τραύματος ἐκ
 προνοίας γραφὰς γραφόμενος· καὶ καλα-
 κεκονδύλισαι, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν
 κονδύλων ἵχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι
 φανερά. Ο γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφα-
 λὴν, ἀλλὰ πρόσσodon κέκληται.

οέ. Περὶ

75οέ. Περὶ δὲ Κτησιφῶντος τοῦ γρά-
 φαντος τὴν γνώμην βραχέα βούλομαι
 εἰπεῖν· τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι,
 ἵνα καὶ πεῖραν ὑμῶν λάβω, εἰ δύνασθε
 τοὺς σφόδρα πονηροὺς, καὶ μὴ τις
 προείπῃ, διαγινώσκειν· ὃ δ' ἐστὶ κοι-
 νὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν
 ἀπαγείλῃαι πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ.
 Περιέρχονται τὴν ἀγορὰν ἀληθεῖς κατ'
 ἀλλήλων ἔχοντες δόξας, καὶ λόγους καὶ
 ψευδεῖς λέγοντες. Ο μὲν γὰρ Κτησι-
 φῶν οὐ τὸ καθ' ἑαυτὸν φησὶ φοβεῖσθαι,
 (ἐλπίζει γὰρ δοῦναι ἰδιότητος εἶναι) ἀλ-
 λά τὴν τῷ Δημοσθένει ἐν τῇ πολιείᾳ
 δωροδοκίαν φησὶ φοβεῖσθαι, καὶ τὴν
 ἐμπληξίαν καὶ δειλίαν· ὃ δὲ Δημοσθένης
 εἰς αὐτὸν μὲν ἀποβλέπων, παρρησίᾳ
 φησὶν, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶντος πονη-
 ρίαν καὶ πορνοδοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι.
 Τοὺς δὲ κατεγνωκότας ἀλλήλων ἀδι-
 κεῖν, μηδαμῶς ὑμεῖς οἱ κοινοὶ κρίναι τῶν
 ἐγκλημάτων ἀπολύσῃτε.

ο5'. Περὶ

7605'. Περὶ δὲ τῶν εἰς ἑμαυτὸν λοι-
 δοριῶν βραχέα βούλομαι προειπεῖν.
 Πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην, ὡς
 ἡ πόλις ὑπ' αὐτῷ μὲν ὠφέληται, πολ-
 λὰ δὲ ὑπ' ἐμοῦ καίλαβέβλαπται· καὶ
 τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ
 τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ'
 ἐμέ. Οὕτω γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς
 δημιουργὸς λόγων, ὥστε οὐκ ἀπόχρη
 αὐτῷ, εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν
 ἐγώ, ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἶρηκα, τῶ-
 νων κατήγορεῖν· ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν
 αὐτὴν τοῦ βίου διαβάλλει, καὶ τῆς
 σιωπῆς μου κατήγορεῖ, (ἵνα μηδεὶς αὐτῷ
 τόπος ἀσυκοφάνητος παραλίπηται) καὶ
 τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέ-
 ρων μου διατριβὰς καταμέμφεται. Καὶ
 κατὰ τῆσδε τῆς κρίσεως, εὐθύς ἀρχό-
 μενος τοῦ λόγου, φέρει τινὰ αἰτίαν,
 λέγων ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ
 τῆς πόλεως ἐγραψάμην, ἀλλ' ἐνδεικ-
 νύμενος Ἀλεξάνδρῳ, διὰ τὴν πρὸς αὐ-
 τὸν

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 141

τὸν ἔχθραν. Καὶ, νῆ Δί', ὥς ἐγὼ
 πυνθάνομαι, μέλλει με ἀνερωλᾶν, διὰ
 τί τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολίλειας
 αὐτοῦ ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστον οὐκ
 ἐκώλυον, οὐδ' ἐγγραφόμεν, ἀλλὰ δια-
 λιπὼν, καὶ πρὸς τὴν πολίλειαν οὐ
 πυκνὰ προσιῶν, ἀπήνεγκα τὴν γρα-
 φήν.

77οζ'. Εγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους
 διατριβὰς ἐζήλωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυ-
 τοῦ αἰσχύνομαι· οὔτε τοὺς εἰρημένους
 ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀρρήτους εἶπαι
 βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐτὰ τοῦτω δημο-
 γορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. Τὴν δ' ἐμὴν
 σιωπὴν, ὦ Δημοσθένης, ἢ τοῦ βίου
 μείριότης παρεσκεύασεν· ἀρκεῖ γάρ μοι
 μικρὰ, καὶ μειζόνων αἰσχυρῶς οὐκ ἐπι-
 θυμῶ· ὥς καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευ-
 σάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ
 τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. Σὺ δ', οἶ-
 μαί, λαβὼν μὲν σισίγηκας, ἀναλώσας
 δὲ κέκραγας· λέγεις δὲ οὐχ ὁπόταν

σοι δοκῇ, οὐδ' ἂν βούλει, ἀλλ' ὅποταν οἱ μισθοδότηι σοι προσάτιωσιν· οὐκ αἰσχύνη γὰρ ἀλαζονευόμενος, ἂν παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος.

78 οῦ. Απηνέχθη γὰρ ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος γραφή, ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς εἰς Αλέξανδρον ἐνδείξεώς με Φῆς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος, πρὶν Αλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι· οὐπω σοῦ τὸ περὶ Πausανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος, οὐδὲ πρὸς τὴν Αθηναίων καὶ τὴν Ἡρακλήων διελεγμένου. Πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προενεδεικνύμην Αλεξάνδρῳ, εἰ γε μὴ ταυτὸ ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης ἴδομεν;

79 οῦ. Επιτιμᾶς δέ μοι, εἰ μὴ συνεχῶς, ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην οἶμι λανθάνειν ἡμᾶς μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἐτέρας πολιτείας. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ
βου-

βουλόμενος, ἀλλ' ὁ δυναστεύων κατήγο-
ρεῖ· ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις, ὁ βου-
λόμενος, καὶ ὅταν αὐτῷ δόξη. Καὶ τὸ
μὲν διὰ χρόνου λέγειν, σημειῖόν ἐστιν
ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος
ἀνδρὸς πολιτευομένου· τὸ δὲ μηδεμίαν
παραλιπεῖν ἡμέραν, ἐργαζομένου καὶ
μισθαροῦντος.

80 π'. Ὑπὲρ δὲ τῆς μηδέ πω κεκρίσθαι
ὑπ' ἐμοῦ, μηδὲ τῶν ἀδικημάτων τιμω-
ρίαν ὑποσχεῖν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ
τοὺς τοιαύτους λόγους, ἢ τοὺς ἀκούοντας
ἐπιλήσμονας ὑπολαμβάνεις, ἢ σαυτὸν
παραλογίζῃ. Τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς
Ἀμφισσέας ἡσεβημένα σοι, καὶ τὰ περὶ
τὴν Εὐβοίαν δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγ-
γενημένων ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερώς
ἐξηλέγχου, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆμον
ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ
τοὺς τριηράρχους ἀρπάγματα, τίς ἂν
ἀποκρύψαι χρόνος δύναται ἂν; ὅτε νο-
μοθεήσας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν,
καὶ

καὶ σαυλὸν πείσας Ἀθηναίους ἐπιστάτην
τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξηλέγχθης ὑπ'
ἐμοῦ ἐξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυ-
τουσῶν. τριηράρχους ὑφηρημένους· πλεόν
τῆς πόλεως ἡμῶν ἀφανίζων ναυτικόν, ἣ
ὅτε Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν
Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν.

Β/ πᾶ. Οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφρα-
ξας τὰς κατὰ σαυλοῦ τιμωρίας, ὥσε
τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ σοι τῷ ἀδικήσαντι,
ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιῶσι· πολὺν μὲν τὸν
Ἀλέξανδρον καὶ Φίλιππον ἐν ταῖς δια-
βολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμ-
ποδίζειν τοὺς τῆς πόλεως καιροὺς, αἰεὶ
τὸ παρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ μέλλον
κατεπαγγελλόμενος. Οὐ τὸ τελευτᾶν
εἰσαγγέλλεσθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ, τὴν
Ἀναξίνου σύλληψιν τοῦ Ωρεῖτου κατε-
σκεύασας, τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ολυμ-
πιάδι ἀγοράζωντος; καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα
διεσφρέλωσας, τῇ σαυλοῦ χειρὶ γράψας
αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι, καὶ παρὰ τῷ
αὐτῷ

αὐτῷ ἐν Ωρεῶ καλῆγου, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες, ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος; καὶ τοῦτον ἀπέκλεινας, καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμῶ, καὶ κληθεὶς ξενοκλόνος, οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπεκρίνου, ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος, καὶ ὅσοι ξένοι περιέστησαν τὴν ἐκκλησίαν· ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως ἄλλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης.

82 πβ'. Επιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς, καὶ καλασκόπων συλλήψεις, καὶ βασάνους ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὥς ἐμοῦ μέγα τινων ἐν τῇ πόλει νεωλερίζειν βουλομένου. Ἐπεῖτα ἐπερωτᾷ με (ὥς ἐγὼ πυνθάνομαι) μέλλει, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρός, ὅστις τῷ νοσοῦντι μελαζὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλευοί· τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ, ἔλθων εἰς τὰ ἔνναλα διεξίει πρὸς τοὺς οἰκείους, ἃ ἐπιληδεύσας

ἐπὶ ἡδεύσας ὑγιῆς ἂν ἐγένετο. Σαυλὸν
 δ' οὐκ ἀνερωιάς, τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς
 τοῦτος, ὅστις τὸν μὲν δῆμον θωπεύσαι
 δύναίτο, τοὺς δὲ καιροὺς, ἐν οἷς ἦν σώ-
 ζεσθαι τὴν πόλιν, ἀπόδοιτο, τοὺς δ' εὖ
 φρονούντας κωλύει διαβάλλων συμβου-
 λεύειν, ἀποδράς δ' ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ
 τὴν πόλιν ἀνηκέστοις κακοῖς περιβαλὼν,
 ἄξιοι ἑφανεῖσθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν
 μὲν πεποιηκὼς μηδὲν, πάντων δὲ τῶν
 κακῶν αἴτιος γεγονώς, ἐπερωλώη δὲ συ-
 κοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολυλείας ἐπ'
 ἐκείνων τῶν καιρῶν ὅτε ἐνῆν σώζεσθαι,
 διὰ τί αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάν-
 νειν· ἀποκρίνοιντο δὲ τὸ πάντων τελευ-
 ταῖον, ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης
 οὐκ ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι
 τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς
 πόλεως ἐπρεσβεύομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ
 ἀπέχρησται δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ
 καὶ δωρεὰς αἰτεῖς, κατὰ γέλασον ἐν
 τοῖς Ἑλλήσι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐν-
 ταῦθ'

ταῦθ' ἐνέσην, καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα.

ὁ δ' ὦν. Καὶ νῆ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν ἀγανακτῶ μάλιστα· ἀφομοιοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς Σειρήσιν, ὡς ἔοικε· καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαι φησι τοὺς ἀκρωμένους, ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ οὐκ εὐδοκίμειν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικὴν· καὶ δὴ καὶ τὴν τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν καὶ τὴν φύσιν μου γεγενῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀκουόντων. Καί τοι τὸν λόγον τῆτον ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ ὠρέπειν ἡγοῦμαι περὶ ἐμοῦ λέγειν· (τῆς γὰρ αἰτίας αἰσχροὺς τὸν αἰτιώμενόν ἐστι τὸ ἔργον μὴ ἔχειν ἐπιδειῖναι) εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ρηθῆναι, οὐ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ, μεγάλα μὲν τῇ πόλει κατεργασμένου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου, καὶ τὴν τῶν ἀνιδίκων διὰ τοῦτο ἐζηλωκότος

λωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐδέν ὦν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ καλήγορον ὁρᾷ δυνάμενον καὶ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑφ' αὐτοῦ παριστάει τοῖς ἀκροῦσιν, ὡς διώκηκεν. Οταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν καὶ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ἀπλότητα καὶ τὰ ἔργα καταφύγη, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶσσαν, ὥσπερ τῶν αὐλῶν, εἰάν τις ἀφείλη, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστι.

Βῆπδ'. Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ζητῶ πυθέσθαι, πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. Πότερον ὥς τὸ ψήφισμα ἐστὶν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρὰ νομώτερα γεγένηται. Ἀλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; οὐκ ἄρα εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὐθύναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσειε. Ἐκεῖνο δ' οὐ λυπηρὸν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν σεφάγων,

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 149

νων, οἷς ὁ δῆμος ἐξεφανοῦτο ὑπὸ τῶν
 Ελλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς σεφάνοις ταύ-
 την ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν· ἐκ δὲ τῶν
 Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν
 ἀσεφάνωλοι καὶ ἀκήρυκτοι γίνεσθε, οὐτ-
 δὲ κηρυχθήσεσθαι; Καὶ εἰ μὲν τις τῶν
 τραγικῶν ποιητῶν τῶν μετὰ ταῦτα
 ἐπεισαγόνων, ποιήσειεν ἐν τραγωδίᾳ
 τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ελλήνων σεφα-
 νοῦμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν,
 ὅτι Φησὶν Ὀμηρος ἄνδρον αὐλὸν εἶναι
 καὶ συκοφάνην· αὐλοὶ δ' ὅταν τὸν τοι-
 οῦτον ἄνθρωπον σεφανῶτε, οὐκ οἶεσθε ἐν
 ταῖς τῶν Ελλήνων δόξαις συρίττεσθαι;
 Οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ ἔνδοξα
 καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθε-
 σαν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καλα-
 δεέερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς Φαύλους
 ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἶεσθαι δεῖν
 ἀφελόντας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους
 περιθεῖναι τῷ δήμῳ.

ῥ5²ωέ. Καί

85 πῶς. Καὶ Φαίε μὲν εὐτυχεῖς εἶναι,
 ὡς καὶ ἔφε, καλῶς ποιῶντες. Ψηφιεῖσθε
 δὲ ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελει-
 φθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεποιη-
 ναι· καὶ τὸ πάντων ἀτοπώτατον, ἐν
 τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις τοὺς μὲν τὰς
 τῶν δώρων γραφὰς ἀλίσκομένους ἀτι-
 μοῦτε, ὃν δ' αὐτοὶ μισθοῦ πολυλευόμενον
 σὺνιξε, στεφανώσετε; καὶ τοὺς μὲν κρι-
 τὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων, εἰ μὴ δικαίως
 τοὺς κυκλίους χοροὺς κρίνωσι, ζημιῶτε·
 αὐτοὶ δὲ οὐ κυκλίων χορῶν κρίναι καθ-
 εσηκότες, ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτικῆς ἀρε-
 τῆς, τὰς δωρεὰς οὐ κατὰ τοὺς νόμους,
 οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ
 διαπραξαμένῳ δώσετε; Επεῖτ' ἔξεισιν
 ἐκ τοῦ δικαστηρίου ὁ τοῖστος κρίνης,
 ἐαυτὸν μὲν ἀσθενῇ πεποιηκώς, ἰσχυρὸν
 δὲ τὸν ῥήτορα. Ἄνθρωπος γὰρ ἰδιώτης ἐν
 πόλει δημοκρατουμένη, νόμῳ καὶ ψήφῳ
 βασιλεύει· ὅταν δ' ἐτέρῳ ταῦτα πα-
 ραδῶ, καταλέλυκεν αὐτὸς τὴν αὐτοῦ
 δυναστείαν.

δυναστείαν. Επειθ' ὁ μὲν ὄρκος, ὃν ὁμωμοκῶς δικάζει, συμπαρακολουθῶν αὐτὸν λυπεῖ· δι' αὐτὸν γάρ, οἶμαι, γέγονε τὸ ἀμάρτημα· ἡ δὲ χάρις πρὸς ὃν ἐχαρίζετο, ἄδηλος γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφος ἀφανὴς φέρεται.

Ὡς ὅτι. Δοκοῦμεν δ' ἔμοιγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀμφοτέρω, καὶ κατορθοῦν καὶ παρακινδυνεύειν εἰς τὴν πολιτείαν, οὐ σωφρονοῦντες. Ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν νῦν καιρῶν οἱ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις προῖσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρὰ, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' οὐ γεγένηται φορὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν, εὐλυχοῦμεν. Πρότερον μὲν γὰρ τοιαύτας φύσεις ἤνεγκε τὸ δημόσιον, αἱ ῥαδίως οὐλῶ κατέλυσαν τὸν δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευόμενος· ἔπειτ' αὐτὸν, οὐχ οὖς ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οἷς ἐαυτὸν ἐνεχείριζε, κατέλυσαν. Εἰσι δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν τριάκοντα ἐγένοντο, καὶ πλείους ἢ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν
L
πολιτῶν

πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκλειναν, πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι ἐφ' αἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν· καὶ οὐδ' ἐπὶ τὰς ταφὰς καὶ ἐκφοράς τῶν τελευτήσαντων εἶων τοὺς προσήκουσας παραγενέσθαι. Οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἔξελε τοὺς πολίτευόμενους; οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμφελε τοὺς νῦν ἐπηρεζόμενους; οὐ μέμνησθ', ὅτι οὐδεὶς πώποτε πρότερον ἐπέθελο τῇ τοῦ δήμου κάλαύσει, πρὶν ἂν μείζω τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ;

87 πζ'. Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀναλογισαίμην ἐναντίον ὑμῶν πρὸς τὸν γράφαντα τὸ ψήφισμα, διὰ ποίας εὐεργεσίας ἄξιοι Δημοσθένην σεφανῶσαι. Εἰ μὲν γὰρ λέγεις, (ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποίησω) ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τεῖχη κάλῳς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου· τοῦ γὰρ ταῦτα ἐξεργασθῆναι καλῶς, τὸ γεῖνῃσθαι τούτων αἴτιον, μείζω καλῆγορίαν ἔχει. Οὐ γὰρ περὶ χαράκων
σαντα

σαντα χρὴ τὰ τεῖχη, οὐδὲ τὰς τά-
φρους, οὐδὲ τὰς δημοσίας ταφὰς ἀνε-
λόγη, τὸν ὀρθῶς πεπολιτευμένον δω-
ρεὰς αἰτεῖν, ἀλλ' ἀγαθοῦ τινος αἴτιον
γεγεννημένον τῇ πολει. Εἰ δὲ ἤξεῖς ἐπὶ
τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος, ἐν ᾧ
τελόλμηκας γράφειν, ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγα-
θός, καὶ διαλέλει λέγων καὶ πρᾶττων
τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ἀφε-
λὼν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν κάμπον τῷ
ψηφίσματος, ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπιδείξον
ἡμῖν ὅ, τι λέγεις. Τὰς μὲν γὰρ περὶ
τοὺς Ἀμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας δω-
ροδοκίας παραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς
Θηβαίους συμμαχίας τὰς αἰτίας ἀνα-
τιθῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν ἀγνοῶντας
ἐξαπαλᾷς, τοὺς δὲ εἰδότας καὶ αἰσθα-
νομένους ὑβρίζεις. Ἀφελῶν γὰρ τὸν
καιρὸν καὶ τὴν δόξαν τὴν τούτων, δι'
ἣν ἐγένετο ἡ συμμαχία, οἷοι λανθάνειν
ἡμᾶς τὸ τῆς πόλεως ἄξιωμα Δημο-
σθένει περιτιθεῖς.

88 πῆ. Ηλίκον δ' ἐς τὸ ἀλαζόνευμα
 τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι μεγάλῳ σημείῳ
 διδάξαι. Ο γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ὃ
 πολλῷ πρότερον χρόνῳ πρὸ τῆς Αλεξ-
 ἀνδρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν, κατέ-
 πεμψε τῷ δήμῳ καὶ μάλα ὑβριστικὴν
 καὶ βάρβαρον ἐπιστολήν· ἐν ἣ ἴα τε δὴ
 ἄλλα καὶ μάλ' ἀπαιδεύτως διελέχθη,
 καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἐνέγραφεν ἐν τῇ ἐπι-
 στολῇ, Εγὼ (Φησιν) ὑμῖν χρυσίον οὐ
 δώσω, μή με αἰτεῖτε, οὐ γὰρ λήψεσθε.
 Οὗτος μὲν τοι ὁ αὐλὸς ἐγκαταληφθεὶς
 ὑπὸ τῶν νυνὶ παρόντων αὐτῷ κινδύνων,
 οὐκ αἰτούντων Ἀθηναίων, αὐλὸς ἐκὼν
 κατέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ
 δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἔδέξατο. Ο δὲ
 κομίζων ἦν τὸ χρυσίον καιρὸς καὶ
 φόβος, καὶ χρεῖα συμμάχων· τὸ δ'
 αὐτὸ τῆτο καὶ τὴν Θηβαίων συμμαχίαν
 ἐξεργάζετο. Σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θη-
 βαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυσυχεςάτης
 συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων· τὰ
 δ'

δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾶς, ἃ
 προλαβὼν τοῦ βασιλικοῦ χρυσοῦ ἀπε-
 σέρησας. Οὐ δὲ ἔνδειαν μὲν χρημά-
 των, ἔνεκα πέντε ταλάντων, οἱ ξένοι
 τοῖς Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδωσαν;
 διὰ ἑννέα δὲ τάλαντα ἀργυρίου, πάν-
 των Ἀρκάδων ἐξεληλυθότων, καὶ τῶν ἡγε-
 μόνων ἐτοιμῶν ὄντων βοηθεῖν, ἢ πρᾶξις
 οὐ γεγένηται; Σὺ δὲ πλουτεῖς, καὶ
 ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς·
 καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν
 χρυσίον παρὰ τοῦτῳ, οἱ δὲ κίνδυνοι
 παρ' ὑμῖν.

Ὁ 8 πθ'. Ἀξίον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευ-
 σίαν αὐτῶν θεωρῆσαι. Εἰ γὰρ πολ-
 μήσειε Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένη παρα-
 καλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀνα-
 βὰς ἐαυτὸν ἐγκωμιάσει, βαρύτερον τῶν
 ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίνε-
 ται. Οπου γὰρ τοὺς μὲν ὁλίως ἄν-
 δρας ἀγαθοὺς, οἷς πολλὰ καὶ καλὰ
 σύνησμέν' ἔργα, ἂν τοὺς καθ' ἐαυτῶν
 ἐπαίνους

ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν· ὅταν δὲ ἄνθρωπος, αἰσχύνη τῆς πόλεως γηγονῶς, ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήσκειν ἀκούων; Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύνης πραγματείας, εἰς σωφρονῆς, ἀποσῆσθαι· ποίησαι δὲ, ὦ Κτησιφῶν, διὰ σαυτοῦ τὴν ἀπολογία. Οὐ γὰρ δή που τῷτό γε σκέψῃ, ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπόν σοι συμβαίνοι, εἰ πρῶην μὲν ποθ' ὑπέμεινας ὡρεσβευτῆς ὡς Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου θυγατέρα χειροτονεῖσθαι, συναχθεσθισόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοτῶν βασιλείᾳ Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι λέγειν. Ἐπεὶ γυναικα μὲν ἄλλοτρίαν πειθοῦσαν δύνασαι παραμυθεῖσθαι, γράφας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ ἀπολογήσῃ;

904'. Ἡ τοιαῦτός ἐστιν ὃν γέγραπας· φεφανοῦσθαι, ὅς μὴ γινώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων, ἂν μή τις σοι συνείποι;

συνείποι; Επερώτησον δὴ τοὺς δικαστὰς,
εἰ ἐγίνωσκον Χαβρίαν, καὶ Ἰφικράτην,
καὶ Τιμόθεον· καὶ πυθοῦ παρ' αὐτῶν
διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδωσαν καὶ τὰς
εἰκόνας ἔστησαν; Ἀπαντες γὰρ ἅμα σοι
ἀποκρινοῦνται, ὅτι Χαβρία μὲν, διὰ τὴν
περὶ Νάξον ναυμαχίαν· Ἰφικράτει δὲ,
ὅτι Μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκλεινε.
Τιμοθέω δὲ, διὰ τὸν περίπλου τὸν εἰς
Κέρκυραν· καὶ ἄλλοις, ὧν ἑκάστω πολ-
λὰ καὶ καλὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἔργα
πέπρακται. Δημοσθέней δ' ἐάν τις
ἐρωτᾷ διὰ τί οὐ δώσετε· ὅτι δωροδόκος,
ὅτι δειλός, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε. Καὶ
πότερον τοῦτον τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς
ἀτιμώσετε, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ
μάχῃ τελευτήσαντας; οὓς νομίζεθ' ὄραν
σχετλιάζοντας, εἰ οὗτος σεφανωθήσεται.
Καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ
τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν
σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν
τινα ἐμπεσόντα ἀποκλείνη, ὑπερορίζομεν·
καὶ

καὶ εἰάν τις αὐτὸν διαχρήσῃ, τὴν
 χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ
 σώματος θάπτομεν. Δημοσθένης δὲ, ὡς
 Ἀθηναῖοι, τὸν γράφαντα μὲν τὴν παν-
 υσάτην ἔξοδον, προδόντα δὲ τοὺς στρα-
 τιώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. Οὐκ ἔν
 ὑβρίζοντα μὲν οἱ τελευτήσαντες, ἀθυ-
 μότεροι δὲ οἱ ζῶντες γίνονται, ὁρῶντες
 τῆς ἀρετῆς ἄθλον τὸν θάνατον κείμενον,
 τὴν δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν.

91 Ζά. Τὸ δὲ μέγιστον, εἰάν ἐπερωτῶ-
 σιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι, πρὸς ποῖον παρά-
 δεγμα χρὴ αὐτοὺς τὸν βίον ποιῆσθαι,
 τί ἀποκρινεῖσθε; Εὖ γὰρ ἴσῃ ὅτι ἔχ-
 αὶ παλαιῖσαι, οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα,
 οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεω-
 τέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια
 κηρύγματα. Κηρύττεται τις ἐν τῷ
 θεάτρῳ, ὅτι σεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα
 καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας, ἄνθρωπος
 ἀσχήμων ὢν τῷ βίῳ καὶ βδελυρός;
 ὁ δὲ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη.

Δίκτην

Δίκην τίς δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκός,
ὥσπερ Κτησιφῶν; οἱ δέ γε ἄλλοι πε-
παίδευνται. Τάναντία τίς ψηφισάμεν-
ος τῶν καλῶν καὶ δικαίων, ἐπανελθὼν
οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν; ὁ δέ γε εἰκό-
τως οὐ πείθεται· ἀλλὰ τὸ νοθεῖν
ἐνλαῦθα ἐνοχλεῖν ἤδη δικαίως ὀνομάζε-
ται. Ως οὖν μὴ μόνον κρίνοντες, ἀλ-
λὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον
φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν ἔ-
παροῦσι τῶν πολίων, ἐπερησομένοις δὲ
ὑμᾶς τί ἐδικάζετε. Εὐ γὰρ ἴσε, ὧ
Ἀθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἢ πόλις εἶ-
ναι, ὅποῖός τις ἂν ἦ ὁ κηρυττόμενος.
Εἴσι δὲ ὄνειδος, μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς,
ἀλλὰ τῇ τοῦ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ
προσεικασθῆναι.

924^β. Πῶς οὖν ἂν τις τὴν τοιαύτην
αἰσχύνην ἐκφύγοι; εἰάν τοὺς προκαλα-
λαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλόανθρωπα
τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἡθε-
σι, φυλάττεισθε. Ἡ γὰρ εὐνοία καὶ τὸ
τῆς

τῆς δημοκρατίας ὄνομα κεῖται μὲν ἐν
μέσῳ· φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καλαφεύ-
γοντες τῷ λόγῳ, ὥς ἐπιπολὺ, οἱ τοῖς
ἔργοις πλείστον ἀπέχοντες. Οταν ὅν
λάβητε ῥήτορα ξενικῶν σεφάνων καὶ κη-
ρυγμάτων ἐν τοῖς Ἑλλήσιν ἐπιθυμοῦντα,
ἐπανάγειν αὐτὸν κελεύετε καὶ τῶν λόγων,
ὥσπερ τὰς βεβαιώσεις τῶν κηρυγμά-
των ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον
ἀξιοχρεῶν καὶ τρόπον σώφρονα· ὅτῳ
δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται, μὴ βεβαι-
οῦτε αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους· καὶ τῆς δη-
μοκρατίας ἐπιμελήθητε, ἥδη διαφευγού-
σης ὑμᾶς. Ἡ οὐ δεινὸν ὑμῖν δοκεῖ εἶ-
ναι, ὅτι τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος
παρορᾶται, αἱ δ' ἐπισολαὶ καὶ αἱ
πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς ἰδιωτικὰς οἰ-
κίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόνων ἀνθρώ-
πων, ἀλλὰ παρὰ τῶν πρωτευόντων ἐν
τῇ Ἀσίᾳ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ; Καὶ ἐφ'
οἷς ἔστιν ἐκ τῶν νόμων ζημία θάνατος,
ταῦτα τινὲς οὐκ ἐξαγνοῦνται πρᾶττεν,
ἀλλ'

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. ΙΒΙ

ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγινώσκουσιν· καὶ παρακελεύονται ὑμῖν οἱ μὲν, βλέπειν εἰς τὰ ἐαυτῶν πρόσωπα, ὡς Φύλακες τῆς δημοκρατίας· ἕτεροι δ' αἰτοῦσι δωρεὰς, ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες. Ο δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων, ὥπερ παραγεγήρακώς ἢ παρανοίας ἐαλωκώς, αὐτὸ μόνον τοῦνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν. Ἐπειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ περιόντια νειμάμενοι. Ὅτι δ' οὐ ληρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρήσατε.

934γ. Ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως) ἐνλαῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν μόνος εἰς Σάμον ἐλχειρήσας, ὡς προδότης τῆς πατρίδος αὐθημερὸν ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς θανάτω

τῷ ἐζημιώθη. Ἐτέρος δ' ἰδῶτης ἐκ-
 πλεύσας εἰς Ρόδον, ὅτι τὸν φόβον
 ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρῶην ποτὲ εἰσηγγέλ-
 ῃ, καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο·
 εἰ δὲ μία μόνον μέλεπεσεν, ὑπερώρις
 ἂν, ἢ ἀπέθανεν. Ἀνιθῶμεν δὴ τὸ νῦν
 γινόμενον. Ἀνὴρ ῥήτωρ, ἀπάντων τῶν
 κακῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ
 στρατοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς
 πόλεως· οὗτος σεφανοῦσθαι ἄξιοι, καὶ
 κηρύττεσθαι οἶμαι δεῖν. Οὐκ ἀποπέμφει
 τὸν ἄνθρωπον, ὥς κοινὴν τῶν Ελλήνων
 συμφορὰν; ἢ συλλαβόντες, ὥς λησὴν
 τῶν πραγμάτων, ἐπ' ὀνομάτων διὰ
 τῆς πολιείας πλέοντα, τιμωρήσεσθε;
 Καὶ τὸν καιρὸν μέμνησθε, ἐν ᾧ τὴν
 ψῆφον φέρετε. Ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλ-
 λει τὰ Πύθια γίνεσθαι, καὶ τὸ συν-
 ἔδριον τὸ τῶν Ελλήνων συλλέγεσθαι.
 Διαβέβληται δ' ἡμῶν ἡ πόλις ἐκ τῶν
 Δημοσθένους πολιευμάτων περὶ τοὺς
 νῦν καιροὺς· δόξετε δέ, εἰ μὲν τοῦ-

τον φεφάνωσήη, ὁμογνώμονες εἶναι τοῖς
 παραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην· ἐὰν
 δὲ τούναντίον τῆς τοῦ πράξῃη, ἀπολύ-
 σῃε τὸν δῆμον τῶν αἰτιῶν.

94 Ζδ'. Μὴ οὖν ὥς ὑπὲρ ἀλλοτρίας,
 ἀλλ' ὥς ὑπὲρ οἰκείας τῆς πόλεως βου-
 λεύεσθε· καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε,
 ἀλλὰ κρίνετε· καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελ-
 τῶ σώματα καὶ ἀξιολογώτεροις ἀνδράς
 ἀπόθεσθε. Καὶ μὴ μόνον τοῖς ὥσιν,
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅμμασι διαβλέφαντες
 εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, βουλευσασθε, τίνες
 ὑμῶν εἰσιν βοηθήσοντες Δημοσθένει· πό-
 τερον οἱ συγχυνηγέται, ἢ οἱ συγδυμ-
 νασαὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ; ἀλλὰ,
 μὰ τὸν Δία τὸν Ολύμπιον, οὐχ ὥς
 ἀγρίους κυνηγέων, οὐδὲ τῆς τοῦ σώ-
 ματος εὐεξίας ἐπιμελούμενος διατετέλεκε,
 ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ἐπὶ τοὺς πᾶς
 οὐσίας κεκλημένους διαγεγένηται.

95 Ζε'. Αλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀπο-
 βλέφαντες, ὅταν Φῆ Βυζάντιον μὲν ἐκ
 τῶν

τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελεῖσθαι τῶν
 Φιλίππου, ἀποσῆσαι δὲ Ακαρνᾶνας,
 ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας·
 (οἶέαι γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσαῦταν εὐηθείας
 ἤδη προβέβηκέναι, ὥς τε καὶ ταῦτα ἀνα-
 πεισθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφοντις,
 ἀλλ' οὐ συκοφάνην ἄνθρωπον ἐν τῇ
 πόλει) ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ
 λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν
 δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπο-
 λαμβάνει ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ
 νῦν ἐσηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατίεταγ-
 μένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τῆς
 τῆς πόλεως εὐεργέτας· Σόλωνα μὲν,
 τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν
 δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον, καὶ νο-
 μοθέτην ἀγαθὸν, σωφρόνως (ὥσπερ
 προσῆκεν αὐτῷ) δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ
 τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ
 πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν
 νόμων· Αριστείδην δὲ, τὸν τοὺς φόρους
 τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, οὗ τελευτήσαν-

τος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος,
 σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης
 προπηλακισμῷ, καὶ ἐπερωλῶντα, εἰ
 οὐκ αἰσχύνησθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν
 Ἀρθμιον τὸν Ζελεΐτην κομίσαντα εἰς
 τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον,
 ἐπιδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον
 οἶα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, παρ'
 οὐδέν μὲν ἦλθον ἀποκλείναι, ἐξεκήρυξαν
 δ' ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐξ ἀπάσης ἧς
 Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν, ὑμεῖς δὲ Δημοσθέ-
 νην οὐ κομίσαντα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον,
 ἀλλὰ δωροδοκήσαντα, καὶ ἔτι καὶ νῦν
 κεκλήμενον, χρυσῷ σεφάνῳ μέλλει σε-
 φανοῦν; Θεμιστοκλέα δὲ, καὶ τοὺς ἐν
 Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς ἐν
 Πλαταιαῖς, καὶ αὐτοὺς τὰς τάφους
 τῶν προγόνων οὐκ ἂν οἴεσθε ἀνασφά-
 ξαι, εἰ ὁ μὲν τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν
 τοῖς Ἑλλησιν ἀντιπράξαι σεφανώθησε-
 ται;

45'. Εγώ

9645'. Εγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ἀρεΐῃ, καὶ σύνεσις, καὶ παιδεία, ἣ διαγινώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχροῦ, βεβοήθηκα, καὶ εἴρηκα. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατήγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην· εἰ δὲ ἐνδεεστέως, ὡς ἐδυνάμην. Ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων, αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

Τοῦ κατὰ Κτησιφῶντος Λόγου

Τ Ε Λ Ο Σ.

ÆSCHINIS

IN

CTESIPHONTEM

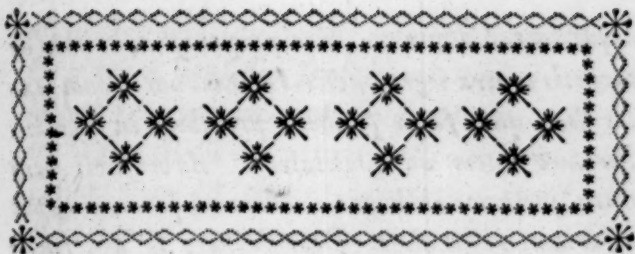
ORATIO.

31717325

1911

1911

1911

ARGUMENTUM ORATIONIS IN CTESIPHONTEM.

SCITUM fecit Ctesiphon, ut Demosthenes, Demosthenis f. Pæaniensis, coronâ aureâ donaretur, eaque donatio in Theatro palam fieret, diebus Bacchanalium, tragædis novis, "propterea quòd ea, quæ e re essent populi Atheniensis & dicere & facere semper perstiterit." Scitum illud Æschines, ut contra leges factum, in iudicium vocavit, & tria accusationis capita summa profert: unum, quòd Demosthenem, rationibus nondum relatis, coronâ donandum decreverit, cùm lege cautum sit, "ne quis magistratus coronâ donaretur, priusquam rationes retulisset:" et hoc caput ad essentiam causæ pertinet. Alterum, quòd coronæ præconium in Theatro fieri jussisset, cum lex vetet quemquam in Theatro coronari. Hoc ad quæstionis qualitatem spectat. Tertium & postremum, quòd falsa in decreto scripserit; non enim esse bonum virum Demosthenem,

A

neque

neque coronâ dignum. Hoc quoque est ad crimen de decretis contra leges facili referendum: cum extet lex, quæ falsa scribere prohibeat in decretis. Pertinet autem ad qualitatem. Adversarii verò tres objectiones anticipat. Nam ad primum caput bisariam respondebit Demosthenes, se non fuisse in magistratu, nec murorum refectionem esse magistratum, sed ministerium quoddam & curationem; et, ut magistratus sit, tamen cum de suo sit largitus, et e publico nihil acceperit, non sibi referendas esse rationes. Utrunque pertinet ad qualitatem. Contra hoc autem Æschines conjecturale caput opponit, quamvis id non confirmet: quid, inquit, si non de suo largitus est, sed decem talenta ad operis sumptum a Senatu accepit? Respicit hoc essentiam quæstionis. Adversus alterum caput cum Demosthenes aliam proferret legem, quæ coronam in Theatro promulgare jubeat, si jussit populus, eam Æschines non ad civicas, sed ad hospitalis coronas spectare contendit. Refertur ad essentiam. Ad tertium multa singulatim regerit. Existimat autem Demosthenem in quatuor tempora defensionem suam partitum esse, singulasque actiones suas in ea distribuisse. Primum porro tempus id ait fuisse, quo bellum primum cum Philippo de Amphipoli gestum fuerit: alterum, pacis: tertium, secundi belli & cladis Chæronensis: quartum denique, tempus præsens; earum sc. rerum, quæ ipsis cum Alexandro jam tunc intercedebant. Primo igitur tempore, pacis eum fuisse auctorem dicit turpis & infamis, atque

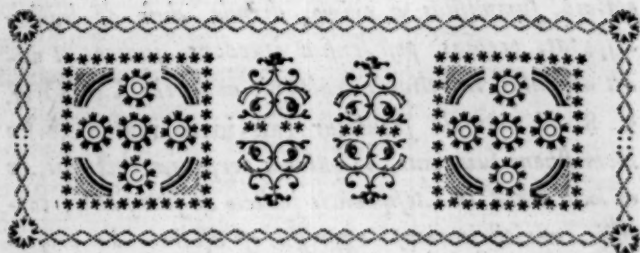

atque obstitisse, quo minus eam unà cum communi Græcorum consensu sanciret civitas. Secundò, bellum Philippicum ab eo esse concitatum. Tertiò, & Sacri Belli & interitûs Phocensium causam fuisse, quin & cladis Chæronensis, cum persuasisset civibus, ut suscepto contra Philipppum bello, cum Thebanis socia arma jungerent. Postremò, quòd Alexandri tempore remp. deseruit. His absolutis, totam Demosthenis vitam criminatur, in paucis etiam & Ctesiphontis, ubi postulat ut pro se ipse causam dicat. Et capita quidem hæc sunt: iudicio tamen vicit Demosthenes. Æschinem quidem culpant nonnulli, quòd crimini de decretis, legibus adversis, non fuerit immoratus, sed & acta Demosthenis exagitârît, cum is remp. præclarè administrâisset: hic tamen contrà hac in re maxime nititur; "Supereft mihi," inquit, "pars accusationis, in qua plurimum studii colloco: ea verò est causa, cur illum Ctesipho corônâ donandum censet." Videant autem isti, an non rectissimè sit factum. Cùm enim magna apud omnes esset Demosthenis auctoritas atque existimatio, ut qui splendidissimè remp. administrâisset, non injuriâ putavit, disputationem de decretis illicitis frigidam fore & inanem, nisi contrariam opinionem auditoribus incuteret, Demosthenem malevolo esse in populum animo, & in rebus publicis turpem se & reprehensione dignum ostendisse. Quocirca in banc accusationis partem summo studio incubuit, & in eâ diutissimè est immoratus. In culpâ fortasse ponet aliquis exordium,

ut tragicum, & vastum, & ad perorationem propius accedens.

Status Orationis est negocialis, scripto constans, ut et Orationis pro coronâ: nempe capita statûs negocialis, uti & illic, in eâ continentur; legitimum sc. quod in tres leges, & justum, quod in quatuor tempora dividitur. Observabis autem, ut instar perorationis sit exorsus a rejectione advocatorum, quemadmodum & Demosthenes. Quidam dixerunt, non habere confirmationem exordium; itaque ne conclusionem quidem esse quærendam. Verum confirmatione non caret, quæ est, “ne ea, quæ æqua & usitata sunt, in civitate fiant.” Nam si ratio propositionis confirmationem efficit, (ratio autem est, “quorundam deprecationes, ne ea, quæ æqua sunt & usitata, in civitate fiant”) adest utique confirmatio. Quin et conclusionem habet; “ego verò fretus adsum,” usque ad illud, “plus apud vos quàm leges atque jura, valiturum.”

E X

EX PRO O E M I O T A Y L O R I.

QUOD Cicero dixit, cum has duas Orationes in Latinum sermonem convertit, verè dixit : se nempe *gladiatorum par nobilissimum* post hominum memoriam *inducere*, Æschinem sc. & Demosthenem ; illum, non tanquam *Æserninum Samnitē, spurcū hominē, sed doctū & acerrimū*, immo alterum fere Pacidianum, *cum Pacidiano, gladiatorum optimo, compositum*. (Ita enim verba Ciceronis interpretor ; de optim. gen. orator.) Ut affirmare non dubitem, nihil habere humaniores literas vel elegantia limatius, vel facundia disertius, vel gravius oratione : nihil aut verborum ornatu cultius, aut sententiarum maiestate elatius, vel ab omni denique laudis genere felicius.

Et cum hæc dicam, nihil profero nisi quod comprobavit vetustas, atque omnium gentium populorumque consensus, ad quos Humanitas, hoc est, huiusmodi Literæ pervenerint. *Hic, quem præstitisse diximus cæteris, in illâ pro Ctesiphonte oratione longè optimâ*

6   E X P R O O E M I O

optimâ, summissus a primo, deinde, dum de legibus disputat, pressius, post sensim incedens, iudices ut vidit ardentes, in reliquis exultavit audaciùs. Cic. Orat. §. 8. *Si exempla sequimur* (ait idem ibid. § 38.) *a Demosthene sumamus, et quidem perpetuæ dictionis, ex eo loco, unde in Ctesiphontis iudicio de suis factis, consiliis, meritis in remp. aggressus est dicere. Ea profectò oratio in eam formam, quæ est insita in mentibus nostris, includi sic potest, ut major eloquentia non requiratur.* Porro: *Converti ex Atticis duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias, Æschini Demosthenisque.* Id. de opt. gen. orat. Nam, non contentus eloquentiâ sæculi sui, cum totum se ad laudes Græcorum comparavit, tum, ut imaginem summæ Eloquentiæ in mente atque animo plenissimè effingeret, orationes has contrarias Latino sermone donavit Latini sermonis peritissimus artifex M. TULL. CICERO. Et qui omnes ad imitandum proposuit, has potissimum duxit esse dignas, quas sedulò in patriam linguam verteret. Istius operis nihil hodie remanet præter desiderium; si excipias Anteloquium, quod inscribi solet DE OPTIMO GENERE ORATORUM. [Tullius] *Protagoram Platonis, & Oeconomicon Xenophontis, & Æschini ac Demosthenis duas contra se orationes pulcherrimas transfudit. Quanta in illis prætermiserit, quanta mutaverit, ut proprietates alterius linguæ suis proprietatibus explicaret, non est hujus temporis dicere. Sufficit mihi ipsius Translatoris auctoritas, qui ita in Prologo earundem orationum locutus est, "Putavi mihi suscipiendum, &c.* Hieron. ad Paulin. Epist. 50. Verùm ut jactura istius versionis quodammodo resarciretur, quidam malè feriat antiquas Ciceronis editiones beare voluerunt Interpretatione hujus controversiæ, quam elaboravit

boravit *Leonardus Brunus Aretinus*, verùm neque eo loco quem occupat, neque famâ istorum scriptorum dignam, quos convertere instituebat. Ea utique contentio duorum summorum hominum, ad quam concursus ex totâ Græciâ factus esse dicitur, (nam et *Æschines* ipse commemorat §. 21. plures tribunal circumstetisse, quàm unquam meminerit ad ullam causam publicam convenisse) citò venit in famam atque celebritatem : et, dum stetit fortuna harum literarum, nihil unquam aut ardentius legebatur, aut maximorum hominum studia magis alliciebat. Illam *Demosthenis* præcipuè (uti dicebam) ita semper admirati sunt veteres, quemadmodum solebant *Phidiaz* Jovem aut *Doryphorum* suspicere ; præstantissimi scilicet artificis præstantissima artificia, & quibus nihil in illo genere perfectius esse potuit.—Verùm his [antiquorum scriptorum testimoniis] supersedeo ; quoniam nemo est qui non laudavit, & nullæ sunt laudes, quæ non sunt maximæ : illud etiam in animo habens, quod si quem nullo modo capiat tanta eloquentia, neque lectione harum orationum deliniri poterit, non ille istiusmodi auctoritatibus quidquam commovebitur.

Causa, quæ in iudicium deducitur, erat huiusmodi. Post prælium Chæronense, quod eâ infelicitate gestum erat, quam omnes sciunt qui de Græciæ fortunis aliquid inaudiverint, mœnibus urbis reficiendis præponitur *Demosthenes* ; sive illud *munus & magistratum*, sive *λειτουργίαν* quandam & *administrationem* leviolem vel *functionem*, appellare fas sit. Præterea Quæstor erat Theatralis, ἐπὶ τῷ θεωρικῷ constitutus, quod officium in commodiori loco expono disertius. His muneribus cum præclarè functus sit *Demosthenes*,

8 EX PRO O E M I O

nes, præcipuè vero, quòd in *illo* magnam partem privatis sumptibus confecisset, ideoque bene de republicâ mereri videretur, Ctesipho quidam, amicus & adjutor in rep. administrandâ, ad Senatum retulit, uti Demostheni gratiæ publicæ haberentur ob sedulò navatam operam, ejusque perpetua in P. A. merita, utique ei Corona Aurea decerneretur; quod erat civitatis erga bonos cives honoris & εὐχαριστίας publicum & maximum argumentum. Isti Rogationi obstitit Æschines luculentâ eâ Oratione quam hodie es lecturus. Levissima quidem causa, quæ eam quam dixi expectationem ciere, tantamque eloquentiam suppeditare poterat. Verùm totius contentionis fortuna non in corollâ, aut sermo *duabus virgulis eleaginis facto*, posita esse, sed ad civitatem ipsam totamque remp. spectare videbatur. Nam post fatale illud prælium ad Chæroneam, in quo Philippi fortuna Demosthenis consilia profligavit, cum civitas de salute penè desperaret, flagrabat Orator multorum invidiâ. Expertus est (ut ait ille *de Cor.* §. 74.) ἀπόνοισιν Soficlis, σφοφαντίαν Philocratis, μανίαν Dionæ & Melani, qui nihil intentatum reliquerunt, verùm γραφάς, εὐδύνας, εισαγγελίας, totam denique Fori Attici armaturam capiti ejus minitabantur. Alii, in quorum numero erat Ctesipho, Demosthenem rursus ad rempub. vocabant: alii contrâ, ut Æschines, eos qui de Philippo victore melius senserant. Ctesipho verò opportunum id tempus fore ratus, ut populi quasi præjudicium de Demosthene fieret, eam sententiam in senatu dixit, in qua hæc causa tota continetur. Ibi Æschines, quem Demosthenes obtrectatorem nactus est in rep. administrandâ acerrimum, tum ut ne id fieret, neque istius consiliis uteretur resp. quibus nuperrimè labefactata esse videbatur,

tum

tum ut privatas inimicitias ulcisceretur, (ei enim nuper diem dixerat Demosthenes ob legationem malè obitam & contra reipub. salutem) huic quam dixi Ctesiphontis Rogationi intercedit, hominemque ipsum libellis datis in iudicium adducit; specie quidem, quòd in eâ quædam continebantur, quæ legibus rogare non liceret; re autem verâ, ut Demosthenis vitam, mores, consilia, res gestas, totamque demum reip. administrandæ rationem insectaretur, eumque a civilibus muniis prorsus repelleret. Atque hæc est causa, non ea quam adducunt Rhetorum filii, cur de Questione & Coronâ, de Legibus & Argumento ipso, tam pauca disputentur, de Republicâ tam multa; adeo ut *Γραφή* ipsa, si eorum verbis uti liceat, penè ἀμιλιῶδαι videatur. Atque hæc de Contentionis statu & origine dicta sunt. —

Ctesiphontis autem Rogatio, sive *Ψήφισμα*, occurrit ἀντολεξίς § 35. Demosth. ubi, recensitis breviter Demosthenis in rempub. meritis, maximè autem liberalitate in curatione qua proximè functus est, rogat, “ Placere S. P. Q. A. laudari Demosthenem virtutis ergò benevolentiaque, atque ut coronâ aureâ donaretur a populo, & istius rei recitatio seu proclamatio fieret proximis Dionysiis, in Theatro, “ Tragædis novis:” feriente sc. populo, & spectante Græciâ quæ advenerat ludorum gratiâ. Quædam sunt hîc expedienda, ut lector interea ad has orationes paratior accedat. Nam cum primùm in scenam producta esset Fabula, solebat ea res *Commissionibus*, ut vocant, fieri. In *Dionysiis* nempe, sive Feriis Liberalibus, ut aliarum rerum, ita Ingenii quoque fuit quædam contentio. Certabant ibi fabulis suis Poætæ: ut ex Didascaliiis intelligere possumus, multisque

tisque ex Neotericis, qui ad Drama Antiquorum adnotaverunt. Tragedia enim, quæ in Religione ortum & sedem habebat, ludos ideo sacros comitabatur. Ita perinde esset, quod scripsit Æschines §. 5. ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ΑΓΩΞΙΝ : & quod §. 14. ἐν τῷ θεάτρῳ—ΤΡΑΓΩΙΔΩΝ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙΝΩΝ. Ita Ælianus II. Var. Hist. 13. Ὁ δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἱπεφόντα τοῖς θεάτροις· εἴποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγωδίας ποιητῆς ΗΓΩΝΙΖΕΤΟ ΚΑΙΝΟΙΣ ΤΡΑΓΩΙΔΟΙΣ, τότε γε ἀφικνεῖτο. Hinc lucem sœnerabitur Oratio multis in locis, scilicet ubi νόμον Διονυσιακὸν memorat, cum τὴν τῷ Διονύσῳ ὀρχήσαν, cum τοὺς κριτὰς τῆς ἐκ Διονυσίων, & cum perstringit Demosthenis arrogantiam, quod populi plausu in concione, qui locus erat legitimus recitationis habendæ, non contentus, honorem hunc sibi impertiri voluit, ἐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, ἐδ' ἐναντίον τῷ δήμῳ, ἀλλ' ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν. §. 14.—

Porro : agebantur Dionysia Magna, τὰ ἐν ἄστει, ut vocari solent (erant enim alia), in quibus undique ex Græciâ confluebant ludorum, &c gratiâ, Vere novo, mense Elaphebolione, die vero XVI^{to}. Tulisse autem dicitur Ctesipho ad Senatum, ut proximis Dionysiis ille honos Demostheni haberetur. Facta est ea relatio Pyanepsionis die XXI. id erat paulo post Æquinoctium Autumnale. Et istius erat *Senatûs* deinde deliberare, et, si ita visum fuerat, sciscere, προβεβέειν, antequam res ad *Populum*, sive publicum civitatis conventum deduceretur; quo approbante & confirmante, Lex vel *Ψήφισμα* demum esse cæpit. Ecce autem, antequam Dionysia agi cæperint, & priusquam SCtum illud a Populo comprobaretur, Æschines

Æschines (ut ex ejus libello constat, quem habemus apud Demosth. §. 17.) die V^{to}. istius mensis Elaphebolionis, lege cum Ctesiphonte agit, questus hanc rogationem a Ctesiphonte contra jus esse factam. Unde fit, ut ea Rogatio toties Προβέλευμα diceretur, id est, Auctoritas (ut ita dicam) Senatûs, nondum, jubente populo, rata aut confirmata.

Quæ autem in eo SCto, sive Προβελύματι, infirmare voluit Æschines, ad tria Kapita sunt redigenda. sc. (1.) Sedulò cavît respublica, ne cui ejusmodi honores decernerentur, qui magistratum aut munus aliquod publicum gesserat, priusquam Rationes istius muneris (quî mos in eâ civitate invaluit) a viris ad eam rem ritè exsequendam constitutis comprobarentur. Scilicet, ne præconiis & coronis & laudationibus rationes publicæ præoccuparentur. Ctesiphon autem tulit, donari Demosthenem μεταξὺ ἄρχοντα, in ipso magistratûs officio. Illud primum: atque in eo saxo versando occupatur Æschines a §. 5. ad §. 14. Sequitur (2da.) Causa, quòd παρανόμως etiam in decreto rogâsset, donari Demosthenem virtutis ergò *in Theatro*, Dionysiis magnis, totâ Græciâ spectante: cùm legibus cautum sit, Coronas a Senatu decretas non extra locum Senatûs habendi; a Populo, extra Concionem, recitari publicè celebrarique. Id exsequitur a §. 14. ad §. 19. Tota quæ sequitur, & erat (3^{tia}.) & gravissima Pars orationis, in Demosthenis vitâ insectandâ, in meritis studiisque in rep. expendendis, occupatur: scil. ὅτι ἡ διατελεῖ λέγων καὶ πρᾶττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ. Nam et id quoque, ut contendit ille, ἐκ τῶν παρανόμων, & de quo lege agere liceret, si qui falsas rationes assignaverint,

— cupiant ἔῃ in acta referri.

Hæc

Hæc totius Causæ summa est. Et istius distributionis memor jam lector meus ad Orationem priorem accedet. Scilicet, in primo loco περὶ τῶν ΕΥΘΥΝΩΝ, de *Rationibus*; in secundo περὶ τῶν ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ, de loco *Recitationis*; Æschinem dicentem attentè & sedulò audiat. Nam ita isti duo *Loci* (ut vocant Rhetores) omnino describi & distingui solent. Vide argum. Orat. Demosthenicæ — Ita Æschin. §. 70. Πρὸς τὸν τῶν ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ νόμον πρῶτον, καὶ τὸν περὶ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ δεύτερον, τρίτον δὲ, τὸ μέγιστον λέσω, ὃς ἐδὲ ἀξίός ἐστι τῆς δωρεᾶς. Et Demosth. §. 32. Ἠγῶμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τῷ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ εἰπεῖν, καὶ τῶν ΕΥΘΥΝΩΝ. Ita Nos SCta insigniora aliquando emphaticè describimus; v. g. ut cum dicamus, *Bill of Citations, Statute of Limitations*, etc. Quod ideo sedulò præmonui, quoniam, cum omnis de Legibus disceptatio, præsertim adeo vetustis & ætate ipsâ marcescentibus, subtilior & confragosior esse soleat, tum Æschines, siqua in eâ re sit auctoritas Demosthenis, adversarii ejus, dum de iis disputabat, obscuritatem quandam majorem mentemque difficiliorem, malis artibus, ei argumento infunderit: ἐκ παλαιῶν (ut ait Ille) χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξας, ἃ μήτε προήδει μηδεὶς, μήτ' ἂν εἴηται τήμερον εἰσθῆναι, διαβάλλων, καὶ μετενεγκὼν τὸς χρόνους, καὶ προφάσεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς μεταθεὶς τοῖς πεπραγμένοις. Dem. §. 66. Rursusque §. 33. Τῶν μὲν λόγων, ὅς ἔτος ἅνω καὶ κάτω διακυκλῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, ὅτε μὰ τοὺς θεοὺς οἶμαι ὑμᾶς μανθάνειν, ὅτ' αὐτὸς ἡδυνάμην συνεῖναι τὸς πολλούς. Unde minùs mirari soleo, doleo tamen sæpissimè, studiosos nonnullos, in ipso aditu causæ, ingrata & quasi horridiore oratione (ut existimare solent) deterritos atque exanimatos, ad summam

nam & maximam, quæ unquam enituit, Eloquentiam nunquam penetrare aut pervenire potuisse. Verùm et hæc mea præmonita, & quæ dum ipsa pertractantur argumenta, dicturus ero, eam omnem molestiam, si non prorsus tollere, at levare aliquâ ex parte & recreare posse spero.

Demosthenes, cum ad Defensionem accedat, meritis in repub. fretus, & plurimîs benevolentia signis, eam partem disputationis, quæ Legibus continetur, & in qua inferior esse creditur, *στρατηγικῶς πένυ* (ut ait ille Rhetor in Argumento) atque ut Imperatorem exercitatum decebat, in mediam orationem conjecit. Et tamen sæpiùs isti honores Demostheni deferebantur verbis iisdem, atque iisdem conditionibus, quibus nunc Ctesiphon deferebat; Æschine ipso neutiquam interpellante. Quod tamen factum potiùs oportuit, quàm nunc denuo lites persequi, postquam ea ratio Ctesiphontis, quam nunc convellere instituerat, & diuturnitate temporis, & repetitione honoris, & præsumptione juris, aliquod auctoritatis consecuta esse videretur. Eam argumentationem latius pertractat Demosthenes §. 65. *Ταυτὰ ψηφίσματα, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, καὶ τὰ αὐτὰ ῥήματα ἔχει, ἅπῃ πρότερον μὲν Ἀριστόνικος, νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραπεν ὑποσέ. καὶ ταῦτ' Αἰσχίνης ὅτ' ἰδὼν αὐτὸς, ὅτε τῷ γραψαμένῳ συγκατηγόρησι.* Exstat quidem, ut ait Ille, istud decretum Aristonici, iisdem penè verbis exaratum §. 26. Exstant etiam §. 34. decreta pariter quæ Nausicli, quæ Charidemo & Diotimo, quorum causa a causâ Demosthenis non abhorrebat, eosdem honores deferebant, quos nunc rogat Ctesiphon Demostheni decerni.

✠ His subjungit quædam Vir optimus de Tempore, quo instituta hæc Causa fuit, quodque in iudicium adducta ac perorata. Constat igitur vel ex ipso illo Æschinis Libello, quem videre est apud Demosth. §. 17. susceptam quidem litem fuisse Olymp. CX. 3. Prætoræ Athenis Chæronda, quo anno malè pugnatum est ad Chæroneam. Actam autem esse memorant Plutarchus in vitâ Demosthenis, & Dionys. Halicarn. ad Ammæum, Aristophonte Prætoræ, Olymp. CXII. 3. anno post pugnam in Arbelis pugnatam, cum Alexander, jam Asiæ potitus, atque in Indiam profectus, *ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δειν πάσης μεθιστήκει*, quemadmodum ait Æsch. §. 52. Quod si Mensem etiam requiras, ostendit Cl. Palmerius pronunciatas fuisse has Orationes mense Pyanepfione (Septembri) finiente, vel Mæmaacterione incipiente; quod eo scil. anni tempore Pythia fieri solere constat, quæ jamjam adventare & *intra paucos dies futura esse* testis est Æschines sub finem orationis §. 93.

Postremò, agitur hæc Causa apud maximum & celeberrimum quod Athenis fuit Tribunal, *Helixam*, in quo Judices quingenti, aliquando etiam (in gravioribus sc. litibus) ad MD sedebant, jurejurando obstricti religiosissimo; quod, cum ad nonnulla, quæ mox ab Oratoribus nostris proferentur, conferat illustranda, ex Demosthenis Timocrateâ describi curavimus.

ΟΡΚΟΣ ΗΛΙΑΣΤΩΝ.

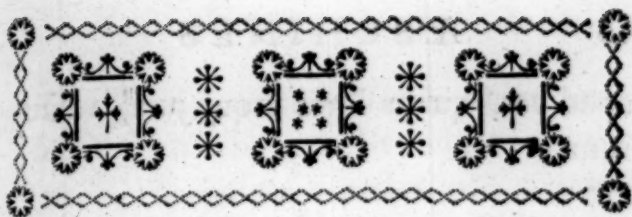
ΥΠΗΦΙΟΥΜΑΙ κατὰ τὰς νόμους, καὶ τὰ ψηφίσματα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων. Καὶ τύραννον ἔψηφισμαι εἶναι, ἐδὲ ὀλιγαρχίαν· ἐδὲ εἰάν τις καταλύῃ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ἢ λέγῃ ἢ ἐπιψηφίσῃ παρὰ ταῦτα, ἔψισομαι· ἐδὲ τῶν χρεῶν τῶν ἰδίων ἀποκοπὰς, ἐδὲ γῆς ἀναδασμὸν τῆς Ἀθηναίων, οὐδ' οἰκιῶν, οὐδὲ τὰς φεύγοντας καταξῶ, οὐδὲ ὧν θάνατος κατέγινωσται, οὐδὲ τὰς μένοντας ἐξελεῖν παρὰ τὰς νόμους τὰς κειμένους, καὶ τὰ ψηφίσματα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς βουλῆς, ἔτ' αὐτός ἐγὼ, οὔτ' ἄλλοι οὐδένα ἰάσω· οὐδὲ ἀρχὴν καταστήσω, ὥςτε ἀρχεῖν ὑπεύθυνον ὄντα ἰτίους ἀρχῆς, καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ τῷ ἱερομνήμονος, καὶ ὅσοι μετὰ τῶν ἐννέα ἀρχόντων κυαμεύονται ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ κέρυκος, καὶ πρεσβείας, καὶ συνέδρων· οὐδὲ δις αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τὸν αὐτὸν ἄνδρα, οὐδὲ δύο ἀρχὰς ἀρξαι τὸν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἱναυτῷ· οὐδὲ δῶρα δεξομαι τῆς Ἡλιάσεως ἑνὶ καί, οὔτ' αὐτός ἐγὼ, ἔτ' ἄλλος ἱμοί, ἔτ' ἄλλοι εἰδότος ἱμοῦ, οὐ τέχνη, ἔτε μηχανῇ οὐδεμιᾷ. Καὶ γέγονα οὐκ ἑλαττον ἢ τριάκοντα ἔτη. Καὶ ἀκροάσομαι τῷ τε κατηγορῶντι καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ὁμοίως ἀμφοῖν, καὶ διαψηφισμαι περὶ αὐτῶ οὐ ἂν ἢ ἡ δίκη. Ἐπόμνυμι Δία, Ποσειδῶνα, Δήμητρα· καὶ ἑπαρῶμαι ἐξώλειαν ἱμαυτῷ, καὶ οἰκίᾳ τῇ ἱμαυτῷ, εἴτι τότε παραβαίνοιμι· εὐορκῶντι δὲ καλὰ πολλὰ κάγαθα εἶναι. Vide Potter. Archæol. I. 21.

ÆSCHYL.

ro
of
r
a

ex
te
gia
ix
tic
pl

ÆSCHINIS

IN

CTESIPHONTEM

ORATIO.

I. **Q**UANTUS isthîc apparatus sit,
 Athenienses, quantaque acies
 instructa, quibus denique in fo-
 ro precibus sint usi quidam, ne ea
 quæ et æqua & usitata sunt, in civitate
 fiant, videtis. Ego verò diis primùm im-
 mortalibus, deinde legibus ac vobis fretus
 adsum, nullum existimans apparatus plus
 apud

Pag. 7. l. 1. παρασκευήν—παρατάξιν] Simili fere
 exordio permultos usos fuisse veteres Oratores
 testatur Taylorus. Ita Andocides περὶ τῶν Μυση-
 ρίων, Τὴν μὲν παρασκευήν, ὃ ἄνδρες, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν
 ἰχθυῶν τῶν ἱμῶν, σχεδὸν τι πάντες ἐπίστασθε. Vehemen-
 tior paulò Æschines, qui *aciem & exercitum* in forum
 planè traduxit.

apud vos, quàm leges atque jura, valiturum.

2. Vellem quidem, Athenienses, & quingentorum senatus, & conciones publicæ a præfectis suis rectè administrarentur: vellem leges, quas Solon de oratorum disciplinâ tulit, valerent: ut ei primum, qui ex civibus esset ætate provectior (sicut leges jubent) in suggestum pudenter ascendenti, sine strepitu ac tumultu, ex usu rerum optima reipublicæ consilia dare liceret: deinde, ut jam cuivis civium, pro suâ cujusque ætate, seorsim & per vires, singulis de rebus sententiæ dicendæ potestas sit. Sic enim mihi videtur & civitas optimè regi posse, & contentiones forenses rarissimæ futuræ. Cum autem ea, quæ olim consensu omnium erant præstantissima, nunc abrogata sint: cum nonnulli sententias legibus contrarias non dubitent perscribere, easque alii populi suffragiis permittant, non justissimâ ratione proedrorum munus sortitò adepti, sed factâ

P. 8. l. 19. *λαχόντες προεδρεύειν*] *Proedri*, qui concionem regebant, non ii erant, qui in senatu præsidebant; verùm novem fuerunt, singuli ex singulis novenis

tâ coitione consecuti; si quis autem ex reliquis senatoribus munus illud revera sortitus sit, & suffragia vestra ritè pronuntiaverit, huic isti, qui remp. non jam communem, sed privatim suam existimant, delationem nominis minitentur; cum, reductâ in servitutem plebe, & dominationem sibi vendicantes, judicia quæ legibus constituta sunt, abrogarint, quæ ex plebis

venis tribubus iis, quæ in prytaneatu non essent, sorte in singulis concionibus lecti. Horum princeps, sorte unâ cum iis electus, Ἐπιστάτης τῆς ἐκκλησίας dictus est, cujus illud præcipuum munus fuisse videtur, ut cum prytanes concionem coegissent, proedri verò retulissent qua de re convenirent, ipse populo suffragiorum potestatem permetteret, quod ἐπιληψίῃ appellabant, & διαχειριστορίαν δίδναι (ut nos loqui soleamus, *to put the question.*) Sigon. de Rep. Ath. l. 2.

Suprà γνώμας malè Wolfius aliique *decreta* interpretantur. Γνώμη idem fere ac *propositum, opinio*: "A Motion, a Proposition." Taylor.

P. 9 l. 7. τὰς δὲ ἐκ τῶν ψηφισμάτων] Actiones inquit, de quibus nullæ erant leges latæ, ex quorum præscripto reus in iudicium adduceretur; quæque ideo ad senatum, vel ad populum deferbantur. Harum insignissima fuit Εἰσαγγελία, *crimen læsæ majestatis*.

biscitis fiunt, iracundi pronuntient : filet præconium illud, omnium quæ in urbe sunt & pulcherrimum & modestissimum, “ Quis quinquagenario major concionem “ habere vult ; deinde, per vices, qui alii “ Athenienses ? ” Sed oratorum immodestiam jam neque leges, neque prytanes, neque proedri, neque præfidens tribus, decima pars civitatis, possunt coercere.

3. Cum igitur hæc ita se habeant, ac talia reip. obvenerunt tempora, qualia vos esse ipsi intelligitis, una adhuc pars imperii reliqua est, (si quid modo ego intello) iudiciorum de decretis contra leges factis *vindicatio*. Quòd si hæc quoque tolletis, vel iis, qui tollere conantur, permittetis, prædico vobis, fore ut paulatim universæ reip. statum certis hominibus imprudentes concedatis. Probè enim nôstis, Athenienses, tria esse apud omnes homines reip. administrandæ genera : Unius, Paucorum, & Populi principatum. Ac regnum quidem, paucorumque dominatus, eorum qui præfunt administrantur arbitrio ; liberæ verò

Ibid. l. 8. μετ' ὀργῆς κέρυσσι] *ex animi libidine & dominantî affectu judicant.* Tourel.

verò civitates statim legibus *obtemperant*. Neminem igitur vestrum hoc lateat, sed planè sciat unusquisque, se eo ipso die, quo forum iudiciale ingreditur, actionem de decretis contra leges factis disceptaturus, de suâ etiam ipsius dicendi libertate laturum esse sententiam. Idcirco & Legislator primum hoc posuit in Iudicium iurejurando, "Sententiam feram secundum leges:" illud nimirum pro comperto habuit, conservatis reip. legibus, salvum simul esse imperium populare. Quæ quidem vos memoriâ tenentes, oportet eos, qui decreta scribunt legibus contraria, odisse; neque ullum huiusmodi crimen leve, sed gravissimum esse unumquodque arbitrari: denique hoc jus neminem mortalium vobis pati eripere; *repudiatis* & imperatorum patrociniis, qui jamdiu oratoribus quibusdam adjutores adsciti remp. labefactant, & hospitum deprecationibus, quibus aliqui subornatis, e judiciis effugiunt, cum legibus contrariam sequantur reipublicæ gerendæ rationem. Sed quemadmodum quemque vestrum puderet, stationem

P. II. l. 13. τὴν τάξιν λιπεῖν] Vulgatâ apud Oratores Græcos similitudine Demosthenem subdole per-

tionem in bello sibi assignatam deserere, ita etiam nunc pudeat ab eo loco migrare, in quo a legibus collocati estis, dominationis popularis custodes hodierno die *constituti*.

4. Illud etiam memoriâ est tenendum, universos cives reip. statum atque regimen vestræ nunc fidei commisisse, quorum alii hodiernæ intersunt causæ, alii verò absunt, suis occupati negotiis: quos reveriti, & jurisjurandi quo obstricti estis, legumque memores, si Ctesiphontem convicerimus, & legibus contrarium, falsumque & civitati incommodum decretum conscripsisse, evertite, Athenienses, iniqua proposita, dominationem popularem civitati stabilite, de iis, qui in gerendâ rep. neque legibus, neque civitati, neque communi omnium vestrûm utilitati consulunt, pœnas desumite. Quòd si his animis ea quæ dicturus sum audieritis, certè scio vos justam, religiosam,

perstringit, quem stationem suam in acie Chæronensî deferuisse nemini non pernotum fuit. *Tourel.*

Ibid. penult. τὴν πόλιν ὑμῶν] Πόλις Reipublicæ statum & constitutionem, πολιτεία ejusdem administrationem hîc loci denotat. *Brodæus.*

giosam, vobisque & reip. perutilem sententiam esse laturos.

5. AC de universâ quidem accusatione satis multa me præfatum esse confido: de legibus autem, quæ ad eos pertinent qui rationibus referendis sunt obnoxii, contra quas decretum hoc scripsit Ctesiphon, paucis jam mihi esse dicendum videtur. Superioribus igitur temporibus, nonnulli summis magistratibus functi, & vectigalibus præfecti curandis, quique in eorum singulis sordidum quæstum facerent, adjungendis sibi tum a senatu tum a plebe oratoribus, rationum referendarum judicia laudibus & præconiis ex longinquo antevertebant: ita ut in rationibus magistratum reddendis accusatores, multoque etiam magis iudices, in maximas redacti erant angustias. Multi enim eorum, qui rationes

P. 12. l. 16. ΠΕΡΙ] Attingit *primum* Caput Generale, κεφάλαιον γενικόν, ut dicitur in Argumento huic Orationi præmisso. Scilicet, ad §. 14. hoc persequitur, “ Μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ἄρχοντα γεφανοῦν.” Istius tractationis portiuncula, quæ hinc ad §. 7. pertingit, agit de summâ Legis utilitate, atque exponit, quibus isti artibus Constitutioni fraudem facere soleant. *Taylor.*

rationes reddere tenebantur, cum apertissime peculatûs arguerentur, e judiciis tamen evaserunt. Neque id sanè mirum. Pudebat scilicet iudices, in eâdem urbe, fortassis etiam eodem anno, virum illum, de quo nuper ludis publicis prædicaretur, eum virtutis ergo & justitiæ aureâ coronâ a populo donari, mox e iudicio videri exeuntem, furti causâ repetundarum damnatum. Itaque sententiam ferre iudices cogeabantur, non quam objectum crimen postularet, sed quâ civium pudori confunderetur.

6. Hæc cum legislator quidam animadvertisset, legem tulit, eamque præclaram, quæ disertè vetat, “ ne qui rationes non-
“ dum retulerunt, coronâ donentur.” Quæ cum a legislatore tam prudenter sint provisâ, inventa tamen quædam sunt aucupia verborum legibus superiora, quorum nisi quis certiores vos faciat, imprudentes decipiemini. Eorum enim, qui aliquos ante relatas rationes coronâ donandos contra leges censent, nonnulli naturâ sunt modesti (si quis modò eorum modestus esse potest, qui decreta scribunt legibus adversa:) sed tamen velamentum quoddam dedecori

dedecori prætendunt. Decretis enim huiusmodi quippiam adscribunt, “ coronandum esse hominem, postquam gesti magistratus rationes reddiderit.” Ac civitas quidem pari utrobique injuriâ afficitur; nam rationes referendæ laudibus & coronis prævertuntur: is autem, qui decretum scribit, significat auditoribus, se quidem contra leges id scripsisse, delicti autem ipsum pudere. Ctesiphon verò, Athenienses, & legem transgressus, quæ ad rationes relatuos pertinet, eumque quem modo vobis exposui, prætextum rejiciens, scito jussit Demosthenem, etiam tum magistratum gerentem, priusquam rationes retulerit, coronâ donari.

7. Aliam porro, Athenienses, afferent orationem, ab eâ quæ modo exposita est differentem :

P. 14. l. 18. λόγος καὶ εὐθύναι] Inter has voces, licet plerunque pro synonymis habeantur, illud tamen interest, ut λόγος rationes ipsas, εὐθύναι earum calculos & probationes significant. *Budæus.*

P. 15. l. 9. ἔτιςιν] Nullam adhuc Demosthenis orationem sive defensionem exposuit adversarius. Quare igitur ἔτιςιν dixit? Nimirum, *Mos erat*, ait Æschines,

sam : si quid aliquis electus ex plebiscito gerat, id non magistratum esse, sed curationem quandam & ministerium : magistratus autem illos esse dicent, quos Thesmothetæ in Thesei fano fortitò distribuant ; eos item, quos populus in comitiis suffragio creare solet, ut imperatores, ut equitum magistros, cæterosque id genus magistratus ; reliqua verò omnia negotia esse duntaxat, ex plebiscito mandata. Ego verò istorum orationi legem vestram opponam, quam eo consilio tulistis, ut hujusmodi commenta præcidantur ; in qua disertè scriptum est : “ Magistratus,” inquit legislator, “ qui “ populi suffragio creantur ;” (uno omnes vocabulo complexus, cunctosque eos edicens esse MAGISTRATUS, quos populus suffragio creat) “ & publicis operibus præfectos ;” (est autem Demosthenes curator muris reficiendis, maximo præfectus operi)

schines, ut qui honores hos detulerint contra legem, præ pudore decretis suis adjicere solerent solennem clausulam, ΕΠΕΙΔΑΝ εὐδυνὰς δῶ. De qua re nonnulla addidit. Jam vero Ctesipho aliâ viâ aggreditur : aliam & prorsus diversam adornat orationem. Adeò non adjecit istam condicionem de futuro, ut etiam contendet hunc non esse Magistratum. Taylor.

operi) “ & omnes quotquot aliquid quod
 “ civitatis sit, tractant ultra triginta dies ;
 “ & quicumque tribunalium præfecturas
 “ susceperint ; (omnes autem operibus præ-
 fecti tribunalis suscipiunt præfecturam :)
 quid hos jubet facere ? non obire ministeri-
 um, sed “ **MAGISTRATU FUNGI**, postquam
 “ in foro judiciali approbati sint : ” siqui-
 dem ne ii quidem quibus sortitò magistra-
 tus obvenire, nisi spectati priùs & approba-
 ti sint, magistratum gerunt : jubet etiam
 eos, quemadmodum & alios magistratus,
 apud

P. 16. l. 10. διαχειρίζεσσι τι τῶν τῆς πόλεως] h. e. τῶν
 δημοσίων χρημάτων, qui pecuniæ publicæ aliquam par-
 tem administrant : non, qui publicum aliquod munus
 obeunt. Infra §. 12. Ως τοίνυν καὶ—τὰ δημόσια χρήματα
 διαχειρίζε—

Ibid. l. 12. ἡγεμονίας δικαστηρίων] *Fori alicujus judi-
 cialis præfecturam*. Nemo ad ullam Reip. Atheni-
 ensis partem vel levissimam accessit, nemini munus
 aut officium aliquod demandabatur, cui non simul
 mandata erat Jurisdictio. Cum igitur infinitæ co-
 ram domesticis his tribunalibus causæ privatæ discep-
 tarentur, hinc factum est, ut unusquisque Athenien-
 sis ex teneris fere unguiculis iudex fieri didicerit.
 Quam populi istius indolem facetè tangit Lucianus
 in Icaro Menipp. Καὶ ὁ Φοίνιξ δὲ ἐνεπορεύετο, καὶ ὁ Κίλιξ
 ἐλθέειν, καὶ ὁ Λάκων ἐμαστιγύετο, καὶ ὁ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΔΙ-
 ΚΑΖΕΤΟ. *Taylor.*

apud scribam & ratiociniorum præfectos in tabulas referre rationes. Hæc ut a me verè dici constet, ipsæ vobis leges recitantur.

L E G E S.

8. Cum igitur, Athenienses, quos legislator magistratus appellat, isti negotia & curationes nominârint, vestrum est hanc legem recordari & eorum opponere impudentiæ: subjicere eis denique, neutiquam vobis acceptum fore malitiosum cavillatorem, qui se verborum captionibus leges eversum putet; sed quò quisque linguâ melior sit, qui legibus contraria scribit, eò graviores vestram sensurum iracundiam. Oportet enim, Athenienses, idem loqui legem & oratorem; ubi verò aliam vocem lex, aliam orator mittit, secundum legis æquitatem ferenda sententia est, non dicentis impudentiam.

9. Jam de illâ, quam Demosthenes inexpugnabilem ait, ratione, pauca præmittam.

P. 17. l. 20. πρὸς δὲ τὸν ἄφικτον] Contra primum Caput Generale totius quæstionis (vide Argum. hujus) duplici ratione militat Demosthenes. *Primum*,

hoc

tam. Dicit enim iste, Ego muris reficiendis curator sum—fateor—sed minas centum largitus sum civitati, atque opus inde amplius multò effectum est : cujus igitur rei mihi ratio referenda est ; nisi forte & benevolentiae sit ratio aliqua referenda ? Adversus eum autem prætextum audite me paucis, quàm æqua & utilia sim dicturus. In hac enim tantâ & tam veteri republicâ, nemo est eorum qui ad remp. quomodocunque accesserint, qui referendarum rationum iudicio sit solutus : idque vos iis edocebo primùm, quæ plerisque mira videantur. Cujusmodi est, quod Sacerdotes, mares feminasque, lex rationibus reddendis subjicit, & generatim omnes, & unumquemque sigillatim, qui duntaxat honorarium aliquod accipiunt, & vota pro vobis diis faciunt : idque non privatim tantùm, sed communiter etiam totas familias,

Eumol-

hoc non esse Magistratum, sed Curationem. Id jam absolutum est. [Resumitur tamen infra §. 13.] *Deinde*, contendit se de suo largitum esse, non accepisse a rep. et absurdum esse rationes exposci benevolentiae & liberalitatis. Id ab hoc loco ad § 10. Orator noster disputat, quantum valeat. *Taylor.*

Eumolpidas, Cerycas, et reliquos omnes. Rursus Trierarchos rationem reddere lex jubet, qui neque publica tractarunt, neque è vectigalibus vestris multum suffurati, exiguum verò quiddam numerantes, largiri se de suo dicunt, cum vestra vobis restituant, sed qui citra controversiam patrimonialia sua vestri studio insumpserunt. Neque verò trierarchi soli, sed maxima omnium quæ in civitate sunt concilia, judiciorum suffragium subeunt. Primum enim Areopagiticum Senatum jubet lex rationes suas apud præfectos ratiociniorum referre, illosque maximarum & gravissimarum causarum arbitros vestro subijcit suffragio. Nunquamne ergo coronabitur
Senatus

P. 18. l. 19 Εὐμολπίδας καὶ Κήρυκας] Duæ erant familiæ Athenis, sacrorum quæ quotannis Cereri & Proserpinæ fierent, ministri atque custodes. De his plura apud *Tourellium*.

P. 19. l. 15. ἐκ ἅρα φανερωθήσεται] Sensus est,
“ E iam lex concilium Areopagiticum complectitur,
“ gravissimosque eos magistratus vestro examini sub-
“ jicit. Quid ergo? inquit aliquis: Quantum vi-
“ deo, rationes tum erunt reddendæ, ubi cessat
“ Magistratus. *Iste autem, cum solus omnium in hac*
“ *civitate sit perpetuus,* Nunquamne ergo coronabi-
tur

Senatus Areopagiticus ? *Non* — neque enim hoc illis patrium, aut usitatum est. Non ducuntur studio honoris ? Ducuntur sanè. Verùm non satis habent, si quis apud eos nemini faciat injuriam ; sed si quis deliquerit, castigant : vestri autem oratores licentiâ efferuntur. Præterea Senatum Quingentorum legislator referendis rationibus fecit obnoxium ; atque iis, qui rationes nondum retulerunt, usque adeò diffidit,

“ tur Senatus Areopagiticus ? *Noh.* Ea est enim
 “ condicio officii, ut coronari non possint : ii mores
 “ patrii. Quid ergo ? non ducuntur studio hono-
 “ ris ? num omnis extincta est laudis & bene meren-
 “ di cupido ?” Hucusque mentem Oratoris evolvit
 & illustravit Taylorus : sequitur autem,

Ibid. l. 18. ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν] Qui locus nescio an non magis etiam explicatione indigeat, quàm is qui proximè præcedit. “ Quid ergo ? dicit aliquis :
 “ non ducuntur studio honoris ? Ducuntur sanè.
 “ Verum enimvero *virtutem ipsam propter se am-*
 “ *plexi*, non satis habent, siquis apud eos injuriam
 “ non facit : *majus aliquod postulant* : quòd si quis de-
 “ liquerit, in eum continuò animadvertunt. Vef-
 “ tri autem oratores licentiâ efferuntur : *utique illis*
 “ *non satis est, si delicta impunita ferant, nisi etiam*
 “ *præmia & coronas efflagitent.*” Omnino tale ali-
 quod supplementum desiderare videtur locus iste,
 nimis fortasse & indistinctè concisus.

dit, ut statim legum initio dicat, “ Magistratus, rationibus non relatis, ne peregrè proficiscitor.” Dii boni ! (exclamet aliquis) eòne quod magistratum gessi, non peregrè proficiscar ? Scilicet, ne interceptâ pecuniâ publicâ, aut negociis *malâ fide gestis*, in fugam te conjicias. Rursus eum, qui rationes debet, neque facultates suas consecrare finit, neque donaria templis suspendere, neque adoptari, neque

P. 20. l. 3. ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ ἀποδημῆσαι] Τὸ, ἀρχὴν, adverbii loco hîc sumit Taylorus, & omnino, *prorsus*, significare contendit: atque in eo quidem sensu constat locutionem hanc a scriptoribus Græcis crebrò fuisse usurpatam. Veruntamen nollem a receptâ interpretatione discedere, cum verba respiciam, quæ proximè sequuntur : Ὁ Ηράκλεις, ὑπολάβοι ἂν τις, ὅτι ΗΡΕΑ, μὴ ἀποδήμηση; ex ipsius enim Legis verbis, quod indignabundus ille objectat, peti verisimile est. Neque verò alteram illam Legem, ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανῆν, quam similiter exponit vir eruditus, *Rationibus reddendis obnoxium omnino nefas sit coronâ donari*, in isto sensu accepisse videtur, quisquis ille fuit, qui hujusce orationis scripsit argumentum, cum ita eam diversâ aliquantùm formulâ protulit, Μὴ ἐξοῖναι ὑπεύθυνον ΑΡΧΟΝΤΑ στεφανοῦν, neque ipse demum M. Tullius, qui in libro de opt. gen. orat his verbis eandem expressit : *Cum esset lex Atbenis, nequis coronâ donaretur in magistratu, priusquam rationes retulisset.*

neque testamentum facere, aliave permulta: uno ut dicam verbo, eorum, qui hoc iudicio tenentur, bona legislator in pignus arripit, donec civitati rationem retulerint. Esto: sed est, qui ex pecuniâ publicâ neque sumpsit quicquam neque insumpsit; ad aliquam tamen reip. accessit partem. Etiam hunc jubet lex rationes referre apud præfectos ratiociniis. Quo pacto tandem, qui nec sumpsit nec insumpsit quicquam, rationem reddet civitati? Lex ipsa subijcit ac declarat quæ scribenda sint. Jubet enim hoc ipsum tabulis inscribere, se nec sumpsisse quicquam è publico, nec insumpsisse. Omnino autem eorum, quæ in hac civitate sunt, nihil est, de quo non reddenda sit ratio, de quo non sit quærendum, quod non sit explorandum. Quæ ut a me verè dici pernoscat, ipsas audite leges.

L E G E S.

Cum igitur in hoc maximè se jactabit Demosthenes, dicetque se propter largitionem suam rationibus reddendis non esse obnoxium, illud statim ei opponite: Er-

C

go

go te, Demosthenes, finire oportebat ratiocinatorum præconem patrū illud & legitimum præconium usurpare, "Quis accusare vult?" Sinito disceptare tecum quemvis civium, an nihil sis largitus, sed de multis quæ accepta habes in murorum refectionem, pauca impenderis, cum decem talenta eo nomine a civitate accepisses. Ne tibi liberalitatis laudem rapito, neque calculos e iudicum manibus extorqueto, neque leges antecedere sed sequi

P. 21. l. 11. οὐκ ἔνι ἔχρησεν] Quanquam conjecturale illud quod statim insequitur, *firmamentum*, ὡς οὐκ ἐπιδεδωκεας, κ. τ. λ. temere videtur esse ab Æschine confictum, justissimis tamen principiis ea, quæ præ manibus est, innititur argumentatio. Quippe istud ipsum quod §. 5. expositum fuit, recurrat oportet incommodum, sicuti liceret in medio magistratu coronam sibi vindicare, ἀρπάζειν τὴν φιλοτιμίαν, eo nomine ac prætextu, quod insumptis iis quas de publico cepit pecuniis, propriis imple sumptibus opus sibi mandatum ultrò confecerat: namque hoc erat iudicium, ratiociniis præfectorum, excutere & definire. Neque verò hac Lege præclusa erant aut denegata sua præmia laudi, quod rhetoricè queritur Demosthenes §. 33. sed tantum usque eò dilata, dum constaret, utrum illa munificentia, an calliditas verius appellanda sit.

qui velis in rep. gerendâ. Hæc enim dominationem erigunt popularem.

10. Itaque adversùs futes, quos fingent isti, prætextus, hæcenus a nobis dictum sit. Revera autem referendis rationibus obnoxium fuisse Demosthenem, ubi scitum istud Ctesiphon rogavit, cum pecuniæ theatri, & murorum simul refectiioni præpositus esset, neutriusque magistratûs rationem reddidisset, ego jam vos ex tabulis publicis conabor edocere. Recita ergo mihi, quo prætore, quo mense, quo die, & in qua concione Demosthenes theatri pecuniæ curator sit electus, ut *intelligatis*, decretam ei coronam esse in medio magistratu. Recita.

SUPPUTATIO DIERUM.

Itaque si nihil ampliùs probaverim, jure tamen optimo damnaretur Ctesiphon. Neque enim cum accusatio mea, sed acta publica coarguunt.

11. Erat olim quidem, Athenienses, Custos a civitate delectus, qui in singulis tribuum imperiis rationes vectigalium populo referebat. Propter eam autem, quam apud vos Eubulus consecutus est, auctoritatem, ii quibus theatralis pecunia suffragio mandata erat, fungebantur quidem (ante legem illam Hegemonis) & Custodis magistratu,

P. 23. l. 5. Αντιγραφῆς] Is est, qui *contra scriptum* servat, quo eorum, quibus administer adjunctus est, errores fraudesve dirimantur. Duo autem erant apud Athenienses, ὁ τῆς βουλῆς, qui Coactorum (τῶν ἀποδίκτων) observator fuit; is sc. de quo hic loquitur Æschines: et ὁ τῆς διοικήσεως, cujus erat munus, rationibus Quæstoris primarii (ταμίου) contra scriptum fervare. Harpoc. *Custodem* vocat Cicero de lege agr. contra Rullum, ministrum quendam, qui in Comitibus munere fungebatur haud multum huic ab simili.

Ibid. 8. Εὐβελον] Hic est Eubulus ille Anaphlystius, quem laudat Plutarchus (loco a Cl. Taylora citato) in Polit. Præcept. eo quod, cum permultum apud cives suos gratiâ & auctoritate valeret, πῶς ἔχων ἐν τοῖς μάλιστα καὶ δυνάμει, neque se Græcorum rebus immiscuit, neque ad remp. suam administrandam accessit, sed suapte ingenio obsecutus, totum se ad Fiscum & pop. Ath. ararium adplicuit. In hujus igitur gratiam cum Quæsturæ Theatrali plures insuper alios magistratus

magistratu, & quæstorum simul & navalibus præfectorum muneribus; quin & armarii fabricationem & refectionem curabant viarum; denique totius fere civitatis administrationem obierunt. Neque hæc dico, quò eos aut incusem, aut reprehendam: sed illud vobis ostensum volo, latorem legis, si quis unius vel infimi magistratûs rationes referre debeat, nolle eum, priusquam rationes illas reddiderit, coronâ donari. Ctesiphon autem Demostheni, qui ad summam omnes Athenarum magistratus unâ gerebat, coronam decernere non dubitavit.

12. Jam muris eum reficiendis curatorem fuisse, cum iste hoc plebiscitum scripsit, & publicam tractâsse pecuniam, & irrogâsse multas, quemadmodum et alii magistratus, & fori judicialis principatum obtinuisse, harum ego rerum testes vobis ipsum Demosthenem & Ctesiphontem citabo. Nam Chæronda prætore, mensis Thargelionis die xxix, cum concio haberetur, scitum fecit Demosthenes, ut convocarentur

magistratus & ministeria adjecisset populus, quæ omnia simul accepta obiit Demosthenes, idcirco multò etiam magis rationibus referendis erat obnoxius.

carentur Tribus diebus secundo & tertio Scirrophorionis, eodemque scito præscript, ut ex unaquaque tribu deligantur mœnium reficiendorum curatores, & quæsttores. Prudenter sanè : nimirum ut certos homines haberet civitas inquisitioni obnoxios, a quibus esset sumptuum factorum rationem repetitura. Recita mihi decreta.

D E C R E T A.

13. Esto—verùm huic statim è contrario replicabit, sibi nec sorte, nec suffragio

P. 25. l. 2. ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει] Profiretur Æschines §. 10. se jam refutasse omne id, quod ad primum membrum accusationis infirmandum adduct poterat : Nihil egisse Demosthenem, ubi contendit, *Ea quæ gessit, non habere rationem magistratûs, sed ministerium esse quoddam & curationem* : Nihil egisse denuo, cum adfirmet, *se multa de suo esse elargitum.* HACTENUS, μέχρι δὲ το, inquit ille ibidem, *cauillationibus responsum esse volo, quas in medium adferent adversarii* ; ut verba Æschinis non inutiliter vertit Wolfius. Jam autem revolvimur eodem, & laborat oratio per totam hanc periodum usque ad §. 14. in actis agendis, nempe ut ostendat quod olim videbatur confirmasse, sc. *Munus istud, quoungebatur Demosthenes, Magistratum esse, non Procurationem.* Totus ille Locus, ut vocant Rhetores, conclusus est

&

gio Populi mœnium instaurationem obvenisse: et de hoc quidem Demosthenes & Ctesiphon orationem bene longam habituri sunt.

& absolutus. Neque hîc aliquid fere dicitur, quod non sit dictum prius, sc. inter *sectiones* 7 & 9. Adeo ut mihi aliquando in mentem venerit, Auctorem nostrum idem argumentum bis adornasse, πρὸς ἑαυτὸν ἀμειλλόμενον, (ut fieri solet) vel hanc periodum loco istius commodè substitui posse; præsertim cum ea adeo infeliciter ordiatur. Quod si turbæ fiant in iis locis, in quibus jam insistimus, & Rationes Oratoris susque deque habeantur, memineris aliter Demosthenem non ritè intelligi posse in Responsione, ubi ait, §. 33. Τῶν μὲν ἐν λόγων, οὗς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακυκλῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, &c. *Taylor.*

Haecenus vir doctissimus, & limati admodum iudicii. Et profectò *similia* prorsus hæc sunt iis quæ §. 7. protulerat Noster, eodemque spectant. (Adeoque jure quis fortasse Æschinis μέθοδον reprehendat, qui inter res consimiles diversum planè illud πρὸς τὸν ἄφυκτον Δημοσθένες λόγον (§. 9.) argumentum intrusit.) Neque tamen, *sectiones* 7. & 13. inter se diligentius conferenti, videbitur forsan Orator totam hîc insupfisse operam *in actis agendis*. Monuerat ille iudices (§. 7.) Demosthenem negaturum se esse Magistratum, quod ii soli Magistratus habendi sint, quibus *γραφῖ-ρα* in rep. administrandâ munia demandabantur, a Thesmothetis, vel a populo in comitiis convocato, solenniter electi: sibi, mœnibus reficiendis præfecto

sunt. Vera autem oratio & brevis & perspicua erit, quæque citò istorum dissolvat fallacias. Pauca tamen imprimis hac de re præfabor. Tria sunt *apud nos*, Athenienses, magistratuum genera: ex quibus unum, omnibusque notissimum est eorum, qui sorte aut populi suffragio creantur. Alterum,

præfecto, non magistratum, sed curationem quandam temporariam obvenisse. Ei igitur commento Legem opposuit, quæ expressè declarat, “ omnes “ eos *Magistratus* esse, qui publicis operibus præ- “ sunt, qui munus publicum obeunt ultra xxx dies, “ vel qui tribunalium præfecturas susceperint:” cumque hæc omnia in Demosthenem caderent, reliquum erat eum revera esse Magistratum, rationibus referendis obnoxium. Ναί. Estq̃ sanè, inquit Æschines: ἀλλ’ ἀντιδιπλῆκει πρὸς τὸτο, sed adversus hæc moras nectens replicabit, munus illud quoungebatur ideo non esse magistratum, quòd sibi neque sorte neque suffragio demandatum esset a *populo universo*; ὑπὸ τῷ δήμῳ: emphaticè enim hæc verba sumenda sunt, uti optimè annotavit Tylor, qui & *novam* hanc Demosthenis argumentationem ita elucidat. “ Cogebatur aliquando populus in concione universus, “ ubi leges sciscere, magistratus deferre, &c. potuit. “ Cogebatur aliquando in concionibus Tribulibus, “ ubi illa fieri non consueverunt, neque poterant. “ Jam constat ex §. 12. totius populi, Chæronda Præ- “ tore, habitam esse concionem, in qua latum erat “ decretum, Demosthene ipso suadente, ut Tribus “ singulæ

terum, qui aliquid, quod ad civitatem pertinet, ultra triginta dies tractant, quique publicis operibus sunt præfecti. Tertium verbis legis expressum est, “ Et si qui
“ alii

“ singulæ, Tribulibus suis congregatis, nonnullos
“ ex ipsorum numero designarent ad certa officia
“ obeunda. Me, inquit Demosthenes, cum ad ea
“ excitavit Tribus mea, quæ Magistratum deferre
“ non potuit; (hoc enim Populus solus) Ministerium
“ quidem potuit; hac lege, sc. de *magistratibus*
“ coronandis, non concludor. Non mihi detulit
“ Populus ἀρχὴν, sed Tribus ἐπιμέλειαν.”

Itaque cum in §. 7. ex legis verbis planum fecerat Æschines, munus illud quo functus est Adversarius, etiamsi in gravioribus & statis reip. imperiis non esset numerandum, Magistratum tamen esse, non Ministerium : nunc porro ejusdem legis adminiculo demonstrat, naturam ejus nequaquam immutatum iri, sed revera Magistratum esse Demosthenem, licet αἰρετός sit, a Tribulibus electus, non a Populo universo. *Ill*a ex naturâ officii, *hæc* ex eorum qui eligunt conditione, cavillatio petita est.

P. 25. l. 7. ὁ δὲ γενόμενος] Id est, *vera* & *legitima* argumentatio : quo sensu Demosthenes infra §. 30. τὸ ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΝ τιθέναι dixit. Casaubonus, qui (Animadv. in Athenæum, p. 753.) veram hujus vocis significationem persensit, lapsus est in nomine Auctoris, cum pro Æschine Demosthenem citavit. Rejicienda ergo Wolfii aliorumque correctio, ὁ δὲ γὰρ ἐμὸς.

“ alii delecti in foro *aliquo* judiciali præ-
 “ fecturam susceperint, ii quoque, post-
 “ quam spectati fuerint, magistratu fun-
 “ gantur.” Jam si demantur magistratus,
 qui populi suffragio & qui forte sunt cre-
 ati, superest ut ii, quos tribus & trientes
 tribuum & municipia ex suis deligunt ad
 pecuniam publicam tractandam, sint
 “ delecti magistratus:” id autem fit,
 quando, uti nunc, tribubus aliquid man-
 datum fuerit, sive sint fossæ egerendæ, si-
 ve triremes fabricandæ. Quæ verè a me
 dici, ex ipsis legibus cognoscetis.

L E G E S.

In memoriam igitur revocate, quæ mo-
 dò diximus, latorem legis jubere eos, qui
 ex tribubus delecti sint, postquam in judi-
 ciali foro probarentur, MAGISTRATU fun-
 gi: atqui Tribus Pandionia Demosthe-
 nem magistratum & mœnium instaurato-
 rem delegit; quin ad eam rem paulò mi-
 nus decem talentis ex ærario habet. Jam
 verò

P. 26. l. 17. *ἐκ τῆς διοικήσεως*] Perperam exponunt
 Interpretum plerique, *curationis nomine*. Atheni-
 enses, teste Sigonio, pecuniam publicam in tres par-
 tes

verò alia lex vetat magistratum, ante rationes relatas, coronari: vos autem jurejurando adacti estis sententiam ferre secundum leges: at orator iste decrevit, hominem rationibus reddendis obnoxium esse coronandum, neque illud adjecit, "posteaquam rationes reddiderit." Ego verò crimen plebisciti contra leges facti tum legum, tum decretorum, tum adversariorum testimoniis evinco. Quo tandem pacto apertiùs quisquam demonstrare possit, hominem legibus inimicissima scripsisse?

14. PORRO & coronæ prædicationem cum in scito suo jubere contra leges fieri,
id

tes distribuebant, nempe χρήματα στρατιωτικά, θωρικά, καὶ τὰ τῆς διοικήσεως: illæ ad bellicos sacrosque usus, hæc ad civiles tantum destinabatur. Ex hac igitur Ærarii parte Demosthenes decem talenta acceperat ad muros reficiendos. Ita Dinarchus adv. Demosthenem, p. 100 (Steph.) Συσκευασάμενος ΤΗΕ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ὀκτὼ τάλαντα.

P. 27. l. 8. ΩΣ τοίνυν] Hoc Incisum, quod definit §. 19. complectitur partem secundam Quæstionis: scil. tractat de lege qua cavetur "μηδενὰ στεφανῶν ἐν τῷ

id quoque vos edocebo. Lex enim disertè jubet, si quem coronâ donet senatus, ut in curiâ prædicetur; sin populus, in concione: alibi verò nusquam. Recita mihi legem.

L E X.

Præclara sanè lex ista est, Athenienses. Neque enim, opinor, censuit legislator oratorem decere, se apud externos magnificè jactare, sed fatis habere, si in urbe a populo ornatur, neque in præconiis quæstum aucupari. Atque ita quidem lator legis: Ctesiphon autem quomodo? Recita decretum.

D E C R E T U M.

Auditis, Athenienses, jubere legislatorem, ut qui a populo coronâ donetur, de eo apud populum, in Pnyce, concione habitâ, præconium fiat; alibi vero nusquam: at Ctesiphon in theatro; non legibus modò spretis, sed etiam loco commutato;
non

τῇ θεάτρῳ." Hic ostenditur, Legem, quam Demosthenes producet de coronis & præconiis theatralibus, ad hanc causam non pertinere. *Taylor.*

non Atheniensibus ad concionem convocatis, sed novis tragœdis fabulas agentibus; non coram populo, sed spectantibus Græcis, ut nobis conscii sint, quali nos viro honorem habeamus.

15. Cum igitur tam apertè legibus contraria scripserit, conjunctis cum Demosthene viribus technas quasdam legibus intendet, quas ego vobis indicabo & prædicam, ne imprudentes in errorem inducamini. Negare enim isti non poterunt, quin leges vetent, ne is quem populus coronet, extra concionem prædicetur: adducant verò, qua se defendant, legem Dionysiacam, ejusque partem quandam citabunt,

P. 29. l. 5. Διονυσιακὸν νόμον] Ea lex, quantum colligere licet ex iis ejus partibus, quas uterque in medium attulit Orator, prout illas ad rem suam facere videbat, (neuter enim integram citavit) ita fere se habuit :

Οσες γεφανῶσί τινες τῶν Δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν γεφάνων ποιῆσθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάστος τοῖς ἰδίοις Δήμοις.

Demosth. § 36.

Μήτε οἰκέτην ἀπελευθερῶν ἐν τῷ Θειάτρῳ, μήτε ὑπὸ τῶν φυλιτῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι γεφαινέμενος, μήθ' ὑπ' ἄλλῃ μηδενός· ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν Κήρυκα. Æsch.

§. 17.

Εὰν

bunt, quò auribus vestris abutantur ; legem denique proferent nihil ad hoc iudicium pertinentem : dicentque, duas esse in civitate de præconiis receptas leges ; unam, quam ego nunc profero, disertè ventantem, de eo quem populus coronâ donet, extra concionem prædicari : alteram autem dicent esse legem huic contrariam, quæ coronæ prædicationem in theatro, tragœdis fabulas agentibus, fieri permittit, “ modò id sciverit populus.” Ex hac igitur lege dicent decretum tulisse Ctesiphontem.

16. Ego verò adversùs istorum captiones leges vestras patronas advocabo, quod mihi per totam quidem accusationem summo studio est. Nam si hoc verum est, si talis in rempublicam vestram consuetudo irrepsit, ut leges irritæ inter ratas sint adscriptæ, & binæ de eâdem re inter se pugnantes, qualem tandem eam dicat aliquis esse rempublicam, in qua leges eadem facere & non facere jubeant ? Verùm ista
non

Εὰν μὴ τις ὁ Δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ Βουλὴ γίγνηται τότε δὲ εἶναι ἐν τῷ Θεάτρῳ, Διονυσίοις, ἀναστροφείσθαι. Τὸν δὲ γίγαντον ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς. Demosth. Æsch. locis cit.

non ita se habent, & absit ut vos unquam ad tantam legum confusionem prolabamini; neque hæc sunt a legislatore, qui popolare imperium constituit, neglecta: quin disertè imperatum est Thesmothetis, ut leges quotannis in publico *tabulario* corrigant, cum diligenter inquisiverint; & considerent, utrùm lex legi contraria obtineat, aut irrita inter ratas, aut sicubi plus quàm una sit de qualibet re perscripta. Quòd si quid hujusmodi deprehenderint, jubet eas in tabulis descriptas pro x heroum statuis proponi: Prytanes verò concionem habere, *programmatis suo titulum* NOMOTHETIS inscribentes: tum Præsidum Præfectum

P. 30. l. 15. ἐν τῷ δημοσίῳ] Eruditissimus Wolfius vertit *publicè*. Ego existimo intelligi *publicum tabularium*, τὸν οἶκον, ἐν ᾧ οἱ δημόσιοι χάρται ἐκείντο, ut loquitur Ulpianus ad hæc Demosthenis verba in eâ oratione quæ est περὶ εἰρήνης, (§. 46.) ὅτι καὶ γράμματα ἔχον ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα. In illâ autem domo conveniebant Thesmothetæ, correcturi leges, quia ibi publicè adservabantur. *Petit. LL. Att. l. 2. tit. 1.*

P. 31. l. 1. ἐπηγράψαντας Νομοθέτας] Alii aliter vertunt: solus autem Sigonius mihi visus est, quid sibi vellent hæc verba, intellexisse. Moris utique fuit (quemadmodum testatur Pollux VIII. 95.) ut antequam

fectum populum in suffragia mittere, & leges alias abrogare, alias retinere, ut una sit lex, non plures, de unaquaque re. Recita mihi leges.

L E G E S.

Si igitur vera essent, Athenienses, quæ ab iis dicuntur, duæque de præconiis leges extitissent, aliter (opinor) fieri non potuisset, quin a Thesmothetis deprehensæ fuissent, & a Prytanibus Nomothetarum judicio

quam concio cogeretur, Prytanes libellum seu πρόγραμμα publicè affigerent, quo omnibus in concionem venientibus pateret, quâ de re essent consulendi. Ei libello adscribere solebant *titulum* quendam, qui rem propositam breviter indicaret: quod vel ex eo facile colligatur, quod dixit Demosthenes in oratione de ementitâ legatione; καὶ τοῦ, ὅταν ᾖ ΚΗΡΥΞΙ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΙΑΙΣ προεγγραμμένον. Cum igitur concio de Legibus emendandis indicenda esset, Prytanes programmati suo titulum ΝΟΜΟΘΕΤΑΣ vel ΝΟΜΟΘΕΤΑΙΣ inscriptum præferebant.

Ibid. l. 14. τοῖς Νομοδέταις] Jus veterum legum abrogandarum, novarumque instituendarum, non universæ concioni, sed meliori populi parti tributum fuit, qui Νομοδῆται sunt appellati. Sorte ex universo populo legebantur; & jurejurando Heliastico ob-

stricti

P. 3
20. vo

cio traditæ ; et sic altera ex legibus tolleretur, vel ea quæ præconium fieri *extra concionem* permetteret, vel ea quæ vetaret. Cum autem nihil tale factum sit, apertè nimirum constat, eos non tantùm quæ vera non sint affirmare, sed etiam quæ ne fieri quidem ullo modo possint.

17. Verùm unde hoc mendacium eruerint, ego vos docebo, si priùs, quas ob causas leges de præconiis theatralibus latæ sint, exposuero. Cum ludi tragici urbani fierent, alii, re a populo non impetratâ, prædicandum curabant se coronâ donari a tribulibus, alii a popularibus, nonnulli etiam, silentio per præconem factò, servos suos libertate donabant, Græcosque manu-
missionis

stricti Legum cognitioni operam dabant, eoque nomine mercedem accipiebant. *Sigon. Rep. Ath. II.* Eorum numerus non certus fixusque videtur fuisse, sed pro re natâ a Prytanibus constitutus. Timocrates legem rogaturus tulit, ut Nomothetæ legerentur mille & unus : quod pro hac tantùm vice factum fuisse locus ipse declarat, apud Demosth. in Timocrateâ, p. 777. Ed. Wolf.

P. 32. l. 3. τῶν ἐν ἄρχῃ] De his consule Potter. II. 20. voce Διορύσια.

missionis illius testes adhibebant. Et quod omnium erat invidiosissimum, quidam apud exteras civitates hospitia consecuti, perfecerunt ut præconium fieret, se a populo, putà fortasse Rhodio, vel Chio, vel alio quocunque, virtutis ergò & fortitudinis, coronâ donari. Atque hæc non ita agebant, quomodo ii qui a senatu vestro, vel a populo coronantur, re a vobis impetratâ, & cum plebiscito, postquam magnam a vobis iniverint gratiam; sed ipsi sibi *honorem* præripientes, absque decreto vestro. Eâ porro ratione fiebat, ut spectatores, & ludorum præfecti, & histriones inturbarentur; qui autem in theatro prædicabantur, majorem honorem conse-

P. 32. l. 10. προξενίας εὐρημένοι ἐν ταῖς ἑξὼ πόλεσι.] Hoc est (uti rectè interpretatur *Francis*) πρόξενοι ὄντες ταῖς ἑξὼ πόλεσι. *Proxenus* autem alicujus civitatis dictus est, qui hospites inde ad suam civitatem publicè advenientes excepit, iisque hospitium, congressum Populi, & sedes in Theatro procuravit. *Pollux* III. 59.

Ibid. l. 19. πολλὴν χάριν καταθέμενοι] *postquam magnam a vobis iniverint gratiam*: præclara in vos beneficia contulerint. Non, *eam rem in magni beneficii parte numerantes*, quomodo multi interpretantur. Vide Steph, Th. Gr. III. 1501. & IV. 350.

consequerentur, quam ii quibus coronam donavit populus. His enim locus erat certus constitutus, concio scilicet, in quâ essent coronandi, atque interdictum erat, ne uspiam alibi proclamarentur; de iis verò coram universis Græcis erat prædicatum: ac illi quidem cum decreto, vobis annuentibus; hi autem absque decreto. Hæc cum legislator quidam animadvertisset, legem rogat, nihil cum lege de iis qui a populo coronantur commune habentem; neque eâ abrogatâ (non enim concio turbabatur, sed theatrum:) neque lege suasâ prius receptis legibus adversâ (non enim fas est:) sed de iis *illam tulit*, qui sine vestro decreto coronâ donarentur a tribulibus aut popularibus, de iis, qui servos suos manumitterent, de coronis denique hospitalibus: ac disertè vetat, “ne quis in
 “Theatro servum manumittat, neve de iis
 “præconium fiat, quos tribules, aut polares, aut alii quivis coronâ donent;
 “alioqui infamiâ notari *jubet* præconem.”

18. Cùm igitur iis, qui a senatu coronantur, curiam designârit in quâ prædicentur; iis qui a populo, concionem; de

iis autem, qui a tribulibus aut popularibus *honestantur*, præconium fieri vetuerit in ludis tragicis, ne quis coronas & præconia tanquam stipem corrogans, falsâ meritorum famâ perfruatur: vetuerit insuper in lege, ne ab ullo alio prædicetur; exclusis senatu, et populo, et tribulibus, et popularibus: hæc inquam ubi demseris, quid reliquum est præter hospitales coronas? Quæ verè a me dici, magno vobis argumento, ex ipsis deprompto legibus, ostendam. Ipsam enim auream coronam, quæ in theatro in urbe promulgetur, Minervæ sacram lex esse jubet, ademptam ei qui coronatur. Enimvero quis vestrûm tantæ illiberalitatis damnare aufit populum Atheniensem? Non modò enim civitas, sed ne privatus quidem quisquam tam parùm esset generosus, ut quam ipse donaverat coronam, eodem tempore promulget, auferat & devoveat. Sed eò nimirum quòd hospitalis est corona, etiam fit consecratio, ut ne cuius animus, dum alienam benevolentiam pluri quam patriam faciat, corrumpatur. At non eam, quæ in concione prædicatur, coronam quisquam consecrat, sed

P. 35. l. 5. *μὴ γὰρ ὅτι*] Ellipsis est, quam ita suppleas: *μὴ γὰρ οἴμαι τις ἀν, ὅτι* —

sed liberè possidere licet ; ut non is tantùm *qui accepit*, verùm etiam ipsius posterì, monumentum illud domi asservantes, nunquam animos habeant a populo alienos. Hâc etiam de causâ adscripsit legislator, ne extera corona in theatro a præcone promulgetur, “ nisi populus sciverit,” ut ea civitas, quæ vestrùm aliquem coronâ donare velit, missis legatis, id a populo petat ; adeoque is, de quo prædicetur, majorem gratiam vobis habeat, quam iis qui coronam dederunt, quòd eam promulgari permiseritis. Ac me vera dicere, ex ipsis legibus accipite.

L E G E S.

Cum igitur vos decepturi dicent, adscriptum esse legi, licere aliquem coronâ donare, “ si populus sciverit,” facite vobis in mentem veniat subjicere : Ita sanè, si qua te alia civitas coronarit ; sin populus Atheniensis, designatus tibi locus est, ubi id fieri oporteat : interdictum tibi est, ne extra concionem prædiceris. Nam ea verba “ alibi autem nusquam” quid sibi velint, totum diem dicas licet : nunquam certè ostendes te decretum scripsisse legibus consentaneum.

19. RESTAT nunc mihi accusationis pars, in qua plurimum studii colloco. Ea porro est Causa, propter quam istum coronâ dignum arbitratur *Ctesiphon*. Ita enim in decreto scribit, " Et præconem in " theatro coram Græcis pronuntiare, Demosthenem a populo Atheniensi coronâ " donari, virtutis ergô ac fortitudinis, et," quod est omnium maximum, " quia illa " & dicere & facere non desistat, quæ " populo sunt utilissima." Jam verò simplex omnino in posterum mihi erit oratio, vobisque audientibus intellectu ac iudicatu facillima. Me enim qui accuso, scilicet, ostendere oportet, falsas esse laudes, quæ Demostheni tribuuntur, eumque neque optima dicere unquam cœpisse, neque jam in iis agendis, quæ civitati profunt, perseverare. Quòd si hæc evicero, jure nimirum causâ cadet *Ctesiphon* : omnes enim leges vetant, ne quis in decretis publicis falsa perscribat. Reo autem hujus contrarium est ostendendum. Vos nobis eritis eorum quæ utrinque dicentur iudices. Atque ita quidem se res habet :

20. Enim-

P. 37. l. 12. *κρίναι ὑμᾶς*] i. e. *εἰς ἄλλος κρίναι δι' ὑμᾶς*. Stephanus.

20. Enimvero totam Demosthenis vitam excutere, longioris ego orationis opus esse arbitror. Quid enim nunc ista commemorem, quæ illi in actione vulneris acciderunt, cum in Areopagum citavit Demomelem Pæaniensem, consobrinum suum; utque *ipse sibi* caput inciderit? Quid ea, quæ in Cephisodoti præfecturâ, classe in Hellespontum profectâ, *contigerunt*? quo tempore Demosthenes, cum unus esset ex trierarchis, et suâ nave ducem circumveheret, unâ cum eo vesceretur, sacrificaret, libaret; eumque honorem, propterea

P. 38. l. 11. τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν] *cum ipsi sibimet vulnus in capite inflixit.* Brodæus.

Ibid. l. 12. Κηφισοδότου] Hunc ad cōhibendum Cerfobleptem totius Thraciæ regnum affectantem, in Hellespontum cum classe miserunt Athenienses. Consensâ nave, cui Demosthenes Trierarchus præfuit, ad Alopeconnesum navigavit, ibique a Charidemo duce deceptus & inopinatō oppressus, imperium Thraciæ Cerfoblepti icto sædere concessit. Irati ergo Athenienses sædus abnegârunt, et Cephisodoto, imperio exuto, mulctam quinque talentum imposuerunt: quin & per tria tantum suffragia stetit, quin capitis damnaretur. *Demostb.* adv. Aristocratem. *Harpocr.* Vide etiam *Leland.* Vit. Phil. I. §. 2.

terea quòd paternus ei amicus erat, consequeretur : non dubitavit tamen, cum is læsæ majestatis reus in judicium capitis esset adductus, accusatorem sese ejus profiteri. Quid ea, quæ ipsi cum Midiâ *intercesserunt* ? quid colaphos, quos in orchestrâ choro præfectus accepit ; utque & injuriam sibi factam, & populi simul judicium damnatorium, in templo Bacchi contra Midiam pronuntiatum, triginta minis vendiderit ? Hæc igitur atque alia his similia rectè mihi videor esse silentio præteriturus, non quòd aut vos prodere, aut causam hanc indulgenter velim remittere ; sed quòd verear, ne mihi statim ita occurratis, me vera quidem dicere videri, sed antiqua jam & usquequaque confessa. Atqui, Ctesiphon, cujus summa flagitia ab auditoribus ita cognita sunt & comperta, ut accusator non falsa dicere, sed vetera & pervulgata videatur, utrùm eum
aureâ

P. 38. penult. *Μειδῶν*] Quem Demosthenes, quòd sibi Chorego in Bacchi Theatro alapam impeggerat, habitâ eâ quæ extat oratione, reum peregit, grandemque ab eo multam judicio populi exegit : quam postea tamen, hominis opes & potentiam veritus, acceptis ter millibus drachmis, remisit ; quemadmodum scribit in Demosthenis vitâ Plutarchus.

aureâ coronâ donari, an vituperari convenit? te verò, qui & falsa & legibus contraria scribere ausus sis, utrùm judiciorum authoritatem contemnere oportet, an civitati pœnas dare?

21. De publicis autem criminibus planius eloqui conabor. Siquidem audio Demosthenem, cum ad eos dicendi vices redierint, quatuor apud vos tempora præterita enumeraturum, quibus ipse remp. administravit. Quorum unum quidem (ut ego accepi) idque primum recenset, quo de Amphipoli bellum cum Philippo gerabamus: id autem tempus definiit pace illâ & societate factâ, quam decreto sanxit Philocrates Agnufius, et iste ipse cum eo conjunctus, uti ego ostendam. Secundum fuisse tempus ait, quo pacem habebamus, nimirum ad eum usque diem, quo pace qua utebatur civitas diremptâ, idem iste orator bellum decrevit. Tertium verò, cum bellum gessimus, usque ad infelicem illum in Chæroneâ conflictum. Quartum denique, in quo nunc versamur. His igitur enumeratis, me (ut audio) appellaturus est, & rogaturus, utrius horum quatuor temporum eum incu-

sem,

fem, & quando eum, quæ populo utilissima sint, in rep. administrandâ gessisse negem. Quòd si respondere nolim, sed oculos obduxero et aufugiam, ait se accessurum, ac integumentum meum revulsurum, abreptum denique ad suggestum, vi me coacturum ut respondeam. Ut igitur nec iste ita viribus confidat, et vos præmoneamini, et ego tibi, Demosthenes, coram iudicibus respondeam, reliquisque civibus qui foris circumstant, et coram Græcis quibus curæ fuit huic iudicio interesse (video autem non paucos adstare, sed tot quot nemo unquam meminit ad ullam causam publicam convenisse :) respondeo, me omnium eorum quatuor temporum, quæ tu distinguis, te incusare. Quòd si dii voluerint, si iudices paribus nos animis audierint, si demum ipse, quæ te admisisse scio, memoriâ consequi potuero, omnino me iudicibus ostensurum confido, salutem civitati deos primum immortales attulisse, deinde eos, qui reipub. negotia prudenter humaniterque gesserunt; calamitatum verò omnium unum Demosthenem autorem extitisse. Et hunc quidem orationis ordinem persequi instituo, quo eum usurum esse accipi: dicam-

dicamque primùm de primo tempore ;
deinde de secundo ; tum de eo quod or-
dine proximum est ; postremò, de hoc re-
rum statu in quo nunc versamur.

22. AD EAM igitur me pacem refero,
quam tu & Philocrates decrevistis. Vobis
enim licuisset, Athenienses, priorem illam
pacem unà cum communi Græcorum con-
cilio facere, si certi homines vos essent
passi legatos operiri, quibus eo tempore in
Græciam missis *omnes* cohortabamini, ut
adversus Philippum communi Græcorum
concilio interessent : licuisset & processu
temporis ultro vobis delatum a Græcis im-
perium obtinuisse : hæc erepta vobis sunt
per Demosthenem & Philocratem, eorum-
que turpes corruptelas, quibus inducti con-
tra vestram remp. conjurârunt. Quòd si
vestrûm nonnullis, raptim hæc & dere-
pente audientibus, paulò incredibilior hæc
accidat

P. 42. penult. Ελληνικῷ συνδρίῳ] Eversâ tandem
Olyntho, Philippus universis Græcis terrorem inje-
cerat : quos igitur missis legatis Athenienses horta-
bantur, ut conventum indicerent Athenis habend-
um, in quo de communi omnium hoste oppugnand-
o consultarent. Dem. Æsch. π. παραπρ. Leland.
Vit. Philip. III. §. 1 & 2.

accidat oratio, ad ea quæ consequuntur ita animos attendite, quemadmodum cum de infumptis pecuniis post longum temporis intervallum ad rationes reposcendas sedemus. Nonnunquam utique falsas domo de rationibus opiniones adferimus: verum ubi eæ in summam collectæ fuerint, nemo nostrum adeo præfracto est ingenio, quin illud discedens fateatur & annuat esse verum, quodcunque ipsa rationum subductio evicerit. Ita etiam & nunc animos attendite. Si quis vestrum talem opinionem jamdudum comprehensam domo detulit, nihil unquam Demosthenem, coitione factâ cum Philocrate, pro Philippo dixisse; qui eo (inquam) animo est, is neque absolvat quenquam neque condemnet, priusquam audierit; neque enim id æquum est. At si me paucis auscultaretis & tempora commemorantem, et decretum, quod Philocrate socio scripsit Demosthenes, proferentem: si ipsa veritatis ratiocinatio Demosthenem implicatum coarguerit, complura cum Philocrate decreta de primâ illâ pace & societate conscripisse; per summum dedecus Philippo ejusque legatis adulatum esse, vestros autem legatos

lega
qu
con
tem
ciur
hæc
æqu
hi,
hoc
rem
tem
fitis.

2.
res
mitt

P. 4
Ita oli
nino r
gati a
ex §. §
Taylo
conten
" Mill
" bran
" rum
" ocul
" cisse

legatos non expectâsse; in causâ fuisse, quo minus resp. consentiente Græcorum concilio pacem faceret; *postremò* Cerfobleptem regem Thraciæ, amicum atque socium nostræ civitatis, Philippo tradidisse: hæc si vobis luculenter ostendero, rem æquissimam a vobis petam, fateamini mihi, per deos immortales, Demosthenem hoc tempore, quod e quatuor primum est, remp. non bene administrâsse. Inde autem ordiar, unde facillimè subsequi possitis.

23. Decrevit Philocrates, ut caduceatores huc & legatos de pace ac societate mittendi copia daretur Philippo. Scitum hoc,

P. 44. l. 13. τὸς παρ' ἐκείνῃ πρέσβεις οὐκ ἀναμένοντα] Ita olim semper edi solebat; cui tamen lectioni omnino reclamant fides historica: jam enim *aderant* legati a Philippo, neque poterant *expectari*; ut patet ex §. §. 23 & 28. Libens igitur in sententiam ivi Cl. Taylori, qui post primum illud πρέσβεις excidisse contendit ista, ΤΟΥΣ ΔΕ ΥΜΕΤΕΡΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΙΣ. "Millies, inquit, hac chordâ oberrant MSS. Librarius, inter describendum, non ad istarum duarum vocum [πρεσβεῖς—πρεσβεις] eam quam debuit, oculum conjecit; sed priori subjecit, quod subjecisse oportuit posteriori."

hoc, tanquam legibus aduersum, in jus vocatur : venit iudicii dies : accusabat Lycinus, qui dicam scripserat ; causam dicebat Philocrates ; patronus erat Demosthenes : absolutus est Philocrates. Post hæc subibat tempus, quo Archon erat Themistocles. Tum in curiam senator venit Demosthenes, neque sorte neque subfortitò *munus illud* consecutus, sed coitione factâ nundinatus, ut omnibus & dictis & factis Philocrati subserviret, quomodo res ipsa declaravit. Pervincit enim alterum decretum Philocrates, quo jubet decem legatos deligi, qui ad Philippum profecti, postulent ab eo, ut legatos de pace, plenâ potestate instructos, huc mandaret. Ex his unus erat Demosthenes : qui illinc reversus laudator pacis fuit, eademque atque reliqui legati renunciavit ; solus autem ex senatoribus decrevit, ut cum Philippi caduceatore & legatis foedus feriremus,

P. 45. l. 3. ἐν τῇ λαχὼν, οὐτὶ ἐπιλαχὼν] *Neque delectus sorte, neque suffectus.* Qui Senatores esse cupiebant, in sortem coniecti erant : deinde unicuique sorte ducto alterum *subfortiebantur* ; ut si prior quem fors tulerat, aut improbatus esset, aut mortuus, qui in ejus locum sufficeretur non deesset. *Harfocraton.*

P. 4
am ex
gestam

P. 4
Ita loq
14.) dix

mus, planè iis consentanea scribens, quæ decreverat Philocrates. Ille enim potestatem dedit, ut caduceatores huc & legati mitterentur ; hic cum legatis foedus icit. Jam verò ad ea quæ sequuntur, vehementer (quæso) animos attendite. Acta enim permulta sunt non jam apud cæteros legatos, a Demosthene postea mutatione facta per calumniam exagitatos, sed *seorsim* apud Philocratem & Demosthenem : (neque id mirum ; quippe qui unà legationem obierant, unà decreta fecerant :) primum, ut legatos, qui a vobis missi *Græcos* in Philippum concitabant, non expectaretis ; ne communiter cum cæteris Græcis, sed privatam cum eo pacem faciatis. Deinde, ut non pacem tantum, sed etiam societatem cum Philippo scisceretis : ut si qui fortè populo Atheniensi auscultaverant, ad summam adigantur desperationem, cum viderent vos, sibi quidem belli

li

P. 46. l. 13. *συκοφαντηθέντας ὑμῶν*] Cum uni etiam ex iis, Æschini, diem dixit, ob malè & infidè gestam legationem.

P. 47. l. 4. *τῷ πλῶδι τῷ ὑμετέρῳ*] *Reip. vestræ*. Ita loqui amant scriptores Attici. Suprà (p. 43. l. 14.) dixit, *τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον*.

li fufcipiendi hortatores effe, domi verò non modò pacem cum eo, fed et focietatem ineundam decreviffe. Postremò, ne rex Thraciæ Cerfobleptes fœdere contineretur, neve pacis ac focietatis effet particeps : jam autem exercitus in eum erat indictus.

24. Atque is quidem, qui hæc redimebat, nihil fecit iniqui ; nam priufquam facramenta & fœdera confirmarentur, non erat ei vitio dandum, fi fuis commodis ferviret : qui verò præfidia civitatis vendebant & cum eo communicabant, ii demum magnâ digni erant iracundiâ. Nam qui fe nunc Alexandri, tunc Philippi oforem fuiffe dictitat Demofthenes, qui hofpitium Alexandri mihi exprobat, decreto jubet, reipublicæ occafionibus interceptis, ut prytanes concionem habeant octavo die menfis Elaphebolionis, cùm Æſculapio facra fierent, et præludia agerentur ; in die feſto

P. 48. l. 5. καὶ ὁ προαγών] Proœmium intelligo ludorum, qui in honorem Bacchi poſteris diebus erant committendi. Et mecum facit diligentiffimus Interpreter Italus : *Quando ſi provavano i giuochi di Bacco.*

festo scilicet, quo nemo unquam meminit concionem haberi : causam prætendens, ut (inquit) simul atque advenerint a Philippo legati, populus quàm maturrimè consultet de legatis ad Philippum mittendis : ita eis, qui nondum aderant, legatis concionem præoccupavit, et tempora vestra intercepit ; rem denique acceleravit, ne cum cæteris Græcis, vestris legatis jam reversis, sed soli pacem faceretis. Post hæc, Athenienses, advenerunt a Philippo legati : vestri autem aberant, Græcos contra Philippum concitantes. Hic alterum etiam Demosthenes expugnat plebiscitum, quo decernit, ut vos non de pace solùm, verùm etiam de societate consilium capiat ; non expectatis legatis vestris, sed statim post Dionysia urbana, decimo octavo & nono mensis die. Ut autem me vera dicere intelligatis, audite decreta.

D E-

Ibid. l. 6. ἡ πρότερον εἰς αὐτὸς μέμνηται γινόμενῃ τῇ α] sc. ἐκκλησίᾳ. Lege etenim cautum est apud Athenienses, ne die festo habeatur concio aliis de rebus, quàm de iis quæ ad festorum religionem pertinent. *Demosth. adv. Timocratem. Petit. l. 1.*

Ibid. l. 11. τοῖς οὖν παρῶσι πρίσβισι] Ii autem erant Antipater, Eurylochus, & Parmenio.

E

D E C R E T A.

25. Cum igitur, Athenienses, præterierant Dionysia, habitæ sunt conciones : in priore quidem (die XVIII) recitatum est commune sociorum decretum, cujus summa ego capita breviter prædicam. Primum itaque decreverunt, ut de pace tantum consultaretis : societatis autem nomen præterierunt ; non quòd oblitì fuerint, sed quòd ipsam etiam pacem necessariam magis quàm honestam esse existimarent. Deinde prudenti remedio Demosthenis sordibus occurrerunt, atque decreto adscripserunt, ut cuilibet Græcorum liceret intra tres menses in eandem columnam cum Atheniensibus referri, eâdemque sacramenti & foederum communione contineri ; duas res maximas *eâ ratione* antè occupantes : primum quidem, spatium trimestre,

P. 49. l. 11. ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν] Lege cum Taylora, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ ἀνεγνώσθη δόγμα κοινόν τῶν συμμάχων : vel si mavis, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ (τῇ ὀγδοῇ ἐπὶ δίκᾳ) ἀνεγνώσθη δόγμα κοινόν, &c. Reliqua ex Glosâ irrepserunt.

Ibid. l. 14. ἐγὼ προεῖπὼ] *antequam a scribâ recitetur.*

tre, quod Græcorum legationibus satis esset, sumpsērunt ; deinde Græcorum benevolentiam civitati nostræ unā cum communi Græciæ confessu conciliārunt ; ut si fortè violarentur fœdera, nos neque soli neque imparati bellum gereremus : quæ nunc vobis culpā Demosthenis acciderunt. Me autem vera dicere, ipso decreto audito, perdiscetis.

DECRETUM SOCIORUM.

26. Huic me decreto assensum esse fateor : assensi sunt et omnes oratores, qui in priore illâ concione verba fecerunt. Ac populus cum hâc utique opinione discessit, pacem quidem futuram esse ; de societate verò ut consultum esset, cum jam tum Græcos *ad arma* concitaret, non ita expedire ; sed eam futuram communiter cum Græcis universis. Nox interfuit : postridie in concionem convenimus. Tum verò Demosthenes, suggestu occupato, nemini aliorum dicendi loco relicto, nihil quicquam, aiebat, ea quæ heri dicerentur verba profutura, nisi iis Philippi legati assentirentur ; neque se satis scire professus est, quomodo pax fieri possit, absque societate. Non enim oportet, inquit,

E 2

(ipsum

(ipsum enim, quod usurpavit, verbum memoriâ teneo, propter asperitatem et ejus qui dicebat, et vocabuli) “disrumpere” societatem a pace, neque Græcorum expectare cunctationem; sed vel nosmet ipsos bellum gerere, vel pacem privatim facere. Et tandem, Antipatro ad suggestum advocato, quædam ex eo requirebat, quem multo antè certiore fecerat quid esset rogaturus, simulque præmonuisset quænam ille adversùs rempub. responderet. Postremò hæc vicerunt: cum hinc ea Demosthenes dicendo extorsisset, illinc Philocrates plebiscitum scripsisset.

27. Jam verò quod eis restabat, ut Cerfobleptem & Thraciæ loca *Philippo* dederent, id quoque vigesimo quinto Elaphebolionis confecerunt, priusquam posteriorem illam legationem, jurisjurandi exigendi causâ, Demosthenes obiret: nam vester ille, et Alexandro et Philippo infensus orator, bis legatus profectus est in Macedoniam, cum ne semel quidem proficisci licuisset: is qui nunc consputare jubet Macedonas. Veruntamen in concione, quæ xxv die habita est, senator cum esset, factâ coitione in eum ordinem cooptatus,

tus, Cerfobleptem, socio & adiutore Philocrate, hosti dedit. Clam enim hoc quoque inter alia decreto suo inscripsit Philocrates, populi verò suffragiis permisit Demosthenes, ut eo ipso die Philippi legatis jusjurandum darent sociorum confessores: a Cerfoblepte porro, qui in concilio federet, aderat nemo. Cum igitur scripsisset, ut ii qui assidebant jurarent, Cerfobleptem nimirum, a quo nullus aderat confessor, jurejurando exclusit. Ut autem vera me dixisse constet, recita mihi, quis hæc scripserit, quis item proedrus eadem in suffragia miserit.

DECRETUM. PROEDRUS.

28. Præclara, Athenienses, præclara profectò res est actorum publicorum custodia. Immutata enim manet, neque unà cum iis qui in rep. administrandâ transfugas agunt, immutatur; sed populo, ubicunque voluerit, potestatem facit eos perspicendi, qui cum olim scelerati sint, nunc vice versâ virtutis speciem præ se ferunt.

Re-

P. 53. l. 13. τοῖς αὐτομελεῶσι] *Qui nunc his, nunc illis partibus adhærent.* Brodæus.

Reliquum est, ut ipsius adulationem commemorem. Nam cum per annum senator fuisset Demosthenes, nullos eum unquam legatos ad principem locum vocasse compertum erit; sed illo duntaxat tempore, et tunc primum *Philippi* legatos sedibus primis collocavit, et pulvinos apposuit, et stragula punicea circumstravit; primo quoque diluculo iis in theatrum præivit: ut etiam sibilis exciperetur, ob gestum indecorum, et *fæditatem* adulationis. Denique cum Thebas abirent, tria conduxit iis mulorum juga, eosque ipse Thebas usque deduxit; ridiculam reddens civitatem nostram. Sed, ut in proposito maneam, cape mihi decretum de primis sedibus.

D E C R E T U M.

29. Iste igitur, Athenienses, tam insignis assentator, cum per Charidemi exploratores

P. 53. penult. *προεδρίαν*] Jus sedendi inter concionis rectores, Prytanæ, Proedros, et Epistatam, quibus prima sedilia concedebantur. *Sigon.*

P. 54. l. 15. *Χερσobleπῆς*] Is Cerfobleptæ regis affinis, ejusque exercitus, et militum etiam externorum
qui

ploratores primus omnium de interitu Philippi certior factus esset, divino quodam somnio sibi confecto ementitus est, proinde quasi non a Charidemo, sed a Jove & Minervâ nuncium accepisset, quos interdum perjuriis violans, noctu secum colloquia habere ait, et quæ sint futura prædicere. At septimo die, ex quo filia mortem obiverat, priusquam eam luxisset, priusquam ejus funeri iusta solvisset, coronatus & albâ veste indutus bovem immolabat, et instituta *patriæ* violabat, unicâ filiâ miser, quæ prima eum patrem appel-

qui Atheniensium stipendia meruerunt, imperator, Macedonibus adeo semper infensus erat, ut eum victor Alexander, post everas Thebas, dedi sibi ad supplicium ab Atheniensibus postulare. Jussus exulare, mox ad Darium se contulit: a quo, quod utilia quidem sed ingrata suaserit, capitali supplicio summâ cum injuriâ est affectus. Historiam narrat Curtius, III. 2.

P. 55. l. 2. ἐξόμην δ' ἡμίραν] Vide infra §. 82. not. ad vocem ἑνωατα. De hoc Æschinis convicio pluribus differit Plutarchus in vitâ Demosthenis.

Ibid. l. 6. τὴν μόνην ὁ δαίλαιος] Ad misericordiam propior est, quàm ad odium concitandum, flebilis illa & emolliens verborum comprehensio: quin benevolentia

appellaverat, amissâ. Neque verò calamitatem ei exprobro, sed mores hominis perpendo. Nunquam enim qui liberos odio habet, paterque improbus est, bonus erit reipublicæ gubernator ; nunquam, qui capita amicissima, summâque necessitudine sibi conjuncta non diligit, vos pluris faciet alienos : nunquam, qui privatim malus est, publicè frugi erit ; neque unquam, qui domi nequam fuit, in Macedoniâ legatus erat integer & eximius. Non enim ingenium, sed locum tantum mutavit.

30. UNDE igitur ad tam diversum rerum statum pervenerit (hoc enim secundum

nevolentia etiam ad eum civem exardescimus, cui patriæ inopinata prosperitas domestici luctûs memoriam excusserat. Sensit Æschines ; atque ad omnem eam animi commotionem properat sedandam. Audiamus M. Tullium de hoc loco differentem : *Itaque et Æschines in Demosthenem invehitur, quod is septimo die post filiae mortem hostias immolasset. At quam rhetoricè ! quam copiosè ! quas sententias colligit ! quæ verba contorquet ! ut licere quidvis rhetori intelligas. Quæ nemo probaret, nisi insitum illud in animis haberemus, omnes bonos interitu suorum quam gravissimè mœrere oportere.* Tusc. Quæst. III. 26.

dum tempus est :) et quæ tandem causa sit, cur Philocrates, iisdem ipsis rebus cum Demosthene publicè gestis, læsæ majestatis postulatus & in exilium actus sit, Demosthenes verò etiam aliorum nobis extiterit accusator ; denique quonam pacto homo impurissimus in æumnas hæce omnes nos conjecerit ; hæc jam vel in primis operæ pretium est audire.

Ut primùm Philippus intra Pylas penetravit, urbesque Phocensium præter omnium opinionem delevit, Thebanos autem potentiores, quàm (ut tum nobis videbatur) tempora & commoda vestra ferebant, effecit ; cum vos perterriti agris relictis vasa colligeretis, et gravissimè accusabantur legati, qui de pace egerant ; præ cæteris tamen omnibus Philocrates & Demosthenes, quippe qui non solùm legationem obierant, sed & decreta conscripserant : (et fortè sub hoc tempus natum est dissidium aliquod inter Demosthenem & Philocratem, iis ferè de rebus,
de

P. 57. l. 1. *σχέδον ὑπὲρ τούτων*] Quòd pecuniarum a Philippo acceptarum particeps non esset Demosthenes. *Brodæus.*

de quibus etiam vos eos inter se dissentire suspicabamini :) his igitur turbis excitatis, accedentibus etiam insitis ei vitiis & innatis, consilia jam inde inivit, quæ ipsi suggestit timiditas & Philocraticæ largitionis invidia. Itaque existimavit, si eorum quibuscum unâ legatus fuerat, et Philippi accusatorem se præstiterit, Philocratem quidem citra dubium periturum; reliquos legatos in discrimen venturos; se verò gloriam consecuturum, et amicorum proditor cum esset atque improbus, animi tamen in populum fidelissimi speciem habiturum. Cujus consilia cum perspexissent ii qui tranquillitatem publicam oppugnabant, avidè eum accersebant in suggestum, *hunc* solum in civitate castum atque incorruptum prædicantes. Is verò progressus in medium, initia eis subministravit belli ac tumultûs. Hic ille est, Athenienses, qui primus Serrium murum, Doriscum, Ergiscam, Murgiscam, Ganos & Ganidem

P. 57. penult. Σέρριον τεῖχος] Vide Demosth. πρὶ τῶν ἐν Χερρόνῃσ. & κατὰ Φιλίππου δ. *Brodæus.*

Ibid. ult. Μουγίσκην] Hanc vocem, sive urbem sive castellum denotet, nusquam alibi reperimus:
quam

Ganidem invenit ; loca, quorum ne nomina quidem antea noveramus : eoque tandem res nostras redegit, ut si quidem Philippus legatos non mitteret, contemni ab eo civitatem nostram ; sin mitteret, exploratores, non legatos mitti diceret : si vellet ille civitati alicui æquæ & in neutram partem propensæ controversias disceptandas permittere, negabat ullum nobis & Philippo æquum judicem reperiri posse. Dabat ille Halonesum : vebat hic accipere, si modo “ dederit,” nisi etiam et “ dediderit,” de syllabis scilicet altercatus. Postremò, cum Aristodemum sociosque ejus, qui Thessaliam & Magnesium contra pacis fœdera invaserant, corona donâisset, pacem utique diremit, calamitatem nobis, bellumque suscitavit.

31. Esto.

quam igitur fictam ab Æschine credit Palmerius, ridiculi causâ, ex locorum eorum communi ignoratione, quos recensuerat & magni fecerat Demosthenes.

P. 58. l. 12. δίδωσι—ἀποδίδωσι] De hoc *grammatico* bello inter Athenienses & Philippum, utrùm daret Halonesum Philippus, an redderet ; an beneficii titulo, an juris exigentiâ ; consule Demosthenem περὶ τῆς Αλονήσου. Taylor.

31. Esto. At enim æneis & adamantinis (ut ipse jactat) muris regionem nostram munivit; Eubœorum ac Thebanorum societate. Imo verò, Athenienses, tres gravissimæ hæc in re injuriæ omnino insciis vobis sunt illatæ. Quanquam autem ad maximam illam Thebanorum societatem explicandam festinem, tamen ut suo quæque loco persequar, Eubœorum primùm mentionem faciam. Multis vos ac magnis, Athenienses, affecti injuriis tum a Mnesarcho Chalcidensi, Calliæ & Taurosthenis patre, (quos iste nunc acceptâ mercede, non dubitat cives Atticos decreto nominare) tum a Themisone Eretrienfi, qui vobis pacis tempore Oropum ademit; horum tamen omnium ultro obliti, statim ac Thebani in Eubœam trajecissent, et urbes ejus in servitutem redigere conarentur, intra quinque dies *Eubæis* & classe & pedestribus copiis opem tulistis; et priusquam triginta dies præterierant,

P. 59. l. 11. Αθηναίως εἶναι τολμᾶ γραφεῖν] Πρῶτον μὲν γὰρ Νόμος ἐστὶ τῷ δήμῳ κείμενος, μὴ ἐξεῖναι ποιήσασθαι Αθηναίων, ὅτι ἂν μὴ δι' ἀνδραγαθίαν εἰς τὸν δῆμον τῶν Αῤῥηναίων, ἀξιοὶ ᾗ γινέσθαι πολίτην. Demosth. κατὰ Νισαίρας.

terierant, Thebanos acceptâ fide dimissis, Eubœâ potiti ; urbesque & reip. statum iis qui hæc vobis commiserant, uti rectum & justum erat, reddidistis : iniquum scilicet esse rati, ubi fides haberetur, iracundiæ meminisse.

32. At verò tantis vestris beneficiis affecti Chalcidenses, nequaquam parem vobis referebant gratiam. Sed cum in Eubœam copias trajecistis, opem Plutarcho laturo, primis quidem certè temporibus amicitiam simulabant : verùm statim ut ad Tamynas processimus, et Cotylæum, quem vocant, montem superavimus, tum illico Callias ille Chalcidensis (pro quo Demosthenes, acceptâ mercede, sponsor factus est) cum videret civitatis nostræ exercitum in angustias quasdam conclusum, unde nisi prælio vicisset, nullus erat receptui locus, nulla vel terrâ vel mari auxilii spes, *is inquam*, coacto ex omni Eubœâ exercitu, copiisque a Philippo accersitis, et simul cum eo, frater ejus Taurosthenes (qui nunc omnibus dextram porrigit atque arridet) trajectis Phocensibus mercenariis, in nos impetum fecerunt, tanquam funditus deleturi.

Quòd

Quòd nisi primùm deorum aliquis exercitum servâisset, deinde milites vestri, pedites atque equites, se viros fortes præbuisſent, et juxta Circum equestrem ad Tamynas collatis signis vicissent, hostibus *supplicibus* datâ fide dimissis, omnino periculum fuit, ne civitas nostra gravissimum dedecus subiret. Neque enim in bellis adverso Marte pugnare maximum est malum : sed ubi quis cum adversariis se indignis congressus excidat victoriâ, dubium non est conduplicari calamitatem. Vos tamen, talibus injuriis acceptis, iterum eos in gratiam recepistis.

33. Callias verò Chalcidensis, cum sibi a vobis veniam impetrâſſet, brevi post tempore ad ingenium remigrabat : cum enim Euboicum concilium verbo Chalcidem convocaret, re vera Eubœam contra vos muniebat : insignemque sibi dominationem comparans, ejusque obtinendæ adjutorem sibi futurum Philippum sperans, abiit in Macedoniam, et cum Philippo passim profectus est, et in familiaribus ejus numeratus. Verùm læso per injuriam Philippo, aufugit inde, et Thebanis ultro se in potestatem tradidit : mox illis

illis quoque relictis, cum plures quàm Euripus ille, juxta quem habitabat, reciprocas fecisset conversiones, medius incidit in Thebanorum & Philippi inimicitias. Incertus igitur quò se verteret, cum jam milites contra eum scriberentur, unicam sibi spem salutis reliquam esse vidit, si populum Atheniensem, socii nomine appellatum, jurejurando obstrinxerit, eum opem sibi laturum, si ab aliquo invaderetur : quod sine dubio erat futurum, nisi vos prohiberetis. Hæc igitur cum animo suo reputans, mittit huc legatos Glauacetam, Empedonem, et Diodorum illum cursu longo pollentem, qui quidem populo spes inanes, Demostheni & gregalibus ejus nummos afferebant. Tria autem erant, quæ simul redimebat. Primum, ut ne societatis vestræ spe decideret. Nihil enim ei erat medium, si populus superiorum injuriarum memor societatem ejus repudiâisset, quin aut Chalcide profugiendum esset, aut undique intercepto moriendum : tot & tantæ in
cum

eum a Philippo & Thebanis ingruiebant copiæ. Secundò autem, stipendia ei delata sunt qui societatem decreverat, ne Chalcidenses communi concilio Athenis convocato interesse cogerentur. Tertiò denique, ne tributa penderent. Et Calliam quidem nullius eorum, quæ sibi proposuerat, spes fefellit. Sed ille tyrannis (ut ipse fingit) infensus Demosthenes, quem ait Ctesiphon optima semper dicere, oblatas reipublicæ occasiones vendidit, et in societate decernendâ censuit, ut Chalcidensibus opem nos ferremus; locutione tantum commutatâ: pro his enim, honestæ scilicet orationis causâ scripsit, ut “Chalcidenses opem ferrent, si quis in Athenienses invaserit.” Confessum autem communem et tributa, ex quibus belli robora pendebant, prorsus vendidit, speciosissimis verbis res turpissimas complexus, eoque vos dicendo perducens, *ut crederetis* oportere civitatem nostram semper Græcis auxilio egentibus in primis opem ferre: societates verò, post collata demum

P. 64. l. 12. *μετὰ τὰς εὐερεσίας*] Exponi possit vel *post collata*, vel *post accepta beneficia*. Verum magnificentius erat, magisque adeò ad indolem accom-

demum beneficia, pacisci. Ut autem me vera dicere pernoscat, cape scriptum illud Calliæ, et societatem, et recita decretum.

D E C R E T U M.

34. Nondum igitur hoc grave aut indignum est, si tantæ venum dantur opportunitates, et confessus, et tributa: sed multò illud, quod dicturus sum, indignius videbitur. Eò enim contumeliæ & avaritiæ processit Callias, eò sordidæ nundinationis Demosthenes (quem laudibus effert Ctesiphon) ut tributa, quæ tum ab Oreo tum ab Eretriâ pendebantur, decem talenta, vobis videntibus, prudentibus, inspectantibus, furtim subduxerint; hos, qui a civitatibus mitti solebant, confessores a vobis avocaverint, atque iterum in Chalcidem, et in Euboicum (quod appellatur) concilium transtulerint. Qua autem ratione, et quibus improbis præstigiis, id nunc operæ pretium est audire.

Venit

commodatum Atheniensium, gloriæ cupidorum, si cum iis potius societatem inirent, quos ipsi sibi beneficiis prius devinxerant, quàm si hanc illis tantùm concederent, a quibus beneficia acceperant. *Francis.*

Venit enim non jam per legatos, sed ipse ad vos Callias; et progressus in concionem, orationem habuit sibi a Demosthene elaboratam. Dixit se nuper ex Peloponneso venisse, ibi stipendii collectam adversus Philippum ad centum talenta exegisse; rationemque inibat, quantum quosque populos conferre oporteret: Achæos omnes & Megarenses, talenta sexaginta, Euboiacas civitates universas, quadraginta; his pecuniis posse comparari et classem et copias pedestres: esse porro multos Græcorum alios, qui hujus collationis partem subire vellent: ita neque pecuniæ neque militum fore penuriam. Atque hæc quidem aperta esse: alias autem moliri se aiebat res arcanas, quarum testes esse nonnullos civium nostrorum: postremò, nominatim Demosthenem advocabat, utque hæc unà secum dicendo confirmaret, petebat. Hic verò grandi admodum incessu in medium progressus, mirificè laudabat Calliam, et arcani se conscium esse simulabat: legationem autem a se obitum, tum in Peloponneso tum in Acarnaniâ, velle se jam vobis renunciare dicebat. Orationis porro ejus hæc summa erat: Peloponnesios omnes, omnesque item Acarnanas

nanas esse a se ordine descriptos ad pecuniam adversus Philippum conferendam : descriptionem autem eam esse factam, quæ ad centum naves actuarias ornandas, ad decem millia peditum, equites mille alendos suppeteret : his accessuras singularum civitatum copias ; ex Peloponneso amplius duo millia gravis armaturæ, ex Acarnaniâ totidem altera : ab his omnibus delatum ultro vobis esse principatum. Neque verò longum fore, cum hæc perficerentur, sed ad decimum sextum mensis Anthesterionis : singulis enim civitatibus a se prædictum esse ac denuntiatum, ut omnes Athenas in concilium convenirent ad plenilunium. Etenim hanc sibi homo pro-

P. 66. ult. πληρώματα] Socios navales & propugnatores, remiges & milites classiarios. Demosth. c. Midiam : ἵτα τὰ πληρώματα ἡ πόλις παρέχει. Brodæus.

P. 67. l. 12. πανσέληνον] Plenilunium semper incidit in diem decimum quintum mensis Attici ; quia menses iis erant lunares. Singuli autem mensis tres dies a Lunæ phasibus nomina mutuati sunt : primus νεμηνία vocabatur, xv^{ius}. ἡ πανσέληνος, ultimus seu trigessimus ἐν κ' νέα, luna vetus & nova. Tourrellius.

propriam & non jam omnium communem habet facultatem. Cæteri enim vaniloqui jactatores, cum quid mentiuntur, dant operam ut indefinita quædam & obscura proferant, veriti ne coarguantur: at Demosthenes, si quid arrogantiùs confingit, primùm quidem perjurio mendacium cumulat, exitium sibi imprecans; deinde quæ certò scit nunquam futura, audet affirmare; ratione etiam inità, quando sint eventura definit; et quos ne de facie quidem novit, eorum nomina in ore habet, auribus vestris abusus, eosque qui vera loquuntur imitatus. Quocirca et odio vel acerbissimo dignus est, quod improbus cum sit, virorum quoque bonorum indicia corrumpit. His igitur dictis, decretum dat scribæ recitandum, Iliade quidem prolixius, verbis autem quæ loqui solet, et vitâ quam egit, inanius; spe denique fallaci, et exercitiis nunquam conventuris cumulatum. Cum autem longè vòs a furti suspitione abduxisset, et spe futili suspensos tenuisset, illíc verò se totum colligens decretum scribit, quo legatos

P. 68. l. 13. συρρίψας] *se totum colligens, summam in eâ re vafritiâ exserens Demosthenes.* Translata est

gatos ad Eretriam mitti jubet, qui orent Eretrieneses (omnino enim ORANDI erant) ut tributum suum, quinque illa talenta, non vobis posthac, sed Calliæ pensitarent: rursus alteros legari *censet* ad Oritas, qui ab iis peterent, ut eundem sibi atque Athenienses amicum eundemque inimicum haberent. Deinde per omnia in hoc decreto furto se dedidisse deprehenditur; cum illud quoque scripserit, ut legati ab Oritis postulent, ne vobis sed Calliæ quinque sua talenta penderent. Ut autem me vera dicere pateat, demptis ex decreto verbo-

est metaphora a Ferâ se colligente ad vim vel sustentandam vel inferendam. Demetr. Phalereus §. 8. Ὡςπερ τὰ θηρία ΣΥΣΤΡΕΨΑΝΤΑ ἑαυτὰ μάχεται, τοιαύτη τις αὖ ἐστὶ ΣΥΣΤΡΟΦΗ καὶ λόγῳ, καθάπερ συσπείρωνται πρὸς δεινότητα. Taylor.

P. 69. l. 1. πρὸς τῷ κλέμματι.] Hanc clausulam depravatam, indeque obscuram factam esse arbitrat Marklandus. Non sensit hoc loco vir doctiss. inusitatam significationem præpositionis Πρὸς. Πρὸς τῷ κλέμματι est *furto deditus, in peculatum effusus*: ut liquet conferenti perquam huic similem sententiam in oratione Demosthenicâ de fals. leg. (p. 312. Wolf.) ἀλλ' ὅπως ἔκφρων ἦν, καὶ ὅλως ΠΡΟΣ τῷ λήμματι καὶ τῷ δωροδοκίᾳ, ὥςτε πάντα τὰ ἄλλα ἀνελὼν καὶ παρὶδὼν ἔχρηται: ita penitus erat *quæstui* ἔξ largitioni deditus, &c.

verborum fastu et triremibus et inani
jactatione, recita, et furtum illud attinge,
quod fecit impurus ac nefarius homo,
quem ait Ctesiphon in hoc etiam decreto
assiduè et dicere et agere, quæ maximè
sint populo Atheniensi salutaria.

D E C R E T U M.

Itaque triremes, et pedestres copias, et
plenilunium, et confessores verbo quidem
audiistis; sociorum verò tributa, decem
talenta, re amisistis.

35. Reliquum est ut ostendam, Demo-
sthenem trium talentorum mercede acceptâ
decretum hoc tulisse: uno talento ex Chal-
cide a Callia, altero ex Eretria a Clitar-
cho tyranno, tertio autem ex Oreo: ex
quo etiam furta ejus patefacta sunt, quòd
Oritarum libera civitas sit, et nihil agant
nisi per plebiscitum. Illi enim bello quod
cum

P. 69. l. 7. τὸ κλέματ' ἄλσαι] *istud membrum
decreti attinge, ubi continetur fraus & impostura ho-
minis, cæteris amissis.* Particulam scil. ex psephismate
excerpi, non totum continuò recitari jubet. *Tay-
lor.* ad orat. Dem. de fals. leg.

cum Philippo gesserant exhausti, et summa inopiâ laborantes, mittunt ad eum Gnosidemum Charigenis filium, ejus qui quondam Orei principatum tenuit, qui ab eo supplex petat, ut talentum civitati remitteret, promittat autem æneam ei statuat in Oreo ponendam. At iste Gnosidemo respondit, sibi pauxillulo æris nihil esse opus, talentum quidem per Calliam exacturum. Coacti igitur Oritæ, neque unde sumerent habentes, vectigalia publica talenti nomine ei oppignerarunt, et pecuniæ illius turpiter conciliatæ usuram solverunt Demostheni, singulis mensibus unam in minas drachmam, donec sortem reddidissent. Atque hæc acta sunt cum populi scito. Quod ut verè a me dici constet, sume hoc Oritarum plebiscitum.

P L E-

P. 70. l. 20. δραχμὴ τὴ μινὸς τῆς μνᾶς] *mensuram drachmam in singulas minas.* Τῆς μνᾶς, ἀντὶ τῆ, ἢ ἐκάστης μνᾶς. *Brodæus.* Centesimis ergo usuris duxit scenus. Mina enim centum drachmas continet. *Wolf.* Nos dicimus, 12 per Cent. per ann.

P L E B I S C I T U M.

Hoc est illud plebiscitum, Athenienses, probrum ac dedecus nostræ civitatis, rerum a Demosthene publicè gestarum non leve indicium, perspicua Ctesiphontis criminatio. Nam qui tam turpiter muneribus se corrumpendum dederit, fieri non potest, ut vir bonus sit : quod tamen iste in suo ausus est decreto perscribere.

36. HIC VERO tertium jam collocatum tempus est, vel potiùs omnium acerbissima tempestas, qua Demosthenes et Græcorum et civitatis nostræ rempublicam funditus evertit ; primùm cum in templum Delphicum impiè deliquit, deinde cum injustam & omnino imparem cum Thebanis societatem decrevit. Sed a sceleribus, quæ in deos immortales suscepit, initium ducam. Campus est, Athenienses, quem Cirrhæum nominant, portusque qui hodie Sacer & Sceleratus appellatur. Eam regionem tenuerunt olim Cirrhæi & Acragallidæ, gentes a legibus alienissimæ, qui et templum Delphicum et quæ in eo erant donaria violârunt, simulque

mulque Amphictyonum concilio injurias intulerunt. Ob hæc igitur facta indignati, cum alii Amphictyones, tum verò maxime, ut ferunt, majores vestri, oraculum dei scitabantur, quibus suppliciis in istos homines animadvertere oporteret. Respondit Pythia, uti Cirrhæos & Acragalidas omni tempore dies noctesque bello vexarent; direptisque eorum finibus, ipsisque in servitutem abstractis, agros illos Apollini Pythio, Dianæ, Latonæ, Minervæ Providæ, ut in perpetuum inculti essent, consecrarent, eosque neque ipsi colerent, neque ab alio coli paterentur. Hoc oraculo accepto, Amphictyones decreverunt (sententiam dicente Solone Atheniensi, viro et legum scribendarum peritissimo, et in poeticæ ac philosophiæ studiis exercitato) ut ex oraculi præscripto exercitus contra sceleratos duceretur. Justis itaque ex Amphictyonibus collectis copiis, homines illos in servitutem redegerunt, portus obstruxerunt, urbem funditus diru-

P. 72. l. 7. τὰς Ἀμφικτιόνας] Omnia quæcunque ad celeberrimum hoc Concilium pertinent, curâ fideque optimâ conguessit, ac Viræ Philippicæ præmisit Lelandus.

diruerunt, regionem omnem ex oraculo consecrârunt. Quin et religiosissimo se sacramento devinxerunt, neque se terram sacram culturos, neque ab aliis coli passuros, sed opem deo terræque sacræ, manibus, pedibus, omni virium contentione perluturos. Neque verò satis habuerunt, iusjurandum hoc sanxisse, sed devotionem insuper et execrationem validam adiecerunt. Ita enim in execratione scriptum est: "Si quis," inquit, "hæc violaverit, siue civitas, siue quis privatus, siue natio, caput ejus Apollini, Dianæ, Latonæ, Minervæ Providenti devotum esto." Imprecatur iis porro, "ut neque ipsis terra fructum ferat, neque conjuges eorum liberos parentibus similes, sed portenta enitantur, neque pecudes foetus naturales edant: ut e bello, e judiciis, e foro victi discedant; et internecione deleantur et ipsi, et ædes, et genus ipsum: neque unquam," inquit, "Apollini, aut Dianæ, aut Latonæ, aut Minervæ Providenti sanctè libanto, neque numinibus illis eorum sacra accepta sunt." Atque ut hæc vera dicere me pateat, recita dei oraculum, audite execrationem,

IN CTESIPHONTEM. 91

crationem, jurisjurandi, quod cum cæteris Amphictyonibus majores vestri juraverunt, memoriam repetite.

ORACULUM

*Non priùs banc urbis captam delebitis arcem,
Quàm pia templa dei servens maris alluat unda,
Littoribusque sacris resonet Neptunia Conjunx.*

JUSJURANDUM. EXECRATIO.

37. Hac execratione factâ, hoc jurejurando, hoc oraculo dato, quæ omnia in tabulas publicas relata adhuc extant, Locri Amphissenses, ac potiùs eorum principes, homines iniquissimi, campum illum excoluerunt, portum sacrum & scelertum rursus munierunt et habitârunt, ac portoria a præternavigantibus exegerunt : nonnullos etiam ex Pylagoris, qui Delphos proficiscebantur, pecuniâ corruperunt, quo quidem in numero fuit Demosthenes. Nam suffragio creatus a vobis pylagoras mille drachmas ab Amphissensibus accepit, ne quam eorum apud Amphictyonas mentionem faceret. Pacto etiam promissum erat, ut in posterum viginti

ginti minæ ex devotâ illâ et execratâ pecuniâ singulis annis Athenas ei mitterentur, ut ibi omni contentione Amphissen-
sibus opitularetur. Unde magis etiam quàm unquam aliàs ei contigit, ut quem-
cunque vel privatum, vel potestate præ-
ditum, vel liberam civitatem attingeret,
eorum singulos insanabilibus ærumnis im-
plicaret.

38. Sed videte, quæso, ut vicerit Am-
phissensium impietatem divinum numen
& fortuna. Archonte Theophrasto, Hieromnemone Diogneto Anaphlystio, vos
pylagoras legistis Midiam illum Anagyr-
rafrum (quem ego multis de causis velim
nunc superstitem) et Thrasyclem Lesbium,
et me unâ cum his tertium. Accidit au-
tem quam primùm Delphos delati su-
mus, ut Diognetus hieromnemon in fe-
brim inciderit; eodemque morbo correptus
est Midias. Cæteri Amphictyones in
confessum coibant. Interea affertur ad nos
ab iis qui suam in civitatem vestram be-
nevolentiam declarare cuperent, Amphif-
senses, subjectos tunc & mirum in mo-
dum subservientes Thebanis, decretum
adversus

adversus civitatem nostram attulisse, quo populus Atheniensis quinquaginta talentis mulctaretur, propterea quod novo templo, priusquam esset dedicatum, aureos clypeos suspendissemus, additâ inscriptione quam addi par erat: ATHENIENSES DE MEDIS AC THEBANIS, QUO TEMPORE ADVERSUM GRÆCOS HI PUGNARENT. Hieromnemon autem accersitum me rogabat, ut in concilium ingressus, aliquid apud Amphictyonas pro civitate nostrâ dicerem; cum ipse ultro id in animo haberem. Postquam igitur verba facere cœpissē (et quidem paulo cupidius in concilium ingressus essem, quod cæteri pylagoræ nostri abessent) exclamans quidam ex Amphissensibus, homo procacissimus, et, ut mihi videbatur, omnis doctrinæ liberalis experts, fortassis etiam a deo aliquo

P. 77. l. 14. καὶ προθυμότερον] Quære an ita distinguendum, ἀρχομένον δέ μου λέγειν (καὶ προθυμότερον—μεθελκόμενον) ἀναβοήσας, κτλ. Markland. Rectè omnino mihi videtur clausulam distinxisse vir eruditus: καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθός—μεθελκόμενον: paulo majori studio ingressus, quod collegis meis absentibus, mihi soli reip. causa commissa erat. Eoque ritu interpretatur Tourellius.

aliquo irato in hanc amentiam impulsus, Omnino si saperetis, inquit, vos Græci, ne nomen quidem Atheniensium his diebus nominaretur, sed eos tanquam impios & contaminatos templo exturbaretis. Et simul Phocensium societatem, quam Crobylus ille suaferat, commemorabat, multaue alia acerba & odiosa in civitatem nostram expromebat; ea percensens, quæ neque tunc aures meæ sustinere poterant, neque nunc memoriâ libenter excito. Cæterùm his auditis, tantâ irâ exarsî, quantâ nunquam aliàs per totum vitæ meæ cursum, Atque alia quidem, quæ tum locutus sum, prætermittam: verùm in mentem mihi venit Amphissensium in terram sacram impietatis facere mentionem, *quam terram* eodem è vestigio in quo insishebam (nam campus Cirrhæus templo subjacet, indeque facilis est conspectu) Amphictyonibus indicabam. Videtis, inquam, Amphictyones, campum hunc ab Amphissensibus

P. 78. l. 5. Κρόβυλος] Is est Hegesippus, quem ait Harpocratio *Crobylum* cognominatum esse. [Q. d. *mollem & cincinnatum*: est enim κρόβυλος nodus capillorum in metam fastigiatus.] Hujus dicitur esse Oratio de Haloneso, quæ Demostheni attribuitur. *Taylor.*

fibus excultum, *videtis* figlinas & diverforia extructa : cernitis oculis sacrum & sceleratum portum illum munitum : scitis ipsi (neque enim aliis testibus egetis) istos ex sacro portu vectigalia exigere, pecuniamque cogere. Simul iis dei oraculum, majorum jusjurandum, execrationem factam recitari jubebam ; planissimè testatus, me pro populo Atheniensi, pro me, pro liberis domoque meâ, ex jurisjurandi præscripto, deo terræque sacræ, manibus, pedibus, voce, quibuscunque denique rebus possem, opem ferre, et civitatem nostram piaculo liberare. Vos verò, *inquam*, vobis ipsi consulite. Canistrorum jam cœpta est *circumvectio*, admotæ sunt altataribus

Ibid. penult. *ἱπαύλια*] De hujus vocab. significatione lis est inter Interpp. Alii *stabula*, alii *casas* seu *villas* exponunt. Derivatum quippe ab αὐλῆς, τοῦτ' ἐστὶ κοίτη, *cubile* (Suid.) æquè vel pro *hominum* vel pro *pecorum* diverticulo possit usurpari.

P. 79. l. 16. *ἐνῆρκεται μὲν τὰ κανᾶ*] Euripid. Iphig. Aul. 1471. ΚΑΝΑ δ'ΕΝΑΡΧΕΣΘΩ τις. Videtur esse mos loquendi Atticus, et significare, *sacrificium aspicietur aliquis, sumendo in manus canistrum*. Eurip. Electr. 1142.

KANOTN

ribus hostiæ, bona tum publica, tum privata, a diis immortalibus estis petaturi. Vobiscum itaque reputate, qua voce, qua mente, quibus oculis, qua fidentiâ freti, supplicationes facietis, si consceleratos & diris devotos homines inultos dimittetis. Non enim obscurè, sed apertissimè in execratione scriptum est, quibus sint afficiendi suppliciis tum sacrilegi, tum ii qui *impietatem* permiserint; ac postrema execrationis clausula est: “Ne purè (inquit) liban-

to

KANOYN δ'ENHPKTAI, καὶ τεθηγμένῃ σφαιρί.

Canistrum autem ad sacra auspicandum est paratum, et acutus culter. Hæc verba Æschinis in Edit. Oxon. ita vertuntur, *aguntur jam canistrorum feriæ*, &c. neque magis peritè Lambinus antè, *canistrorum dies festus agi jam cæptus est*, &c. pro *Sacrificium jam cæptum est*. In hoc *canistro* servabantur res sacrificio maximè necessariæ, *secespita* sive *cultellus*, *mola salsa*, & *coronæ*. Hoc canistro, et simul χέριβις sive aquali, in manus sumpto, currebat aliquis circum aram, versùs dextram. Hoc officium præstitit Achilles, Eurip. Iphig. Aul. 1568. Vide luculentam rei descriptionem apud Aristoph. Εἰρην. v. 956. ubi Scholiastes ad v. 957. notat, τῷ ΠΡΩΤΩΝ ἐπὶ οὐν, καθάριοντες τὸν βωμὸν: *hoc primum faciebant, mundantes (vel dum mundabant) aram.* Unde explicatur, quare ἐνέχεσθαι dicitur. Markland.

“ to Apollini, Dianæ, Latonæ, Minervæ
 “ Providæ, qui non pœnas exegerint ;
 “ neque his eorum sacra accepta sunt.”

39. Cum hæc et alia hujusmodi multa dixissem, cessi tandem atque e confesso migravi : clamor illico ingens et fremitus inter Amphictyonas coortus est ; neque jam de clypeis quos dicaveramus, sed de pœnis ab Amphissensibus sumendis agebatur. Die igitur jam provectâ, præco accedens nunciavit, ut quotquot e Delphis biennio pubertatem superâssent, tum servi tum liberi, statim ubi diluxerit, cum falcibus & ligonibus ad Thytæum, quem appellant, locum convenirent. Iterum idem præco edixit, ut hieromnemones et pylagoræ eodem venirent, deo et terræ sacræ auxilium laturi : si qua verò civitas non adfuerit, templo arceretur, scelerata foret et execrationi obnoxia. Post tridie

P. 80. l. 19. ἐν δὲ δισὶ ἡβῶσι] Ephebi cónsebantur Athenis, qui *octodecim* annos nati erant : per duos deinde annos *περίπολοι* nominabantur : tum verò impleto viginti annorum spatio, et ἐν δὲ δισὶ ἡβῶντες, in tabulas referebantur *lexiarchicas*, et jure Attico hæreditatum suarum domini fiebant. *Pollux.*

tridie manè in prædictum locum convenimus; in campum Cirrhæum descendimus; et effosso portu, ædificiis incensis, rediimus. Interea dum hæc agimus, Locri Amphissenses, qui LX circiter stadia a Delphis distabant, armati in nos impetum fecerunt universi. Quòd nisi in pedes coniecti vix tandem Delphos pervenissemus, periculum certè fuit ne funditus periremus. Die proximo Cottyphus, qui sententias suffragiis permittebat, concionem indicit Amphictyonum. (Concionem autem nominant, quando non solum pylagoras & hieromnemonas convocant, sed eos etiam qui sacra simul faciunt, quique oraculum dei adeunt.) Ibi verò multis accusationibus urgentur Amphissenses, nostra civitas contrà magnis laudibus ornatur. Totius autem orationis hic exitus fuit: decernitur, ut hieromnemones ante proximum Pylæum confessum constituto tempore in Pylas coirent, unàque decretum afferrent, ex quo essent Amphissenses scelerum suorum in deum, in terram

P. 82. l. 1. χρωμένους τῷ θεῷ] τὰς τὸ χρηστὴριον ἐπερωτῶντας. Ο μὲν γὰρ Απόλλων ἀποκρινόμενος ΧΡΑ· οἱ δὲ πυνθανόμενοι ΧΡΩΝΤΑΙ. *Wolfius.*

ram sacram et Amphictyones, pœnas datur. Ut autem vera me loqui pernoscatis, decretum ipsum vobis scriba recitabit.

D E C R E T U M.

40 Hoc igitur decreto a nobis cum in senatu renunciato, tum in concione ad populum prolato, et actionibus nostris a populo comprobatis, et universâ civitate ad studium pietatis excitatâ ; cùm Demosthenes, propter mercedis sponsonem illam Amphissensem, contradiceret, a me verò coram vobis manifestè coargueretur, neque jam posset homo in propatulo civitatem decipere, ingressus in curiam et summotis privatis, præconsultum senatûs *scribendum curat*, et in concionem defert, ejus qui scripserat imperitiâ

Ibid. penult. μεσιγνήματος] ob pœnam illam & apud sequestrem depositam mercedem. Budæus.

P. 83. l. 4. μεταγνησάμενος τὸς ιδιώτας] lis scil. qui non erant ex Senatoribus, remotis : nostrates dicerent, *having cleared the House*. τὸ γὰρ βουλευτήριον μετὸν τῶν ΙΔΙΩΤΩΝ. Dem. π. παραπρ. p. 296. Wolf. Edit.

peritiâ abusus. Perfecit porro, ut hoc ipsum SCtum in concione suffragiis permitteretur, utque a populo scisceretur, cum surrexisset jam concio, egoque discessissem (neque enim unquam passus essem) multitudine denique dimissâ. Cujus quidem sciti caput hoc fuit: " Hierômne-
 " mon (inquit) Atheniensium, et pyla-
 " goræ quotquot in posterum futuri sunt,
 " ad Pylas & Delphos proficiscantur iis
 " temporibus quæ a majoribus nostris
 " constituta sunt." Verbo quidem honestè, re turpiter & flagitiosè: prohibet enim quominus ad confessum illum Pylæum occurrant, qui necessariò ante præstitutum tempus erat futurus. Sed aliud ei scito adscriptum est, multò et apertius et acerbius. " Atheniensium (inquit) hierômne-
 " mon, et pylagoræ qui posthac
 " futuri sunt, cum iis qui illuc conveni-
 " unt, neque verborum, neque facto-
 " rum, neque scitorum, neque ullius rei
 " habeant

P. 84. l. 5. τὰς αἰὲς πυλαγοῦντας] Τὸ αἰὲς peculiarem habet usum hîc; nec significat perpetuum tempus, sed refertur ad personas, quæ certis temporibus munus aliquod obeunt. Οἱ αἰὲς ὑπατιύοντες, ii qui suis quique temporibus consulatum gerunt. *Wolfius. The Pylagoræ always for the time being.*

P. 84.
 quas A

“habeant commercium” Quorsum autem illud est, “ne habeant commercium.” Verumne dicam, an id, quod sit auditu jucundissimum? Verum dicam; nam quod ita semper ad voluptatem dictum fuit, id verò civitatem nostram huc redegit. Non finit vos jurisjurandi meminisse, quod majores vestri juraverunt, non execrationis, non oraculi.

41. Nos igitur, Athenienses, propter hoc plebiscitum hîc mansimus: reliqui Amphictyones ad Pylas convenerunt, præter unam civitatem (cujus ego neque nomen proferam, et absit, precor, ut Græcorum cuiquam similis accidat calamitas!) ibique congregati exercitum in Amphisenses ducendum censuerunt, et imperatorem legerunt Cottyphum illum Pharsalium, qui tum sententias suffragiis subiciebat: quo tempore non erat in Macedoniâ Philippus, quin ne in Græciâ quidem, sed in Scythiâ versabatur, adeò longè abhinc remotus: quem tamen mox audebit dicere Demosthenes, a me esse in Græcos

P. 84. l. 19. πλὴν μιᾶς πόλεως] *Thebas* intelligit, quas Alexander everterat. *Wolf*.

Græcos immissum. Ac primâ quidem expeditione victores, valde se moderatos in Amphissenses præbuerunt : pro atrocissimis enim injuriis pecuniis tantum eos mulctârunt, quas præstituto tempore deo persolvi decreverunt ; et sceleratos commissorumque facinorum auctores abegerunt, eos verò, qui pietatis causâ profugerant, revocârunt. Sed cum illi neque pecuniam deo persolverent, sceleratos autem restituerent, et pios illos homines ab Amphictyonibus revocatos ejicerent, jam tum alteram in Amphissenses aciem instruxerunt ; cum longo pòst intervallo ab expeditione Scythicâ regrederetur Philip-
pus ; cumque defendendæ religionis principatum dii immortales nobis detulissent, Demosthenis avaritia et sordes obstitissent.

42. At non prædicebant, non præmonstrabant nobis dii ut caveremus, tantum non humanis vocibus eloquentes ? Nullam unquam ego civitatem vidi deorum præsidio insigniùs custodiri, ab oratoribus rursus quibusdam pessundari ! Non satis ad præmonendum valebat portentum
illud

illud myſteriorum diebus viſum, myſtarum interitus? Non ob hæc Amyniades prædixerat ut caveremus, ut certos homines Delphos mitteremus, qui quid facto opus eſſet oraculum ſcitarentur? Demotheſenes verò obſtitit, cum Pythiam φιλιππίζειν prædicaret, vir illiberalis, et hæc quam ei datis licentiâ inſolenter perfruens & inflatus? Poſtremò, nonne hoſtiis non litatis, non addicentibus, milites ad manifeſtum miſit vitæ periculum? Atqui is nuper auſus eſt dicere, Philipppum idcirco in noſtram regionem non invaſiſſe, quòd

P. 86 l. 15. ἡ τῶν μυσῶν τελευτὴ] Μίται, οἱ μυηθόμενοι. Fortaſſis aliqui ex iſtis ſubitò mortui ſunt. *Wolf.*

Ibid. l. 19 Φιλιππίζειν] *Demoſthenes quidem, qui abbinde annos prope ccc fuit, jam tum φιλιππίζειν Pythiam dicebat, id eſt, quaſi cum Philippo facere. Hoc autem eò ſpectabat, ut eam a Philippo corruptam diceret.* M. Tullius de Divin. II. 57.

P. 87. l. 1. ἀθύρων καὶ ἀκαλλιεργῶν] Ἀδίτα appellat ἱερὰ, τὰ μὴ καλὰ γινόμενα, ſicut dicitur ἄγαμος γάμος, ταφὴ ἄιαρ (quam et Cicero *inſepultam ſepulturam* dixit) πάρθενος ἀπαρθίος, βίος ἀβίωτος, et ſimilia. Καλλιεργεῖν eſt *litare*: unde ἱερὸν ἀκαλλιεργητον, *hoſtia quæ non litavit.*

Scribit

quòd sacra ei haud pulchrè cessissent. Quo igitur supplicio dignus es, ô Græciæ clades? Si enim ipse victor in eorum qui victi erant fines non invasit, quòd sacra ei non pulchrè cessissent, tu autem nescius quid esset omnino futurum, priusquam litasses, milites emisisti; utrùm oportuit te propter clades civitatis coronâ donari, an ejici atque exterminari?

43. Nam quid insperati, quid inexpectati nostrâ ætate non evenit? Non enim vitam nos humanam viximus, sed ut incredibilia de nobis loquantur posteri, in lucem editi sumus. Non Persarum rex, qui Athona perfodit, qui Hellespontum junxit, qui terram & aquam Græcos postulavit, qui se in literis ausus est mortali-um omnium ab ortu solis usque ad occasum dominum appellare, jam non de dominatu in alios, sed de sui corporis salute dimicat? Non eosdem cernimus et hâc gloriâ et belli adversus Persam principatu digna-

Scribit Plutarchus, Demosthenem, fretum copiis & alacritate militum, nec oraculis nec extis quicquam tribuisse, τοῖς λολισμοῖς αὐτῇ χρησμένων χρησάμενον. Idque exemplo Periclis & Epaminondæ, qui superstitiones illas velamenta ignaviæ judicârunt. *Wolf.*

dignatos, qui templum Delphicum liberârunt? Non Thebæ, urbs vicina, uno die ex mediâ Græciâ funditus abrepta est? quòd si jure hoc obtigerit (quippe quæ non rectè de summâ rerum consuluerat) non tamen humanitùs, sed divino quodam impulsu in hanc diram fatuitatem & amentiam protrudebatur. Jam Lacedæmonii miserrimi, qui leviter tantùm & initio rebus illis, cum templum diriperetur, se immiscuerant, nonne illi, qui sibi Græciæ principatum quondam arrogabant, nunc ut *Macedonibus* dent obsides, suæque calamitatis indicium haud obscurum edant, ad Alexandrum legationem sunt missuri, poenas ipsi cum suâ patriâ, quascunque illi visum fuerit, daturi; denique et victoris et injuriâ laceffiti judicio & moderationi sese tradituri? Civitas verò *nostra*, commune Græcorum perfugium, ad quam legationes olim ex singulis Græciæ

P. 88. penult. τῆς συμφορᾶς] De pugná illâ infaustissimâ loquitur, qua Alexandri M. legatus Antipater, cæsis Lacedæmoniorum quinque millibus, unâ cum rege ipforum Agide, Spartam sociosque ejus omnes, qui prostratam jam Græciæ libertatem sublevare nisi sunt, contrivit. Vide Q. Curtium, l. 6. initio.

ciæ civitatibus ventitabant, salutem omnes a vobis paraturæ, jam non de Græcorum imperio dimicat, sed de patrio ipsius solo? Et hæc omnia nobis acciderunt mala, ex quo Demosthenes ad remp. accessit. Præclarè sanè de hujusmodi viris cecinit poëta Hesiodus: dicit enim alicubi, populos erudiens, et civitatibus consulens, ne improbos oratores admittant—Atqui carmina ipsa vobis recitabo: in hunc enim finem arbitror nos, dum pueri sumus, poetarum sententias perdiscere, ut iis ætate jam adultâ utamur.

*Sæpe viri gens tota luit scelus unius atrox,
Demens qui peccat, qui res molitur iniquas.
Jupiter hos contra summo demittit Olympo
Omne mali genus exitii, pestemque famemque.
Vel aciem immanem perimit, vel mœnia sternit,
Vel rapidis naves jactatas obruit undis.*

Quòd si detractis undique poëtæ numeris, sententias perpendatis, puto vobis non Hesiodi carmen, sed oraculum de publicâ Demosthenis administratione visum iri. Istius etenim in rep. gerendâ institutis, classes, exercitus, urbes penitus dissipatæ sunt.

44. Sed neque Phrynondam arbitror,
neque Eurybatum, neque alium quen-
quam eorum qui olim improbitate excel-
celluerunt, talem magum aut præstigia-
torem extitisse, *qualis hic noster est*, qui,
O tellus, ô dii immortales, dæmones at-
que homines, quicunque vera audire cu-
ratis!

P. 90. l. 14. Φρυώνδας—Εὐρύβατος.] Horum no-
mina, ob insignem morum pravitatem, diu est quod
in proverbium abiire. Κροῖσος ὁ τῶν Αὐδῶν βασιλεὺς,
&c. Cræsus Lydorum rex Eurybatum Ephesium si-
mulans se Delphos mittere, in Peloponnesum cum gran-
di pecuniâ misit, ut quàm plurimos milites conquireret.
Sed Eurybatus ad Cyrum Persarum regem transfu-
giens, cuncta Cræsi consilia ei detexit. Quamobrem
cum hæc Eurybati fraudulentia insignis apud Græcos
extiterit, hinc factum est, ut etiamnum, cum alicui
malitiam exprobrare volunt, Eurybatum eum compel-
lent. Est fragmentum Diodori a Valesio editum,
in Excerpt. p. 243. Taylor.

De Phrynonda, licet ejus quoque nomen in pro-
verbium cesserit, nihil tamen memoratu dignum
scriptum reliquerunt Glossographi. Suidas adve-
nam fuisse ait, qui tempore belli Peloponnesiaci
Athenis vixit, quique improbus & malitiosus cum
esset, pretio accepto fraudes technasque in aliorum
perniciem promptè excogitabat.

ratis! audet, os vestrum directo contuens, *audet* affirmare, Thebanos societatem vobiscum iniisse, non temporum ratione, non metu instanti, non vestrâ existimatione commotos, sed Demosthenis concionibus adductos. Atqui multas ante istum legationes Thebas obierunt homines, quibus summa cum illis familiaritas intercessit. Primò quidem, imperator ille Thrasylus Colyttensis, vir apud Thebanos fide & autoritate valens, ut nemo alius. Deinde Thrason Archienfis, hospes publicus Thebanorum: Leodamus Acharnensis, dicendi viribus Demostheni non inferior, ac mihi quidem multò suavior visus orator: hic Archidemus Pelex, ipse quoque facundus, et qui multa in rep. gerendâ propter Thebanos pericula adiit: porro ductor ille popularis Aristophon Azenienfis, qui perdiu Bœotorum partibus studiisse infimulatus est: Pyrande denique Anaphlystius, orator, qui etiam nunc vivit. Sed tamen nemo unquam ex iis Thebanos potuit ad vestram amicitiam perdu-

P. 91. l. 10. *πρόξενος ἐν Θηβαίῳ*] Vide suprâ, Not. ad p. 32. l. 10.

perdu
propt
expon
Philip
tradid
Bœoto
per P
postq
vallo
posuiss
brum
cersive
Theba
que,
societa
autem
fuit,
Demo

45.
graviss

P. 92.
locum
accurata
plare,
objiciun

perducere : causam equidem scio, sed propter eorum calamitates non necesse est exponere. At enim (opinor) postquam Philippus ademtam iis Nicæam Thessalis tradidisset ; bellumque, quod olim ex Bœotorum finibus depulerat, nunc denuo per Phocidem in ipsas Thebas revexisset ; postquam denique Elateam occupatam vallo muniisset, in eamque præsidium imposuisset ; ibi demum illi, *instantium malorum* metu incumbente, Athenienses accersiverunt. Vos itaque copias eduxistis, Thebas introiistis armati, equites peditesque, priusquam vel unicam syllabam de societate scripsisset Demosthenes. Thebas autem quod intromittebat vos, tempus fuit, metus, societatis necessitas ; non Demosthenes.

45. Siquidem verò his in rebus tria vel gravissima Demosthenes in vos peccavit.
Pri-

P. 92. penult. *τρία τὰ μέιστα*] Divisio circa hunc locum Brodæum aliosque abripuit ; cumque minùs accurata videri possit, rem paucis mecum contemplare. Istorum *Trium* delictorum quæ Demostheni objiciuntur, Primum occurrit hoc loco ; Secundum

Primum, quòd cum Philippus verbo quidem vobiscum bellum gereret, revera multò acriori odio in Thebanos incendere-
tur, quomodo res ipsæ declarârunt (et
quid pluribus opus est ?) hæc tanta tanti-
que ponderis celavit, et societatem nobis
cum Thebanis futuram simulans, quæ non
ex temporum necessitate sed suis legatio-
nibus oriretur, primùm populo persuasit,
ne magnopere spectarent, quibus condi-
tionibus societatem fieri conveniret, sed
fatis haberet, si fieret modò. Hoc primo
autem occupato, universam Bœotiam The-
banis dedit, cum in decreto scripserit,
“ ut si qua civitas a Thebanis descisceret,
“ Athenienses Bœotis qui Thebis essent
“ opitularentur :” verbis (ut solet) res suf-
furans alioque transferens ; quasi verò
Bœoti, reipsa injuriam passi, in callido De-
mosthenis verborum contextu acquiesce-
rent, ac non potiùs damna illa accepta
gravissimè essent laturi. Deinde bellico-
rum sumptuum duas partes vobis adscrip-
sit,

§. 46. Tertium §. 47. At primum illud *duas* par-
tes complectitur, quarum priorem p. 93. recenset,
alteram p. 94. *Taylor.*

fit, qui longiùs a periculo aberatis, tertiam Thebanis; turpem in his singulis quæstum aucupatus: imperium maritimum cum illis communicavit, impensam propriè vestram *esse voluit*: terrestre (si nugis indulgere nolumus) totum prorsus ad Thebanos transtulit; adeò ut in eo quod natum est bello, Stratocli imperatori vestro facta non sit de militum salute consulendi potestas. Neque verò hæc ego incuso, alii prætermittunt: sed et ego commemoro, et omnes reprehendunt, et vos scitis, neque irascimini. Sic enim in Demosthenem estis animati: infuevistis jam istius facinora exaudire, ut nihil amplius miremini. At non ita facere vos oportet, sed indignari, sed acerbè punire, siquidem reliqua civitati bene prospereque vultis procedere.

46. Secundam verò, et antedictà multò graviolem injuriam fecit, cum senatum populi que majestatem penitus furtim submovit, et Thebas in Cadmèam traduxit, rebus nostris cum Bœotorum principibus pactione factà communicatis. Quin verò tantam sibi dominationem comparavit, ut jam conscenso suggestu gloriatur se, quoquo

quo velit, legatum profecturum, etiam si vos non mitteretis : quòd si quis imperatorum ei contradiceret, quòd prætores in servitutem redigat, eosque assuefaciat ne sibi refragarentur, minetur se suggesti nomine litem intentaturum prætorio ; plura enim ad vos commoda suâ operâ e suggesto, quàm per imperatores e prætorio pervenisse. In externo autem exercitu, cum ex ordinibus non completis quæstum faceret, militare stipendium furaretur, et decem illa millia externorum militum Amphissensibus mercede acceptâ

P. 95. l. 14. διαδικασίαν γράψεν] *judicium se dictaturum minatur, controversiamque pulpito cum prætorio constituturum ; hoc est, artem oratoriam cum imperatoriâ in certamen adducturum. Budæus.*

Διαδικασία nomen est Causæ, quæ *Vindicatio* dici potest : istud contentionis genus, ubi duo pluresve inter se litigant, uter utri sit in munere, locove, aut re capeffendâ præferendus. Disputat ergo Demosthenes de gradu honoris, quem togatæ militiæ deberi existimat, præ laudibus & meritis imperatoriis. *Taylor.*

Ibid. l. 19. κεναῖς χώραις] *Nostrates milites appellant cæca nomina, quibus et Principes decipiuntur, et Centuriones locupletantur. Wolf.*

acceptâ locaret, multum licet obtestante et in concionibus quiritante me, civitati imparatæ, surreptis mercenariis *subsidiis*, periculum summum injecit. Quid enim putatis Philippum temporibus illis in votis habuisse? Non ut seorsim cum urbanâ acie, seorsim cum conductis copiis ad Amphissam decertaret? Græcos, tantâ plagâ acceptâ exanimatos, opprimeret? Et tamen horum omnium malorum opifex Demosthenes non satis habet si pœnas effugerit, sed nisi etiam aureâ coronâ donetur, indignum putat: neque ei sufficit præconium coram vobis fieri, sed nisi et coram Græcis prædicetur, ferendum negat. Ita nimirum prava indoles, magnam potestatem adepta, publicas semper excudit calamitates.

47. Tertia verò, et superiorum omnium gravissima est injuria, de qua sum dicturus. Cum enim Philippus Græcos non contemneret, nec ignoraret (neque enim intelligentiâ caruit) se de bonis fortunisque omnibus in parvo dieculæ spatio esse decertaturum, atque idcirco pacem facere vellet, legatosque missurus esset; cum Thebarum principes imminens jam periculum

culum reformidarent; (neque injuriâ: non enim eos orator militiæ rudis ordinisque defertor monuerat, sed Phocense illud decennale bellum æternum animis documentum infixerat :) cum hæc igitur ita se haberent, cumque animadverteret ea Demosthenes, ac suspicaretur Bœotorum principes pacem privatim coituros, auro sine se a Philippo accepto, non sibi vivendum arbitratus, si quâ largitionis societate excluderetur, repenti in concionem profiliit; et neque dicente quoquam mortaliū, pacem cum Philippo facere oportere, neque negante, sed quia censeret se hoc veluti præconio Bœotorum principibus multò ante denuntiare, ut secum prædæ captæ partem communicarent, per Minervam jurabat, (quam scilicet eò fabricatus est Phidias, ut inde quæstum faceret et pejeraret Demosthenes) si quis pacem esse cum Philippo faciendam diceret, se eum capillis arreptum in carcerem abducturum: Cleophontis imitatus in
admi-

P. 98. l. 9. κλειφῶντος.] Hanc ait Æschines in orat. de fals. legatione, hominem fuisse seditiosum, qui sub finem belli Peloponnesiaci ex infimâ plebe δημαγωγός factus, cum fractis Siculâ clade Atheniensibus

adminiſtrandâ rep. rationem, qui bello Lacedæmonio civitatem dicitur perdidiffe. Sed cum Thebanorum principes ei non attenderent, militesque veſtros jam egreſſos remiſiſſent, ut vos de pace conſultaretis; ibi verò omnino amens evaſit, et conſenſo ſuggeſtu Bœotorum principes Græciæ proditores appellavit, ſcitumque ſe facturum dixit, is qui nunquam hoſtem rectis oculis intuitus eſt, ut vos legatos Thebas mitteretis, qui a Thebanis tranſitum poſtularent contra Philippum. Summo igitur pudore affecti Thebanorum principes, ac veriti ne revera Græcorum proditores eſſe viderentur, a pace divertebant, atque ad aciem inſtruendam properabant.

48. Hoc loco optimorum virorum meminſſe dignum eſt, quos iſte cùm ſacris non litatis, non annuentibus, in apertum periculum ablegâſſet, auſus eſt fugacibus et loci deſertoribus pedibus in tumultum mor-

enſibus Lacedæmonii pacem haud iniquam obtuliſſent, ſe gladio collum ei præciſurum minitabatur, ſiquis pacis mentionem faceret.

mortuorum ascendere, eorumque fortitudinem collaudare. O ad res magnas feriasque agendas hominum omnium futilissime, ad orationis confidentiam omnium accommodatissime! hoccine mox agere contendes, in ora istorum intuens, debere te propter civitatis calamitates coronâ honestari? Vos, si is dixerit, patiemini? unâque cum iis qui defuncti sunt, vestra scilicet commoriatur memoria? Adeste mihi paulisper animis, Athenienses, non jam in iudicio, sed in theatro; ponite vobis ante oculos præconem prodeuntem, prædicationemque ex plebiscito facturum; ac vobiscum considerate, utrûm putetis mortuorum propinquos plures lacrymas profusuros ob tragoediarum spectacula et acerbos heroum casus, qui mox in scenam producentur, an ob civitatis iniquitatem et dementiam? Quis enim, non vir modò Græcus, sed vel homo liberaliter institutus, non ingemiscat, si nihil aliud, illud saltem in theatro recordatus, hoc quondam die tragoedis, ut nunc, in scenam prodituris, quo tempore melius erat morata civitas, et melioribus gubernatoribus utebatur, progressum præconem, productisque pupillis, quorum patres in prælio ceci-

ceciderant, adolescentulis integrâ armaturâ instructis, pulcherrimum et ad virtutem commendandam aptissimum præconium facere consuevisse? "Hos adolescentes, quorum patres in bello fortiter pugnantes occubuerunt, ad pubertatem usque populum aluisse: nunc autem integrâ hac armaturâ tectos, faustis ominibus, ut ad res suas revertantur, dimittere, et ad principem in confessu locum vocare." Hæc quidem olim prædicabat, nunc verò non item. Producto enim eo, qui liberis orbitatis causa fuit, quid prædicabit, quid clamabit? Nam etsi ipsa decreti præscripta recitaret, nunquam tamen obmutescet vera rei turpitudine, sed præconis verbis contraria prorsus eloqui videbitur: "Populum Atheniensem hunc virum," si quidem iste vir est, "coronâ donare, virtutis ergo," nequissimum, "fortitudinis ergo," timidissimum, locique desertorem. Ne quæso vos, Athenienses, per Jovem reliquosque deos immortales, ne trophæum de vobis ipsis in Liberi patris orchestrâ statuatis! ne populum Atheniensem in conspectu Græcorum amentiae condemnnetis! ne miseris Thebanis insanabilium et desperatorum
 male-

malorum memoriam refricetis, quos hujus culpâ profugos in urbem vestram excepistis; quorum fana, sepulchra, liberos Demosthenis nundinatio atque aurum regium perdiderunt!

49. Sed quoniam corporibus non adfuitis, animis saltem eorum calamitates intuemini: ponite vobis ante oculos civitatem captam, diruta moenia, ædes incendio vastatas, conjuges liberosque in servitutem abductos; viros ac mulieres graves annis serò libertatem dediscentes, plorantes, supplicantes vobis, irascentes non iis qui a se pœnas expetiverunt, sed iis qui harum calamitatum autores extitere; enixè flagitantes, ne vos ullo modo perniciem Græciæ coronâ donetis, sed ut genium etiam et fortunam, quæ hominem istum comitatur, caveatis. Neque enim aut civitas, aut privatus quisquam pulchrè unquam discessit, Demosthenis usus consilio. Non pudet vos, Athenienses, in
por-

P. 102. penult. ἐπὶ σκήπτρῳ] *qui precibus, quasi morientes, efflagitant, mandantque.* Nam verbi ἐπὶ σκήπτρῳ usus extremis mandatis, et hominum morientium precibus accomodatus est. *Budæus.*

portitores qui Salamina transvehunt hanc legem tulisse, ut “ si quis eorum navigi-
 “ um in trajectu etiam invitus everterit,
 “ ne ei postea liceat esse portitori,” ne quis
 in hominum Græcorum capitibus temere
 negligenterque versetur; huic verò, qui
 et Græciam civitatemque nostram fundi-
 tus everterit, iterum rempublicam per-
 mittere gubernandam?

50. JAM VERO, ut de quarto etiam
 tempore et præsentì rerum statu dicam,
 illud vos admonitos velim, Demosthenem
 non solum in acie locum deseruisse, verum
 etiam

P. 103. ult. τὴν ἐκ τῆς πόλεως τριήρη] Hunc locum
 Cl. Taylorus ita distingui jubet: ἡ τὴν ἀπὸ στρατοπέ-
 δου μόνον τάξιν ἔλιπει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως, τριήρη
 προσλαβὼν—Stationem non solum in acie, verum etiam
 in civitate deseruit, &c. Similiter infra §. 93. ἀπὸ
 ῥήτωρ, ἀπάντων τῶν κακῶν αἰτίων, ἔλιπει μὲν τὴν ἀπὸ
 ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ ΤΑΞΙΝ, ἀπὸ δὲ τῆς ΠΟΛΕΩΣ.
 Ingeniosè quidem: atque ita vertunt Aretinus & In-
 terpres Italus. Cæterum non placuit veterem in-
 terpunctionem immutare; tum quia si hoc in men-
 tem Æschini venisset, *binas* quasdam stationes, quas
 reliquerat adversarius, designare, utique perfecta
 non esset inter eas distinctio, nisi eadem præpositione
 bis uteretur, ἡ τὴν ΑΠΟ στρατοπέδου μόνον—ἀλλὰ καὶ
 τὴν

etiam acceptâ civitatis vestræ triremi pecunias a Græcis exegisse. Cum autem inopinata salus eum in urbem reduxisset, primis quidem temporibus tremebundus homo fuit, et semimortuus in concionem progressus postulavit, ut se pacis custodem crearetis. Vos autem initio ne nomen quidem Demosthenis decretis abscribi permisistis, sed hoc *negotium* Nausicli mandâstis : jam verò iste etiam coronam sibi deberi contendit. Mortuo deinde Philippo, et Alexandro ad regni successionem vocato, rursus ille præstigias et portenta moliens,

τὴν ΑΠΟ τῆς πόλεως : tum quòd τὴν τρίτην ὑμῶν emphaticè et κατ' ἑξοχὴν hîc sumi crediderim, ac *sacram triremem*, sive *Paralum*, denotare, quæ inter alia publica munera, ad *legatos* etiam circumvehendos adhiberi solebat. (Vide infrâ, not. ad §. 51.) Refert enim Dinarchus in orat. adv. Demosthenem, statim post cladem eam Chæronensem, cum omnia Athenienses a Philippo timerent, Demosthenem, quò se honestâ specie periculo subduceret, legatum se ad socias civitates proficisci simulare, αὐτος ἑαυτὸν πρῶτον κατασκευάσας, ἵν' ἐκ τῆς πόλεως ἀποδράῃ.

P. 104. l. 9. ἐπιλέγειν] Hoc ipsum ultro tum fecisse Demosthenem, Genium suum ac Fortunam deestatum, scribit Plutarchus. *Wolf.*

moliens, facella extruxit Pausaniæ, et senatum in gratulationis et sacrificii *ob lætum nuncium* facti crimen coniecit: Alexandro autem MARGITÆ cognomen indidit, aususque est affirmare, nunquam eum e Macedoniâ pedem elaturum, satis verò habiturum, si Pellæ deambulare, et exta inspi-

Ibid. l. 17. Μαργίτην] *Nebulonum* modò principes Eurybatum & Phrynondam vidimus; nunc autem ecce *Fatuorum* regem *Margitam*! Hic (de quo et Homerum poëmation scribere non dedignatum ferunt) adeò nobili stultitiâ fuit, ut nec ultra quinque numerare posset, et sponsam suam attingere non sit ausus, socrûs objurgationem veritus; aliasque hujuscemodi ineptiolas edidit, quas iis temporibus perinsignes habitas studiosè conquisiverunt, literisque certatim mandârunt Suidas, Tzetzes, et Episcopus Thessalonicensis in Odyss. K.

Ibid. penult. τὰ σπλάγχινα φυλάττοντα] Videtur moris fuisse apud Macedonas, ut Regi sacra facienti victimarum exta ad inspiciendum deferantur: quam in rem adfert Taylorus locum Polybii ex Hist. lib. 7. ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟΝ ΕΘΙΣΜΟΝ ἐκ τῶν τυθέντων ἱερῶν προσπιχθέντων αὐτῷ [Macedonum regi] τῶν ΣΠΛΑΓΧΝΩΝ, διζάμενος εἰς τὰς χεῖρας, καὶ βραχὺ διακλίνας, ἤρειτο προτείνων τοῖς περὶ τὸν θρόνον, τὴν δὲ τὰ ἱερῶα σημαίνει. Neque vero quidem absimile est, vocem hanc fuisse Demosthenis, nimiam Alexandri circa

inspiceret. Atque hæc se dicere prædicabat, non conjecturâ ductum, sed quòd certò sciret virtutem non nisi sanguine comparari : ipse penitus sanguine destitutus, et Alexandrum non ex Alexandri ingenio, sed suapte ignavia dimensus—Cum verò censuissent jam Thessali civitati nostræ bellum inferendum, et juvenis principio (neque injuriâ) irritatus esset, cumque castra jam ad Thebas admoverentur, legatus a vobis delectus *Demosthenes* arreptâ fuga e medio Cithærone reversus est, neque in pace neque in bello utilem se civem *reip.* præbens. Et quod est omnium acerbissimum, vos eum non prodidistis, neque in iudicium coram consilio Græcorum adduci permisistis : ille autem vos jam planè prodidit, si quidem vera sunt quæ dicuntur.

51. Ut

res sacras anxietatem irridentis ; cujus sub finem vitæ adeò invaluisse superstitionem refert Plutarchus, ut οὐδὲν ἄν μακρὸν ὅτως τῶν ἀγῶν καὶ ἀτόπων, ὃ μὴ τέρας ἔκαστο καὶ σημεῖον· ἀλλὰ θυομένη, καὶ καθαίρονται, καὶ μαντιούοντων μισθὸν ἦν τὸ βασίλειον.

51. Ut enim aiunt Paralii, iiique qui legati ad Alexandrum profecti sunt, (et rei meritò sane adhibetur fides) est Aristion quidam Plataicus, Aristobuli pharmacopolæ, si quis forte vestrûm cognôrit, filius. Is aliquando adolescens, cûm suis æqualibus formâ præstaret, diu in Demosthenis domo diversabatur. Quid verò aut fecerit, aut passus sit, cum dubium atque incertum sit, tum res mihi nequaquam dictu est honesta. Hic igitur (ut ego audio) cum et quis esset, et quomodo antea vixerit, nemini esset compertum, in Alexandri gratiam subrepat, et cum eo familiariter

P. 105. l. 19. Παράλιοι] Non, populi qui maritimam Atticæ regionem incolebant, quod temere quidam existimârunt; sed οἱ ἐν τῇ Παράλῳ τῇ πλείοντις, qui conscensâ *Paralo* nave navigabant. Publicum navigium erat Πάραλος, et reip. causâ sæpius deductum; nempe ad legatos transportandos, ad sacrificia procuranda, et negotia huiuscemodi. *Taylor.*

Ibid. ult. Αρισίων] Οὗτος Σάμιος μὲν ἔστι, ἢ Πλαταῖος, ὡς Διούλλος φησιν, ἐκ μαιρακυλλίου ἱταῖρος Δημοσθένος ἐπίμφοθι δ' ὑπ' αὐτῷ πρὸς Ηφαιστίωνα, ἕνεκα διαλλαγῶν, ὡς φησι Μαρσίας ἐν πέμπτῳ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον. *Harpocrai.*

miliariter versatur. Per hunc Demosthenes missis ad Alexandrum literis, aliquid tandem securitatis nactus est et gratiæ reconciliationem, multisque eum blanditiis demulcivit. Inde autem spectate, quàm valde res sit criminationi consentanea :

52. Nam si quid horum revera sentiret Demosthenes, si hostili in Alexandrum (uti jactat) esset animo, tria ei pulcherrima tempora oblata sunt, quorum nullo, ut videtur, unquam est usus. Primum, cum in regno non ita pridem constitutus Alexander, suis rebus nondum satis compositis, in Asiam transiret ; Persarum autem rex classe, pecuniâ, peditatu floreret, libenterque vos in communem societatem recepisset, propter ea quæ sibi ipsi ingrebant pericula. Num tu orationem tunc unam habuisti, Demosthenes, ullumve decretum conscripsisti ? Vis ponam metuisse te, tuoque ingenio obsecundâsse ? atqui timiditatem oratoriam reip. tempora non expectant. Sed postquam Darius cum universo exercitu descendisset, Alexander autem in Ciliciâ intercluderetur, rerum omnium inopiâ (ut ipse tum dixisti) laborans, cum illum continuò (ut tua pariter ferebat

ferebat oratio) Persicus equitatus conculcaturus esset, jamque importunitatem tuam civitas capere non poterat, et epistolas tuas, quas digitis suspensas circumferebas, nonnullis os meum tanquam hominis percussi et exanimati ostendens, cum me auratis cornibus *hostiam* nuncupabas, et si quid laberetur Alexander, jam coronatum esse dicebas; ne tum quidem egisti quicquam, sed rem in aliud tempus nescio quod magis commodum distulisti. His igitur omnibus prætermiſſis, de iis dicam rebus,

P. 107. ult. χρυσόκρινον] *ac me victimæ instar deaurata habentis cornua, propediem interfectum iri conclamares.* Ovid. Met. x. 271.

——— *Et pandis inducæ cornibus aurum,
Conciderant iſtæ niveâ ceruice juuencæ.*

Brodæus.

P. 108. l. 1. καταρίφθαι] *Idque etiam hostiæ ritu.* Juven. Sat. xiii. 63.

Quæque coronatâ lustrari debeat agnâ. Brodæus.

Unde illud oraculum de Philippo.

Ερίπλει μὲν ὁ ταῦρος ἔχει τίλος· ἐγὼ δ' ὁ θύων.

Wolfius.

rebus, quæ nunc sunt. Lacedæmonii et exercitus externus secundo Marte pugnâ-
rant, militesque ad Corrhagum deleve-
rant: Elæi unâ cum iis a *Macedonibus*
defecerant: Achæi præterea omnes præter
Pellenæos: Arcadia omnis præter Mega-
lopolim; ipsa autem obsidione pressa
erat, et de die in diem capi sperabatur:
Alexânder extra septentriones et orbem
penè terrarum habitabilem excesserat:
Antipater multum jam temporis in com-
parando exercitu consumserat: quid fu-
turum esset, incertum erat. Hîc tu no-
bis ostende, Demosthenes, quæ gesseris,
quæ

P. 108. l. 8. Κόρυς] Nomen hoc appellativum
hominis esse ponunt Lambinus, Italus, aliique non-
nulli. " Verùm Castelli nomen est proculdubio,
" non Imperatoris. Id expedit Gallicus Interpres
" ex Liv. xxxi. 27. et tamen dubitare persevera-
" vit." Taylor.

*Apustius, extrema Macedoniæ populatus, Chorrha-
go et Gherrusio et Orgesso castellis primo impetu cap-
tis, ad Antipatriam in faucibus angustis sitam urbem
venit.*

Ibid. l. 14. ἔξω τῆς ἀπέρου] penè extra hoc hemi-
sphærium, ubi hæc nostra Urbs non conspicitur. Bro-
dzus.

quæ dixeris : quod si velis, cedam tibi fuggestu, quoad dicendi finem feceris. Sed quoniam taces, sanè tibi quòd hæsites ignosco : quæ verò tum dixisti, ego nunc exponam.

53. Excideruntne vobis e memoriâ verba illa odiosa, immania, quæ vos olim, ô ferrei, quo pacto audire sustinuisistis ? Cum pro concione hæc effutiret : “ Civitatem
“ nonnulli tanquam vitem amputant : populi palmites quidem refecuerunt : rerum nervi succiduntur : storearum instar

P. 109. l. 4. ἀπίθαρα ῥήματα] Plin. Epist. IX. 26. *Sed opus est examine et librâ, incredibilia sint hæc et immania, an magnifica et cælestia.* Cicero Orat. §. 8. *Attamen in hoc ipso diligenter examinante verborum omnium pondera, reprehendit Æschines quædam et exagitat, illudensque dura, odiosa, intolerabilia esse dicit. Quin etiam quærit ab ipso, cum quidem cum belluam appellet, utrùm illa verba an portenta sint : ut Æschini ne Demosthenes quidem videatur Atticè dicere.*

Ibid. l. 8. τὰ νῦν τῶν πραγμάτων] Τὰ χρήματα.

Ibid. l. 9. φορμωξῆαφώμιθα] Φορμωξῆαφῶν, est, tegetes acu trajecitâ consuere : vel, in tegetem storeamve con-

“star in angustum cogimur : quidam nos
 “tanquam aciculas trajiciunt.” Hæc-
 cine verò, ô bellua, verba sunt an porten-
 ta? Quid cum in suggestu te in orbem
 circum-

conjectum insuere. Φορμὸς ἐξ ἀφύμεθα igitur εἰς τὰ γινὰ
 significare mihi videtur, ἡμεῖς οὕτω γινοχωρῆμεθα,
 ὡς περὶ ἀνὲς φορμῶσι τισὶν ἐνραπτόμενοι. Potest enim ali-
 quis in tegete vel storeâ insui ut caleseat vel sudet.
 Quod autem sequitur est corruptum. *Budæus.*

P. 109. l. 10. τινὲς πρῶτον] Inutile omnino videtur
 importunum illud πρῶτον. Codex unus habet, τινὲς
 ΠΡΩΚΤΟΝ ὥσπερ ταῖς βελόταις διείρησι, quam quidem
 lectionem secutus Lambinus vertit, *quidam* podi-
 cem nobis quasi acubus aut mugilibus transfodiunt.
 Fortassis allusisse Demosthenem existimavit ad no-
 tum illud supplicii genus, quo Athenienses paupe-
 res mæchos in adulterio deprehensos solebant cruci-
 are, *mugili*, aliove aliquo pisce aculeato (qualem
 esse βελόνην testatur Plin. Hist. Nat. 1x.) in nates iis
 immisso. Unde hoc valeret dictum illud Demo-
 sthenis ; *quidam* sædè nos, *tanquam viles mæchos*,
dilacerant. Interpretationem tamen eam respuit
 Tourellius, utpote odiosam nimis, ridiculam, et
 Demosthene omnino indignam. Locus proculdubio
 depravatus est. Taylorus *deploratissimum* vocat.
 Facilem sanè jacturam !

Ibid. l. 12. κίναδος] ἀντὶ τοῦ θηρίου. Omnem
 quidem *feram* ita vocari volunt, peculiariter autem
vulpem. Suid.

circumagens calamitabas, tanquam Alexandro adversatus, " Fateor me Laconicam conjurationem excitasse; fateor me Thessalos & Perrhæbos ad defectionem impulisse." Tu verò vel villam quidem ad defectionem impellas? Tu, non dico ad urbem, sed ad domum ullam, ubi quid sit discriminis, accedas? Verùm sicubi pecuniæ impendantur, adfidebis, nihil viro dignum geres: si *boni* quid fortuito eveniat, id tibi vendicabis, teipsum rei jam peractæ autorem inscribes: si quis metus ingruerit, profugies; si in spem bonam erecti simus, præmia posces, et aureas coronas flagitabis.

54. Esto: at popularis est. Si vos ad honestam verborum ejus speciem respiciatis, nunc etiam, uti et olim, eritis decepti: si naturam ejus rei que veritatem *exquiratis*, nequaquam fallimini. Hoc igitur modo rationem ab eo reposcite. Ego jam vobiscum expendam, quæ insita esse debeant in ingenio viri popularis ac moderati; e contrà ponam, qualèm esse verisimile sit hominem paucorum potentiae studiosum, atque improbum. Vos, his duobus inter se comparatis, spectate jam
I mihi,

mihi, non qualis linguâ fit, sed qualem vitam egerit.

55. Vos igitur omnes arbitror mihi assensuros, hæc in homine populari inesse oportere : primum, ut a paternâ maternâque stirpe liber sit ; ne ob generis infortunium infensus sit legibus, quæ potestatem populi tuentur. Deinde, ut a maioribus suis alicujus erga populum beneficiæ hæreditatem acceperit, vel (quod est summè necessarium) nullius inimiciæ ; ne calamitatum, in quas majores inciderunt, se vindicem præbens, malura moliatur civitati. Tertiò, ut in quotidiani victûs ratione naturâ frugi sit ac temperans ; ne ob perditam in sumptibus nequitiam largitiones contra rempublicam accipiat. Quartò, ut et vir bonus sit, et dicendi peritus : præclarum est enim mente et consilio res optimas eligere, *easdemque* eruditione oratoriâ et dicendi facultate *instructum* auditoribus probare posse : sin minùs ita contingat, utique bona mens anteponenda eloquentiæ est. Quintò, forti animo esse oportet, ne in temporum angustiiis et in bellis populum deferat. At homini paucorum potentiæ faventi, his omnibus

omnibus adversa esse studia convenit :
quid enim ea vobis iterare opus est ?

56. Jam verò dispicite, quodnam ex
his insit in Demosthene : ratio autem
summâ cum æquitate subducatur. Huic
pater erat Demosthenes Pæaniensis ; vir
ingenuus quidem (neque enim mentien-
dum est :) sed a materno, avique materni
genere quomodo se habeat, ego jam ex-
ponam. Gylo quidam erat Ceramensis.
Hic Nymphæo, quod in Ponto est, (quo
tempore oppidum illud civitas in ditione
suâ tenebat) hostibus prodito, urbe exu-
lavit, cum capitis damnatus judicii pœ-
nam non expectâisset. Hinc Bosporum
concessit, ubi Hortorum, qui vocantur,
a tyrannis largitionem nactus, uxorem du-
cit opulentam sanè, magnamque vim au-
ri secum afferentem, sed genere Scythi-
dem. Ex eâ duas filias suscepit, quas
ille cum grandi pecuniâ huc missas collo-
cavit, alteram nescio cui (ne multorum
in me odia concitem ;) alteram, spretis ci-
vitatibus

P. 113. l. 4. παρὶδὼν τὰς νόμους] Quibus cautum
est, nequis civis cum exterâ muliere matrimonium
I 2 contra-

vitatis nostræ legibus, duxit Demosthenes Pæaniensis; ex qua natus est vobis percuriosus hic ardelio et calumniator Demosthenes. Quamobrem ab avo quidem materno hostis erit populi, (ejus enim majores capitis damnavistis) a materno genere, Scythæ, barbarus, linguâ duntaxat Græcus; unde fit, ut improbitate etiam indigenam non referat.

57. In quotidiani autem victûs ratione, qualis est? Ex trierarcho scriptor orationum evasit, bonis paternis ridiculè dissipatis. Deinde cum in hoc etiam negotio perfidus haberetur, quòd orationes adversariis impertiret, repentè in fuggestum

contraheret. Secùs facientes millibus mulstabantur drachmis. *Demosth. c. Neæram.*

P. 113. l. 15. λογιγράφος] Accipitur in malam partem, et per contemptum dicitur, ut Latinis *Rabula*. Dem. de fals. leg. Λογογράφους τοίνυν καὶ σοφίτας ἀποκαλῶν, καὶ ὑβρίζειν πειρώμενος. Steph.

Ibid. l. 18. καὶ τὰς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις] Plutarchus in vitâ Demosth. malè audiisse refert Demosthenem, qui cum orationem pro Apollodoro adversus Phormionem & Stephanum scripssisset, idem

postea

gestum profiliit. Cum ingentem a civitate pecuniam accepisset, perpusillam sibi reliquam fecit. Nunc verò aurum regale sumptus ejus *exhaustos* inundavit : sed neque hoc quidem satis est ; nullæ enim unquam divitiæ pravæ indolis libidinem exsuperârunt. Ad summam, vitam non ex suis vectigalibus, sed vestris ex periculis sustentat. Quod ad bonitatem autem mentis dicendique facultatem attinet, qualem eum

postea orationem Phormioni composuit : tanquam ex eâdem officinâ pugiones vendens adversariis, quibus se mutuò confoderent.

Ibid. ult. βασιλικὸν χρυσίον] *ei a rege Persarum datae pecuniæ*. Diodor. xvii. Εἴτε βυλόμινος (Demosthenes) τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ἄμεμπτος αὐτὸν διαφύλαττεν· πολλὰ γὰρ χρήματα φασὶν αὐτὸν εἰληφέναι παρὰ Περσῶν, ἵνα πολιτεύηται κατὰ Μακεδόνων. Brodæus.

Ibid. ἐπικέκλυκε] Metaphora tracta est ab Æstu reciprocante. Nos hoc ferè modo diceremus ; *his affairs were at a low ebb, till the tide of the Persian exchequer flowed in*. Taylor.

De fluminibus potius extra alveum transfusis dicitur ἐπικλύζω, quemadmodum rectè annotavit Francis. Malim igitur, *sumptus exhaustos quasi inundatione factâ explevit*.

eum natura finxit? Oratione disertum, vitâ turpem. Ita enim corpore suo abusus est, venerisque voluptatibus, ut *flagitia* quæ in se admisit, nollem exponere. Vidi enim jam ante, odium esse consecutos eos, qui vicinorum dedecora nimis apertè declarârunt. Sed quid tandem *ex hac eloquentiâ* civitati quæritur? Præclara verba, facta humilia atque abjecta.

58. Jam de fortitudine per mihi brevis restat oratio. Nam si vel se ipse ignavum esse negaret, vel vos nesciretis, diutius esset mihi in hoc loco commorandum. Nunc autem quando et ipse fatetur in concionibus, vosque omnes intelligitis, reliquum est ut leges, quæ his de rebus latæ sunt, vobis in memoriam redigam. Solon enim, antiquus ille legislator, iisdem pœnis obstringi debere censuit et eum qui militiam detractaret, et eum qui de statione decederet, et eum simul qui timidus miles sit: dantur enim et timiditatis actiones. Atqui mirabitur fortasse quispiam, etiam propter naturæ *defectum* actiones esse constitutas. Sunt. Quid ita? Ut unusquisque nostrum pœnas legibus irrogatas magis quàm hostem extimescens,

cens, tanto fortiùs pro patriâ propugnet. Legislator itaque eum qui militiam subterfugiat, et timidum, et desertorem, lustralibus vasis fori prohibet, et coronâ donari vetat, et sacrificiis arcet publico nomine institutis. Tu verò eum nos coronâ donare jubes, cui coronam leges interdiciunt; tuo decreto hominem indignissimum ludis tragicis in orchestram arcessis; in templum Liberi patris eum *deducis*, qui timiditate suâ templa prodidit. Sed ne vos a proposito divertam, facite vobis in mentem veniat, cum se dicit esse popularem, non orationem ejus sed vitam spectare; neque quem se esse prædicet, sed quis sit, attendite.

59. Verùm quoniam in coronarum & præmiorum mentionem incidi, antequam mihi e memoriâ excidat, prædico vobis, Athenienses, nisi hæc præmia infinita et temere concessas coronas reprimetis, neque

P. 115. l. 14. περιεργαστηρίων] Vasa aquâ lustrali plena, quæ in foribus templorum et ad omnes etiam fori aditus erant disposita. Hac aquâ perspergebantur intrantes, quique ab eâ exclusi sunt, βίβηλοι *impuri* vocabantur. *Potter*, II. 2.

que eos, quos honore afficitis, gratiam vobis habituros, neque res civitatis meliores fore. Improbos enim nunquam in melius mutabitis; bonos ad summam desperationem adigetis. Verè hæc a me dici, magnis me vobis argumentis monstraturum puto. Si quis vos roget, *Athenienses*, utrùm his temporibus nostra civitas gloriâ magis florere videatur, an majorum nostrorum? omnes credo assensuros ætate majorum *insignius eam floruisse*. Utrùm tunc temporis an nunc viri meliores? tunc quidem excellentes, nunc longè deteriores. At præmia, et coronæ, et præconia, et quotidianus victus in Prytaneo, utrum tunc erant an nunc crebriora? tunc rari apud nos honores; virtutis nomen in pretio erat: nunc verò res ipsa obsolescit; et coronas vos non consilio, sed ex consuetudine donatis.

60. Hæc

P. 117. l. 7. *καταπίπτει*] *eluendo obsolescit*. Metaphora a Vesti acu pictâ, quæ nimîâ lotionem suum amittit et elegantiam, adeoque facta est obsoletior. Attigit ferè Corn. Nepos in Miltiade, versùs finem. *Ut populi nostri honores quondam fuerunt rari et tenues, ob eamque causam gloriosi, nunc autem effusi atque obsoleti, sic olim apud Athenienses*—Taylor.

60. Hæc igitur expendentibus *vobis* absurdum meritò videatur, præmia nunc increbuisse, civitatis opes tum majores quàm nunc fuisse; viros nunc esse nequiores, tunc multò præstantiores. Ego autem, quamobrem hoc ita fit, ostendere vobis conabor. Putatisne, Athenienses, futurum unquam fuisse, qui se vel ad Panathenæa, vel ad aliud aliquod certamen in quo coronæ donentur, exercere vellet, ad Pancratium aut aliud quodpiam gravioris luctæ genus, si corona traderetur non præstantissimo, sed ei qui malis artibus ipsam consecutus esset? Nemo hercle se exerceret. Nunc autem, opinor, propter raritatem, propter contentionem, decus, gloriam denique sempiternam, quæ victoriam sequitur, reperiuntur nonnulli, qui corporibus suis fortunæ permissis, gravissimisque laboribus exantlatis, periculum adire cupiunt. Quocirca fingite vos esse certaminis de virtute civili arbitros constitutos,

Ibid. l. 19. *παγκράτιος*] Certaminis genus ex pugilatu et luctâ compositum. Erat autem acerbissimum; quòd calcibus, cubitis, pugnis, toto denique corpore transigeretur.

tos, atque illud simul cogitate, si paucis, et dignis, et secundum leges præmia tribuatis, complures vos virtutis certatores habituros: sin cuivis, et eis qui ambierint, gratificemini, etiam bona ingenia corrupturos.

61. Hæc autem rectè a me dicta esse, luculentius paulo vobis libet exponere. Uter vobis vir melior fuisse videtur Themistocles, quo duce navali apud Salamina prælio Persam vicistis, an qui locum in acie deseruit, Demosthenes? Miltiades, qui Marathoniâ pugnâ barbaros superavit, an iste? Ille denique, qui populum exulantem a Phyle reduxerunt, et Aristides ille, qui cognomine (multum illi quod Demosthenes habet dissimili) Justus appellatus est? Verum ego, per deos immortales, ne iisdem quidem diebus fas esse existimo de hac belluâ et de viris illis meminisse. Ostendat igitur in oratione suâ Demosthenes, sicubi decretum sit, ut quisquam illorum virorum coronâ donaretur. Ingratus ergo erat populus? Minimè. Imo et excelsi animi *populus* fuit, et illi, qui hunc honorem non adepti sunt, civitate hæc dignissimi.

Non

Non enim se in tabulis decretoriis honorem suum ponere debere censebant, sed in eorum quibus bene fecissent memoriâ, quæ quidem ex illo tempore ad hunc usque diem manet immortalis.

62. Quibus verò præmiis ornati sunt, operæ pretium est commemorare. Fuerunt quidam iis temporibus, qui diuturno labore gravibusque periculis defuncti, Medos apud Strymonem fluvium prælio fuderunt. Ii igitur huc reversi præmium a populo petiverunt: dedit eis populus magna (ut tum videbantur) præmia, ut tres Hermæ lapidei in Hermarum porticu
iis

P. 119. penult. ἐπὶ τῷ Στρυμόνι] Historiam narrat Plutarchus in Cimone, qui et rationem simul reddit, cur honorem istum (τιμῆς ὑπερβολήν, inquit, τοῖς τότε ἀνθρώποις) quem neque Themistocles neque Miltiades assecuti sunt, Cimoni tribuerunt Athenienses. Nimirum cæteris ducibus de salute dimicaverunt; hujus verò auspiciis *omnium primi hostium impotentiamprehendere*, et ultro eis cladem inferentes, regionem omnem quæ Strymona circumjacet, Persis ereptam, suo subjecerunt imperio.

P. 120. l. 4. τῇ 50ᾷ τῇ τῶν Ερμῶν] Porticus erat juxta portam Atticam, statuis Mercurii plena. Hujus

iis ponerentur; eâ lege tamen, ne sua nomina inscriberent, ut non imperatorum, sed populi inscriptio videretur. Esse autem vera quæ a me dicuntur, ex ipsis verbis cognoscetis. Inscriptum est enim in primâ statuâ :

*Hi quoque præstanti valuerunt pectore, Medis
Strymonias ad aquas, Eïonisque locum
Perdomitis, dirâque fame ferroque cruento
Hostiles primi qui minuere manus.*

Secundæ hæc inscriptio est :

*Præmia Cecropidæ hæc ducibus memoranda de-
derunt,
Pro virtute virum, pro meritisque piis,
Ut,*

jus autem dei imaginibus inscriptiones exarandi notus apud veteres mos est.

P. 120. l. 13. ἐν Ἡϊόν] *Eion*, Thraciæ urbs ad ostium Strymonis fluvii, haud procul ab Amphipoli, cujus erat emporium et navale. Hanc urbem qui pro Xerxe defendebat Butes, cum longâ obsidione pressus diutius eam conservare non potuit, liceretque ei acceptâ fide decedere, flammas tamen oppido subdere maluit, seque ipse cum thesauris suis, amicis, totâque simul familiâ in rogam conjecit. *Plutarch.* loco citato, et *Herodot.* in Polymniâ.

IN CTESIPHONTEM. 141

*Ut, cum progenies lustrent hæc sera nepotum,
Læti pro patriâ ferre pericla velint.*

Tertiæ autem statuæ inscriptum est :

*Ex hac urbe olim Mnestheus, comitatus Atridas,
Examen duxit Pergama ad alta virum.
Gnarum præ reliquis quem cantat Homerus
Achivis*

Compositis acies dirigere ordinibus.

*Haud ergo immerito primi dicentur ubique
Virtute insigni Marteque Cecropidæ.*

Usquamne hîc reperitur ducum nomen?
nusquam; sed populi tantum. Adeste
igitur mihi animis et ad Porticum Pictu-
ratam: omnium enim facinorum egregio-
rum extant vobis in foro monumenta.
Quid igitur illud est, quod dico, Athe-
nieneses? Hic pugna Marathonia depicta
est. Sed quis erat imperator? Omnes,
opinor, hoc ita rogati, responderetis, Mil-
tiades. At illic *nomen ejus* non inscribi-
tur. Quid ita? non petivit hoc præmii?
Petivit quidem, sed populus non dedit:
verum ei pro nominis inscriptione conces-
sit, ut primo loco pingeretur, milites co-
hortans. Ergo et in æde Matris deum
juxta Curiam, quodnam iis præmium
qui

qui populum exulantem a Phylâ reduxerunt, dederitis, intueri licet. Qui enim populi scitum scripsit et obtinuit, Archinus erat Cœleus, unus ex iis qui populum reduxerunt. Scripsit autem primûm, ut iis mille drachmæ darentur in sacrificia et dona templis appendenda: estque hoc minus quàm decem drachmæ in singulos viros. Deinde jubet unumquemque oleaginâ coronâ ornari, non aureâ. Erat enim tum oleagina corona pretiosa: nunc etiam aurea fastidio est. Verûm neque hoc quidem temere fieri decernit; sed tum demûm, cum senatus accuratè perquisiverit, quot eorum in Phylâ obsessi fuissent, cum Lacedæmonii et triginta tyranni in eos invaserunt qui Phylam occupârunt; non quot ad Chæroneam, cum instarent hostes, a statione recessissent. Ut autem vera me dicere *cognoscatis*, recitabitur vobis decretum.

DECRETUM

DE REDUCIBUS A PHYLÂ.

Recitetur jam ex adverso decretum id, quod Ctesiphon scripsit Demostheni, gravissimarum calamitatum auctori.

DE-

D E C R E T U M.

Hoc decreto oblitteratur eorum præmii-
um, qui populum reduxerunt: hoc si
honestum est, illud turpe fuit: si illi
merito honore affecti sunt, hic immerito
coronâ ornatur.

63. At enim audio dicturum esse De-
mosthenem, me parum justè facere, qui
majorum res gestas cum suis contendam.
Neque enim (aiet) Philamon pugil Olym-
piis coronam adeptus est, quòd veterem
illum pugilem Glaucum, sed quòd suæ
ætatis certatores superârit. Quasi verò
nesciamus pugilibus inter sese propositum
esse certamen, iis autem qui coronam
poscunt, cum ipsâ virtute, cujus etiam
causâ coronantur. Oportet enim menda-
cio vacare præconem, cum quid in thea-
tro coram Græcis prædicat. Quare noli
nobis

P. 123. l. 17. οὐδὲ γὰρ Φιλαμωνα] Rectè vaticina-
tur Æschines. Plenus est in hac argumentatione
Demosthenes. Vide *de Coron.* §. 99. Iste Philam-
mo, teste Suida, pugil erat Atheniensis, qui omnes
sui temporis vicit adversarios. *Taylor.*

nobis pluribus verbis demonstrare, te in rep. administrandâ Patæcione fuisse meliorem; sed ubi virtutis compos fueris, ita demum gratias a populo deposce. Verum ne vos a proposito abducam, scriba vobis epigramma recitabit, quod in eos scriptum est qui populum a Phylâ reduxerunt.

EPIGRAMMA.

Hosce coronarum gens antiqua Attica, pulchra

Virtutis ergâ, jussit honore coli:

Qui quondam injustos arcebant urbe tyrannos,

Objicere haud veriti corpora pro patriâ.

Propterea quòd eos, qui contra leges dominati sunt, everterint, honore affectos esse dicit poëta. Adhuc enim omnium aures vox ea personabat, populum illo
maximè

P. 124. l. 8. Πατακίων] Nomen proprium furis et mœnium effractoris, (Harpocr.) quem ob insignem pravitatem Eurybato & Phrynondæ adjecit proverbium.

P. 125. l. 3. ἐναυλον] Elegans locutio et fatis rara. Est autem Metaphora sumpta ab iis, quibus post
tibiartum

tibiartum
notum
Palme

Ibid.
tentiam
formata
tarâ bre
mate sec
gem vel
contra ea
inde esse
legibus con
ipsas re vi

maximè tempore eversum fuisse, postquam judicia de decretis contra leges factis nonnulli sustulissent.

64. Equidem, ut ego de patre meo audiebam, (qui anno ætatis suæ quinto et nonagesimo diem obiit, cum omnium reip. ærumnarum particeps fuisset; qui sæpe mecum per otium his de rebus conferebat :) is *inquam* dicebat, primis illis temporibus quibus populus reductus fuerat, siqua de decretis contra leges scriptis actio in iudicium venerit, similia planè fuisse et nomen et factum. Quid enim
scele-

tibiarum sonum aures adhuc personant. Id est, notum est et inculcatum auribus, ut tibiarum sonus. Palmer.

Ibid. l. 14. εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Sententiam hanc, longâ illâ parenthesi in principio deformatam, jam exeuntem obscuravit Noster affectatâ brevitate. Sensum tamen colligere licet ex commate sequenti: *pari odio habitum fuisse, si quis legem vel factis violaverit vel verbis, h. e. decretis contra eam scriptis: sive (uti explicat Taylorus) perinde esse παράνομα λέγειν ὡς παράνομα πράττειν. Legem legibus contrariam ferre, æquè incivile est atque leges ipsas re violare.*

sceleratius homine, qui res legibus adversas dicit, aut facit? Neque verò iudices, ut ille referebat, eâdem ratione qua nunc, de causâ cognôrunt: erant enim in eos, qui decreta legibus adversa tulerant, multò infestiores quàm ipse etiam accusator; et sæpenumero scribam revocabant, jubebantque leges et decretum iterum recitare: damnabantur denique ii qui contra leges scripserant, non si universas leges transgressi fuissent, sed si unam duntaxat syllabam immutâssent. At perridiculum est, quod nunc fieri solet. Scriba decretum recitat contra leges factum: iudices, quasi cantilenam, aut rem a *judicio* alienam audirent, ad aliud aliquod animum advertunt. Jam verò ex Demosthenis artibus turpem consuetudinem in judicia irrepere sivistis: inversa enim nobis sunt jura civitatis. Accusator quidem defendit: reus accusat: iudices, quarum rerum disceptatores sedeant, interdum obliviscuntur; de iis verò rebus, quarum iudices non sunt, sententiam ferre coguntur: reus, si quando rem ipsam attigerit, non se dicit legitima scripssisse, sed alium etiam antea, cum talia scripssisset, absolutum esse. Quo quidem argumento
magno-

magnopere jam nunc elatum esse audio Ctesiphontem.

65. Ausus est aliquando apud vos gloriari Aristophon ille Azenienſis, ſe ſeptuaginta quinque actionibus de decretis contra leges factis poſtulatũ fuiſſe. At non ita priſcus ille Cephalus, qui omnium maximè popularis eſt habitus, non ita (inquam) ſed planè contrariis gloriabatur factis; quòd nempe, cum plura quàm quis alius plebiſcita ſcripſiſſet, nunquam tamen de decretis contra leges ſcriptis reus factus eſſet. Præclara, meâ quidem ſententiâ, gloriatio! Nam de decretis adverſum leges factis alii alios poſtulabant, non ū tantũ qui in reip. partibus diſſiderent, verũ etiam amici amicos, ſi quid in rempublicam commiſiſſent. Id autem exinde

P. 127. l. 16. οἱ διαπολιτευόμενοι] *contrariæ factionis ciues*. Appianus in Ibericâ, p. 160. (Ed. Steph.) Ὅσοι δὲ τῇ Βάρκα ΔΙΑΠΟΛΙΤΑΙ τὴν Βάρκα τε καὶ Ἀσδρῦβα δύναμιν ἰδιδοίκεσαν, ὡς ἔμαθον αὐτὸς τιθιῶτας, Ἀντίβη κατεφρόνουν, ὡς νέου. *Qui autem factionem amplexi Barcæ inimicam, Barcæ et Asdrubalis potentiam reformidaverant, &c. Quare nihil opus emendatione Wolfianâ, ἀντιπολιτευόμενοι.*

exinde cognoscetis. Archinus Cœleus violatarum legum postulabat Thrasylbulum Stiriensem, quòd contra leges decretum fecerat ; ut unus scilicet ex iis, qui secum a Phylâ revertissent, coronâ donaretur : et reum peregit, recentibus etiam tunc ejus erga populum beneficiis ; quorum tamen rationem nequaquam judices habuerunt. Existimabant enim, quemadmodum tum ipsos exulantes Thrasylbulus revocâset, ita etiam nunc eundem se in urbe constitutos exturbare, cum aliquid contra leges decerneret. Nunc autem non ita fit ; quin planè aliter. Vestri enim eximii imperatores, eorumque nonnulli qui victum quotidianum in Prytaneo meruerunt, actiones de decretis contra leges factis deprecationibus suis evertunt ; quos jure vos ingratos existimare debeatis. Si quis enim in liberâ republicâ honorem
confe-

Videat autem lector technarum rhetoricarum studiosus, annon hîc auditoribus excutere suspensionem eam velit Æschines, Demosthenem ideo a se in judicium deductum fuisse, quòd sibi in rep. administrandâ semper esset infensus : nam contrâ, optimorum civium exemplis confirmat, ne *amicis* quidem, illicita decreta suadentibus, parcendum esse.

consecutus, (in eâ præsertim civitate, quam dii legesque conservant) iis qui decreta legibus adversa scribunt, opitulari audet, is eam ipsam rempublicam evertit, a quâ est honestatus.

66. Quænam igitur defensionis ratio patrono justo ac modesto præscripta est? Dicam. In tres partes distribuitur dies, quo actio de decretis contra leges factis in iudicium venit. Infunditur enim prima
aqua

P. 128. l. 20. ἀνδρὶ δίκαιον συνηγόρῳ] Illud ἀνδρὶ insinuatum est a sciolo quodam, qui non intellexit quid Græci voluerunt per δίκαιον συνηγόρον. Nimirum δίκαιος ille est, qui eam rem ritè exsequitur, in qua occupatur. Ita Lucianus *de Hist. conscrib.* Xenophontem vocat ΔΙΚΑΙΟΝ συγγραφέα, id est, idoneum et historiæ conscribendæ parem auctorem. Ad eam normam scriptum reperimus apud Longin. c. ult. παιδομαθῆς δουλείας ΔΙΚΑΙΑΣ. i. e. perfectæ et absolutæ. Latini multâ cum liberalitate voce *Iustus* ad eam rem utuntur; ut Volumen, Prælium, Exercitus, dicuntur *Iusti*. Quicquid scil. functionem suam recipit, quicquid suo muneri respondet, et omnibus numeris est absolutum, id apud eos scriptores *Iustum* dicitur. *Taylor.*

P. 129. l. 2. πρῶτον ὕδωρ] Potter. I. 21. De τιμῇ. *en* vide infra not. ad P. 137. l. 9.

aqua accusatori, legibus, libertati denique populari : secunda reo, iisque *patronis* qui in rem ipsam loqui volunt : cùm verò primâ sententiâ non solutum fuerit violatarum legum crimen, tertia jam aqua litis æstimationi infunditur, vestræque iræ magnitudini. Quicunque igitur in æstimandâ lite suffragium petit, is iram vestram deprecatur : at qui in primâ contentionis parte suffragium petit, jusjurandum petit, legem petit, populi libertatem petit, quorum neque quicquam rogare fas est, neque rogatum alteri concedere. Jubete igitur, ut vos primam sententiam secundùm leges ferre patiantur, et ad litis æstimationem vires convertant.

67. Ad summam autem, parum mihi abest, Athenienses, quin dicam legem, in actionibus duntaxat de decretis contra leges factis, ferri debere, ne liceat aut accusatori, aut ei qui hujus criminis postulatur,

P. 129. l. 5. εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶ[μα] λέγουσιν] *qui rem ipsam de qua certatur, tractare volunt*, neque judices, a proposito abductos, de iis rebus sententiam ferre cogunt, quarum judices non sunt : quod modò questus est Noster, §. 64.

latur, advocatos sibi adsciscere. Non enim *hic* interminatum jus est, sed legibus vestris definitum. Ut enim in arte fabili, cum quid rectum sit, quid non, scire volumus, regulam adhibemus qua dijudicentur; ita in accusationibus de decretis contra leges factis juris regula proponitur, tabella scilicet hæcce, et decretum, et leges descriptæ ac juxtâ positæ. Hæc si

inter

P. 130. l. 13. οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι] Quæ sit his vocibus subjecta notio, pro solitâ diligentia suâ primus indicavit Cl. Taylorus. "Solebant nempe Rhetores ex Tabulis publicis eas Leges, vel earum Legum portiones *describere*, quas in causâ agendâ, quotiescunque usus venisset, a Scribâ recitari curabant; easque, tanquam *exceptorias*, contra adversarii rogationem statuebant. Atque hoc solenniter dicebatur ΠΑΡΑΓΡΑΦΕΙΝ. Demosth. c. Aristocrat. Ο μὲν νόμος ἐστὶν ὅτος Δράκωντος, καὶ οἱ ἄλλοι ὅσους ἐκ τῶν φονικῶν νόμων ΠΑΡΕΓΡΑΨΑΜΗΝ. Et infra ibid. Οὐ τοίνυν μόνον τέτους τῶς νόμους παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς, ὧς οὐ ΠΑΡΑΓΕΓΡΑΜΜΕΘΑ διὰ τὸ πλῆθος." Ita igitur liberiore calamo locum hunc Oratoris explicat Taylorus: *Quemadmodum in architectonica rectitudinem et obliquitatem discernimus, normam adplicando, ἔτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν παρανόμων παράκειται κανὼν τοῦ δικαίου, τοῦτ' ἐστὶ τὸ σανίδιον, sc. hæc tabella litis institutæ (Libellus) καὶ τὸ ψήφισμα, Decretum quod tulit Ctesipho, καὶ οἱ ΠΑ-*

PATE-

inter se consentire ostenderis, descende : et quid opus te Demosthenem advocare ? Cum verò, justâ illâ defensionis ratione neglectâ, hominem maleficum accerfis et verborum artificem, insidias struis auditoribus, civitatem labefactas, populi dominationem evertis.

68. Sed quæ tandem ratio sit hujusmodi orationum propulsandarum, ego jam exponam. Simulatque huc progressus Ctesiphon illud compositum sibi a *Demosthene* exordium pronuntiabit, deinde tempus absumet, nihilque ad defensionem afferet, commonete eum, ut citra tumultum tabellam hanc in manus sumat, legesque cum decreto suo recitatas conferat : quòd si vos audire se dissimulaverit, ne vos quidem eum audiatis. Non enim huc convenistis, ut reos, qui legitimam defensionem respuunt, audiatis, sed illos qui se rectè atque ordine defendere parati sunt. Sin autem, justâ defensione prætermisâ, Demosthenem accersat, potissimum

PATETPAMENOI νόμοι, *Leges quas describi fecimus, juxta apponi curavimus, et quibus ut exceptoriis utimur contra jus quod Ctesipho suâ rogatione statui voluit.*

mum nolite ferre hominem veteratorem, sperantem se verborum aucupii leges sublatum: neque hoc quispiam vestrum sibi in laudis loco deputet, si interrogante Ctesiphonte, liceatne *per vos* Demosthenem advocare, primus exclamabit, voca, voca: contra teipsum vocas, contra leges vocas, contra populi libertatem vocas!

69. Quod si vobis audire placeat Demosthenem, postulate ab eo, ut eodem modo defensionem instituat, quo ego accusavi. Ego verò quonam modo accusavi? Scilicet (ut id vobis in memoriam revocem) nec privatam Demosthenis vitam prius explicavi, nec ullius publici criminis mentionem feci, cum eorum ingens mihi adesset copia, aut omnium certè hominum essem infantissimus: sed primo loco ostendi, leges disertè vetare, ne coronà donentur

P. 132. l. 11. ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορωτάτος] Ambiguus est hujus commatis sensus, prout scil. vel ad totam periodum præcedentem referatur, vel cum verbis proximè præcedentibus copuletur. Aut enim se *omnium stolidissimum* futurum fuisse dicit Æschines, si justo accusandi ordine inverso, adversarii vitam et mores prius denudasset; aut *omnium infirmissimum et in dicendo pauperrimum*, si ex ingenti illà

donentur ii, qui rationibus referendis sunt obnoxii : deinde oratorem redargui, quòd Demosthenem, qui rationibus reddendis obnoxius est, coronâ donari jusserit, nullo prætextu interposito, non excusatione eâ adscriptâ “ posteaquam rationes retulerit,” sed vobis atque legibus penitus despectis. Porro cavillationes, quas contra hæc allaturi sunt, exposui, quarum etiam ut vos memores sitis, exoro. Secundo loco, leges vobis de præconiis percurri, quibus disertè interdictum est, nequis a populo coronâ donatus extra concionem prædicetur. Orator verò qui est reus, non leges tantùm transgressus est, sed et tempus et locum prædicationis *commutavit*, siquidem non in concione, sed in theatro ; non Atheniensibus in concionem congregatis, sed tragœdis in scenam jam prodituris, præconium fieri decerneret. His expositis, pauca de privatis dixi, magnam autem partem in publicis ipsius criminibus oratio mea versata est.

70. Sic

illâ abundantîâ perplura Demosthenis publica crimina expromere, et in ipso accusationis limine sistere, si libuit, non potuisset. Tourellio illa, Italo cæterisque (quibus ego assentior) hæc interpretatio potior visa est.

70. Sic igitur et a Demosthene postuletis, ut defensionem instituat : primò ad legem de iis qui rationibus reddendis sunt obnoxii : deinde ad legem de præconiis *respondeat* : tertio loco, ad illud quod maximum dico, non esse dignum eum coronâ. Quòd si vos oret, ut de ordine dicendi suo se arbitrio uti concedatis, pollicitus se sub finem defensionis crimen de decreto contra leges factò soluturum, nequaquam concedite ; neque vos fugiat, callidam hanc esse technam ad eluctandum iudicium. Nunquam enim postea ad crimen decreti contra leges facti respondebit : sed cum nihil habeat quod justè possit dicere, aliarum rerum injectione in oblivionem accusationis vos adducere cogitat. Quemadmodum igitur in certaminibus gymnics videtis pugiles inter se de statu decertare ; sic et vos cum eo totum diem pro civitate
et

P. 134. l. 3. *πάλασμα*] Est artificium luctationis ad supplantandum adversarium. Pulcherrimis sanè metaphoris huic orationis membro et speciem induxit Noster, et nervos adscivit.

Ibid. l. 11. *ζάσις*] *de loco* ; maximè ne Soli oppositus sit. *Brodaeus*.

et de dicendi ordine depugnate : neque eum finite extra crimen violatæ legis per ambages evadere : sed audiendo illi immorantes atque infidentes, intra causæ ipsius limites hominem coercete, verborumque ejus diverticula et anfractus observate.

71. Quæ autem vobis eventura sint, si hoc modo Demosthenem audiat, æquum est ut prædicem. Introducet enim *Ctesiphon* præstigiatores illum, et crumenarum sectorem, et reipublicæ carnificem. Hic et facilius plorat quàm alii rident, et mortalium omnium est ad pejerandum promptissimus. Neque verò mirabor, si
subitâ

P. 134. l. 16. ἀλλ' ἰγκαθήμενοι] Translatio ista est a Venatoribus, Feram plagis circumseptam ad claustra coërcentibus.

Ibid. l. 18. τῷ πράγματι; λόγους] Putarem *ΟΡΟΥΣ*, terminos, ex sensu, et ut vitetur ingrata repetitio ejusdem vocabuli. *Markland.*

Ibid. l. 19. ἐκτροπὰς] Exponit *Victor*. Var. Lect. XIV. 5. *Omnia illi diverticula servate, omnes exitus et occultas vias claudite, quæ fera ista erumpere conabitur.*

subitâ mutatione factâ, in eos qui foris circumstant maledicta congeret, dicet-que homines paucorum potentiæ studiosos, ab ipsâ etiam veritate discretos et dinumeratos, ad accusatoris suggestum, populares autem ad rei subsellia convenisse. Hæc igitur cum dicet, id ei contra seditiosas has orationes opponite : Si tui similes fuissent, Demosthenes, qui populum exulantem a Phylâ reduxerunt, nunquam hic popularis status fuisset constitutus : nunc illi post gravissimas clades rempublicam conservârunt, pulcherrimo illo et ab humanitate

P. 135. l. 7. εἰ μεταβαλλόμενος] *si conversus* : quod vel ad *corpus* vel ad *mentem* dicentis referri potest. Vertit igitur Aretinus simpliciter : *si in istos qui circumstant conversus, eis malediceret*. Malim tamen cum Lambino et Tourellio interpretari : *si mutato consilio, et a ploratu perjuriisque ad convicia transfrens, &c.*

Ibid. l. 10. ἀκριβοποιημένους] *ab ipsâ veritate dinumeratos et quasi distinctè notatos*. Copiosior hîc quàm esse solet, Wolfius : *quos paucorum potentiæ studiosos esse, ipsâ veritate ita sit compertum, ut eorum etiam numerus iniri possit*. A propriâ et primariâ vocis significatione nimis mihi longè videntur abscedere, qui reddunt, *a veritate sejunctos, sive remotos*.

nitare disciplinâque profecto verbo usurpato, NE QUIS INJURIARUM REMINISCERETUR : at tu vulnera *nobis* refricas, majorque tibi quotidianarum orationum cura est, quàm publicæ salutis.

72. Cum autem homo in perjuriis versatus ad fidem jurejurando faciendam confugerit, illud eum commonete, viro, qui et sæpe pejerat, semperque apud eosdem sibi fidem esse jurato postulat, duorum alterum suppetere oportere (quorum neutrum consecutus est Demosthenes) aut deos novos, aut non eosdem auditores. Jam quod ad lacrymas attinet et contentionem vocis, cum ita vos rogabit, quò confugiam, Athenienses ? circumscribatis me ex republicâ, non est quò me recipiam : hæc ei contrà referte, At populus Atheniensis quò confugiet, Demosthenes ? ad quem sociorum apparatus ? ad quam pecuniam ? quæ, dum tu remp. gereres, populo munimenta comparâsti ? Nam quibus rebus tibi ipsi consulueris, omnes videmus : urbe enim relicta, non (ut te videri velis) in Piræo habitas, sed fugam
ex

ex civitate spectas: jam ignaviæ tuæ viatica providisti, aurum regium et peculatu quæsitæ opes.

73. Denique, quorsum lacrymæ? quorsum ejulatio? quorsum tanta illa vocis contentio? Nonne is qui causam dicit, Ctesiphon est, causaque ipsa nequaquam
ex,

P. 137. l. 2. ἐξορμῆς] *jam navigium deduxisti, si quid adversi accadat, vela daturus.* "Quorsum igitur ejulabis, te patrium solum vertere coactum iri? Jam relictæ sunt illæ tuæ Athenæ; jam æternam ex urbe fugam meditaris." Hæc fere *Taylorus*.

Ibid. l. 9, ὁ δὲ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος] Ut hic locus probè intelligatur, sciendum primò, duas fuisse in Foro Attico Causarum species. Vel enim crimini, de quo agebatur, certa pœna ex legum præscripto definita erat, vel non. Quòd si de pœnâ delicti leges conticebant, accusator pœnam aliquam, vel capitis vel pecuniæ, accusationis libello adscribere solebat, quod *τιμῆμα ἐπιγράφειν* dictum est: reus contra ἀντετιμᾶτο, ad pœnam hanc minuendam operam dabat: judicum denique partes erant decernere ὅτι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι, quibus pœnis aut mulctis asficiendus esset is, qui erat damnatus.

Jam verò utrum ex his judiciis ἀτίμητος ἀγὼν fuit, utrum τίμητος, diffidium est vel maximum inter lexicographos Harpocratonem et Suidam. Ille
ἀτίμητος

ex iis est, quæ pœnam habent legibus definitam? Tu verò neque de fortunis, neque de vitâ, neque existimatione tuâ decertas. Qua tandem igitur de re laborat? De aureis coronis, et præconiis in theatro, legibus interdictis. Quem si populus,

ἀτίμητον vocat causam, quæ statutam legibus habebat pœnam, iudicum arbitrio et æstimationi neutiquam permittendam; hic contrâ hanc ipsam causam τίμητον appellat. Cæterum litem istam, quam in medio reliquit Cl. Taylorus (locum, inquit, et tempus ad eam rem opportunius spectans) sine multo sudore aut labore licet dirimere. Nimirum sententiam Harpocratonis pro verâ et ratâ habendam esse, indeque Suidam corrigendum, qui verba Harpocratonis festinando permiscuit, ne dubitare quidem poterit, quicumque vel auctoritate Pollucis et Ulpiani, vel denique Demosthenis ipsius in oratione Midianâ commovetur. Ita enim Pollux VIII. 6. Ατίμητος δίκη, ἣν οὐκ ἔστιν ὑπολιμήσασθαι, ἀλλὰ τοσούτου ἐπιτελίμνται, ὅσον ἐπιγέγραπται. De qua non licuit aliam æstimationem facere; sed tanti æstimabatur, quanti in legibus descripta est. Similiter Ulpianus in Midianâ: Ατίμητον καλοῦσιν, ἦν οὐχ ὁ δικαστὴς τιμᾶ, ἀλλ' ἐγγεγραπται τοῖς νόμοις. Demosthenes in eadem oratione: ἀλλ' ἵνα μὴ Μειδίας ΑΤΙΜΗΤΟΝ ἀγωνίσηται δέκα μινῶν δίκην—ἀτίμητον Αθηναίων εἶναι ἵνα δεῖ. Et ne Midias definito legibus decem minarum iudicio periclitaretur, civem Atheniensem infamiâ notatum esse oportet. Qui plura vult adeat Heraldum in libro

tertio

lus, aut furore præceps, aut præsentis re-
rum statûs immemor, tam alieno tempo-
re coronâ donare vellet, ipsum tamen in
concionem progressum dixisse oportebat;
“ Athenienses, coronam quidem accipio;
“ tempus autem, in quo fit præconium;
“ non probo: nec enim decet, propter
“ quæ respublica luctu obruta est et co-
mam

tertio Animadversionum in Salmasium, cap. 2. qui
et primus delendam esse vidit priorem illam inter-
rogationis notam post verbum Κτησιφῶν, et men-
tem oratoris in hunc fere modum præclare illustra-
vit: *Annōn est hæc Actio (quæ tamen non tibi, verum
Ctesiphonti intentata est) ex earum numero, quas τί-
μνας vocat Jurisprudencia Atheniensium: ubi non
additur pœna legibus definita, et rigore itaque summo
exercenda; verum ejusmodi, quas Actor ipse taxat,
vel ἀποτιμᾶται, adeoque in eâ moderandâ, gratiæ,
misericordiæ, aliisque mitigandæ pœnæ rationibus lo-
cus esse potest?*

Causam autem Ctesiphontis in iis numerandam
esse, quæ pœnam legibus constitutam non habebant,
(sive ista ἀγὼν ἀτίμντος, sive τίμντος dicenda sit) vel
ex eo constat, quod modò dixit Æschines §. 66.
Καλύσати δὲ αὐτὸς—ἀπαντὰς εἰς τὴν τίμνην ad pœ-
nam imminuendam vires convertere: pœnam enim,
quæ legibus definita et sancita erat, nequaquam li-
cuit immutare.

“mam totondit, propter ea me coronâ
“donari.” Hac (opinor) oratione uteretur vir bonus, qui vitam cum verâ virtute conjunctam vixisset : quæ tu dices verò, scelerati sunt nebulonis, inanem virtutis umbram consectantis.

74. Neque enim mehercule hoc quicumquam vestrûm pertimescat, ne Demosthenes, magni vir animi, et virtute bellicâ præcellens, præmiis fortitudinis frustratus, se

P. 137. ult. ἐκείνῳ] *comas rasis*. Pervulgati istius apud omnes fere gentes antiquas lugendi moris plurima congescit exempla Tourellius, quem consulas.

P. 138. l. 4. ζήλοῦ πᾶν ἀρετῇ] Lambinus, *scelerati hominis, virtuti obirectantis, ejusque inanem imaginem umbramque consectantis*. Arbitror hunc solum rem attigisse; et opponi hîc veram et simulatam virtutem: distingui inter hominem ὅτις βεβήκοιτα περ' ἀρετῆς, et monstrum ζήλοῦ πᾶν ἀρετῇ. Aliiter tamen Lexicographi, et in diversa prorsus abeunt, dum hunc textum citant. [Exponunt enim, odio habere, obirectare.] Ζήλοῦ πᾶν certè, ratione suæ compositionis, est, *zelum sive æmulationem fingere*. Atque is sensus huic loco optimè concordat. *Taylor*.

se domum reversus interficiat; qui usque adeo laudis et gloriæ apud vos studium deridet, ut nefandum illud caput, et rationibus referendis obnoxium, quod iste contra leges omnes coronandum decrevit, decies millies diffecuerit; ejusque rei *uber-
rimam* mercedem tulit, accusationibus de vulnere consulto illato institutis: pugnis-
que ita est a Midia concisus, ut eorum credam vestigia adhuc in corpore ejus emi-
nere. Homo enim non tam caput gestat,
quàm vectigal.

75. Jam

Ibid. l. 10. *ἑαυτὸν διαχρήσεται*] Ajacis exemplo,
Achillis armis spoliati. *Brodæus.*

Ibid. l. 16. *τραύματ' ἐκ προνοίας*] *deliberato con-
silio inflicti.* Pollux VIII. 40. Γεαφαὶ δὲ, φόνον, καὶ
τραύματος ἐκ προνοίας, &c.

Ibid. ult. *πρόσδοον*] Jocus frigidus atque inficetus,
neque Æschinem sapiens. Ego vim atque aculeum
dabo. Scribe, ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν, ἀλλὰ ΚΕ-
ΦΑΛΑΙΟΝ κίετται [h. e. pecuniæ summam five ca-
put, unde fructus et redditus manant.] Nam illud
πρόσδοον ex glosâ natum est. *Τουρ.*

Exclamat apud Lucianum Vulcanus, cum Jovi
parturienti adstet, ejusque diffissum caput Miner-
vam armatam effundere videat, ἥπου ΣΤΡΑΤΟΠΕ-
ΔΟΝ, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθαις ἔχον. Nimirum Luciano

75. Jam porro de Ctesiphonte, qui scitum hoc scripsit, pauca mihi dicenda sunt: multa autem præteribo, ut vestrî faciam periculum, utrûm homines improbitate præcellentes, ipsi per vos, etiamsi nemo præmonuerit, internoscere possitis. Id tantum quod istorum utriusque commune est, quodque de iis apud vos meritò dici potest, exponam. In foro igitur circumcursant, veram alter de altero opinionem habentes, vocesque minimè falsas jactantes. Negat se Ctesiphon sibi quicquam timere (sperat enim se stolidum quendam et imperitum visum iri :) sed Demosthenis in administrandâ rep. quæstus flagitiosos, et consternationem, et ignaviam, ea verò se pertimescere confirmat. Demosthenes contrà, cum in se ipse intuetur, securo se animo esse prædicat; at Ctesiphontis improbitatem et lenocinia vehementer perhorrescere. Quos igitur sua mutua sententia flagitiorum arguit, vos communes utriusque judices criminibus ne absolvite.

76. De

fatis videtur fecisse glossa illa *πρόσδος*, neque homini inficeto suboluit *paronomasiam* hîc latere. *Francis.*

76. De iis verò, quæ in me congeret, maledictis pauca nunc præfabor. Audio enim Demosthenem dicturum, rempublicam a se quidem multa commoda, a me autem multa damna suscepisse: et simul Philippum et Alexandrum, atque inde nata crimina in me reiecturum. Est enim (ut videtur) adeò callidus verborum artifex, ut jam non satis habeat, siquid ego in rep. gessi, vel siquas orationes apud vos habui, incusare; sed ipsum vitæ meæ otium criminatur, meumque silentium insimulat; ne quis ei locus scilicet calumniæ vacuus relinquatur: cœtus porro et colloquia, quæ in gymnasiis cum adolescentulis habeo, reprehendit. Quin et contra hanc ipsam actionem statim orationis suæ initio crimen quoddam afferet, me litem ei intendisse, non studio reipublicæ adductum, sed ut me Alexandro ostentarem, propter inimicitias quæ illi cum isto intercedunt. Enimvero (ut accepi) ex me etiam quæsiturus est, cur ego rerum a se gestarum

P. 140. penult. ἰσθαινόμενος] ostentans me et operam venditans Alexandro, propter odium quo ipse Demosthenem prosequitur. Brodæus.

gestarum summam reprehendam, singulas verò neque interpellàrim, neque in iudicium adduxerim; sed longo demum intervallo, et cum in republicà administrandà non assiduè versatus essem, ad accusandum accesserim.

77. Ego verò neque Demosthenis consuetudinem et colloquia mihi unquam invidenda duxi, neque meorum me pudet: neque quæ coram vobis a me dicta sunt, indicta esse velim, neque si quales iste habuit conciones habuissem, mihi diutius vivendum putarem. Meum verò silentium, Demosthenes, vitæ meæ continentia peperit. Parvo enim sum contentus, nec majora turpiter concupisco. Itaque et silentio utor et ad dicendum venio, consilio adductus, non insitâ ingenio luxuriâ coactus. At tu (opinor) accepto munere siluisti, consumpto vociferatus es; dicis autem, non cum tibi videatur, neque ea quæ velis, sed cum ii, qui operam tuam mercantur, imperârint. Neque ea te pudet arroganter decantare, quæ paulo pòst a te conficta esse arguentur.

78. Nam-

78. Namque in iudicium deducta est hæc de scito Ctesiphontis actio, quam tu me intendisse dictitas, non quò reipublicæ studerem, sed quò me Alexandro venditarem, Philippo etiam tum vivente, priusquam Alexander regnum obtineret, cum tu nondum illud de Pausania somnium videras, nondum cum Minervâ et Junone noctu collucutus esses. Quomodo igitur me Alexandro ante tempus venditarem, nisi verò idem somnium ego et Demosthenes viderimus?

79. At in eo me criminaris, quòd non continenter, sed interjecto tempore ad populum accedam: idque nos latere arbitraris, istam te sententiam non ex populari imperio, sed aliâ quadam reipublicæ formâ traduxisse. Namque ubi obtinet paucorum dominatus, non is qui vult, sed qui dominatur, accusat: in civitatibus verò liberis, qui vult, et quandocunque ei videtur. Et verò cum aliquâ temporis intermissione dicere, virum indicat, qui
cum

P. 142. l. 19. ἀξίως] Variè vertunt Interpp. Nos dicæremus, *a maxim, or principle.* Taylor.

cum tempora postulant et utilitas communis, ad rempublicam accedit : ne unum verò diem interponere, operarii est et quæstum aucupantis.

80. Quòd autem nondum a me in iudicium fueris adductus, nondum tuorum facinorum pœnas dederis, ad has rationes cum confugeris, vel auditores obliviosos esse existimas, vel ipse tibi illudis. Quæ enim in Amphissensi negotio impiè commisisti, quæ in rebus Euboicis quæstus causâ fecisti, quoniam tempora jam effluerunt quibus a me manifestò convictus es, eorum nunc fortasse populum oblitum

P. 143. l. 16. χρόνων ἐγσειγήνημένων, ἐν οἷς] Si Italum et Taylorum audiamus, vertendum erit, *cum tempora quædam extiterunt, quibus temporibus a me apertè convictus eras: ἐν οἷς* (in mezzo da che) *during which time you stood convicted.* Verùm interpretationem nostram tuetur tum locus ille Demosthenis in orat. c. Pantænetum, infrà a me adducendus (Not. 2. ad §. 6. de Coron.) tum hujus ipsius commatis argumentum et tenor, qui ita se habet: “ Quæ autem in
“ Amphissensium et Eubæorum rebus impiè et for-
“ didè gesseris, quia diu jam effluerunt tempora
“ (χρόνων ἐγσειγήνημένων) quibus a me istorum facino-
“ rum convictus es, populum non recordari credas :
“ rapi-

litum esse speras. Rapinas verò tuas in triremium et trierarchorum negotio, quod unquam tempus obscurare queat? Cùm tu lege de trecentis navibus latâ, perpulsoque populo, ut te rei nauticæ curatorem præficeret, a me coràm convictus es sexaginta quinque naves actuarias trierarchis ademisse: quo factò majorem civitati nostræ classem subripuisti, quam *quæ suppeteret*, cum Athenienses navali apud Naxum prælio Lacedæmonios Polimque devicerunt.

81. Ita verò criminationibus poenas tibi debitas obsepsisti, ut periculum sit, non tibi qui injusta feceris, sed iis qui te judicio

“ rapinas verò tuas circa res nauticas τῆς ΧΡΟΝΟΣ,
 “ *quæ temporis diuturnitas* oblivione obruet et ob-
 “ scurabit?”

P. 144. l. 5. ἢ ὅτι Ἀθηναῖοι] Significat, opinor, Atheniensium victricem in Naxo classem non tot habuisse naves, quot Trierarchis subduxerit Demosthenes. *Wolf.* De his plura in orat. de Cor. §. 30.

Ibid. l. 7. Πόλλιν] Navarchum, quem in bello quod de Cadmêa cum Lacedæmoniis gesserunt Thebani et Athenienses, navali prælio vicit Chabrias. Vide Xenoph. Hellenic. V. fin.

cio persequuntur : dum tu Alexandrum et Philippum inter calumniandum assidue in ore habes, dum certos homines reipublicæ opportunitates impedire infimulas, res quidem præsentis semper labefactas, de futuris mirifice polliceris. Annon denique, cum diem ego jam tibi dicturus essem, *subdolè* effecisti, ut Anaxinus Orita comprehenderetur, qui Olympiadi merces coëmebat ; atque ipsum illum virum discruciaſti, decreto tuapte manu conscripto capitis damnatum, apud quem in Oreo diversabare, quocum ex eadem mensâ ederas, biberas, libaveras ; cujus dextræ dextram junxeras ; cum quo amicitiam hospitiumque iniveras ? hunc, inquam, occidisti : et cum a me coram universo populo scelerum horum convictus esses, atque hospitis occisor nominatus, impium facinus non negaſti, sed illud respondisti,

ad

P. 144. l. 19. Ολυμπιάδ] Nimirum specie mercatoris exploratorem tegebat, Olympiadi operam venditans, quæ, absente Alexandro, Macedoniæ Græciæque rebus unâ cum Antipatro præfecta est.

Ibid. penult. διερέλυσας τῇ σκευῇ χειρὶ] Ita punge : ἀνδρα διερέλυσας, τῇ αὐτῷ χειρὶ γράψας κτλ. Markland.

ad quod et populus, et quicumque advenæ concionem circumsiscebant, clamorem sustulerunt : dixisti quippe, “ te reipub-
“ licæ salem hospitali mensæ prætulisse.”

82. Jam falsas epistolas prætermitto, speculatorum comprehensiones, tormenta adhibita ob crimina nunquam admissa, quasi ego cum quibusdam hominibus in civitate rebus novis studerem. Atenim, ut audio, ex me porro quæsiturus est, qualis ille medicus habendus sit, qui ægro, interea dum ægrotet, nihil det consilii : postquam verò obierit, ad inferias accedens, mortui necessariis ea commemoret,
quæ

P. 145. l. 11. ἄλας—τραπίζη] Idem valent ; indeque natum est proverbium, ἄλας καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν, salem et mensam ne transgrediaris. Cum enim fal et mensa amicitiam ac necessitudines inducant, earum signa fiunt, et pro iis per metaphoram usurpantur. *Tourel.*

Ibid. l. 17. ἑπὶ πέντε ἡμέραις] Demosth. infrà §. 71.

Ibid. ult. ἑνάτα] *Novendialia sacra*, a numero dierum sic dicta. Servius ad Virg. *Æneid.* V. 64. *Apud majores, ubicunque quis fuisset extinctus, ad domum suam referebatur ; et illic septem erat diebus : octavo incendebatur : nono sepeliebatur. Unde etiam ludi,*

quæ si *æger* observâset, convaluisset. Te ipsum verò non rogas, qualis ille reipublicæ administrator sit, qui populum blanditiis delinire sciat; tempora, quibus civitas conservari poterat, vendiderit; cives ritè sentientes calumniando, ne consilia communicent deterreat; qui cùm periculis timidè se subtraxerit, remque publicam insanabilibus ærumnis implicârit, se virtutis ergô coronâ donandum esse contendat, cum nihil unquam boni fecerit, omnium verò calamitatum autor unus extiterit: qui nunc eos interroget, qui illis temporibus quibus civitas servari poterat, a rep. administrandâ calumniis depulsi sunt, cur sibi quò minus delinqueret non obstiterint? Illi verò nunc denique tibi ita respondeant: “ Cum prælium supervenisset, otium nobis non erat de tuo supplicio cogitandi; sed de salute civitatis legatis huc illuc missis agebamus. Verum
“ enim-

ludi, qui in honorem mortuorum celebrabantur, Novendiales dicuntur. Hinc et illud liquebit, quam acerbè contra Demosthenem dixit Æschines supra §. 29. ΕΒΔΟΜΗΝ Δ'ΗΜΕΡΑΝ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τετελευτηκυίας, πρὶν περῆσαι, καὶ τὰ ΝΟΜΙΖΟΜΕΝΑ ποιεῖσαι, σιφανωσάμενοι.—Taylor.

“ enimvero, quando tibi non satis erat
 “ poenas non dedisse, nisi etiam et præ-
 “ mia posceres, civitatemque nostram
 “ Græcis omnibus deridendam objiceres,
 “ tum denique tibi obviam ivi, litemque
 “ intendi.”

83. Cæterùm, per deos immortales, eorum omnium quæ dicturum esse Demosthenem audio, hoc quod jam vobis dicam indignissimè fero. Ingenium meum cum Sirenibus comparat, si diis placet. Ab illis enim non tam permulcentur (inquit) auditores, quàm ad perniciem adiguntur; quocirca malè audit Sirenium harmonia: ita meam in dicendo peritiam, meum ingenium, iis qui audiunt semper esse exitiosum. Atqui cum hanc de me orationem neminem omnino decere putem, (turpe enim accusatori est, si criminationes suas re nequeat comprobare) tum sicui illud

P. 147. l. 16. τῆς αἰτίας—τὸ ἔργον] *veritatem criminationis: criminum quæ objecerit fundamenta in factis posita esse.* Includitur enim haud rarò τῷ ἔργῳ *veritatis* quædam significatio, quod ait H. Stephanus. Simili fere sensu vocem eam usurpasse crediderim D. Paulum in Epist. ad Rom. c. 2. v. 15.

Οἷος

illud dicendum fuisset, non ea Demosthenis oratio erat, sed imperatoris alicujus, qui res quidem præclaras pro republicâ gesserit, dicendi autem facultate defertur; quique ideo adversario ingenium suum miratus invideret, cum intelligat se nihil eorum quæ patrauerit oratione explicare posse; accusatorem contrâ videat, etiam ea quæ nunquam gesserit perinde auditoribus in conspectu ponere, quasi a se revera essent perfecta. Nunc verò cum homo totus ex vocabulis conflatus, iisque amaris et inaniter exquisitis, tandem ad orationis simplicitatem et facta confugit, quis æquo animo ferat? cui si quis linguam, ut tibiis, demserit, reliquum nihil erit.

84. Ego

Οἷτινες ἐνδείκνυνται τὸ ΕΡΤΟΝ τῷ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν *veram legis materiam*: licet ipsa *verba*, quæ habeant Judæi, gentes istæ non acceperint.

P. 148. l. 11. οὐδὲν ἐστὶ] *nullius pretii est*: ἄχρηστον dixit Chrysostomus, qui eadem comparatione usus est, Homil. 43. sub fin. Καί τοι γε αὐλοῦ τὰς γλωττίδας ἀνὰ φέλης, ἄχρηστον λοιπὸν κεῖται τὸ ὄργανον· ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁ αὐλὸς ὁ πνευματικὸς.

84. Ego equidem vos demiror, Athenienses, et scire velim, quibus demum rebus permoti actionem hanc sententiis vestris improbabitis. An quòd scitum legitimum est? at nulla unquam sententia legibus magis adversa fuit. An quòd is, qui scitum fecit, non dignus est supplicio? ergo nullæ sunt apud vos rationum vitæ referendarum leges, si hunc absolveritis. Illud verò nonne ingemiscendum, si quidem olim aureis coronis, quibus populus a Græcis donabatur, referta erat orchestra, eo quòd dies hic hospitalibus coronis constitutus erat: nunc ex Demosthenis in rep. administrandâ institutis vos neque coronis neque præconiis donati sitis, iste autem prædicatione sit ornandus? Atqui si quis ex poëtis tragicis, qui paulo pòst *histriones in scenam* producturi sunt, faceret in tragœdiâ Thersitem a Græcis coronari, nemo vestrûm ferret, quoniam dicit eum Homerus ignavum et sycophantam fuisse: vos autem cum istiusmodi homini

P. 149. l. 7. *μετὰ ταῦτα*] Per ista intelligit *statim*, *mox*, scil. *hodie*; non *aliquando*. Markland. *ἐννοεῖται*, subaud. *τὰ δράματα*. Wolf.

mini coronam imponetis, non putatis vos Græcorum omnium iudiciis exhibilatum iri? Majores enim vestri, si quid rebus suis splendidum ac præclarum inesset, id populo adscribebant; si quid abjectum atque infimum, in malos oratores conferebant: at Ctesiphon arbitratur, quam Demostheni detraxeritis ignominiam, populo vos circumjicere oportere.

85. Enimvero dicitis vos fortunatos esse, quemadmodum estis, et meritò quidam: decreto autem confirmabitis, vos a fortunâ derelictos, a Demosthene beneficiis esse affectos: et, quod est omnium absurdissimum, in iisdem iudiciis eos qui repetundarum sunt damnati, infamiâ notatis; huic quem ipsi scitis mercede remp. administrâsse, coronam imponetis? Ludorum

P. 150. l. 2. καλῶς ποιῶντις] *quod proficit vobis*, quod nemo vobis invidet: *che buon pro vi faccia*; Italus, rectè. Sermo est approbantis rei eventum, sive is bonis bene cesserit, ut hoc loco et infra, Demosth. §. 67. sive etiam malis malè, ut Aristophan. Plut. v. 864. καλῶς τοῖνυν ποιῶν ἀπόλλυται. Vide Budæum, p. 303.

rum etiam Dionysiacorum iudices, si iniquam de choris cyclicis sententiam tulerint, mulctatis: iidem autem vos, non chororum cyclicorum iudices constituti, sed legum virtutisque civilis, præmia non secundum leges, neque paucis ac dignis, sed ei qui hæc ambiendo affecutus sit, largiemini? Ergo ex iudicio discedit talis iudex, suis quidem opibus diminutis, oratoris autem auctis et confirmatis. Vir enim privatus in civitate liberâ lege et calculo

Ibid. l. 9. *πεντὰς τὰς ἐκ Διονυσίων*] Decem erant, forte ex singulis tribubus ab Archonte capti: quod conijcere licet ex Plutarchi Cimone. "De omnibus iudicium ferebant, quæ recitabantur, aut agitabantur in ludis publicis, aut in theatro. Euripides enim impietatis postulatus ob notissimum illum senarium in Hippolyto,

Ἡ γλῶσσ' ὁμῶμοχ' —

ad horum se Curiam adduci debere aiebat, ἀλλ' ἔχεις τὰ δικαστήρια. Vid. Aristot. III. Rhet. 15." *Taylor.*

Ibid. l. 11. *κυκλῖες χοροὺς*] Chori duplices erant: *τετράγωνοι*, qui tragicis comicisque abhibiti sunt spectaculis, et *κυκλῖοι*, *orbiculares*, qui soli Dithyrambica caneant, saltabantque in honorem deorum, maximè autem Liberi patris, unde et *Διονυσιακοὶ* nominabantur.

culo suo rex est : cum verò hæc alteri concesserit, suum ipse principatum dissipavit. Deinde jurisjurandi quidem religio, qua obstrictus judicat, assiduè ipsum comitans afflictat ; (ex illius scilicet violatione crimen natum est :) gratia verò ei, cui beneficium facere studebat, non innotescit : nam calculus secretò redditur.

86. Videmur autem, Athenienses, simul et fortunati esse, et de republicâ periclitari, pari imprudentiâ. Nam quòd his temporibus liberæ civitatis firmamenta multi paucis projicitis, non laudo : quòd autem inde non increbuit in nos seges oratorum improborum simul et petulantium, eo nomine fortunati sumus. Talia enim ingenia tulit quondam respublica, quæ populum adeo facilè perdiderunt : gaudebat quippe assentationibus : ita illum, non

P. 151. l. 8. ἀμφοτέρω—ὁ σωφρονῶντες] in utroque prudentiam vestram pariter desidero. Quòd paucis de summâ rerum decedatis, laudandum certè non est : quòd ex istâ negligentia seges oratorum malorum uberissima non provenit, non illud prudentiæ vestræ, sed fortunæ acceptum referendum est. Omnino istud ὁ σωφρονῶντες cum utroque sententiæ membro, tam κατὰ τοῦτον quam παρὰ τοῦτον, non cum posteriori tantum conjungendum esse, Lambino assentior.

non ii quos metuebat, sed ii quorum fidei se commiserat, everterunt. Quorum quidem nonnulli etiam ipsi in triginta tyrannorum numero fuerunt, et plusquam mille et quingentos cives indictâ causâ necaverunt, ne criminibus quidem auditis ob quæ erant morituri; neque ad mortuorum tumulos, ad cadaver efferendum, cognatis conveniendi copiam fecerunt. Ergo eos qui remp. administrant, in potestate vestrâ non continebitis? non eos, qui nunc elati insolentiâ sunt, submissos ablegabitis? non meministis, nunquam quamquam priùs se ad libertatem populi diluendam accinxisse, quàm iudiciorum auctoritate major evaserit?

87. Libenter equidem, Athenienses, rationem coram vobis inire velim cum isto qui decretum scripsit, quænam propter beneficia Demosthenem censeat coronâ esse donandum. Nam si dicis (unde auspicatus es decretum) propterea quòd fossas moenibus obductas pulchrè descripserit, demiror te. Nam in causâ
fuisse

P. 152. l. 19. τῷ γὰρ ταῦτα] Pressa fortasse nimis, et subobscura sententia. Intelligatur saltem oportet,

fuisse cur istæ *necessariæ* sint, culpam habet graviolem, quàm quæ pulchrâ earundem descriptione *eluat*ur. Non enim, quòd muros obvallârit, quòd fossas munierit, quòd publica sepulcra diruerit, fidum oportet reipublicæ administratorem præmia postulare, sed quòd bonum aliquod civitati comparârit. Quòd si venies ad secundam decreti partem, in qua scribere

id quod in textum etiam admitti jubet Marklandus, τοῦ γὰρ ΕΠΑΙΝΟΥ ΤΟΥ ταῦτα ἐξέσασθῆναι—laudem istam culpa hæc superat et extinguit.

P. 153. l. 2. ἀνελόντα] Lambinus et Editt. Oxon. *excitâr*it seu *exædificâr*it reddunt: quo factò corruit omnis hujus sententiæ vis et lepos; qui ut ritè et perfectè percipiatur, illud primùm ex historiâ repetendum est, Themistoclis consilio factum esse et periculo, uti ii muri, quibus jam reficiendis præponitur Demosthenes, exstructi sint adeò festinanter, ut undiquè quod idoneum ad muniendum putarent, congererent, οὐτ' οἰκίας, ὅτε ΤΑΦΟΥ φειδόμενοι. [Diodor. xi.] Quo factum est, inquit Nepos in vitâ Themistoclis, ut Atheniensium muri ex sacellis sepulcrisque constarent. Necesse igitur omnino fuit, ut qui eos muros repararet, ille a monumentis temerandis abstinere non potuit: quod tamen facinus piaculi loco habebatur. Hac ansâ reprehensionis arreptâ Æschines

nes

scribere ausus es, virum bonum esse eum, atque ea constanter et dicere et facere, quæ maximè sint e re populi Atheniensis, demptis ex decreto arrogantia ac jactatione verborum, ad facta redi : ostende nobis, quid sit quod dicis. Quæstus enim fordidos, quos in rebus Amphissanis atque Euboicis fecit, prætermitto : cum verò societatis cum Thebanis factæ causas Demostheni adscribis, rei quidem ignaros decipis ; eos verò, qui sciunt atque sentiunt, contumeliâ afficis. Nam dissimulato

nes, cum Demosthenem negaverat eò præmia petere debere, quòd muros obvallârit, quòd fossas munierit, (quippe utilis quidem ea, sed levicula gratia :) laudibus demum illis quibuscunque inopinatò subjungit opprobrium maximum, ἐπεὶ τὰς δημοσίας ταφὰς ἀνέλόντα, *vel quòd publica sepulcra diruerit.* Figura est hæc falsissima, quæ παρ' ἐπίνοιαν (*præter expectationem*) dicitur : quando sc. iis quæ in sententiâ præcedebant, additur *insperatum* aliquid et amarum, ad risum excitandum, vel ad lacerandum adversarium. Cujus etiam in oratione insequenti exemplum habes celeberrimum, §. 80. ἐξέπικλος ἰγὼ δ' ἰστέγντορ.

Ad hunc ferè modum loco difficili et obscuro lucem simul attulit aculeumque perinsignem Criticorum sagacissimus, *Taylorus*.

lato tempore, sublatâque horum amplitudine, propter quæ hæc societas facta est, illud nos latere arbitraris, te reipublicæ dignitatem Demostheni affinxisse.

88. Quanta autem hæc sit arrogantia, magno vos argumento conabor edocere. Persarum enim rex, non multo antè quam Alexander in Asiam trajecisset, misit ad populum contumeliosam admodum et barbaram epistolam, in qua cum multa alia dixerit a liberali disciplinâ alienissima, tum illud etiam sub fine scripsit, Ego (inquit) vobis aurum non dabo : nolite a me petere ; non enim accipietis. Idem tamen ille periculis, in quibus etiam nunc versatur, circumventus, populo Atheniensi non petenti trecenta talenta ipse ultro misit, quæ is prudens non accepit. Quod autem aurum illud *vobis* pertulit, tempus fuit, metus, sociorum indigentia : eademque porro ipsa et Thebanorum societatem effecerunt. Tu verò Thebanorum nomen et infelicissimam illam societatem

P. 154. l. 16. σοφρόνως] Non, *qua erat moderatione*, sed *prudens et sapiens*, ne labanti jam Persæ opem subministrans, Macedonis iram in se converteret.

tem semper in ore habens nos obtundis ; septuaginta autem talenta retices, quæ ex auro regio præcepta avertisti. Nonne ob inopiam pecuniarum, cùm quinque duntaxat talentis *opus fuit*, externi milites arcem Thebanis non tradiderunt. Nonne propter novem talenta argenti, cum Arcades omnes in expeditionem egredierentur, ducesque eorum ad opem ferendam essent parati, res confecta non est ? At tu dives es, habesque unde voluptatibus tuis sumptum suggeras : et (ut in summâ dicam) aurum regium apud istum, pericula penes vos sunt.

89. Operæ

P. 155. l 7. *Ἀρκάδων ἐξελλυθότων*] Fusiùs hæc tradit Dinarchus in orat. c. Demosthenem. Cùm Asiatico bello distineretur Alexander, Arcades, rebus novis studentes, expeditionem ex Peloponneso moliebantur ; Thebanisque, qui missis legatis supplices petebant, ut se Macedonum iugo liberarent, auxilium sese laturos annuebant, si decem sibi talenta darentur. Hæc igitur Thebani a Demosthene exposcebant, quem utique noverant tricena talenta abs Dario accepisse, quibus hostes excitaret Macedoni. Renuente autem illo ac tergiversante, Antipater decem talentum dono Arcadas perpulit, ut se domi continerent.

89. Operæ verò pretium est, et vercordiam eorum spectare. Nam si Ctesiphon Demosthenem advocare ausus fuerit, apud vos verba facturum, is autem consensu suggestu seipsum laudârit, gravior erit ipsis cladibus, quas perpeffi estis, audita ista oratio. Nam cum eos qui revera sunt viri excellentes, quorum multas et præclaras esse res gestas probè scimus, si laudes ipsi suas prædicent, non sustinemus; ubi is homo, qui reipublicæ opprobrium fuit, seipsum laudibus efferre cœperit, quis ea patienter audire poterit? Ab impudenti igitur instituto, si sapias, desistes; causamque tuam, Ctesiphon, ipse defendes. Neque enim hoc scilicet prætextu inniteris, te non esse dicendi peritum. Namque absurdum tibi acciderit, si nuper quidem te legatum ad Cleopatram Philippi filiam populi suffragiis creari passus es, ut cum eâ de Alexandri Molossorum regis interitu condoleres, nunc autem

P. 156. l. 14. Μολοσιῶν βασιλέως] Alexandri M. avunculus hic fuit, ejusque simul sororis maritus: qui dum bellum in Italiâ gereret, ac per annum quen-

autem te dicendi facultate instructum esse negabis. Mulierem igitur peregrinam lugentem consolari potes; scripto autem abs te mercedis ergô plebiscito, te ipse non defendes?

90. An verò talis est is quem coronâ donandum decrevisti, ut ab iis in quos beneficia contulit ignoretur, nisi quis se tibi in dicendo adiutorem præbeat? Percontare iudices, nôtintne Chabriam, Iphicratem, Timotheum; et quære ab iis, qua de causâ præmia illis tribuerint, imagineque collocârint. Omnes tibi uno ore respondebunt, Chabriæ *honorem concessum*, ob navalem eam ad Naxum pugnam; Iphicrati, quòd Moram Lacedæmoniorum

quendam Acherontem agmen transfret, a Lucano exsule transfixus periit, ejusque corpus in hostium præsidia delatum miserè mulcatum est. *Liv. VIII. 24.*

P. 157. l. 8. Μόραν] *Moram* reddunt Æmil. Probus, et Cornel. Nepos in Iphicrate. Celebris erat in Lacedæmoniorum rep. Cohors militaris, quæ viros continebat quingentos, vel (ut e Polybio refert Plutarchus in Pelopida) *cm.* Universus autem Lacedæmoniorum exercitus in quinque Μόραις seu Cohortes

rum occiderit; Timotheo, propter navigationem illam ad Corcyram *liberandam*; cæteris itidem, quorum multas quisque res ac præclaras bello confecerat. At Demostheni præmium quamobrem negabitis, si quis roget, *respondeatis*, quòd muneribus corruptus, quòd timidus sit, quòd locum in acie deseruerit. Utrùm igitur huic honorem habebitis, an potiùs et vos ipsos, et eos qui pro vobis in prælio occubuerunt, ignominiâ afficietis? quos fingite vos videre indignè ferentes et quiritantes, si iste coronabitur. Acerbum utique illud esset, Athenienses, siquidem ligna, lapides, ferrum, res mutas sensuque carentes, si quem delapsa exanimârint, exterminemus; ejusque, qui sibi necem consciverit, manum quæ hoc commisit, separatim sepeliamus: Demosthenem, eum qui ultimam hanc expeditionem decrevit, qui milites prodidit, honore vos ornabitis. Ergo contumeliâ afficiuntur
mortui

hortes ordinarias tributus est, quibus etiam extra bellum stipendia sua manserunt. (*Meurs. Lect. Attic. I. 16.*) Harum unam, cui præerat Agesilaus, apud Corinthum occisione propemodum occidit Iphicrates. *Xenoph. Hellen. IV.*

mortui, vivi ad desperationem adiguntur, cum videant virtuti quidem mortem esse præmium propositum, memoriam autem suam interire.

91. Jam, quod est omnium maximum, si a vobis quærant adolescentes, quodnam ad exemplum vitam suam conformare debeant, quid respondebitis? Probè enim nôstis, non palæstrâ, non literarum ludis, non musicâ tantùm juvenes erudiri, sed multò etiam magis publicis præconiis. Prædicatur aliquis in theatro, quòd coronâ donatur virtutis ergò ac fortitudinis et benevolentiae, homo vitâ immodestus atque contaminatus? Adolescens, hisce visis, corrumpitur. Poenas dedit improbus aliquis et in lenocinio versatus, ut Ctesiphon? Cæteri erudiuntur. Scitumne aliquis honesto atque æquo adversum tulit, inde domum reversus filium instituere aggreditur? At is jure non auscultat: monere enim et præcipere, meritò hîc obtundere nominatur. Quocirca non solùm quasi judicantes, sed quasi omnium oculis observati, ita sententiam ferte, ut iis civibus rationem reddere possitis, qui nunc quidem non adsunt, sed
vos,

vos, quid judicaveritis, interrogabunt. Probè enim nôstis, Athenienses, talem visum iri civitatem, qualis est ille de quo fit præconium. Atqui turpissimum sit, vos non cum majoribus vestris, sed cum Demosthenis ignaviâ comparari.

92. Quonam igitur modo hujusmodi dedecus evitari possit? Si eos scilicet, qui nomina popularia et humanitatis plena præoccupant, moribus autem sunt infidi, caveatis. Benevolentia enim et popularis statûs nomen in medio posita sunt: verùm ea verbis plerunque ante alios occupant, qui factis longissimè ab iis distant. Itaque cum oratorem nacti fueritis, coronarum externarum et præconiorum apud Græcos faciendorum cupidum, revocare eum jubete verborum probationes (quemadmodum et præconia lex jubet confirmari) ad vitam laudabilem et mores modestos: cui verò hæc testimonia defunt, ei suas laudes constabilire nolite;

P. 160. I. 7. καὶ τῶν λόγων] Supple ex commate sequenti, τὰς βεβαιώσεις. *Orationis istius popularis confirmatio (quemadmodum et in præconiis publicis obtinendis fieri solet) petatur ex monstratâ vitæ morumque integritate.*

lite; popularisque imperii curam habete, quod vobis jam paulatim de manibus elabitur. Quid enim? non indignum vobis videtur, senatum populumque *nostrum* despici, literas autem ac legationes in privatas domos pervenire, non eas a vulgaribus quidem hominibus missas, sed ab iis qui in Asiâ atque Europâ principatum obtinent? Et quibus facinoribus capitale legibus supplicium constitutum est, ea se nonnulli committere non inficiantur, sed palâm apud populum confitentur, et literas inter se conferunt recitantque: atque alii vos hortantur, ut in ora sua, quasi popularis imperii sint custodes, oculos figatis; alii præmia poscunt, tanquam publicæ salutis conservatores. Populus autem, ob eâ quæ acciderunt animo fractus, quasi senio confectus aut delirio captus sit, nomen solum dominationis popularis retinet, res quidem ipsas aliis concessit. Deinde ex concionibus disceditis, non ut qui consultâritis, sed veluti ex coenâ collatitiâ, fragmentis quæ supersunt distributis. Ut autem non inania me effutire constet, id quod dico ex his considerate.

93. Fuit hîc (magno equidem cum dolore miserias civitatis sæpiùs commemoro) vir quidam privatus, qui ad Samum tantùm navigare aggressus, tanquam proditor patriæ, eo ipso die a Senatu Areopagitico morte mulctatus est. Alter item privatus, Rhodum navi profectus, quòd metum *publicum* non viriliter tulisset, nuper læsæ majestatis postulatus est, et pares calculos habuit: quòd si unus duntaxat calculus aliter cecidisset, aut exterminatus esset, aut morti addictus. Cum his igitur id quod nunc fit confe-

P. 162. l. 1. ἱεροὺς δ' ἰδιώτης] Is erat Leocrates quidam, quem (oratione quæ ad nos usque pervenit) læsæ majestatis postulabat Lycurgus Rhetor, quòd, cum post cladem Chæronensem decreto interdixissent Athenienses, nequis ex urbe migraret, vel suos inde amoveret, hic tamen patriâ et civibus relictis Rhodum concesserat, funditus periisse Athenas et ratus et renuntians: quod adeò acerbum Atheniensibus facinus visum est, ut cum quinque post annos patriam remeare ausus fuerit Leocrates, in judicium deductus vix tandem evasit; καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο: ubi enim pares numero renuntiabantur suffragiorum calculi, qui absolverent, quique damnarent, reus absolvebatur. Secundùm hanc pugnam et is, quem dicit Æschines in Samum se recepisse, deprehensus et a Senatu

conferamus. Orator quidam, malorum omnium *civitati* auctor, locum in acie deseruit, ex urbe profugit : is se coronâ donari postulat, et præconis voce prædicari oportere censet. Non vos hominem, ut communem Græcorum pestem, amandabitis ? aut comprehensum, tanquam rerum prædonem, verbis *quasi navigio* per rempublicam navigantem, supplicio afficietis ? Temporis quoque memores sitis, in quo sententiam pronuntiatis. Paucos jam intra dies Pythia futura sunt, Græcorumque cogetur conventus. Magnâ hoc ipso tempore invidiâ laborat civitas nostra propter Demosthenis in rep. gerendâ consilia. Si igitur hunc coronâ donabitis, cum iis qui communem pacem violant consentire videbimini : sin aliter feceritis, populum his criminibus absolvetis.

94. Ne igitur quasi de alienâ civitate, sed ut de vestrâ propriâ consulite : neque honores

natu Areopagitico capitis fuisse damnatus videtur : ἡ μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρείῳ πάγω βελὴ (inquit Lycurgus in Leocrat.) τὸς φεύγοντας τὴν πατρίδα καὶ καταλιπόντας, τότε (hoc ipso tempore) ὡς πολέμιος λαβῆσα, ἀπὸ κτενέ.

honores spargite, sed iudicio adhibito tribuite; et præmia in melioribus personis, virisque magis probatis collocate: neque solum auribus *exquirentes*, sed etiam oculis in vosmet ipsos conversis dispicite, quoniam vestrum Demostheni sint opem laturi. Utrumne qui ipsi in venatu, an qui in certaminibus gymnici, dum esset adolescens, focii fuerunt? At medius fidius non in apris sylvestribus insectandis, non in corporis valetudine curandâ versatus est; sed in machinis adversus locupletium fortunas struendis vitam produxit.

95. Sed vos arrogantiam hominis spectantes, cum dicet se Byzantium legatione e Philippi manibus extorsisse, Acarnanas ad deficientium concitâsse, Thebanis concionibus suis attonitos rapuisse: (vos enim
eò

P. 163. penult. ἀποβλέψαντες] In his verbis repræsentandis Marklandum sequor et Taylorum, quam Stephani distinctionem non admodum improbem, qui interrogationem continuat, hoc modo: πότερον οἱ συγχυηγῆται; — ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονίαν ἀποβλέψαντες; — *qui sint, qui Demostheni patrocinantur: utrum in exercitiis commilitones? an qui ad arrogantiam hominis attenderint?* Et sic, ordietur peroratio a clausulâ sequenti, Οὔτι δ' ἐπὶ τελευτῇ, κ. τ. λ.

eò jam stultitiæ processisse arbitratur, ut etiam hæc credituri sitis, proinde quasi Suadam in urbe vestrà, non calumniatorem alatis:) cum denique in extremâ jam orationis parte sordium suarum socios sibi accerferet, fingite vos intueri hoc ipso in suggestu, quo ego nunc insists loquor, contra petulantem istorum improbitatem veluti acie instructos, viros optimè de republicâ meritos: Solonem, qui pulcherrimis legibus popularis dominationis statum exornavit, virum et sapientiæ studio deditum, et legum scriptorem præstantem, pudenter (ut ei conveniebat) vos obtestantem, ne ullo modo Demosthenis conciones pluris quàm sacramenta et leges faciatis: Aristidem, qui vectigalia Græcis *communia* descripsit, cujus defuncti filias populus in matrimonium collocavit, contumeliosum justitiæ ludibrium stomachantem; percunctantem porro, an non vos pudeat, cum majores vestri Arthmium Zelitam, quòd aurum a Medis in Græciam deportâisset, virum in civitate diversantem, cum populo Atheniensi hospitio conjunctum, tantum non interfecerint; ex urbe autem, et ex omni quod Atheniensium ditione tenetur solo, præ-

conio exterminârint ; Demosthenem, qui non aurum a Medis deportavit, sed muneribus se corrumpi passus est, eaque etiam nunc domi possidet, aureâ coronâ donare ? Themistoclem autem, eosque qui apud Marathonem et Plataëas mortem optetiverunt, ipsâ denique majorum sepulcra non putatis graves gemitus editura, si is qui cum barbaris adversùs Græcos se conspirâsse profitetur, coronâ exornabitur ?

96. Ego igitur, ô Terra, Sol, Virtus, Intelligentia, Doctrina, qua honesta ab inhonestis discernimus, opem tuli, et peroravi. Quòd si rectè, et pro magnitudine criminis accusavi, dixi ut volui : sin deterius, ut potui. Vos autem, cum ex iis quæ dicta sunt, tum ex iis quæ silentio prætermissa, ipsi justam reique publicæ utilem sententiam pronuntiate.

ORATIONIS IN CTESIPHONTEM

F I N I S.

